MEMORIAL

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ नमो नारायणाय नमस्तुत्यनरेंद्रेंद्रनरेंद्रेंद्रनमस्तेंद्रेंद्रेंद्रमस्तुतेंद्रेंद्रेंद्रनतेंद्रेंद्रमुदीरयेत् ॥ मुनयऊचुः भगवन्सर्वशास्त्रज्ञसर्वतीर्थमहत्त्ववित् कथितं यत्त्वया पूर्वं नमुतेंद्रेंद्रतीर्थकीर्तनं ॥ पुरुषोत्तमाख्यं सुमहत्क्षेत्रं परमपावनं यत्राक्षयतरावटः श्रीशोमानुमलीलया ॥ दृश्यते सुस्थिरः साक्षात्सर्ववांछाफलप्रदः तन्नो विस्तरतो ब्रूहि नतक्षेत्रंद्रनिर्मितं ॥ ४ ॥ ज्योतिःप्रकाशोभगवान्सदासान्नारायणः प्रभुः ॥ ब्रह्मेंद्रादैरमयेनस्मिन्नलक्षितेंद्रियपरमपुरुषः ॥ आनुमिछाभहत्क्षत्रक्षत्रंकोहलहिमं यतस्तत्परतोश्रेष्ठः सर्वलोकगुरोर्गुरुं ॥ तेभिनिरुवाच ॥ शृणुध्वं मुनयःसर्वंरहस्यपरमंहितं ॥ सर्वेसत्संगमानाश्रवणेभक्तिःप्रजायतेयस्यमत्कीर्तनादेवसर्वकल्मलनाशनं यतेनमः सर्वेदेवनकथितंपूर्वंश्रुत्वागंभीर्यंस्वांबुजात् ॥ समस्तसिद्धदेवीयमभाषोमंदरादरी ॥ अहमप्यागमंतत्रदेवदेवसमर्चितुं यथाश्रुतंवःकथयेदेवानांगुह्यवर्तीघरः ॥ यद्यप्यहं जगन्नाथः सर्वगः सर्वभावनः ॥ सर्वसिद्धाणिचात्यानिसर्वयात्राफलानिवै ॥ तथापितेषुतत्रैवविशेषोमिहाश्रयः यथाचाबुद्धिनिर्विशोमिहाश्रयःयथासमस्तिचंद्रेणनतथान्यतः ॥ श्रूहीतत्सर्वमेसंक्षेत्रंविस्तरंतदशेषतः ॥ तीर्थराजस्यसंलिलादुत्थितंवालुकास्थितं नीलाचलेनमहतामध्यस्थंनृविराजितं ॥ ५ ॥ एकांतनुमिवश्रेष्ठांसुदूरात्परिशोभितं वराहरूपिणासृष्टंसमुद्धृत्यवसुंधरां ॥ सर्वदेनसुमोहत्यापर्वतेमुख्यिरेहृतो ब्रह्मचारिचरंसर्वतीर्थानिसंनिवेश्यचयथाप्रभुः ॥ ६ ॥ क्षेत्राणिचयथाख्यानंसंनिवेश्यचयथापुरा ॥ गतोविचिंतयामासमर्वलोकपितामहः ॥ प्रतिसर्गेविसर्गप्राप्तःसृष्टिभारनियोजितः ॥ पुनरन्तोक्रियांगुर्वीनलभेयंकथंत्विति ॥ ७ ॥ तापयन्नयाभिभूतोवामुच्यतांजनवःकथं ॥ एवंचिंतयमानस्यमतिरासीत्प्रजायत ॥ मुक्तेरेकंकारणंविसृष्टीष्टंपरमेश्वरं ॥ सयंवभगवान्सर्वंप्रपन्नार्तिहरोविभुः ॥ ब्रह्मोवाच नमस्तेजगदाधार शे

वत्र चक्रगदाधरशंखाभियेकजलादरघनातोहंविश्वसृष्टिहेतवे परमार्थसरूपंतेत्वंवेत्सिजगन्मय मच्चायाजगत्सर्वंनिर्मितंमहदादिकं मन्निश्चायममसृष्टंतेशहरूपजगद्धाभवत ॥ यज्ञोत्पत्तेरवाहमसृष्टंभुवनानिच ॥ वर्णानाम्यत्पुलस्त्यस्तेमरीचिर्मत्तस्त्विहिकश्यपः ॥ ९ ॥ कश्यपात्सर्वभूतानिजगत्सर्वंचराचरं

यमनार्थेहियमः पूर्वविनिर्मितः ॥ अत्रसाक्षाद्यमेनैनंलेदूमणिमुज्ज्वलं दृष्ट्वानागमगंदेवंमुच्यतेकर्मबंधनात् ॥ अतोन्यत्रकर्मभूमावहेयुर्यमसंवरं वेल्लद्व्यंसे
त्रराजेस्मिन्मागास्त्वंकर्मसंयमे ३९ नचाधिभगवानेषविधात्रापितमहः निर्म्यंचैविसुमारूपंप्राप्तंपश्यनिकौतुकं ४० एवकर्मपरीपाकंसर्वदेवीवेतिकंज
नः ज्ञात्वाक्षेत्रंत्र्यमाहात्म्यंसेतिरेवंगराधरी ४१ नहृशंगंतुमुचिताःमहतिष्ठेतिजंतवः वेवस्वतवमत्संत्रजीवन्मुक्तामुमुक्षवः ४२ नयामंवोधितस्त्वंवविसु
नास्मिस्वरूपिणात्मकोहंकारलज्जाधीविनीतःप्रत्नवीद्यम ४३ मातस्त्वयायराज्ञप्रपुराणेतन्मयाश्रुतं अज्ञानोपहतंवेदिरहस्यंकथयमनमे ४४ यस्य
स्वरूपंवेदाश्चनचवेतिविनामहः महिमानंकथंतस्यवेत्त्यहंकारमोहितः ४५ यन्माययाजगत्सर्वंप्रसुप्तंसचराचरं तयामुग्धोविनिर्विज्ञोःक्षेत्रंपरमपा
वनं ४६ अहंकारविमूढात्मानजानेजगदंविदं अत्यत्रभूमाविवनेत्वाधिकारप्रवोधनात ४७ क्रोधदूषापरीतात्मानालाचलमुपागतः ततक्षमस्वर
पराधंमेमाययामोहितस्यमे ४८ यराद्रिंसुरेशानिक्षेत्रमेतद्हिमाद्रिं मनिध्याहासुरेवस्थूरेखानिरंकुशा अत्यत्रवंधरोविज्ञस्वत्रमोक्षंदरानि
यत् तमापिनिरयाणांचसहासोशिरिवस्यच ५० सतानामत्रमुक्तिःस्यैतन्मात्रंचसुविस्तरं क्षेत्रंसंस्थापमाणंचक्षेत्रस्थितिफलंहियत ५१ तीर्थानि
कानिसंत्यत्रकिमत्यद्भुतंहरस्यकं किमधिष्ठापिवाक्षेत्रंतत्सर्वंकथयत्वमे ५२ तमानेसंपरित्यज्यनिःसंगःसंचरेद्यथा तिष्ठंस्तुपुरुलंक्षेत्रंपुरु
षोनममाहात्म्यंहिनोव्याच ३ आस्वाचसाधुनेवंहिस्तत्यन्नाविलोसंनिधिमाश्रितः अदुर्नदंयथाप्रेतंतक्षेत्रंस्यरविनंदन १ यथाहंभगा
वद्हृशःस्थलंस्थारहरेपुरा चराचरंजगत्यस्मिन्प्रलीनेप्रलयेयम ॥ एतत्क्षेत्रमहत्पुण्यंवहूनवाधिस्थितंतरा ततरासप्तकल्पायुर्मर्कंडेयात्मजोमुनिः

२५ जलार्णवेभ्रममाणःप्रलयेसप्तसप्तकः सुरक्षोनमसारेणक्षेत्रेसमटमेसतः उत्पत्तोत्पत्यलंचक्रेयोध्यसमीपतः कुशावतीलवनंगर्कंडेयमभीतिकं ५४
प्रणष्टंस्थावरंचेतिमयप्रलयागमे अत्रस्थानमहाप्येषप्रलंचेनकुत्रचित ५५ अविच्यदः सप्तमलंजहीहिक्षत्रुमाशुवः इक्ष्वाकुवंशवचनंगर्कंडेयमभीतिकं ५६
यंपरमेलेभेस्वरःखेनाप्यचिंतयत्वाग्विभिःशीर्यतेनैतद्यतेकालवह्निना ५७ मंवतैकारिभिर्नैतद्यशोध्यतेनविलीयते एकोगीवेमहाघोरेनीविक्षेत्रमीक्षते ५८ तत्रायं
यूपमटशोन्यशोधलिप्तंनेमहान् अविद्दक्षेत्रमिरंत्यंशाद्रिंजिलुत्तनु १९ महाप्रलयवातेनशाखानास्यारिकंपते नत्याधर्मान्महिमुनिःस्थित्वाचेदमचिंतयत्
१२ एकार्णवेविभ्रमतोमेप्रलयंनष्टंस्थावरंजगत् भूप्रदेशमिदंतत्रवृक्षमेघविभाव्यते १३ अत्रायंशशिप्रवरःकोमलपरिदृश्यते मार्कंडेयागडमुदुरितिसंप्रश्रयव
च १३ कुतोनिगअयमिदंचिंतयतिमेमुवत् शंखचक्रगदापाणिनारायणमलोकयत् १४ तदंगपद्मासनगंशांतंचैवस्वंतस्थतं विवशंजलवातांतरा
स्वर्णाव्यवस्थितं १५ दृष्ट्वातरात्मासमुनिर्गवोमाहात्मगमानतः असादवायरेवस्यलोत्रमेतद्वरावरा ण्यर्कंडेयोवाचतत्रापद्मासनसमासीनं
सनमंपरात्मा स्वदृक्षिद्रानंपरितःप्रतमंदरीनंपरित्राहिहरपांवुधेमां १७ तत्रातिभिर्व्यंपरिचर्यमाणंपरोवुजनेदृहमचिंत्यशक्तिं स्वज्ञानमेघाप्निनिरानतलंदी
नंपरित्राहिहरपांवुधेमां यदंशभूतंजगदंमेतदनेककोटिप्रवरंप्रभाति १९ लीलाविलासस्थितिसृष्टिहीनंतन्मांमुदारंपरिरक्षविभो १० एकंसुवर्णाकटकाकि
रिटेदीनानायथावानभसाचितकं आधारंवेमयजलेयुताटकविभाव्यमंमनिगुणाएवएव २१ अशेषसंपूरणरुचिःप्रहानोपादानमंकल्पविवर्जितोपि दीना
नुकंयानुगणंप्रभविंयुगंयुगंदरमयारशक्ति २२ स्वत्पादपद्यंजगदीशपूर्वनानेमध्यनालात्मधियापरंयतत्तत्पमेणाहरणायकाभाजेरंनंपरित्राहिहरपांवुधेमां
२३ अशेषलोकस्थितिसृष्टिलालाविभाभिरंनेत्रिगुणंविभाति वपुर्महात्मनजगदारिहंतुंयेरंशविश्वात्मकमाश्रयामि २४ एकार्णवेमहाघोरेनावस्थानुपरंशम

सामाप्रतीचीसेनस्यपंचवाकारमूर्द्धनिसर्वकामप्रदेशेत्र सञ्चालेतृषभध्वज ॥ शंखायेनीलकंठ स्यारेनतक्रोशमुदुर्लभं परमंपावनंसेनंमासान्नारायणास्त्रवे
॥ ॥ वस्योदरभागसुसमुद्दोदकंसंयुतः यत्संपर्कात्समुद्दोवनीयंराजत्समागतः ॥ यथायंभगवान्मुनिप्रवरादृश्यंयंगतः तथैवपरमंसेनंसिधुस्नानाद्दिमुक्तिदं
॥ दुर्लभंहितमित्रेतयमेदंकंमुक्तिसाधनं ॥ चिछेदत्रक्षणः पूर्वंदक्षोधातृपंचमं ॥ सप्तस्थिरादृतांगद्धन्नवह्मांडंपरिवभ्रमे ॥ ब्रह्मणोतोयरूपेणकपालेपरिमुक्तवान् ॥ ५ कपालमोचनीनामातीर्थमर्वनसंस्थितः कपालमोचनंपर्यंशैलमागम्यवृत्रहत्यादिपापानाकंवुकंविनाशयत्यसौनरस्तत्रसिगपापाश्चैवनुमरगेभ
वमोचनैः ॥ ६ ॥ तीर्थावतंनगामाद्यांशक्तिंमेधिमलाद्भयां ॥ स्नानादिधर्मराजत्वंभुक्तिमुक्तिफलप्रदां ॥ ७ ॥ यत्रमोदृजयेद्ब्रह्मा प्रागमेत्तीर्थमत्तमं ॥ सर्वान्कामानवाप्नो
ति मुक्तिंचानेचविंदति ॥ तत्रविरजेशस्थितंतंपेतत्रयंकुंडंत्यवस्थितं ॥ कपालमोचनाद्धर्मेब्रह्मात्वेवप्रतिष्ठितः ॥ ९ मध्येशंखस्यस्नानंयासुगुप्तंचक्रपाणिना ॥ ब्रह्मेम
ग्नातिसलिलंमहापातकहारिणी ॥ १० ब्रह्मारोधर्मराजेयशांतिवंद्याशनीस्मृता ॥ तीर्थेदृष्टाप्रणामेवसुभोगानक्षातिशाश्वतान् ॥ ११ सिंधुराजस्यसलिलायावत्यूलंवटस्य
विकीर्यतिसमंतुष्यागंमरणान्मुक्तिरीमतः ॥ १२ ॥ अंतर्वेदीस्थियंपुण्यावांछतेत्रिदशेरपि ॥ अत्रस्थिताद्दिपश्यंतिसर्वान्स्वकाञ्जधारिणः ॥ पृथिव्यांयानितीर्थानि
गगनेचत्रिविष्टपे ॥ ब्रह्मेत्रिकोटिसंख्यानिसुरमेसप्रसरानिवै ॥ १४ तेवामर्धंतीर्थराजः कीर्तितःपुरुषोत्तमः ॥ सर्वेषांमुनिसेनाणामिरंसायुत्परंमतं ॥ २१ ॥ अत्र ॥
स्थितानशोचंतिजरामृत्युभयंतथा ॥ उत्पेतड्डिरण्यंस्यंकारणात्स्वजलेनवै ॥ २२ ॥ संस्थतंतिष्ठतेनित्यंस्पर्शनाद्दंधमुक्तिदं ॥ अत्रस्नातिष्ठितेवारिसलयेयत्प्रवर्तने ॥ अत्र
वलायतेयश्चानस्मादोहिनसंशितं ॥ तस्मात्तेमात्रचिंतालुब्धाधिकारविपर्ययं ॥ २५ मोक्षाधिकारिणामत्रनेस्वरलंपरेतरत् धर्मराजेसमुद्दिश्यसलक्ष्मीरेवपुर

MEMORIAL

स्थितं ॥ २७ ॥ ब्रह्माणामाहनगतांस्त्रष्टारंप्रश्रयागिणां ॥ पितामहनगन्नाथविहितंसर्वमेवते ॥ २८ मोक्षरंसर्वजंतूनांगतस्तेत्रसमाशिवत् कामासंसेत्रपालंचविमलां
पीतरिस्थितः ॥ २९ ॥ साक्षाद्दृलक्ष्मरूपोतोवसिष्ठारक्षिणेविभो ॥ हिरण्यकश्यपोर्वशोविरार्थंजलमप्रभु ॥ २० दर्शनात्स्पर्शनंशंपतिपानात्कालिनसंशयः ॥ ॥ तेगुह्यंसुपो
ग्यस्यानाकाश्यंविचारणा ॥ अत्रस्नात्वेसंपजन्मारणनरुद्धस्तायुष्यमाप्नुयात् ॥ पितृंपिंडंकुरुतेत्रमैकोटिकोटियुगंभवेत् ॥ ३० ॥ पंचेषांकल्पहस्तंस्यात्रिंशद्धस्तंतुविस्तृतं ॥ ॥
छायालिनत्यविधायानाजनोःस्नानंसुखं ॥ ३१ वेरंतेयुप्रविष्टेतेविंशतिंस्नानेभवेत्फलं ॥ ३२ ॥ अश्विमुनेयुशुक्लेत्वाद्यरणेमूलनक्षत्रेश्वरे ॥ दिशतिनलसंस्नानंशोषोपापंहृपानिधिः ॥ ३३ ॥
तेनकृत्वासमभवस्यपुत्रान्मोक्षमवाप्नुयात् ॥ उपरेकुर्म्हेप्याहिनस्यस्नानंमहीपते ३४ अत्रस्नात्वेतियेप्राणांस्तेषां
ततक्षणमेवहि ॥ सरूपंजायतेमुक्तिस्तेषांपोनास्तुनेयम ॥ ३५ ॥ ब्रह्मणतापश्चरानंकल्पिंगसूर्यवेतसोवैवस्वतकरात्रिनोविश्वासोत्रस्नायते ॥ ३६ ॥ विसर्ज्यवारिणां
गेयंवादृशंनंमुनिभिर्मतं ॥ पितामुःपत्वलंपातिदृतेसूर्यचेनसः ॥ ३७ स्नमंतिनोर्ष्णोस्यात्रिस्यंकेतत्रसेत्रमुत्तमं ॥ कलाशाभेरंकेत्तालभतेश्रमजंफलं ॥ ३८ स्नानात्
रधिरंशारेवलोपयाकल्पपारयः ॥ ममयत्रापिवासेत्रंमरणान्मुक्तिरंनृणां ॥ ३९ मोक्षत्रविषयंभक्तपाविश्वासंकुरुतेनरः ॥ स्नुतेनेवमुक्षेतनेरजेतीर्थमस्तिवै ॥ ४० नृनं
समायायाविमोर्वचितोलोकलासः ॥ उपरेशेनवदुनानप्रयोजनमस्तिवै ॥ ४१ मत्यस्तीस्नुनुभूतोयवद्दोक्षुसरूपकृ ॥ शनवैप्यारसुरणार्थंशक्रकोशेत्रकल्पिता ॥ उ
ग्रेणतपसाप्रवैमहंरदेणभाविता ॥ ४३ ॥ यमामयासंस्थाशेरीतस्यापनाविनी ॥ ४४ सर्वसौख्यवसतिर्वेषु वोमेनिगतो नरःरिक्षमयाभद्रेवचनंमेक्रियंकुरु ॥ ४५ ॥ ये
नर्वेरीस्नुसमपरितस्तंस्वमूर्तिभिः ॥ स्नुनिशत्रस्यभागेनुसंस्थितासर्वमंगला ॥ ४७ ॥ अद्दोरणीनतथालेवाकुवेरेरिणासंस्थिता कालतारिरिक्षास्यात्रवैस्थोतुमरोचिका कालं

योषित्सहवासेसुरान्वितोसारलौकिकचिंतापितयोस्वमेपितागतःसर्ववित्तमानयोतोआपयोर्दर्शनिमत्तु एकदाभ्रममाणोतोमत्तवाद्मगछतो अपतौदूरतःस्तोत्रंण
स्मशब्दंमनोहरंदृष्ट्वातासांक्रियांसर्वांश्रुतिमंचोरितादिज्ञाः नीतरावचकृतःअद्योधर्मवर्तस्यधार्मिकोसत्स्मरंतोसजातोपेपुरंरुक्मवर्णाधर्को गिरंतोदुश्चरित्रंनत्वेसंपरस्य
रमभावतो ५४ कथमावोनरिष्यावोदुष्कृतार्णवमुल्बणं हरेवत्नन्यथावाभीबुद्धिर्दुर्मुपार्जिनेः ५५ लनः नशास्त्रंहिज्ञानातियदावाभीचरद्भुते सर्वचिंतनस्यधोर
स्यप्रायश्चित्तमुदुर्धर्षोनथापित्रादयोनेतानत्रस्थिताश्चेमरोगतावप्रधिपाताप्रसन्नाश्चेष्टाबोजचनिर्मुतिः ५७ इतिनिश्चित्यतोविप्रानभिवाद्यामयछतो अथा
वत्लत्यंसंविद्यायाचमुदुर्मुदं ५८ तेनतोबंधनंशुत्वामहालक्ष्म्याहृतोजनाः नाभवन्निर्दिरन्योन्यवाक्षंतोविस्मितानना १९० अहोमुरोरहोमोहिसंचिनानि
पुरातना येवृशास्वपरंतोनुप्राप्तिनास्तनयत्वं शकुमोनवयंतस्यारनयोनिप्रिनाविति नैवांमध्येसरोमुख्यःकश्चिद्देवत्वगंपुगः २ भगवद्भक्तिमाहात्म्यसंपिता
शेषयत्लत्यः नावुवाचविहस्यैवांकांवाकथिशेरः ३ वैलवउवाच मोहितासत्रराजार्षेपापंशेपुरारणात मुक्तिंश्रेष्ठांहिताहर्णगछतंपुरयोनमं ४ क्षेत्रात्तमंदा
रुमयोयत्रास्तेपुरयोनमः ५ पुण्यस्यराजर्षेभक्तावृषदृष्टिः नमाशाध्यजगन्नाथंशरंत्वंशरणाधरं पापंसर्वनाशयोभक्तोधीरोदुष्कृतन
लोयूदावास्मिसरंशस्तुसः नयसातंतसर्वनेनूनंनरकांजनमकोटिभिः ७ मृगपत्तेसमर्थायोनिंयेदृष्टासर्वकल्मषं तन्मात्रिलंकुरुतनजशोघ्रंप्रयातवे ८
सुपुण्यंपोक्तलेदेशंदक्षिणार्णवनीरगे नीलाद्रिशिखरेवासंवज्रेणोशरणंविभुं ९ स्थित्वामिष्टसंसिद्धिंप्रदास्यतिहरिपापिनः इत्यादिष्टोनृतोविप्रस्तत्रयोद्देवसं
युतो तेनैवरथमानविंशेप्रयातोपुरयोनमं ११ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेपुरयोनमाहात्म्येचतुर्थोध्याय ४ जैमिनिरुवाच निर्विंशत्यंचतेसोतोमुत्यस्कालेश्पादि

संगतिंध्यायंतोमनसाविलंश्रद्धाहासद्भक्तायुषो १ कालेनछियतांप्राप्तोनीलाद्रिर्निलयंहरेः नीलराजमलेलायाधावद्भिश्चोदितं २ प्रासादद्भारितंसर्वंसाक्षंप्रणियत्यच भगवंतंनिरीक्षंतोनापश्यंतोनदाद्विजाः ५ विवशामनसोदेवमहद्भाविंनयाकुलो आरोक्षतेस्वनशनंभगवद्दर्शनावधिः ७ कालेयंतोभगवतोनामकल्यंनाशनं ९ तदोयस्यांत्रियात्रायांजेतिंकामयपश्यतः ११ धानिष्पहाभियुतस्तोतुंचोपवसतोस्थियो मध्येसप्तमरात्रेतोभगवंतंप्रपश्यतो १२ शिरशांसुतिंश्रुत्वाहित्यशता
नौचभूवतु १३ जगतस्तापनिर्मोक्षोलक्ष्मारेवमपश्यतां १४ तत्रचक्रगदापाणिंदिव्यालंकारभूषितं तलपारुरुयोदृष्ट्वाविस्मितवरणावुभौ १५ आहोशयुरीकाक्षंप्रसन्न
वदनंविभुं वामपार्श्वेगतांलक्ष्मीं वामेनालिंग्यबाहुना १६ नागवल्लीवसंवद्धमारंधानंश्रियायुतं तलयेनकराकाश्चिच्चामरणाणयः १७ गंधतैलमरीपासुर
तलपंरपरिपक्वाः काश्चिद्धरणानखरंरंधैविनाधाः सुधूपिताः पञ्चाद्रत्नमयंछत्रंविभ्रतीत्वाद्विजुत्वा धूपणंमुक्ताधासहलाजपुरुधूपितं १९ काश्चिद्धरणा
नाःप्रन्तांबाहसंनाविहरंश्रिया लीलालसद्दशारंवाननुपृच्छानिचायतः २० यद्दोजलिपुटानमस्कंधरामस्तवनः पृथक् सिद्धान्मुनिगणान्दृष्ट्वाज्ञानसनकादीन्
स्मितेनच २४ नारदादीश्चमगंधर्वा नदिव्यगानमनोहरान् रत्नासनधानश्रवणेलालयेवानमंस्थितः २५ प्रहृष्टरोमवेदस्वान्प्रस्तरंपधायतः विज्ञायकर्णमस
लीलामस्थिरधानंस्वस्थियहे १६ वक्षःस्थलप्रकिलसत्कौस्तुभप्रतिबिंबितः स्वश्रिंबिंबस्वरूपेतेस्वस्यांप्रकाशकः १७ उपर्युपरिदिव्याधाःपुष्पवृष्टेरधस्थितं श्री
मन्निधानविगतभियामनसामांगणंरमपश्यंतंविधेनत्यंश्रृंगद्वारमनोहरं दिव्यलीलाविलासंतंदृष्ट्वातोद्विजवाजौ १९ अभूवनः सगतंसर्वविषानोपारगोद्विज
ाः त्रिःपरिक्रम्यदेवरीकृतोजलिपुराघुनो २० साष्टांगपातप्रणतानतुष्टवातेमुरान्वितो पुरुरीक्ष २१ नमस्तेजगरा धारंसर्गस्थित्यंतकारणं नारायणनमस्तेस्तुपरमा

त्मन्यरायणं परमार्थसत्यमेवैकोभवाप्यपविवर्जितं ॥२६॥ नित्यानंदसत्यंलोविरंतिध्यानचक्षुषः चिन्मात्रंजगतामीशमधिष्ठानंपरायणं ॥२७॥ कथंतेमूढहृदयास्त्वांजानंतिसुनिर्मलं कामार्थलिप्सासंमोहतत्वेतसोऽर्पनरुः सिन ॥ शतागतपथिश्रांताःसुखभाजःकदाचन ॥ अनुरूपयथोनाथसुरीनंशरणागतं ॥२८॥ मूढहृदुःखतक्षीणंपतितंभवसागरेकोन्यस्त्वत्तस्तरणोबंधुर्क्लांतेनाथवनेतन ॥२९॥ स्वकर्तव्यानपश्यीरीनानाघरघालुकः उच्चाक्षचभरारुःखेजलयंत्रमयीमिवा ॥३०॥ भजत्वमधिकंतीरंपरिग्राहिदुर्गंबुधेमीगसेमासिसंधानामेमूर्खास्तानविरंते ॥३१॥ लीलाविभूतिरंतेवैत्वन्मायापरिमोहितं ॥ नाशयणोतितत्वानमकीर्तयेमुरंहरा ॥३२॥ त्वतोधिकंजगन्नाथचतुर्वेदैरकृतार्थनं क्लेतुंतेमेःपथकर्यज्ञेस्तंतःसिद्धिंप्रयछंति ॥३३॥ त्वमेकःशरणंनाथयतिनांभवतारिवे ॥ त्वन्नौकासमासारूढःकरुणासेयणीहताः परंपारंप्रयोनेतुंसंसाराब्धेर्विचेतनं त्वमेकईदृविभेभक्तानन्यथापरिचिंतनः ॥ मेनेमुक्तिप्रदारेवाःशास्त्रेषुपरिविहिता ॥ दुःस्वाधिकुंभयोनिंतेस्वङ्गतिंजनयंतिवै ॥३५॥ त्वंमेप्रसीदभगवन्परंपदंजंतेभक्तिंदृढांविनरनाथभवाब्धिमुद्धे ॥ घोरंसुदुस्तरमशेषगुणैरनंतैरुद्यद्दोषयोगयोगजनितंभवजंतोर्यि ॥३६॥ धर्मार्थिकामनिचये सुमतिप्रणष्टैःमुंडैरमीभिरहितास्त्वमुखेनैकार्थ्ये ॥ आज्ञापयाग्निलिनहरयचिंतनेशृंखलांभुवचिंतनसुखार्णवचरज्ञनेमे ॥३७॥ जेमिनिरुवाच ॥ तुलसेत्यंजगद्धात्रीशस्यपारयंप्रजापतिर्देहिज ॥ मयानवाहिहेत्विति वरंनथावद्यदाग्रिणा ॥३८॥ तस्मात्तमपुनस्त्वाथहरांजलिपुटस्तुवन् ॥ प्रवरीषउवाच ॥ प्रसीदरेवसर्वांतन ॥ प्रसन्नेत्यंयशिरोभुजाश्चसेत्यघ्राणानयनपाणिपादनमोस्तु ते घरविंशतिलतानांतोमिनिःप्रपंचयंचक्रं चतुर्विधजगद्धामविश्वमूर्तेनमोस्तुते ॥ एकपादस्थितिपादश्रुतीपादोनशिरस्यातःपरस्यपारोऽवागंगापुनातिभुवनत्रयं ॥ लहत्यादिपाणनांशोधकंपत्यनामवे ॥४०॥ श्रीर्निरंसर्वसुखदंनमस्तेशुभात्मने देवत्वचामकीर्त्योपिजायंतेसर्वसिद्धयः ॥४१॥ सकोनुकास्त्वांशवंतिविहोसोवुद्दिशं

लिन नाथसत्यादनलिनंसंश्रयास्तापहारिणं ॥४२॥ नापत्रयाभिभूतस्यभक्तिसेत्रंहरीकुरु ॥ अनन्यस्त्वामिनोमधुनास्त्यंशार्थनीयकं ॥४३॥ प्रणिपत्यजगन्नाथंस्तोयाचेत्महत्तमा ममतपुरुषार्थस्यवाजःस्यादर्पकंजं ॥४४॥ मायत्यागायधारयामितावद्भक्तिंहरेतासुरेशेविनिर्मलेचेमांयथाभक्तापितामह ॥४५॥ सेहस्यसिलेरहोलक्ष्मी श्चैश्वर्यंहरिणीनानुकंपोस्वङ्गतिंप्राप्यैवनान्यमनसः ॥४६॥ अनाद्यविद्यायेदेहिनमुरहंदुस्तरंभृशं निमग्नंमत्यजगन्नाथनिरालंबप्रपन्नकं ॥ महामहिम्नस्त्वङ्गतंगीम्यदंतिपरायणं ॥ भुतिस्मृत्यारिसंभिन्नामार्गसंसिद्धिहेतवः ॥४८॥ स्वङ्गतिंमपहार्यंतेनप्रवर्तितुमीश्वराः ॥ अनन्यशरणंस्वामिनतुदंपयमाविभो ॥४९॥ जेमिनिरुवाच ॥ इतिस्तुवंतंजगन्नाथंपरयाप्रीतिकंमुदा ॥ प्रसन्नोभगवानाहप्रीतोस्मीतिवरंमुरुः ॥५०॥ ततस्तुरेवतासर्वाःस्तुत्वापूज्यकेशवंतालापांगसंस्तुत्वाप्रयातास्त्रिदिवंपुनः ॥५१॥ ततउन्मीलितदृशोपुंडरीकैरीवकोमायपोहितोविलोक्यप्रहृष्टमनुद्यतां ॥५२॥ वीरेद्वारिस्थलीलीढेसप्तद्वयलचक्षुषा पुनर्गुणभावोतोहरिंसिद्धासनास्थितं ॥५३॥ नीलजीमूतसंकाशंकुशपद्मायतेक्षणं ॥ शंखचक्रगदापद्मधारिणंवनमालिनं ॥ पीतांबरसंवीतं हारमनर्घ्यमुकुटोज्वलं ॥५४॥ श्रीवत्सकौस्तुभोरस्कंदिव्यांगदविभूषितं ॥ अलंचकारहरिणानीलपरिग्राणमुद्यतं ॥५५॥ सुवर्णसूत्रसंनद्धमध्यंपृथिसमायुतं दिव्यपीतांबरधरंदिव्यसंगोधभूषितं ॥५६॥ स्वर्णपद्मासनासीनंसर्वांगालिंगितश्रियं ॥ अपश्यत्सेनयाहरंसुधासागरमुल्बणं ॥ अशेषवांछाकल्पद्रुसदृक्षंस्वपदाश्रयं ॥ स्थितंतत्सदृशाहृद्यैर्मुनिभिर्दत्तसत्पदैः ॥५७॥ विभ्राणंपरमानंदंवनेवनमहत्तमं विभुं ॥ तंवनंनागराजानंपुण्यानामपुण्यमं ॥५८॥ वेत्रेलतागृहशिरोनेतुंगंधवलकुंडलं ॥ उज्वलंविचित्रवनमालाश्वंदिव्यनीलविलेपितं ॥५९॥ सनतंवारणांसीवपूर्णंगयनयंकजेमिन्मुहुर्मोन्मीलदंबुजं ॥ उल्लसोनंदवक्त्रसुतमुवलचतुर्भुजेगानालंकारविरंनतत्सदयनाशनेदृश्यमेयं

धेस्थितांभद्रांसुभद्रांकुंकुमारुणांसर्वलोकपरमेश्वरीमसुरेश्वरीं सर्वदेवनमस्कृतां ४ लक्ष्मीं लक्ष्मीश्वरीं हरप्रियां
कल्पलतिकांसर्वकल्पमयांशिवांसमाराधयामासुर्नारायणमयमानांनारायणांपुरःस्थाम्नामपार्श्वस्थितांविमलारक्षाःस्वकुलमंत्रेणसमर्चयन्ति समुच्चलांच
तुर्हींवस्थितंविमलंदधतीं हिरण्यबाहुंजगत्प्रणेतारंयंब्रह्मेत्यार्यमेत्यमयमित्यादयःस्तुवन्तिस्तुवन्तीं स्वप्रलोभनिभृयंजगत्पुत्रा नरादप्रतिमावेषसमाश्रितं
दधतंसरोगतानांविप्राणांवाक्यंश्रद्दधतश्चतौ ७ आवोमहापातकिनौयातनाकूरशर्मिणौ ७७ क्षीरसुरसमाजौतस्थितंविमलंपरंधाम
प्रचीयमानता ७२ यस्मात्तस्मान्नभ्रांतिज्ञानेनतत्परत्वादिनां यदूचुरीरवंशप्रलनौषधीराजतटेस्थितं वटमूलेप्रकाशतेदृष्ट्वाजंतुर्विमुच्यतेनरेवायेजगन्नाथश्रुत
दीसंज्ञवस्थिता ७३ क्षितौयराजनरतिचतुर्रूपःप्रकाशतेनानरस्यसन्निधायावांस्यात्प्राणःप्रारणधारिणः ७४ यावच्चान्यत्रगलावःक्षुरकामपरांसुखोःरति
निश्चित्यसुनयोविमोर्भक्तिपरायणाः ७४ नारायणाःस्वंसनतंजयंतीमुक्तिमागतोजेमिनिरुवाच प्रसेगालक्षितेतत्रहस्थंपापनाशनंक्षुरवंतियेतुचरितंपुरं
राकंचरीवयोः सततंकीर्तयंतश्चमुरापरमयायुताः ७५ जनेतिविमलमिलयंतेपिनिर्दूतकल्मषा ७६ एतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येपुरु
कांवरीवर्णोस्थानंनामसप्तचत्वारोध्यायः ४७ सूतउवाचकल्पिन्देशेहिमश्रेष्ठेततस्तेऽर्कपुरंययुः ततोनारायणाः साक्षाद्रुरुरूपीप्रकाशतेपुरुजेमिनिरुवाचोत्क
लोनामदेशोत्तिस्थानंपरमपावनं यत्रनीर्णाश्चयेनकानिपुराणपत्राण्यतनानिच २ दक्षिणास्यांदिशंप्राप्यतीरेसप्तरेशतिष्ठितः यत्रस्थितावेपुरुषाःसदाचारनिरर्गलाः
३ सुताश्चयत्रसंपन्नायत्रवोयत्रभूसुराःस्थाप्रोक्तवोदेवाश्चयत्रतिष्ठितानाश्चद्वारशानांविधानांनिधानंसंप्रकीर्तितं ४ देवदेवंसवसतिलसीनारायणाश्र

णास्तत्राशीलाद्विजातिनाश्चजातिभाविविधवर्त्तिनाः पितृमातृरताःसत्यवादिनोवेदवेदांगपारगाःसर्वेषांहितासत्यनुकू
लाःसर्वेषांदीर्घायुषश्चसत्यसंगराःक्षियश्चपतिदेवनाःसुशीलाश्चपतिव्रताश्चसर्वाःसुरूपाश्चसुवेषाश्चसुलक्षणाःक्षत्रियाश्चानशौर्यसंपन्नाःसर्वेशस्त्रास्त्रविशारदाः ७ यत्रतेनकुलेसर्वेसतनेश्वरिवेशिनः दीप्यतेचित्तयो
येषांबुधाःकोवनभूषिताः १२ येषांपरेहवतिक्षयःकामनाविविधाहृताः वेदशास्त्रश्रुतिधराःसंगीतस्वरतिस्थिताः १३ स्वेवान्हिजानपुरुषमंत्रयाप्राणायतेधनैरधि
कृत्यहरियातोयोनगलेरत्यवेश्मनि गीतवाद्यकलाशिल्पकुशलाःप्रियवादिनः श्रुत्वाश्रुत्वाधर्मिकाःसत्यानरानकिंपरा १४ कर्मणामनसावाचायेनेश्वरिजनसेवकाः
येन्येसंकरजातासुसेवेधर्मप्रतिष्ठिताः १५ जातिविपर्ययंतिकरतोनाकालेवर्षतेघनः नस्निग्धाहानिनेमरुद्वहुश्चपीरयतिप्रजाः १६ हुर्भिक्षमारकेणाश्चराष्ट्रभंगःप्रजा
यतेनास्त्यतत्रजवस्तस्मिंल्लिंवितदधिधीगणाः एवंसर्वगुणैर्युक्तानानादुःखलताकुलः जगुणाशोकदुष्प्रागतालहिनालतालकैः १७ प्राचीनमलकैलोप्रैर्वकुलैर्नी
रजैरशैः नारिकेलैःपिजालैश्चसरलैर्देवदारुभिः धवैश्चखदिरैर्बिल्वैश्चपनसैश्चकपित्थकैः अंबकैःकरणिकारैश्चुकैर्विदारैःसपाटलैः कदंबनिंबनिचुलैरसालाम
लकैर्लतयानागरंगैश्चसंवारिलिंपकैर्मातुलिंगकैः अंकोटकैरपारिजातैश्चसंयोधाप्तुरवंदनैः एवंसर्वप्रकारैश्चपुष्पवृक्षैः सर्वतोवृतः ततोऽर्कपुरंपश्येत्
त्येश्चविभीतकैः अन्यैश्चविविधैर्वृक्षैः प्रकाशितसुमनोहरैः २३ मालतीकुंदवाणैश्चकरवीरैःसितेतरैः केतकीवनखंडैश्चअतिमुक्तैःसकुब्जकैः ललालवंग
कंकोलदाडिमैर्बीजपूरकैः श्यामाकृष्णैःपृगवनैरुपगनैरुशनोपनाः नानाद्रुमलतावीर्णाःपवनैःसिंचुभिर्वृतः सएषपरेशोमवरउत्कलास्थोहिनोनमाः १९ ऋषिकु

त्यांसमासाद्य रश्मिगोरथिगामिनी स्वर्गीरेखा महानयोर्मध्ये रेखः प्रतिष्ठितः ॥ ३ ॥ सत्यव्रतपुरस्यायतनसेनाणि सुवर्णन्यधिष्ठवंतीर्थयात्रायांवर्णितानिवर्तनिचा ॥ ४ ॥
भूखण्डवर्गः सोऽनंतेश्वरक्षितिपुरयोनम ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेपुरयोतनममाहात्म्येउत्तरखंडेशचर्गेनंतनामवष्टोध्यायः ॥ ६ ॥ मुनयऊचुः ॥ कस्मिन्युगेमनुनृपरंडपुर्योभवन्मु
नेकस्मिन्रेशेसनगरेकथंवापुरयोतनम ॥ णगवाचविप्रोप्रतिमोक्तारायामासकल्पेयनत्सर्वविस्तारतः कथयस्वमहामुनेयथानचात्सर्वतपरंकौतूहलंमम ॥ जे
मिनिरुवाचसाधुसाधुद्विजश्रेष्ठायत्पृछध्वंपुरातनं ॥ सर्ववंपापहरंपुरयंपुरयोतनंशुभंचरितंनंतस्यवस्यामियथाश्रुतंनरंयुगे ॥ शृणुध्वंमुनयःसर्वेतथाबधानाः
जितेंद्रियाःशांतसीसूतयुगेविप्राःरंडपुयोमहानृपः ॥ सूर्यवंशेमहाराजासप्तद्वीपेपंचमेपुरुषः सत्यव्रतोमहाराजासदाचारोवरातःसालंकायणा ॥ ॥ सालंकायतिप्रज्ञ
स्यारंभसप्रजाः ॥ अध्यात्मचिंतज्ञानसोऽशूरःसंग्राममर्दनः ॥ सदोगतःससविधद्विजकर्मचित्तभक्तिमान् ॥ अष्टादशसुविद्यासुदृष्टस्यतिरिवापरः ॥ ॥ ॥

त्कानना कीर्णं कल्पद्रुमैरुपशोभितं नानाविधैः पक्षिगणैः संकुलं निर्झरैः सुशीतलैः सुरभिभिः पुष्पैः सुशोभितं नानाविधैः पादपैः सु

चैकाय नमो ह्यंगदरूपाणि वि० पतिरुवाच यथा नपुरुषाणां नानासर्वेष्वपि नरवरात्पर चराचरपरीणां सपरमात्मन्नमोस्तुते श्रुतिस्मृतिपुराणेतिहासादिप्रतिपादितैः कर्मभिस्त्वं समाराध्यसद्भक्तजनपते त्वन्नगत्सर्वमहीपत्यतिपतये त्व राधारमिरंदेवतयैव परिपालयते २३ कलौतिसंहृत्यसर्वत्रतुलीसविकाशके सुखंवसतिसर्वात्मक जंतवोमिनमोस्तुते २४ नमस्तेदेवदेवेशत्रयीरूपायतेनमः चंद्रसूर्याद्रिरूपेणजगज्जासयतेनमः २५ यदंशमुपजीवंतिजगत्सावरंदृपिणः सर्वदत्मसहायनाचनमेऽस्तुतात्मनेनमः सर्वतीर्थमयीगंगायस्यपादाब्जसंगभात् पुनातिसकलान्लोकान्तस्मैपावयतेनमः २७ दर्वाधिमंत्रभूतानिसम्यग्दानानिवृद्धिषु परिणामहतेतुभ्यं ब्रह्मणज्ञीवयतेनमः २८ निर्मलायमुरूपायदृनिरूपायमायिने सर्वसंगविरोनैः यसमस्तेविश्वमासिरोगं वहुधारासिशोसिंत्वाद्वेविश्वरूपिणे सर्वतीर्थस्वरूपायनमस्तेसर्वरूपिणे २९ नमस्तेमत्सलाक्षानेनमस्तेकमलासन नमः कमलपत्राक्षनारायणपुरोगम ३० यपारसंसारपरिभ्रमेणनिपीड्यमानंस्वलुदुःखशोकैः मामुद्धरात्माङ्गवदःस्वजानापादाब्जयोस्तेशरणंप्रपन्नं नेमिनिरूचाच रतिश्चेत्वासुरेज्ञानेदेवप्रणवरूपिणे प्रणतःप्रणवंमंत्रंजजापपुरतोहरेः ३४ विशालाक्षपुंडरीकजपतेशीनमनमंहृल्लोजलिमुपस्थिते मन्यमानंकृतार्थंस्वंप्रोवाचमधुरेहृषी ३५ विश्वावसुरुवाच नतार्थस्तेप्रभुरेहृषीसाप्रतेहिजपुंगवविनोत भूद्धृदयावतनुधिनासिश्रमान्वित ३६ वासेरायणेहिंसाराणांनाम्नाकमुचिनास्थितिः यावज्जामीर्थातिनामसप्तावधामौनिजालयः ३७ इत्युक्त्वाप्रणतंराणांपाणौगृहीत्वाशवरंपुनः आजगामहिजश्रेष्ठात्स्वाश्रमेवरयान्वितः ३८ आसराणोपिजगन्नाथंध्यायन्नानेरसागरे सुरम्याश्रममाजानादृद्यानिवृधेनरि ३९ शिलाविषमनामोपिवृक्षंदेवोत्तरदृर्गमे व्रजन्मदृःखेलेभेसोशवरेरामुवाचिन ४० एवंव्रजनतोनीतोविप्रशवरोशवरालयं सायाह्नेसमनुप्राप्तोवेलवाप्यांतुसोहिजः ४१ तत्रतिथिमनुप्राप्तंज्ञात्वाराणोश

वरोनमः नस्यमोत्सविधानेश्वविधिपेः समपूजयत ४२ ततोदिव्यफलैस्तैरपचारैरयोपचितैः विस्मयंपरमंलेभेशवरस्यमुदुर्लभैः शवरीयंनिवसतिविषमेकाननांतरे ज्ञात्वागत्यकेवलंमानःकथमस्मत्यहोनरं राजाहंभस्मशोष्यामिमुक्तिमात्मसुतंमहत इतिविस्मयमापन्नंराजराणंशवरस्तरा ओवाचस्निग्धवचसाविनयावनतोभरः शवरउवाच भोविप्रश्रमहानोमिरुचितस्तुत्रदर्विजैः जानंतमकामंभवेनागतंराणंकुतःसुखं अज्ञानानागतंराज्ञिः शवरेसुविशेषतः ४३ राज्ञोपजीविनाश्रेष्ठा राज्ञामात्यपुरोहितो नयोगजमभः पूज्यःपूणेधाःस्वसंमतः ४४ इदंपुण्यानरपतिःसार्वभौमःप्रतापवान् स्वयिनुष्टेसमेतुष्टो ध्रुवंविप्रभविष्यति ४५ इत्युक्तवत्यरण्यस्थेमनुप्रीतिंतरोद्विज उवाचशवरंस्निग्धाविनयाऽनवादिनं ५० विद्ययातिसवाच सारोमदयवाराण्यहंजायेनानियानिने वसुन्यमानुषाणांरण्यान्यहंहानिरा जन्नि चित्रमेतद्विजश्रेष्ठ यवसुसंक्षयः शवरालये एतच्छ्रुत्वोनुदंमेसाधोसंबईनेमहत शवरउवाच एतत्यकाशनेविप्रमतिर्नोत्सहतेमम नचापिनेहिजश्रेष्ठाति भिभक्ष्यावरान्यरे शक्रादयोदेवगणा समायांत्यत्रहेद्विज स्थीयतांशवरालयेपूजयिष्यामहेत्वांच सर्वैःसहसुरोत्तमैः गीतवाद्यैरनेकैश्च श्वमंतीष्यपुरंयोनमं ५५ पुनःप्रयांतिमनवेभिरिवेसुरसत्तमाः दिव्यान्नानाविधान्नानिभोग्यानिविजगत्पते ५६ दत्तानिनुभ्यंविदुषेकथंविस्मयतेभवान् विलोनिभोग्यभोगेनक्षीणरोगाजगत्पते ५७ सपुत्रबांधवाःसर्वेनिवसामोपुरावयं विलोनिर्भोग्यभोगेनक्षीयतेपापमेहति ५८ नैनश्चिंतांहिजश्रेष्ठयेनस्यान्मुक्तिर्भाज नैश्वर्येनदृःखंभवेत्संप्राप्यगोलोकंदृष्टिर्भोगसचरेत् ५९ यारणोविष्णुभक्तोयंशवरोनीचपर्वते विगत्वास्मरहेराणंकुदेवेनोमुखात्मजा ६० अनेनसम्यनिष्पा

द्युस्थास्थामत्रवनोतरे चिंतयित्वा चिरंविप्रश्रीहलासनकमानसः पुनः प्रोवाचशंकरंपार्वतीचेरयुग्मतः साधोमखंत्वयाकार्य्यंरतिमनिश्चयोमहान् ६५ किंगत्वासेवयाराज्ञःपरत्रासुखदंतनु अत्रस्थित्वात्वयासार्द्धंउपास्येमधुसूदनं ६५ यद्यपायुनरंहंवधोयतिष्येनभवेन्मम साधुमित्रत्वयासार्द्धंभाग्यान्मेसंगतोभवत दुस्तरंभवमेसारंतरिष्येत्वत्प्रसादतः सामप्रेमनत्प्रशंसंतिअसारेभवसागरे ६७ यद्दृष्ट्वावनमित्रत्वंदुःखसंसारपारदं मित्रस्यमहत्वामेनपुनःप्रत्यक्षमेष्यतिभगवान्सुरारीकाक्षःशंखचक्रगदाधरः ६८ रंरंयुग्मोनरपतिर्मेपित्रप्रत्यागतेसति भगवंतंसमाराधुरंरंवमनिवत्स्यति प्रसादंविपुलंचात्रचिरंपुंभगवत्पियं सहस्रमुपचाराणां पूजनायुजगत्पते रचयिष्यामितिमहत्प्रतिज्ञासीन्नपोनमे ७१ एतावद्ब्रुवतासाथस्यपर्य्याप्तंज्ञानमन्त्रहि मयाप्रदेशनिर्गीयतत्सर्वंज्ञापयिष्यति ७२ प्रतिज्ञातैतत्सुरतःप्रीतमनानुमन्यतां शंकरउवाच सत्येयुगतनौवाक्तौ वाक्तौप्रतिदेवाव्रतादृशी त्वयातथैवकर्त्तव्यंरंरंयुग्मसमागमः देवर्षेमाधवंलब्धमनदृश्यंहिमहीपतिः ७४ अस्मिन्नादेवभगवान्स्मर्णावामुकायाहत प्रतिवक्तेमयाचैतद्रंरंयोनंगमिष्यति ७५ महाभाग्यपरीपाकात्प्रत्यक्षीयंत्वयाकृतः रंरंयुग्मागमाभ्यासेधुवंसंभवभाप्यति ७६ यथोर्थंसुत्वयासिद्धमनवक्तव्यंतथात्वया आगत्यमोक्ष्यिन्यतिररंहरंमंश्वरं ७७ प्राणोयंवेशतनवानस्मिन्देहेद्युगदाधरे नरादेशाद्दारुमयंप्रभोर्लिंगंचतनुष्टंपूजनंयिष्यतिभक्त्याचप्रतिष्ठाप्यस्वयंभुवा स्थितिरत्रहरंयावत्सावर्णेरायुषःक्षयं अनुग्रहाद्भगवतोनात्रकार्य्याविचारणा तदत्रार्थेसरस्वत्येमात्रजस्रिप्रमंवहि ८० निवत्स्यतिचिरंदेवमित्रदानीमुखंस्वयं यातंद्रुद्यायुनर्देवीलिंगंद्रक्ष्यमयंविभुं ८१ सिंधोस्तालातनस्यतेनिवासात्यमहीयते दृश्यामः साधुमंस्थानंयत्रासिलखितंमंत्रं ८२ रत्नत्यशःकथायुगाःछत्रातोवयरत्नरं शुभस्थानेचासत्यतांशयनंयःश्रवाद्भगो ८३ प्रभातापांचशर्वर्य्यांतीर्थराजोत्र

केतनोस्मानंनिवर्त्यविधिवत्साधवंप्रणिपत्यच ८४ राजाहंस्थानंनिर्गीयनिजालयंगतोपुनः नत्वमित्रेणाभिमंत्र्यगतोनिर्देशकारणात् ८५ रथमारुह्यमेदिन्यस्तवेतापुरमाययौ रतिश्चाप्यवरंयुगंशंखचक्रसुरेश्वरमनमादात्म अहमोभाग्यः ८६ नैमिनिरुवाच यत्रागतंततोविप्रमासाद्यमुरसंकुले माधवार्चनवेलायांवातस्यरंगतिर्ययौ १ ममुदुवाचुकाश्चैवमोविचकारचमर्षणः तेनाकुलंहरंगेदेवानशेंद्रवलोकने २ श्रीकांतस्यतरांविप्रापुत्तपूरंक्षेत्रमं यावद्यानास्थिरंगांमुनींतेदिवौकसः ३ यानंतेचालुकाराशिंदृष्ट्वामुनगमाधवं णेहिरंगं चतरांदुरंवभूमुर्वुकुलंहिया ४ चिंतामवायुर्महतीरोहतिरतिरंतिभूशं विमनस्कोहिदुर्देवंमेकरामसुपस्थितं ५ दशामानंदरंश्रीशंरंगाख्यंत्वंमोपलप्यते अथराधविसमाकंवसितःपुरुषोत्तमः ६ युगयत्तदशद्राक्षंमवीनपुरहानदृश्यमे येवामथैंद्रगन्नाथःस्वीचकारकलेवरं ७ तानःशाचामपरित्यत्यविमुंपेक्षमिमाधव स्वशरीरविमूर्तीर्वोविहायसकलेक्षणाः किमकीर्त्तरचयस्तिकथाशेषानदिवौकसः तथाशंभूतानःसर्वानयज्ञानश्चयंमतिंदेवे तत्पीत्येयत्तपुरुषसत्तरादृष्ट्वापुनःप्रहान स्वदर्हकारवर्षानस्वरनुग्रहजीवनाः कांदिशांकाःकुत्रयामःसौप्रतंत्वरुपेक्षिताः दिव्यस्थानेश्वरिकार्य्यं त्वामनालोक्यमाधव ११ जडतामेतीस्वयाहीनाभविष्यामोवनेवग निष्कलंकमुभाभातुपरमापूर्णाशान १२ स्वरांपेचत्वनपश्यामानयामःसुरालयं तपभास्यायपरमामंत्रवशंसितव्रताः १३ वर्तामंदेवस्वरत्यानटावत्कलधारिणः याकर्त्तायुंदरांकाभविलोक्यिष्यामहेवयं १४ निसर्गकरुणाभेदिभरीमान्स्मानुसरंसि अनाथानरहानदृष्ट्वानत्वामेवशरंगतान् १५ वरनालोकशेकेकपावगवरंनिमज्जतः शुभरक्षिनरिरक्षानःसमुद्दरजगत्पते ॥ ॥ ॥

स्थानेषितेनलतातरुणेनपल्लवेन॥ त्वयंभृवोनिकरणात्वहृतुंजातस्यचनिश्चितं २७॥ तदुत्तिष्ठिरुणाःसर्वेब्रह्मद्यालोकमागताः॥ यमानुयहरुणोनभवतारश्चरारणं २८॥ श्रु
त्वामंतुष्टमनसःसर्वेनेत्रिदिवंगताः॥ मनुविद्यापतिर्विप्रोत्यक्त्वाऽऽश्रमचिंतयत २९॥ मम्कार्य्यंतुनिष्पन्नंयद्दृष्टोनीलमाधवः॥ जातंमेनातरेत्रेत्रमिदंपरिभ्रम्यविलो
कये २२॥ अद्दष्ट्वंवंपरमंमुपुरुषंसर्वकारणंयत्समलापयतापरिसेत्रोनमंश्रीपुरुषोत्तमाय्यंपरक्षिणाद्भूतपत्रजानिमरणंदृष्ट्वा॥ प्रत्रिशायलंशनधालमेनंपर्यनि
येसकलंत्यक्त्वतदाऽयरण्यं नीलाद्रिमंत्रिमिदंपुरि[illegible]शतिस्मममुदतरो॥ विविनेत्यद्रिनश्रेष्ठपरिश्रम्यमवेक्षतः॥ क्षेत्रंपश्यन्ध्वनंनानालतादुमगणान्वितं २५॥ नानापक्षिगणायुष्टंगुंजद्भ्रमरपंक्तिभिः॥ अप्रविश्यवंकिरणंछायातरुगणावृतं॥ सर्वेतुकुसुमोपेतलतागुल्मोपशोभितं॥ नानानानाश
याधारकुसुमसारसमेवुलं २७॥ पश्यकस्त्रारकुसुरविकलोत्पलराजितं॥ नलनेनकुसुमैःपरिहीनलतादिकं॥ तरात्यवेगानतश्रेत्रंजगामाद्रिनमः॥ धार्य
निरंजनेत्रंप्राप्तःप्राणावेतादिनात्यये २८॥ दूतंयवंदिरंतंपूर्वंदूरस्थंप्रागतंद्विजः॥ श्रुत्वैदूतुपोनरपतिप्रहर्षंपरमंययौ॥ नरागमनमाकांक्षन्सूत्रयित्वाजनार्दनं वि
दूभिश्चाप्तजगाम्हंतस्थामहंतमानसं ३५॥ गतस्मिन्नतरेविप्रःमनुविद्यापतिर्द्विजः॥ प्राचीशदेवंत्रहसंदीवारिकपुरःसरं॥ निर्दिष्टमार्गःघोरेश्चानुगतंकोनुकानन
वितः॥ निर्मात्यमालानालाख्यमाधवस्यमुशोभनं॥ विधायपरमंगत्राजापेप्रविवेशतत्रान्विनं॥ दृष्ट्वाहरिंपरितः सोविस्मयमुत्थायवरासनात्॥ ३८॥ प्रसीदजगदीशे
तिवरंलेनिवेसमभ्यगात॥ अद्यमेजीवनंजातंसफलंजन्मसफलंमगः॥ निर्मात्यमालावपुषंयत्यश्यामीहमाधवं॥ बालोमुकुंदरूपेसमोपुरुषमभोरुलाभवधारितमुदु
मकोतिगंधः॥ अंधीहृतालिनिचयापवनप्रसारिगंधप्रणशितजगत्लुब्धानमामि ३७॥ यत्पादपंकजगलद्रजसोमुषंगाब्रह्मादयःपरमयंमयिमापुरस्यविश्लोक

लेवरमुच्छ्वसितोनागगणसंसक्तपल्लवनिचयाप्रगोप्तिमालां ४८ पश्चाद्दृत्यवदतिमपतिंप्राहमत्यमोविबुधस्वरैः॥ मुकुंमेविस्वंगच्छितिगर्विता ४९॥ कुत्रस्थितेयंयं
हामोक्षदेहिमानंमनुश्रवलेत्याभानिवेशरारंधिवसमवीगमायिनीस्थिरां ५०॥ नयनीलाद्रिशिखरंभयत्रागप्रभूषणा॥ प्रागतानिहरेःश्रीमानजाद्रिमोक्षरागतं ५१
इतिश्रुत्वागणाधिपोवाक्यगद्गदयागिरानलामशिरमाधूमोस्मरन्शंकरंवृद्धं॥ तोषिविद्यापतिंविप्रंस्थापितंशेषलक्षणः॥ स्थिरंदारुनपत्यायंध्यायन्माधवमा
श्रितः ५२ तेनप्रामवलोक्यानीपापनिस्तारपद्धतिः॥ ब्रह्मयागउवाच॥ अनुग्रहात्तुतेदत्तंनीलाद्रिशिखरालयः॥ श्रीपतेरियमाज्ञातेमालारूपाप्रकाशिता ५३
दृष्ट्वेत्रेनप्रगतंतंसाक्षात्मुक्तिप्रदंनृणां॥ स्मरन्हरपतेरमुमोक्षणलब्धजन्मसाद्यमुच्यासंप्रतिपतिमालाद्रेःपत्तनेविनो ५४॥ दृष्ट्वामनेनिश्चयःकांतेसाक्षात्पत्यमुपाश्रि
नो विधायपरमांशिद्धिमिदंमनिलनोवचः॥ आनंदाश्रुजलाक्लिन्नवदनसुद्वहन्शिरः॥ ५५॥ यथाखिलजगत्सृष्टिस्थितिसंहारशक्तिमद्॥ लीलाविग्रहवपुर्लो
मसंस्थाब्रह्मांडसंचयः॥ भंतयोमिल्लशैलाणांप्रणाशानिरंतरम्॥ ब्रह्मेंद्ररुद्रमुद्रुटकिरीटनीरंतपदांबुजः॥ लीलानाथविधत्तेस्मकल्पारणाद्यागतत्परः॥ निर्जी
वाविगणाद्वारपरागत्यतःसरंकशरांगोनमनाद्रिभमनिभैः ५७॥ परिनाद्रिगणन्नाथभक्तानांभवबंधनः॥ इतिस्मवदतांपतिःस्वामीनेममुपाविशत्॥ एहिमेधिन्न
मचारियतिवेंस्थानमेरुतः॥ अद्यारणमुविद्यामुकुरुलेयंत्रिद्विजे ५८॥ अन्येस्थविरवृद्धाश्चमार्गमेत्रिपुरंसरं॥ विधायपतिंद्रमधित्वाद्रुमानपुरःसरं ५९॥ उपवि
श्यायतःपीठमृष्ट्वाकुशलमात्मनः॥ पुरवासमसंत्रस्यविस्मेनीनाम्नवश्रीया ६०॥ महिमानंस्मरन्पंचपशवाद्विजोत्तमाः॥ ब्राह्मणःशिनिरेनासोदृष्टोनुभवमात्मनः
शिवद्रूपप्रवेशारिमज्ञानोतंमन्यतेस्मेत्रेनमस्मरन्तंतंकथागमविमर्शगत ६१॥ नीलाद्रोगरुणंनालमाधवस्यचरणेनलाभेचरोद्रिगंदूरेमहिमानंवटस्यच्च

सिंहाद्यापुष्टमूर्तीनां शक्तीनामष्टमंस्थिति ५ र्येषां क्रमणाद्दीप्तिसिद्धयामविस्तरो तत्सर्वंकथ्यतांसाम्यभावदनुपूर्वशः तच्छ्रुत्वाविस्मयतुलनेतेथिक्षावेदितंपुरा ६० सं
यतो नोदृष्टमत्रा पुनर्संस्थितिर्योऽवाच ईश्वरंयुधमउवाच श्रृणुपूर्वंनुभगवन्सतीश्रीर्यथासुदुर्लभं संवेदानमहिजश्रेष्ठसाप्रतेवरणेयश्चभे नीलेदृग्गणिमूर्तिसुविशोरूपंयथा
तथा ६२ विद्यापतिरवाच हंतेतेकथयिष्यामिरिष्यांमूर्तिजगत्पतेर्यांचधर्मंचयाद्यादृष्ट्वाशापंददौमुनिर्भाजनं ६३ नीलेदृग्गणिपादयोगणमयीमूर्तिपुराणतनो यामहंब्रह्मरु
द्रेंद्रयुगणैरर्चितानुसुरैः ६४ आरोपितेयंसतिरिष्यामूर्तानार्यांहिमुनयेवभिः सयंतन्त्लायतिश्चेयंतेनचित्यिते रिनेवदुःतिथेजातेनेरशीलगरुधर्मामहान् दिव्योपहारानि
र्माल्येभैसगणातद्वाराकल्मषम ६६ मोनपरुषस्तिवेदिरानन्यतिमानुषवर्चसं सहस्रायशनारस्यक्षुत्पिपासाचलक्ष्मा नवार्धतेनरअश्वरहृष्टनारदकल्पनं भुक्ति
मुक्तिअथवैराजनहृतनयगपतिस्थेत भजगोरागशोकारिरुःखेतनत्रनविद्यते यत्रसासाक्षात्रगन्नाथःप्रसन्नवरनोविभुः ६९ पुत्रवरोवरपत्नीसःप्रपन्नजनमुक्तिदः ६
तिआस्तेवरपुरगणेउत्तलवंरेपुरयोतममाहात्म्येसमोध्यायः ७ ईश्वरुवाच तत्रमप्रभृतिनत्रतेनप्रयातोहिनानम वर्षविज्ञातवान्दिव्यहतोतपुरयोत्त
मेविद्यापतिरुवाचजनस्यिनोहंतायाहेभगवंतमुपागमं तस्मिंवत्कालेदिव्यगंधोवबोचशिशिरोमरुत् तरनंतनरतःशङ्खःश्रूयतेस्मविपत्यच क्रमाद्याहिप्रया
हीतिसतत्रवर्तनेस्तवनः ७ दिविस्थानात्युष्पवृष्टाप्तमाजारितपर्वतः समागमोभूत्तानिध्वंवेकुरुस्यमहीयते ८ वीणावेणुमृदंगानांमुस्वराणांचनिस्वनः अ
भूतपूर्वेमनांसीद्रियगायनमिश्रितः ९ सहस्रमुपचाराणांगीतंयपरमंमितः देवेसमर्पितंतत्रमनुष्यादृष्टिपूर्वकं संपूज्यविधिवद्रंकरमाद्योपलसितं तप
पूर्वैश्चतंस्तोत्रैःसंपूज्यमधुसूदनं १० यथागतंतेशिरशाःप्रयपुस्त्रिदशालयं तेषुयातेषुवरःसस्वाविश्वर्वसुमर्मं ११ दिव्योपहारोभ्यानिमान्येचेरंदरोमम

अनर्घ्यमेतदस्मानंश्रीयमुत्सृष्टेतुकं २ अनश्नाषापरसोधंयेर्यंतेनारतेनया ऊरुपुचतस्यसंस्थानंविलोर्यवसेत्रयुगलं ३ अपर्वशिखिनेपर्वंरंभास्यमनोहु
रंनखपृथिनजानांशोभाकान्तेगरितंप्रियत ११ स्वज्ञायपोरुषाश्चोतृत्रसितंवदयाभिते ममनाद्दरणाकारणेत्रेनालादिनामकं १२ आयामविस्तताश्चेवव्याख्यानंकी
शपंचकं तीर्थंगजस्यवेलायांस्वर्गवालुकयाहते १३ अरेःशृंगेमहानुद्भुकल्पस्थायीवटोमहान् कोशपतःपृथुपर्णैरविंतःपश्चवोऽचलः १४ मूर्ध्यापङ्क्रमणंतस्यजा
पानायकृतंनवै तस्यपश्चात्पदेशेवैकुंरंगहिरणासंज्ञकं १५ जलोद्भवाम्भोजदृशादारोहणविधिर्यतः शंखंचक्रंगदांखड्गं शार्ङ्गंचापिचतुर्हिभुजे १६
हिपूर्णामनोहरं तस्यपश्चेवेदिकामध्येन्यग्रोध छायशीतले १७ दूर्वानीलमयैरेवजातिपत्रकरादाधः स्वकारशोभुवमित्रं स्वर्गापगोपरिस्थितः १८ अष्टमीचंद्रकलशो
भाविजयिभालभूः मेरोरीवरपुष्पश्रीर्विद्वारोयतलोचनः १९ आजानाश्चतभानुपत्संतापनयनोवनः नासापुटदयोद्भासितिलपुष्पसुशोभनः २० वपुर्वाग्मयवे
दिमुग्धिनाथः शमंकुरुस्वर्गशर्मा रविरिवचंद्रकरः २१ अनर्घ्यदूर्वादूर्वाहिसहस्रीयुगमंजसा शमनिमाधरीगरोविवृद्धसङ्गमौपुरे २२ यहस्थिर
शीनदेवोविश्वरूपोमहिषिणिनाभरतास्यवरीभूवाशोभिश्रुतियुगनस २३ गुरुभागवद्योमंत्रेपूर्णाचंद्रोपहारकः यैवेयशोभाजनवरुद्रदंशनपशना २५ दक्षि
णावर्तशंखस्यमुक्ताजन्माभिरुद्भवं पीनायतस्वंधयुगंपुरोरुचतुर्भुजः २७ स्वछनिर्मलहारोयशोभनोरस्थलोविभुः धनेवतुरंगाजगदिनुकोमलभविंचित २८
निम्ननाभिर्दावित्रवलिभंगुलः हारत्रिवलिमध्येनस्थागुदत्परिणामकः २९ सुरलमेखलाशाखापिविलीमतिकलत्रजाजगज्जावणपुरकोल्पिचोरवस्यशो
भितं २८ जघनास्लविमुक्तास्वरूपांतंचलोपशोभया तंधात्तंभद्रयंमीलमंगलपतोरणाश्रयं २९ ज्ञानपूर्वंजानुमालशोपरान्वयाःश्लाघवलयाःशोचशोभते

चरणांबिभो हारकंकणकेयूरमुकुटादिभिरलंकृतश्चतुर्भुजोहंकारकेयूरशंखचक्रगदाधरो वनमालाश्रीवत्सकौस्तुभपीतकौशेयवासोलक्ष्मीविराजितवक्षःस्थलः किरीटकुण्डलकटकांगदनूपुरकांचीकलापादिभिरलंकृतसर्वावयवः सर्वलोकाश्रयः सर्वलोकमयः सर्वलोकैकनाथः सर्वलोकैकवंद्यः सर्वलोकैकपूज्यः सर्वलोकैकवरदः सर्वलोकैकरक्षणः सर्वलोकैकसंहारकारणः सर्वलोकैकसृष्टिकारणः सर्वलोकैकगतिः सर्वलोकैकभूषितो नानावर्णैर्हिमगतः पितरो प्रह्लादस्थितो नत्वा भूतो मेरुशृंगं तुंगं तपोवनं ॥ २५ सनत्कुमारोनाचवधूर्भोक्तिनातुग्रहकारणात्तवश्रीभूतपूर्णाहूरः शेषः पश्चाद्व्यवस्थितः ॥ अथेत्यवस्थितेरुद्धवपूर्विभूतपूर्वंगतं ह्यानंत्रलिपुटेनत्यपश्चाद्धरमास्थितेनवमद्भुतरूपंनेरूक्ष्यमाणोस्थितः ॥ २६ ॥ अनेकजन्मसाहस्रैः सुकर्मभिरवाप्तानिचेत्र युगपत्परिपक्वानियान्तोवहियश्यंति ॥ २७ ॥ नोचेन्मानवदेहान्वेत्र्यज्ञत्रैरपिनीलमालोवि, नुमत्यैस्मादृशैपुरुषोनमः ॥ ४० ॥ सनीलमूर्तिविमलांबरभूषायेनिविसंतुरुबोधमात्मनिलीनाशेषपापाःप्रविशंतिविद्वांसः पुरंहियत्प्राप्यनशोचनांति ॥ ४१ ॥ विप्राभिरुक्तादृशमिप्रणतेनानाविधंकर्मनृणापतंतंतत्रत्रसमक्षंविलोकनात्तद्विनाथस्यगतिःसमानाः ॥ ४२ ॥ विमत्रवान्यत्रयधिकंमितोदृश्यंसोमतियोवदुपेक्षकामा ॥ लभेतनानाद्विपतिप्रणम्यनतोधिकांक्षेत्रभवोमहिम्ना ॥ ४३ ॥ सएवदूरानुनृभिःमयेत्यभक्तासतुधर्मशालः सर्वैर्गुणैसर्वभवैर्वरिष्ठोनोत्तद्विनाथःस्वलुयेनदृष्टः ॥ ४४ ॥ तत्रयेमेवकाःसंतिमाधवस्यजगत्पतेनित्यःसकाशान्मात्रान्यरंतानमयानघ ॥ ४५ ॥ तस्मिन्परंपरायातमारिरुक्षेपुराननंप्रसिद्धमहिमाख्यानंश्रुतंन

मगतोमहत्त्व ॥ ४६ ॥ तत्रराजन्नगत्वारंद्रष्टाश्रीपुरुषोत्तमंविवेदितंनेराजेंद्रयथेक्षसितथाकुरु ॥ ४७ ॥ रंद्रयुम्नउवाच ॥ आश्चर्यकाकृगवतःश्रुत्वारूपमथापरं ॥ कृतकृत्योस्मिभगवन्नरियनिर्मोक्ष्यमंगलात् ॥ ४८ ॥ बहुजन्मार्जितानिक्षीणानिदुरितानिमे ॥ अधिकारोत्तरंनेनश्रीपतेरिह ॥ ४९ ॥ सर्वोत्तमंहरंयास्यामिरान्य

नमुर्महिना तत्रवासमकरिष्यामिपरंपरेतीतिसह ॥ ५० ॥ कृतुनाहयमेधेनयस्मात्प्रीत्यैसुरर्षिशतोपचारैः श्रीनाथंपूजयित्वेस्तिरिने ॥ ५१ ॥ ततोपवासनियमैः प्राणयि ष्यंजगद्गुरुं ॥ वाक्यामृतेनमनसंयथासाभिवेष्यति ॥ ५२ ॥ दीनानु कंपीभगवान्सासाक्षान्नारायणोविभुः ॥ एवंमत्प्रार्थनाभक्त्यासंतोषियतरीश्वरः ॥ ५३ ॥ नारदस्तमथोवाचनारदंरुद्धनंमयी ॥ भूयोवनंजीवकोनुकोनमायातमहीहरूंवेत्रवत्यांविधेःसुतः ॥ ५४ ॥ आगतंशमसत्कार्यंत्यक्तिरंनरपतिसदा ॥ उत्थायसहसाविप्राःपाद्यार्घ्यंचमनीषकैः ॥ ५५ ॥ नत्वंप्रणतःशीर्षाचेरंद्रोंजलिः ॥ रंद्रयुम्नउवाच ॥ जयमेसफलंयत्रारंजनमभूयनेतप ॥ यन्मेदरंसमागतंद्रिनीयाद्यत्रतेगुणः ॥ ५६ ॥ कृतोयंयदपिसुनेगमनापूय ॥ द्यानकथाविस्तरंत्यसारायकिमाज्ञाकरवाणिकिंप्रयोजनमुद्दिश्यभवतेमेयविद्यिते ॥ ५७ ॥ मैत्रिनिरुवाच ॥ तत्कुलपतेवाक्यंभक्तिप्रश्रयकोमलं ॥ उवाचप्रणतंपुत्रंस्मितपूर्वंमहीपतिं ॥ ५८ ॥ नारदउवाच ॥ रंद्रयुम्नमपश्रेष्ठविमलेत्वत्कुलेनृणां ॥ प्रीतिनात्रेवनासिद्धमुनयोब्रह्मणासह ॥ ५९ ॥ सुप्रतिष्ठाःप्रथक्वरयी ॥ ग्यागपक्वकशलवःप्रणतःसदनि स्थित्यैपर्याप्तानुसृहिताः ॥ अवतीर्णोनमृर्दुंनिश्चतेवरराजमे ॥ ६० ॥ तालाचलसमाकारोमाधवेगतीर्थेपितामहोमहाभागोयथाराध्यजगत्पतिं ॥ ६१ ॥ पुरुषोनमेतुतप मासाक्षात्पुप्रजापतिः विनिर्ममेसहिमोलेभैपेनामरपरैः ॥ ६२ ॥ तस्यप्रसूतोमिमुक्तेनभक्तिरीरशी ॥ वनुवैगयज्ञाभक्तिविलोनोन्नतपत्रं ॥ ६३ ॥ अनाधवि धामृदाप्रचंडशवित्रहैनी ॥ यंकेवेयंविलुभक्तिमस्यासेदायजायतेभवारंपेप्रतिपदंदुःखदंकर्मकुले ॥ बालानांभमतांविलुभक्तिरेकामुखप्रदा ॥ निरालंबेहृदयानेप्रोत्थितोभिमुरुत्तमः ॥ निममानांभवोभोगोविलुभक्तिरिरत्मना ॥ ६४ ॥ आश्चित्यैकांभगवतोविलुभक्तिंनुमानरं ॥ सेतसंतुष्टमनसोनवशोचंतिकुत्रचित् ॥ ७०

हरिभक्तिसुधापानसंतृप्तानांमहात्मनां ।भाग्यपरंस्वल्पलाभाजनानांविमूढये ७१ त्रिविधोपद्रवांगाणि समूहानजन्मिनांनृप विष्णुभक्तिमहादावदग्धौसशलभायते ७२ प्रयागगंगाप्रभृतयो नीचतपांसिच अश्वमेधः कृतुवरोदानानिचमहांनिच ७३ व्रतोपवासनियमाः सहस्राद्यानिचासमूहरणाभेदकृगुणितःकोटिकोटिभिः ७४ विष्णुभक्तेः सहस्रांशसमोसोनहिकीर्तितः जैमिनिरुवाच विष्णुभक्तेस्तुमाहात्म्यंश्रुत्वाऽत्रार्षिगणैर्हितं विष्णुभक्तिस्वरूपंहिज्ञातुकामःसिनीश्वरः नारदंपुनरहेदंश्रुत्वानंद्विष्णुभक्तिमान् ७६ इदंहपुण्यउवाच महिमाविष्णुभक्तेस्तुसाधुशीलोमनोरमः तस्यस्वरूपजिज्ञासाचिरान्मेहृदिवर्त्तते ७७ लक्षणंवर्णयेदानीमहंवैष्णवपुंगव स्वल्पोनहिवक्तास्याद्विज्ञानस्तुमहानले ७८ नारदउवाच साधुरानन्दलक्षयाहृदंभक्तिलक्षणकारणं मुनेमेकथयिष्यथयोगीन्द्रज्ञानभाजनमुनमः ७९ अजानन्निहविज्ञानंयेपापकर्मप्रवर्तते हृषीकाधारिणोराजन्योमानंमयानघ ८० सामान्यतोविशेषाच्चविष्णुभक्तिमनानघ अत्यंतसुखसंप्राप्तोविद्वेदुःखसंततेः ८१ हेतुरेकोयमेवेतिसंश्रयोभक्तिरुच्यते त्रिधासागुणभेदेनतुरीयानिर्गुणामता ८२ कामक्रोधाभिभूतानांरहूदन्यत्पश्यतांलक्ष्यंयेषांचाराययभक्तिःसात्त्विकीमता ८३ यशसेचाभिसंधायपरस्यश्रद्धयापिवा प्रसंगात्स्मरलोकायभक्तिःसाराजसीस्मृता ८४ ज्ञानज्ञानायधायाभक्तिंक्रियतेसातुसात्त्विकी जगद्धेरंजगन्नाथोनान्यत्रापिचकारणं अहंवनूनतोभिन्नोमत्तोसोनपृथक्स्थितः ज्ञानंवैहिरुपाधीनं प्रेमोत्तमंवैरागाभवं ८७ दुर्लभाभक्तिरेवाहिसुलभायेहनंसृतिः मालिक्याउद्धरणाःस्वानंराजन्याशंखलाकृता ८८ प्रयोजिभुक्तभोगाद्विनाधस्यापिहलोकतां सुनरागत्यभूलोकंभक्तिंतावेपरीयात ८९ नामसीराजसोकुर्य्याद्राजस्यासात्त्विकीतथा मालिकोमुक्तिमार्गायनिश्चलाचाहेतभावनां ९० शकामपिममाश्रित्यकरान्मुक्तिंपरंव्रजेत ९१ विष्णुभक्तिविहीनस्य

स्नानंस्मार्तंश्रुयाःक्रियाः ९२ सर्वयज्ञेषुदिक्षाकंदमेनार्थंयाचाद्विकंतम ९३ कुलंप्रसूतिःशिलाभिर्वलोविक्रयणंनृप ९४ कायकृशाबलंनरोवैरिणाव्यभिचारवत् कुलाचारविहीनोपिदहनक्षिजितेंद्रियः प्रशस्यःसर्वलोकानांनवशाद्दंडधृग्यथा भक्तिहीनोहिजेक्षेत्रसंज्ञाभिर्धार्मिकस्तथा ९६ नात्यश्नतस्त्वयुंसोहिविविक्तेभक्तिप्रजायते ९७ यातुमंथाद्यंजनंदत्तंहत्वाभवियति ९८ यथावैनिजगन्नाथंनाविद्यापरिकीर्तिता ९९ येनप्रीणातिभगवान्वनंसोपुजनार्दनं १०० विष्णुभक्तःश्वमांसाक्षा- ४२
श्वपुंश्चोरटदन्नः यत्तारंयोमुनाविश्वंपूयतेसचराचरं १०२ सृष्टिस्थितिविनाशानांस्वेच्छयाप्रभवत्यसौ दिपुनःस्वर्गकामानांभूमिःस्वर्गेहिशेभवा १०३ धामसूरत्वमभजन्यनभूरविघृतंतथा वासुरत्वमयेभक्तास्तथावस्यमिलक्षणं १०४ प्रणतिंविनासर्वेषांमाकामविवृतिंतथा कर्मणामनसावाचापरद्रोहमनिंदव १०५ दयाऽमनसोनित्यंसत्यहिंसपरास्त्रुवा पुण्यपुण्यपरकीर्तिपुण्यसंगमनंमुनिं सदाचारवदाताश्चदयापरात्मवनिजोत्सवा पश्यंतःसर्वभूतस्थंवासुदेवममत्मरा १०७ दीनानुकंपिनोनित्यंभक्तापरहितेरताः नाजोपचारपूजायांलालसाःकुसुमादृता १०८ हृदयंमर्षयंहिश्वंभयदाद्वेषपरिस्करं ये विषयद्वविवेकानांयाप्रीतिरुपजायते ४ वितनत्व नततःप्रीतिशतकोटिगणंहरौनित्यत्वंतस्यानाबुद्ध्यायनंशकारिकान विष्णुस्वरूपाध्यायंतिभक्ता वित्तगणेध्रुवंविष्णोस्त्वेनपपतेविष्णुमन्यंतुभगवंतंदृष्टि योनचपार्थिवंक्वसमंहिव्यस्थिरूपिणः जगन्नाथनवासीतिनाममंत्रोहियस्यवैनोनिवेशेवसतिर्भावोहिमेरुनाथप्रवर्तते ७ अंतर्यामीपरारेवःसर्वेषांहृदिस्थितः ८ तस्यावासेवकोवापिस्तोत्रंपठतिनारद भक्त्यानिवासयेत्तत्रतत्रतिष्ठतिमानद ९ प्रणमंतःसततंनरोनंयंतंहरिमजंजडंपरंपवनंनंगवज्रगजनेषु १० उपद्रुतकृशा ल्लाजगत्स्वजलेपरकृशलानिनिज्ञानिमन्यमानाः यपिपरभावकेरयाद्दीक्षितमनसःस्वर्गवैस्वा यमिहदुरियरिपवनेचलोहरवंरेपरवनितासुधभूरुहशाल्मलीषु

सत्रिंशियमहत्तेषुबंधुवर्गेषममतयः खलुवेल्लवा अप्रिहाः [illegible] परत्वममेश्वरनपरा [illegible] परिणामसंसारायाः भगवतिसतते प्रेरनविनाः शिवव
वचसः खलुवेल्लवा प्रसिद्धाः स्युर्याधुरपरंस्वकंसहंतुः बलुवमुशेशुभंनामबंधुवामनंत जयनयपरिधाषणरंतः विभुविभवा खलुवेल्लवा प्रसिद्धाः हरिचरणस
रोजयुग्मचिंतानजरिमधिषः सुखदः खलुवेल्लवा स्वरूपाः अथचिंतयंतुराहरोहिणायनष्टनवच खलुवेल्लवा प्रसिद्धाः रथचरणरजाङ्गशंसमुदाहृतिनिलकांचित
वाटुमूलमध्याः मुरारिपुचरणारविंदधूलीधूतकदवचाः खलुवेल्लवा प्रसिद्धाः मुरक्षिपरघनाः यदुष्टमंथोनमतुलसारलमाल्यचंदनेर्यव रयितुमिहमृत्तिकामापूर्भ
याकृतसरिचाः खलुवेल्लवायंतिं विगलितमरमानमुद्धवेन प्रसभविनष्टरहस्यशंसाः नरहरिसमरासबंधुमीधाश्चपितमुचः खलुवेल्लवाजायंति भगवति स
ततेप्रभक्तिभाजाशुभचरितंनवल्लक्ष्मताध्यायि श्रुतिपथमवतीर्णमाशुपुंसांहरतिमलंचिरंमचिरेतंयरंतनु नहिपनमथिमरुपतेकरात्चित्लसलुणरारवेरसंप्रयो
गः मृदुलधुवचमाभिधानवरीतिभुजनमरंतवरासगवचिंता शुभचरितमपिहियेतिपेसोसयप [illegible] मिहरश्रुतिनाभुवहुचिंता महरकुशलमध्यवाच
मुख्याभवरसनारसिकाअवेल्लवासे परममुखपरंहरोबुजस्वेशरणमपिनाभुजंतिमनभावाः चितयवचनजालंकरजसंविदधतिनामहरेरवेसवांस्ते परयुव
तिधनेषुचित्तलुब्धाः कृपणाधियोनिजकुक्षिपूरणालुकाः निपतपरभयाभिमःयमानानरपशवः खलुविसुभक्तिहीनाः जनवरतमनाध्यंसगरक्षाः परपरिभावक
हिंसकानिरेशाः नरहरिचरणस्मोविरक्तानरमलिनाःखलुदूरतोहिवर्योहतिश्रीसंरपुराणेउत्तलखंरेपुरुषोत्तमसमाहात्म्यहरशमोध्यायः २७ वैमिनिरुवाच नार
दपूर्णपुत्राद्भगवद्भक्तिभजनमो युक्तेयंपरमप्रीतरंदयुम्न उवाचतंरंदयुम्न साधुसंगमुविदृद्धिभवत्याधिविनाशनः समोपरिक्षिभगवन्योभूत्सोप्रतमेवदे

यैनमाप्तातद्रतोविद्वःपरमात्मापरात्परः अत्तमनंहरिगायानस्वरत्यःमाधुरत्रकः खन्मनिधानाङ्गवंस्तनेमिनाशमभगान यन्मत्वरयतेचित्तं अविंतुनीलमाधवं
४ वैष्णिवन्मोक्षस्तनोतेपर्यंत्सार्वभौमिकौरदोनोरयमाख्यायायासावोधेनोपवंतं ५ मुरवैरनमसंत्रस्यस्त्रमालंहतंयुगलतनीयानिसंतीतिनिकुभिःकथितानिमे
६ स्वद्वाक्यादिज्ञानमिभवेद्वःसपलानिमेनाःस्टउवाच दंतनेरशेषिप्यामिसंवंसेत्रस्थितानिवनीयानिशक्ति जंशुश्रुसंत्रमाहात्म्यमेवचा साक्षाद्दृस्यसिदंवंशभ
क्त्यास्वात्ममसर्थंकंतवानुग्रहत आंजनतुदीसंथवस्थितंयथासेरशेनाम्नोतीजापनेभूमिभाजनं ७ एवंस्यंतेनोतीयातवरः कृत्यंसमाप्यकथितानकुलंविज्ञायपरं
चस्यांभगुवामसे ८ ध्येयंकृतनरेपसेयुगसैलयउनमंएकत्रशयितोराक्षिनिन्मुर्यपनारं ९ नमोभगवतेतस्मैयस्यैतन्नामकीर्तनं अकामस्यसकामस्यवा
मसरंवंधुभिः यथाविभवतःसेव्यैर्नीलाद्रेर्गमनंयति यावज्जीवनंत्रयामकरिष्यामोविधिमिश्रितं १२ यावज्जीवनंकल्पितायसमतपातत्रजीवनुराजानःमावरांधाश्च
सामाख्यासपश्चिरा १३ यथैवजेलुरंगश्चकोशेःसहपरातिभिः श्रजंनुमहितासतत्रजाराजासिंहोविगा वलिंजःसहभोश्चमथगाः पलयजोविन राएकुर्म
सुनिद्रोनाः कुशलाराजकर्मसु १४ ज्योतिर्विदाख्यायविरोदंतोनोप्रवाणकाः सत्यगायनवारिः त्रवतुर्विंपमवुदयः १५ गजवाजिनरागांचभंयत्येशाःसुदर्शन
कुशलादृष्टकर्मोणविद्यासवशरशस्त्रं पि १६ उपागविद्यामृतचक्रकारिकुलहरा वादमाहमिकाश्चैवनाम्यपश्यतोहरा १७ विचित्रकथनाज्ञोवाचाद्
कारश्चमाधवा जाश्चोपजीविनश्चैवनाम्येशन्यस्यराकाः २० धूनकारश्चपुंश्चल्यांवेशपावेशनुगाविदः २१ हवीरवाश्वगोमेषछागोष्ट्रवरस्त्रकाः २२ श्व
हिनृहिरकोमेषशवरंस्लेछजातयः अंत्यंयमालवेरंजाताआज्ञामरीयामनृपालयंति तंयोनृपंवैवसंतोहिनाचलेयथासुरंतवान्नुगाः स्वमाज्ञाघनपति

यीत्रायां हृतत्वस्त्रगः ॥ नारदेन समागम्यैत्य हरिमारात्स ॥ सवत्सं मुदूर्नमेनिर्गत्तेनयथा पुरा ॥ तावन्मांगलिकं वस्तुजातं सम्यगथानये ॥ पुरोहितमतेनाग्नि-स्तोषयाव ॥ हिमश्रपते तेनाग्निस्थं मगणं कःपुरोहितमहायवान् ॥ २६ ॥ आजहार ममस्तानि मांगल्यानिहितानि ॥ अन्तर्गत्वा तदा विप्रैर्विधिमास्थितः ॥ २७ ॥ आज्याभिषेकमंगल्य-विप्रैः प्रागनुभाषितः ॥ श्रीसत्रवद्विहृत्ताभ्यां हृतेनदेवतेन च ॥ २८ ॥ याव मान्याहि सत्रेन हृतथक्कं मांगल्यवहूनैः ॥ नाचाहिपुरोधाभिश्च सर्वैर्गंधैः पृथक्पृथक् ॥ २९ ॥ अभिषिक्तसुतोनाजानवीनांपुरुकुत्सराट् ॥ अवपुधारामोविहृमैः पावकोयथा ॥ ३० ॥ आमुक्तमुकुटंवसनःस्वांगतः सुपविष्टकः ॥ वीरोसुस्वास्थितंगणगणंपूजयित्वाय-थाविधिः ॥ ३१ ॥ जपगद्दभूनोद्धत्याग्रहोमोश्वयजनः ॥ रोसध्वनिमुगंधाग्र्यश्वेतवर्णोविधूमकः ॥ ३२ ॥ वह्निप्रदक्षिणंचक्रेरक्षिणावर्तनंगार्चिषं सास्तात्रेरगस्त्यनंजा-यराज्ञेन्यायिने ॥ ३३ ॥ नवयूहमस्थानेसपहकुंनेनसिंचितः ॥ यहाणांदोषनाशायसोत्स्यास्थिविहृत्यः ॥ ३४ ॥ तिःशालाक्षिते मैत्रेरवज्रविहिरोक्षितः ॥ तताभांगल्य-नेपथ्यविधानमुपचक्रमे ॥ ३५ ॥ वेलांमुकुटमाबध्यराज्ञोविधायकवचंततः ॥ शिरोवेष्टनकंमुख्यंमुरलंमुकुरोज्ज्वलं ॥ सावतंसंश्रुतिसुगेरत्नकुंडलभूषितं ॥ ३६ ॥ यैवेयकंमहा द्यैतुहारंरत्नभूषितं ॥ ३७ ॥ हयाग्र्यनखपत्रेणकेयूरंमणिहृत्तकं ॥ मणिबन्धिसनकः ॥ खगेसत्रंत्रिसहृदोहिरण्यविहिरागयुक्तोमुक्तोत्तरागोमालिकां ॥ नानारत्ने सुघटितांदधारागधमुमेखलां ॥ ३८ ॥ अनर्घेपारकटकेपरोसत्यवेशयत् ॥ आप्तुस्तआधोरोराज्ञासंस्मरेन्मधुसूदनं ॥ ३९ ॥ मंगलायतनंविप्रैसुसर्वमांगल्यकारणा मंगलारोपणाधीयेहेमपारमुपाविशत् ॥ ४० ॥ स्मरणाद्यस्यनशंतिपातकानिबहून्यपि ॥ सोमनस्यामधोमालामानवेंद्रंगंधवर्त्तनां ॥ ४२ ॥ दधारप्रथमंराज्ञामंत्रितोस्व

पुरोधसा ॥ श्रुतेरार्षेयपत्नैर्भूरिभिर्गोवनादिकं ॥ मं त्राभिमंत्रितानहत्वामिद्वार्यैर्भरिरक्षितं ॥ ४५ ॥ आत्मानंदृष्टशंराज्ञासोरभेयैरविध्यथ ॥ मुकुरेमंत्रितेपश्चात्वंदृशू

नृपवेषधरी ॥ ४५ ॥ वज्रकुंडेगोतिधावेणमुदीर्णंभायतिमानुषैः ॥ पथिसर्वैश्चरत्नजातैर्भिरक्षितं ॥ ४६ ॥ गोरणेमंगलैर्वाक्यैः स्तूयतेवीर्यतिरेपमागधैः ॥ स्तुतिपाठै नत्रारूपनृपाकृतं ॥ ४७ ॥ वारिजातहरंसत्वात्रिहिंसारहस्यजं ॥ धावन्हरंसकंगेरा जारहस्यिगंधारसमुद्भवं ॥ ४८ ॥ ऊरसिगंहृत्यमुनिंनारदंचुरतःस्थितं ॥ मध्यहारमुपगण्डहृदंपणिभि राहृतः ॥ अहिंसहृपरमांगल्यमथिहोत्रपुरःसरः ॥ नत्रापरुपस्थितंत्रिधानालंनरसिंगाद्विवेमांगल्यसंतमहृतं युक्तानांदुर्गायुक्तांश्चलाज्ञानसुधायुक्तानराज्ञायुक्तेषिपतः शेसतः सु ॥ ५० ॥ वामपार्श्वस्थितांवेश्यांश्चामरव्यग्रपाणयः ॥ सुकुमारंकुमारंवसनाःसेरंधानानाःशुभाः ॥ ५१ ॥ आसनंसर्वतूर्यानामासनंसर्वसंपदां ॥ नवनागसहस्राणांबलंयत्रसमाहितं ॥ ५२ ॥ राज्ञानुमतसर्वविवेर्यचारैःपरंदृढं ॥ श्वेतमाराक्षतंश्वेतंमानश्वेतंश्वेतं कुंजरं ॥ ५३ ॥ सत्रूनपक्षवंश्वेतमालाधनविभूषितं ॥ करलीकारमानद्दंतमाघाःस्थितोनृपः ॥ ५४ ॥ पूर्णकुंभसपक्षेमंगलानिवहूनिच शितातपत्रंराजशिरःपरेशाचारिताःनपः ॥ ५५ ॥ युगपत्तूर्यमार्गोमुर्वंधुभिः शतमस्यंदे ॥ अभिभिताभिभूताश्चचारिजाणिवहूनिमः ॥ ५८ ॥ जयशब्दमंगलगीतानिजयशब्दाश्चभूयशः ॥ ननंतुर्विवेशुःप्राप्तारंनमिरमबलाद्रिनृ ॥ ५९ ॥ यंमत्वाज्ञायंतमर्त्यःसर्वंकल्याणभाजनः ॥ दद्यात्सदूरंहरिंश्रिमिहासनस्थितं ॥ ६० ॥ प्रणम्यसाष्टांगमयदंडतोऽथोपविविक्षिरा ॥ रक्षपाश्चंस्थितादुर्गासर्वदुर्गविनाशिनी ॥ ६१ ॥ ववंदेश्वराणाभासंपश्यंतीहृपयाद्रयः ॥ देवाज्ञयापुरोधास्तुप्रथमंवरोथमुमोचह ॥ ६२ ॥ आसनंयामासगलेसुवर्णेनानुनयेनतं ॥ निर्मलंरामसमराज्ञा शिरश्चंद्रवदंस्थितं ॥ ६३ ॥ सुख प्रश्नक्षिणीहृत्वातोरेवोनपसनमः शिविकायांसमारोप्यप्रतस्थेवपुरस्कृतः ॥ ६४ ॥ प्रारंभेतबहिर्द्वारेरथंहृद्यमुपस्थितं ॥ सुरंगमैर्वातजवैर्दशभिःपरिचोदितं ॥ ६५ ॥ वरक्षिणांहृ त्वनरपोनारदेनसमाविशत् ॥ दक्षुःसरेणशिश्राणांसमरीपदरेणांसवा ॥ ६६ ॥ मधुपर्कंभेरीशंखौश्चवाद्यैतसहस्रशः ॥ स्वरनादैर्दिशसप्तनभसानुनदंविनं ॥ ६७ ॥ वज्रशिरेश्व

पु॰मा॰ ।।
।। २१ ।।

णिहुतानरेंद्रपुत्रशालिनः नानाशाकरणोपेनाः पतताकाभिरलंकृताः ८८ अमोहिनाः खरगोरथैः विविधाजालदर्पणाः यंत्रैर्नानाविधैर्युक्ताः गंभीरनिःस्वनाः ८९ यत्रा
तीनांकुलगणाः हयानांवातरंहसः अनिलसंस्पर्शनेहेतिहेतिरंध्रेषिणः ७० वटुलेरयनिर्घोषैर्मिश्रिताश्चशनिस्वनाः कुणाताणवनिस्वानतुल्यामंजुविरेजिरे ७१ नमि
नृसगोपोरजनाः स्वस्वसंभारसज्जिताः हस्तिपर्वकरोष्ट्रैर्वाहिकैः संप्रतस्थिरे ७२ ओरोलिकाश्चयंत्र्यश्चकाकरिण्यश्चतुरंगिकाः वेगाभूताश्चरथेनराष्ट्रशस्त्रानसंवृताः ७३
राजानोरोधाः शतशोवृताःवर्षवरैस्तनैः नानायानसमारूढाःपालिताश्चाग्निकारिभिः ७४ महाबलैश्चसंरब्धाराजानागाहवेनिर्ययुः यज्ञवाह्याग्निहोत्राणिसमारूढानिवेद
णः ७५ शंकटैर्यमसंकाश्यैःपतत्स्थिरैःतथापुस्तकभांडाश्चवि[illegible] ७६ भवहिंदुशालासंभारामलोमसंवृताःनाहयामासुरमेश्वशतशोनरैः ७७
हिंजेः ७७ सामंतामात्यभृत्याश्चपुरोधाऋत्विजस्त्रयेराजःप्रहृतराशयश्चउपचारनियोगिनः ७८ सर्वोपचारसंभारावासतेपेनपार्थिवः कोषागारनियुक्ताश्चकोशजा
तमशेषतः ७९ समारोपयपुःस्तूर्णंराजासरसनेवरान् मालाकारास्यसर्वेषांपत्नीनांश्यस्तथा ८० सर्वेषपत्नीसमारोपयपुर्योगिनियोगिनः श्वेतश्चत्रायःसर्वेशतशूकुर्व
र्षाभिः ८१ सर्वविधिविधेयपुःसर्वअवरोहाश्चयेनराः रंद्रपुत्रस्यनरपतेर्योत्रामसयवाहिनाः ८२ भेरीमृदंगपटहाश्चशंखाडिंडिमदुंदुभयः श्रुत्वात्रजनयश्चाशुजनाः
सर्वेसमंसज्जमाः ८३ राजानोमूर्द्धिसंभान्यनिर्ययुर्नीलपर्वतोयस्यपस्यऋजुःपंथासतुतेनैवसन्निधावाद्य ८४ नराजमार्गाप्रज्ञवाद्यमंपयंतनरुपाश्चयानाश्चाप्यारुहंतिस्मयेमार्गेराट्
र्गेणाविनेवपः ८५ रंद्रपुत्रोपिराजेंद्रःसमस्तपुरवासिभिः चतुरंगानिकानीभिः सहयोभिश्चवेष्टितः ८६ श्वेतंछत्रंशशांकाभंसुतंसिनिपतिःस्वयं रत्नावलिमधग्र्यं
शक्रतुल्यपराक्रमः ८७ पुरस्त्रीमंगलाचारगीतलाजप्रसूनकैः मंगलाचारशोभाभिःप्रसन्नमुखचेतनः ८८ नानाहेहयसैन्यैश्चयेनसप्रययौनृपः व्यनदुत्कूलनिलयोदरघन

राम
।। २१ ।।

लाभमुशातलं ८९ शीरजलंमहीद्वीपेसमीक्षनवतुर्यपेदेशध्वजिनेः पुरपेकाननानंतरवेदिभिः ९० आदिष्टबलीनपतियोगंगम्यंभयपार्श्वगान् देशानरगणानिमुद्रुप
यपन्नानंदस्तोवनः ९१ नाशानामुकुलंदशस्यविभजंतीवनांतरेष्वंतरेदिक्षुप्राप्यवर्षिणोवेगंमालयाः ९२ व्यवर्तायंराजाराजनिवोनामराज्ञावाशाखागणानांतनुत्वा
वानन्यचेतनः ९३ रंद्रपुत्रउवाच नमस्तेस्त्रिदशाशानिमरोवरिहिमारिणि अविलुप्तिरावाप्तिरक्षणविधिदर्शिनि ९४ कारणंजगतामादौप्रभोस्त्वंपरमेश्वरि नवयाविनाज
गत्तेनतत्सगमुक्तहतेशिवा ९५ सिद्धयसर्वकार्याणांमंगलानिवशात्वतोत्पादनद्यलंसर्वलोकेहिनान्यथा ९६ चराचरपतेर्विद्धिशक्तिंत्वांपरमेश्वरि मयात्वज्यवि
तिचक्षुगतासेहरतेविभुः चराचरगुरुंदेवंनीलाचलनिवासिनी ९७ जनुषांशतसाहस्रेष्वटमानोयदाप्यहं मोदेविषयावेशेत्वत्पादौनस्मरामिच ९८ लेभिरेवाबलारस्मयंदर्शनंसुलभादेवीनराधिपः ९९
रोहेरयंवर्गेविवस्वानुदयंयथा १०० तनत्पंतनरसामराजाश्चानवारणः चित्रोत्सवामहानद्यासोरेक्षत्कदाचन १०१ धातुवंदरविस्यातोम्लेच्छराजाधनप्रदः
परशद्रुद्विरायातोयत्रदेवीजिनोमुनिः १०२ लालासंतर्पयंदेवीमुपविष्टमुमापतिः
संप्रश्यविधिवद्दृष्ट्वानपतीनानुनाविन १०३ समानयामासतदापःसन्निवेशसमाहिभिःनारेनसमश्रीमान्यविशत्पुरंतनः ४ सुधारसानिस्त्रियानिभुंजेप्रीतमानसः
पृथ्विमादुर्लनोयातेविषयेषुविशांपतिः १५ नापंविधिंसमाप्यासुशुनोभोगमुद्यतः जनुर्लाभेविनिर्शाणाःसमामध्येपावियात तत्रस्थितानरपतिर्भोगान्सर्व
सखान् संवृणेमेरलंभूरीत्यातिष्ठामिवशात्रः ७ कवयःकवयोवाचुःकीर्तिस्तवसुधामले लगुणाश्चामुपधिनोगायकाःकलमुद्यताः रूपयौवनलावण्यगर्वितानांगि
कामतः जयतालांगहारोश्चमुशुद्धेनेत्रोनरशुभारति गयंयपवंधोपेश्चिते पदकंदबके जनः सराजाप्राणयंवेत्रवायाःसमासदः

सुमंत्रस्तेनैर्गत्वा धर्मात्मैर्तैर्भूतैर्नरिणो भेने: ।।पाश्चात्यानशासत्रमुत्वासानानरपात्तया संभावयामासमयथा योगेनंधनपतिर्भोजने: ।।अथाब्रवीन्मुनिवरं नारदं भगवन्मिथ्या सिद्धासना
दृवासानंवदुमानपुरः सरो भगव ब्रूहितेत्रोतुं सर्वथापापनोदनं रंदुष्ण३ ।।भगवन्मेरवेदेरा गनिधानं भगवन्मिथ्य त्वमेवचरितंविलोजनासिद्धानचक्षुषा हरिचारित्रमु
धयाहृदयंकृतमतीमम सं ५ ।।स्नालयानंममंमनुष्यपुत्रकोशकोमपि रत्यमालायसंमिश्रेमुनेराजकथांतरे ।।२ ।।अविवेद्यानदयंहृत्स्थ उद्धरेशप्रवेशनः उवाच
देवदूतोतंतिष्ठन्पुरुलनूमिप: ।।३ ।।सोपानवोदेवयाद्यदृष्टसंमोलिकः विस्मयितः सराजर्षिर्दूतस्थेनेवंसमंभ्रमः ।।४ ।।उवाचतंचभोविप्रः श्रुत्वानदृशमंदल
सेत्रश्रीपुरयेशस्यतहतोनाकृतोनोमुक ।।५ ।।यदेशपापविलयेवंतंश्रीमर्दोदृमहीपतिःसहिमालगंगविलंसमाराध्यमुनिमेले ।।६ ।।यस्यसंदर्शनात्सर्वंभविष्यामोह
तोहतः श्रुत्वानदृचनंसयोद्वारपालोमहीपति ।।७ ।।सिंहिनीलगिरोविलंसमाराध्यमुनिमेलः यस्यसंदर्शनात्सर्वंभविष्यामोहतोहतः श्रुत्वानदृचनंसयोद्वारपा
लोमहीपति ।।८ ।।अवेदयामासमसंदृष्टुम्नस्यसुपतेःअविरोधेनपतिस्तुर्णसचिवंवेदसंज्ञं मह नमामिध्रुवंमपरंदृष्टुम्नस्यसादरंसमुत्थायसराजेंद्रः घु
रस्तुरयसंवेलवं ।।९ ।।स्वासनोनेनिवेदयपाद्यंवाचयप्रअर्घवरः राजन्सर्वंजनदृपालोभवानीदृदृपतिः किल ।।१० ।।अस्तिदेवोजगन्नाथोनालाद्विशिखरालयः
रुक्मिन्नेनिर्मलाबुद्धिर्भगवत्परमप्रभो ।।११ ।।उवेतिनमचित्तस्यसर्वभूतेषुनंदरः श्रीकृष्णशासनात्सयवंश्रुत्वाहतोजाति ।।१२ ।।उवाचसश्चिंतंवाक्यंहर्षविस्म रम
यवंचलः स्वामिन्सर्वंत्रकुशलंतवाराजन्यराज्यमम ।।१३ ।।सर्वंयेनत्वयाकरः कथंवाप्रभविष्यति त्रिसप्तगुणसंसर्गवशीकृतमहीभुज : त्वयासनाथाष्टथि ।।२२
वीत्रिसुनेवामराववती सराधर्मश्रुतुत्वारत्वंविशामनिमेदिवी ।।२४ ।।निधिदाचरणोराजन्नकुवलंश्रूयतेश्रुतौ: राजनीतिषुयेशाज्ञागुणाःसमुदिताखिषि ।।२५ ।।त्वंम

वेदः क्षितिभुजोगंताराष्ट्रांतिर्दविभोगताबरपितान्याज्यंदलंभनेनचयोनम ।।१५ ।।श्रुत्वारशद्दोषवतीसिरेकरुदोषमाचारिखंतान्सदृलाबृत्सलंसर्वसंतुमु ।।२२ क
पणोवंदिदानाःस्युर्मेतेद्यात्मनंधुर्भिसाधारणानूषनयोविलोरंगाद्रतिश्रुतिः ।।३३ ।।भवांस्तुतासाद्भगवानकल्पःदृगुणाकरः रक्षिगंरंदिधितिरक्षितोलिदृकानगाहतः ननत्रलोकसंचारःसरातेनोलमाधवः ।।३५ ।।यथापालुकदीर्णसापुत्रंश्रूयतेनृपः नदृशाश्रमगंदृष्टिरुक्षमरारिकं त्वाप्तगतेनृमर्वत्रिसुशलेनी स्वः ५
भविष्यति ।।३७ ।।त्युक्तवंतंनृपतिंउक्लेशंदृष्टिनोतमः क्षितर्जयामासतरासनिवेशायमाससय ।।३८ ।।नारदंप्रेस्यनिर्विदेमेतरितिभोजवे यरंधंयेश्रमंलवविकलं
चवितर्कयेत ।।३९ ।।त्युक्तवंतंनंतंप्राहनाशेयंचिकावचित नकर्त्योक्षिक्षयसत्रभागधानवंसवोगमः ।।४० ।।नंवेलवांमांबलाहिविकलाजायतेवचित श्रवणंप्रेक्षते
राजन्विघ्नंतपार्थिववैवपुः ।।४१ ।।करणंजगतामारीनाशयणमनायथा यंवरनुयहरेतोर्भेस्थितोशाश्वतरिष्यति ।।४२ ।।गंगद्वारश्चरंसर्वविलोरंगमृपागतं नदृस्यापिविरो
मेतापिपरमात्मामनोमनः ।।४३ ।।कवंशंमतिसङ्गोभगवान्भक्तवत्सलः ब्रह्मादिस्तंबपर्यंतंमुगुलेवस्यमायया ।।४३ ।।सकर्मपरतंत्रेस्यारतेमतजनान्यप धर्मो
पंक्तमभोक्षारणोमूलंभक्तिमेंधुरिषः ।।४७ ।।तेवतदृःदृणोयाय: स्तावृतेनाभिचिंतन: एकएवपरविश्वंदृःधास्यमायया ।।४५ ।।तस्तेपरमात्मानंमुखेनेवृतुनेवि
धृते येष्यस्यशिवसूर्य्यांसेसेकमेभिगृहता: ।।४७ ।।अतिपूजिताःमेभगवान्देवानामपिहन्तिथिः यावत्यालेश्वरयंतिनावदेव
रक्षयमा वेलवंत्वंचरांदृपश्रयेनेश्वरंवभः ।।४८ ।।अष्टारशानांविद्यानांपारंगोहनतंस्थितः न्यायेनरक्षिताष्टद्यांविरोधाद्वाप्रजायचंद्रः ।।४९ ।।अवश्यंदृस्यमिसेत्रे
वेदुःचमंचसुखा पितामहोप्यत्रकार्य्यंभवतोमानिपुत्रवान् ।।५० ।।वर्वेनंदृयिष्यामिपित्राभिसेत्रोतमंदय साप्तंतरात्रिगणोपितृतीयंयमसंस्तुति ।।१ ।।स्वानस्वानिचा

पुरीविश्वनाथेनकथंचिन्नेवमुच्यते॥ अविमुक्तेतिसाख्यातारुणामुक्तिप्रदायिनी॥४४पुराणीत्यमुनाधीशमेवितामवभेरभिः॥ नत्रोषितानरगणैरानंदभवनेखलंकृता॥४५मा
नरंपितरंवापिनसमानमहीयतेनगवंवहुयुगानीतेकेलासेशिनासमियात॥४४॥आनन्दकीर्तिर्गानित्रसंस्थाप्यवेमभुः॥रामानंदपालयामासुस्तीपुरीवदुशानपतानवा
सात्लाशिरात्रात्स्वः पुराद्वापरेयुगेशंभुर्मनोमयामासनपत्तेशेगणंवेपभुं॥४८जरासंधपुरीगत्वागणेशंराज्ञाजिताश्चमन्युनेसंयमेप्रभविष्यामीत्यभिसंधायपार्थिवः॥४७॥मारा
नसेवरंसोपिपितामहादपिनाधित॥ जेतारमजिकंमहंतारंसंग्रामेलब्धमरिंदम॥४८॥तथार्थप्रेप्सुमाहूंअहंयोत्स्येहयस्थितः॥एवंहीतिवरंलब्धाप्रमत्तःसनराधिपः॥४९॥रा
स्वचक्रप्रहरंसंख्येहरिमादृत्यवाभ्यधात॥ अनेनयोत्सेभगवान्नान्यानाहंतानमोहरं॥५०॥स्वचक्रंप्रस्थापयामासकाशिराजस्यसद्मनि॥दृष्ट्वाचक्रंसहस्राक्षिवर्चसा॥५१॥का
शिराजशिरश्छित्वातद्बलेनोपुरीमतः॥ हरिःकृपितराजन्यविलोरस्यमुवोवाच॥५२॥तद्दृष्ट्वासुमहत्कर्मकृद्दपुषनिसराजगणेशितोद्यतोरुद्रविपिनाकीनरुपावलं॥५३॥
ततःसुरर्षनंचक्रंरक्षतांसामयंगणः॥ शंभोःप्रभुपतालंतद्वलंकालानलसमंपुरविलिवेरंसाग्रेगभुनाभक्तिंतोषितानबलेनाप्यविष्यामिनत्वंसंक्षतस्त्वया॥५५
मपिचेत्प्रतिकूलस्त्वंभविष्यसिवलिष्यलंघोरेणप्रभुपतेनचाखिल॥ अस्त्रेवविफलंहतेश्वरंसंग्रामेशंभुनाभक्तिंतोषितानबलेनाप्यविष्यामिनत्वंसंक्षतस्त्वया॥५५
५१ श्रीमहादेवउवाचनाराधयामपरंधामपरमात्मानमव्ययंसत्यंसत्यंपुनःसत्यंभुजमुत्क्षिप्यवाम्यहं॥ नान्यंदेवंनमस्यामिहरंविनसुरेश्वरं॥५२॥ये
यंत्रिलोक्यांपूज्यंतेदेवाःसर्षिगणाःसदा॥ तेपिपूज्यंतिदेवेशंरुद्रंसर्वगतंशिवं॥५३॥ब्रह्मविष्णुमहेंद्राद्यादेवाःसर्षिगणास्तथा॥ सर्वेशंशंकरंरुद्रंपूजयंतिसदाहर॥५४॥
नतेसुरर्षनंचक्रंरक्षतांसामयंगणः॥ शंभोःप्रभुपतालंतद्वलंकालानलसमंपुरविलिवेरंसाग्रेगभुनाभक्तिंतोषितानबलेनाप्यविष्यामिनत्वंसंक्षतस्त्वया॥५५
मपिचेत्प्रतिकूलस्त्वंभविष्यसिवलिष्यलंघोरेणप्रभुपतेनचाखिल॥ अस्त्रेवविफलंहतेश्वरंसंग्रामेशंभुनाभक्तिंतोषितानबलेनाप्यविष्यामिनत्वंसंक्षतस्त्वया॥५५
५१ श्रीमहादेवउवाचनाराधयामपरंधामपरमात्मानमव्ययंसत्यंसत्यंपुनःसत्यंभुजमुत्क्षिप्यवाम्यहं॥ नान्यंदेवंनमस्यामिहरंविनसुरेश्वरं॥५२॥ये
यंत्रिलोक्यांपूज्यंतेदेवाःसर्षिगणाःसदा॥ तेपिपूज्यंतिदेवेशंरुद्रंसर्वगतंशिवं॥५३॥ब्रह्मविष्णुमहेंद्राद्यादेवाःसर्षिगणास्तथा॥ सर्वेशंशंकरंरुद्रंपूजयंतिसदाहर॥५४॥

सदोहंनमामानंतमप्रभावानभिहरुः॥ नःक्षमस्वापराधंमेमादिमांशरणागतं॥ ६४ स्तुतिमित्थंप्रकुर्वाणंनन्दिनंशिवपुरःस्थितं॥ उवाचदर्शयन्दिव्यंआविमारघोसजः॥ ६५॥
मन्यवदनःश्रीमानवरोनन्दकःशरः॥ नास्यंपश्यामासनगतोवनमालाविराजितः॥ ६६॥हारकुंडलकेयूरमकुटादिभिरुज्वलश्चतुर्भुजोमेघगंभीरोमुनिवरदिशन्पार्श्वगो॥ ६७ विभ्रा
णःशूलजटांमूर्तकोनरेहरणंधुवि॥ श्रीभाविष्टरोवाचविभुर्नंदिगिरंशापतिंहरं॥ श्रीभगवानुवाचकालेनैतावतांशेनपूर्वंहिब्रह्मणाहेतोर्नन्देपतिकीरव्यमयाधो॥ ६९॥पृथ्वि
नः॥ ७० तथोपिवंदुभिःपूर्वंमच्छरीरंनतुत्यजेत्॥ तोप्रतेवचिरंरंतुंगोर्पत्यांसहिमहंसखि पुरीवाराणसीचमेपरोह्यविरिंचिर्तोमच्चामाभूविविस्मयंमेत्वंश्रीपुरवोनमे
७१ दक्षिणगाखाद्वंधस्तांनीवावत्वविषद्विनं॥ दशयोजनविस्तीर्णंयावद्धिरजमंडलं॥७४॥क्रमशःपावनंसेत्रंयावद्विश्वेश्वलादरी॥ तत्प्रभृतियोदेशोयावत्स्यात्क्षितिगाणवः॥
परात्परशंहेभूतनमोनीलाद्रिपवर्गदः॥ चतुर्दशस्थितोतंदेवंयत्रनालमणामयः॥७५॥तत्रोत्तरस्यांदिशिनंदनंमेकामुकामयंगणंवत्तानत्रनिवसन्निवसन्निभंयस्यिपुरीतक॥ ७६ सत्र
तासर्वभूतानांमन्निधोगाणत्वंभुवा तवापिकीर्तिर्गानांराज्ञासमभिविष्यसि॥७७ सर्वतीर्थमयंवेरंतीर्थंमणिकर्णिकं॥ तीर्थंकरंहराद्देवंकरुणंसुरसत्तमं॥ ७८ समा
नाप्यपुरंलब्धामहिमानंत्विंतरा॥ नारदोनारदःप्रत्यक्षोमुनेर्वेषमधारयत्॥ ७९॥ब्रह्मणोमानसोपुत्रोभूतोधीवृषभध्वजः॥ देवदेवंजगन्नाथंपुराणमिं॥
ईश्वरप्रभोःपुरातनंश्रेयःकारणंमेजगत्पतेमनुमूर्तधियोदेवंअवतेयःहतोमयाजंबवानुग्रहलब्धप्रभोवोवाचकारणं॥ यदाशिवतिरंवेशप्रयाणंपुरवोनमे तन्मू
र्तिलाभान्मिसंत्रंमुक्तिप्रदंशिवं श्रीभगवानुवाच आमिसंधिकुरुष्वाप्रमानुग्रहकारणं पुरंमेत्वंनमेयंसेत्रंतवयुनर्नंदेशंतद्विनाशंमृषवास्य
नि ८४ स्यमंतस्मृतंश्रेमहारंवेननिर्मितं वलंग्रामहिनंदमवेत्यन्पुरंघोनमं॥ अग्रतोमाद्गणाःसाधिताःपरंमिश्रनाथयंतत्रप्रतिष्ठामोदुस्थामःपुरागतने सुद्र

नेयमाप्योपेयस्थापयित्वानन्दोनाम॰ विल्वेश्वरं रुद्रपोतेशनामसूत्रयत्रयं ॥ २५ ॥ यमाख्यायमतिमानसहितोब्रह्मसूत्रमुना मनसावचसाविलंघनीलाचलनिवासिनं ॥ २६ ॥ चिन्तयन्कोनंयन्चिप्राजगाम॰ मणिविधिहरं॰ हनिश्चासंहरपुराणउत्तलसंज्ञेपुरपोतेशनाममहात्म्येद्वादशोध्यायः ॥ २७ ॥ सूतयऊचुः कपोतेमेंस्थलीसाहिकपेत्याख्यातामहामुने कोयंकपोतस्त्रेशएतन्नोब्रूहिमहर्षि॰ ॥ २८ ॥ जैमिनिरुवाच पुराकृतयुगस्थलीसंवेश्यासमामवंशनृभिः नीलाधारेकुशाग्रेषुयतिः कठंदृढंतपः ॥ २९ ॥ निस्तब्धनिर्जलाधारा विशालचबमनिर्यथा तथामर्वेभीगवंतेनोर्ग्याश्रेवोहिषुत्पुने ॥ ३० ॥ इत्यःस्यामहमायेवशङ्कीलानत्रभूजंटेः चिंतयन्निनितस्यैवविलोभंकोमनोहरं ॥ ३१ ॥ सर्वेनिर्विशयंदेशंस्थिन्वाहंनिर्व्यरिंयहः सुमहत्तपप्राप्याथनोपियोमितंहरिं खिन्नादेयंमहेशायकात्तुतिःशास्त्रयंतेः सर्वंमूलोहनाथस्यकिंत्वन्यत्तुच्छिकारकं ॥ ३२ ॥ तस्मान्नवाघवत्सुनामुपयोगोमिनस्यंवे, थंतयोगंसमास्थायनिर्मलोवदनंचेतसा ॥ ३३ ॥ भक्तेःस्यआत्मपदंदक्षचराचरगुरुंहरिं॰ आराधयिष्येसर्वंयद्यस्यांतत्रसारतः ॥ ३४ ॥ ततस्तस्यधिसंध्यायपोपुरुणाकुशस्थलीं समाधिनालगेत्रस्यसर्वंदृद्वविजितां ॥ ३५ ॥ तत्रतेपेतपस्तीव्रंवायुभक्ष्यामहेश्वरः कपोतरवरूपश्रीभृद्रुद्रमूर्तिरपिप्रभुः ॥ ३६ ॥ ततप्रसन्नोभगवांस्तेस्वयंप्रत्यक्षतांगतः नरायणाख्यस्तुसोजातःपुत्रोब्रह्मसमोमुनिः ॥ ३७ ॥ तयःप्रभावस्यामीस्थलीहरावनीपमा मरत्नरागसरसीनदीभिःशोभितातरा ॥ ३८ ॥ नानाद्रुमैर्लतानाभिश्चसर्वर्तुफलपुष्पकैः मधुमत्तद्विजगणाकूजंतारेसुंदराशया ॥ ३९ ॥ नानापक्षिगणाद्वीपाःसर्वजंतुसुखाश्रयाः कपोतसदृशंनातोयतःसतयमाशिवः ॥ ४० ॥ सुरारेरात्तयाश्चात्रकपोतेश्वरनामतः नरारायणयात्रवसतिर्मुक्तानांयेकमहायेतिकपोतेशंस्तुवंतिप्रणमंतिच निर्द्वंदकलमालैवेप्रयांतिपुरुषोनमं जनःपरंत्रवस्यामिविल्वेशमहिमाद्विजाः ॥ ४१ ॥ नालवासिनःपूर्वेरेत्याभिलाषमहीनलं ॥ ४२ ॥ उपइवंतिपूर्वोक्तंसभयंतिजनोसदा भागवनरणाबीयंस्वकागर्भसंभवः ॥ ४३ ॥ पलयाभासदृश्विवीपरासभगवान्मुनेः ॥ ४४ ॥ आरंभेणो

॥ राम ॥
॥ २६ ॥

र्वेःसाईंतरानस्थानमागताः॥ तीर्थराजस्यसलिलेस्नात्वानंदीसमाधवं॥ ४५ ॥ दृष्ट्वाप्रणाम्यसमनसाहरद्वारमुपागताः ॥ ४६ ॥ दृष्ट्वाहरिंकपोरूपंप्रणवेरूपंसनातनं॥ ४७ ॥ स्तोत्रंमोहरणंश्रीकाप्रथमंपठतांशिवपृच्छतां ॥ ४८ ॥ विल्वेपत्रलसत्तरायतनंत्रायाद्विलोचनंपूजयित्वापुराविष्णुंहरावाद्यमुरनाशनं ॥ ४९ ॥ त्रीभगवानुवाचनामसंतेविष्णुतातानंतगुणनामभिरुत्तम॰ ॥ ५० ॥ यथोमयत्रयातोनिकालज्ञानिनंनमः ॥ ५१ ॥ शशिरूपंत्रयंत्रिनेत्रायत्रयलोचनायवरात्मने॰ ॥ ५२ ॥ त्रयस्वरूपंतमुपारंतमोनाशनमव्ययं॰ ॥ ५३ ॥ ज्ञानानंतमहिमानंतस्मैविल्वेशमहमुपास्महे ॥ ५४ ॥ यंवेस्तात्मनात्मानंसुखासभगवान्प्रभुः॰ ॥ ५५ ॥ तस्यप्रसादाद्दृष्ट्वाहंस्वप्नरूपंमहत्स्थलं ॥ ५६ ॥ तेनमार्गेणपातालंसंसेव्यागमाम्यहं ॥ ५७ ॥ स्नात्वातत्रवलेरश्वानूंदेत्याभागवतारणा ॥ ५८ ॥ पुनरागम्यतंत्रेवस्थित्वासहरुभंप्रभुं॰ ॥ ५९ ॥ पूजयंभगवान्हरंमुदूर्ध्वस्थापंतूशिवं ॥ ६० ॥ रूपमेरूपमहानुद्रिभंतमशोभरं॰ ॥ ६१ ॥ धूर्जटेर्तिहरंनामारेसंसा ॥ ६२ ॥ सुरारेर्गमात्तरत्नः॰ ॥ ६३ ॥ शोभेवर्पूरवतनाशनोस्थापयित्वामहारेवंनतोहरयतोयथौ ॥ ६४ ॥ ततप्रभृतिविल्वेशःपृथिव्यांख्यातिमागतः ॥ ६५ ॥ सविशेषोसेवनरा ज्ञस्यमोदिष्टाः ॥ ६६ ॥ तेदृष्ट्वापापहरंतारंमज्ञानीपतिमव्ययं॰ ॥ ६७ ॥ सर्वानुद्धामानवाप्तातिविपत्तिरुसरांजयेत् ॥ ६८ ॥ कपोतविल्वेश्वरयोर्माहात्म्यंकथितंतुवः ॥ ६९ ॥ परंसोमुनयःकिमन्युच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ ७० ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलसंज्ञेपुरुषोत्तममाहात्म्येत्रयोदशोध्यायः ॥ ७१ ॥ सूतउवाचनत्रावरमहामुनेः ॥ ७२ ॥ जैमिनिरुवाचसाधुपृष्टंत्वयाविप्रपतिताःपुरोहिनकलौयमाःसंशोतनलक्ष्यंसमाधयुगसंज्ञतुः ॥ ७३ ॥ हुतिमिनमभूत्मार्गेब्रह्मतेयमहीतिनाबाभाक्षिभुनयोसंरंस्यरागोचमुद्भूद्भूः ॥ ७४ ॥ तेदृष्ट्वानपशार्दूलोविमारमुपमेरिवान्यथप्रकारंरागोचास्यसर्वज्ञानिधिंमुनिं ॥ ७५ ॥ अन्याहतंमेसाक्षाज्जेशात्यंसेशेनमंतिरैरर्शनार्थेमाधवस्यपत्रियंतुश्च भावहा ॥ ७६ ॥ अकार्थेनमंवैरपरिसुनेवृद्धितत्वनः स्थिरंतेवामनेवंतुस्युरंतेचभुंजोमहत्तद् तद्भुत्वानारदःप्राहभाविकार्यंचसत्वयं॰ श्रावयन्कृशलंराज्ञःकंय

दृक्पथमयोनिना ॥ नारद उवाच ॥ मा भूद्विषादस्ते भूपनन्दिवर्धनः प्रायशः शुभे विप्रोक्तेषु वचनेषु संशयो न कार्यः । सत्यं ब्रह्मा वेदो मोक्षश्चिरं मा जीवतु ब्रह्मपरं धैर्यं संनिधत्स्व नष्टं मृतमागतमनुशोचितुं विदुर्न हि मनीषिणः ॥ १ ॥ यो यत्र यदा यावान्यथा यतो वा पुरुषः स्वकर्मबन्धानुरूपमाप्नोति तत्र तदा तावान्तथा ततो वा पुरुषः स्वयमेव भवति नान्यः कश्चित्सुखदुःखयोर्दाता ॥ २ ॥ यो यत्प्राप्तव्यं लभते सुखमथवा दुःखमात्मकर्मफलं । तत्तस्य नान्यथा स्यादिति निश्चिनु मा विषादं कृथाः ॥ ३ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ नहुषाद्वीरवचनं श्रुत्वा प्राह प्रजापतिः । नारदं देवर्षिवरं प्रीतिस्निग्धं मधुरया गिरा ॥ ४ ॥ नारद उवाच ॥ नहुषस्य महाराज पुत्रः परमधार्मिकः । ययातिर्नाम विदितो बभूव पृथिवीपतिः ॥ ५ ॥ स पञ्चानां कुमाराणां पितृणां च महायशाः । पुत्रः पूरुः कनीयांस्तु तस्मै राज्यं पिता ददौ ॥ ६ ॥ ज्येष्ठा यदुप्रभृतयो नृपतेस्तस्य पञ्च ये । तेषां राज्यं न ददौ स पितृणां वचनादथ ॥ ७ ॥ ततो यदुं समाहूय ययातिः प्रत्युवाच ह । पुत्र राज्यं न ते दास्ये पितृणां वचनादिति ॥ ८ ॥ यदुरुवाच ॥ किं कार्यं मुनिना तात यत्र राज्यं न दीयते । तत्र राज्यं न मे कार्यं तात सत्यं ब्रवीमि ते ॥ ९ ॥ ययातिरुवाच ॥ यदो यत्र मया राज्यं दत्तं तत्र न संशयः । तत्र राज्यं करिष्यन्ति पुत्रास्ते मत्प्रसादतः ॥ १० ॥ यदुरुवाच ॥ यदि राज्यं मया तात न कार्यं तव शासनात् । तत्र राज्यं करिष्यन्ति पुत्रास्ते नात्र संशयः ॥ ११ ॥ ययातिरुवाच ॥ यदो यत्र मया राज्यं दत्तं तत्र न संशयः । तत्र राज्यं करिष्यन्ति पुत्रास्ते मत्प्रसादतः ॥ १२ ॥ यदुरुवाच ॥ यदि राज्यं मया तात न कार्यं तव शासनात् । तत्र राज्यं करिष्यन्ति पुत्रास्ते नात्र संशयः ॥ १३ ॥ ययातिरुवाच ॥ यदो यत्र मया राज्यं दत्तं तत्र न संशयः । तत्र राज्यं करिष्यन्ति पुत्रास्ते मत्प्रसादतः ॥ १४ ॥ नारदोऽपि च धर्मज्ञो नीतो धारयतां वरः । धारणानरसंज्ञप्तेर्ज्ञानं तस्य शुभं मतिः ॥ १५ ॥ तीर्थं यज्ञादिगात्रं ज्ञानं नैवेह नेत्रं मे उत्थायत्र यो विप्रानादरं स्यात्पतेत्सुतः । किमकार्यं मृतेनापि नैवं ज्ञानं तदर्दृढं यस्य पादरजो यो दृढः स्वमतीत्सुरान्गणान् ॥ १६ ॥ कर्मणा मनसा वाचा नोद्विजानो गवामपि । नाघमुत्पादयेद्यस्तु तस्य धर्मः कृतः क्षयि ॥ १७ ॥ नित्यं नैमित्तिकं काम्यं कर्म यत्परिकीर्तितं । राजसं तामसं चापि तत्त्यजेत्सर्वदूरतः ॥ १८ ॥ देवतातिथिभृत्यानां पितॄणां चमदात्मनां । न यः श्रितानां वृणुते भयानां षण्ढमानतः ॥ १९ ॥ पञ्चाशत्परमायुर्यो विभर्त्यप्रतिमुनिपुंगवः । स्वकालमत्यये ते सर्वे कुद्वाहवमहोरगाः ॥ २० ॥ किमत्र चरितेनेह पुराहितवनौ यथा । अद्यमर्त्यचक्षुषादृष्टो नगवान्नीलमाधवः ॥ २१ ॥ किमर्थं राज्यविभवैर्जातो वेनस्तथा नृपः । पात्रासमयपर्यन्तं तत्र चानप्रकाशितः ॥ २२ ॥ किमर्थं श्रीनिधानानां स्थानभोगा मया हृताः । कथमेते परित्यक्ताश्चिरात्तस्तृतभूमयः ॥ २३ ॥ आवशद्भूमिवृत्तिर्यो प्रजाभिः परिपालितः । यूर्ध्वं तापरित्यक्तो जातिर्व्यतिक्रमंतुतः ॥ २४ ॥ प्राक्पञ्चपारयिष्यामि तदृश्यामि यदाहरिं । एवमनिश्चयोऽनुशयनमयिनहेकृतः प्रजाः ॥ २५ ॥ शुनेमदाकरणात्स्वजानामिच्छुभा भुवं । सा प्रतेमत्सुतेनेत्वामालवेश्वभिषेचय ॥ २६ ॥ मयपालय नुन्यायेननशोचंतरमाप्रजाः । राजलोपेमप्रमाणातीतेसर्वेमन्निरयंगताः ॥ २७ ॥ मत्समोनास्तिवेशस्यपृथुनचयेस्थिताः । आपोपवेशविधिना

चिंतयन्नीलमाधवं ॥ २८ ॥ श्रीपुलस्त्य उवाच ॥ विनयंतमिदंयुधिष्ठिरं नारदोब्रह्मसुतः । उत्थाय प्रणम्यगिरांशं तमुवाच नारद उवाच ॥ राजन्धरित्रीमृद्भोवेनवेधोमागरः । श्रेयः प्रविधिनातंकं चंवालाबधारयेः ॥ २९ ॥ दृष्टंतुपरमंश्रेयः पुंसोजन्मशतोद्भवं । ३० ॥ शरीरधारणंयेषुमर्त्यानांपुरुषोत्तमः । तेषांदुःखसहस्रैर्वै संयुक्तंजायतेसदा ॥ ३१ ॥ तत्रापिदुर्लभंमन्येमानुष्यंभारतेऽजनि । ३२ ॥ दुरत्ययात्कालमायाबद्धजन्मशतैरपि । अनंतात्सुमायोयेयंदुर्गंयाप्रयथायिनां ॥ ३३ ॥ नाभियत्प्रेप्सितेनापिनिर्मलेनचसुतिशतैर्विना । स्वयंवरणकंचित्तं मायाविनोजनः ॥ ३४ ॥ विशेषंकथयामिं रत्नंतुभाग्यवतांवर चतत्तोदुर्लभंयत्तत्स्वल्पमुपहृदुद्रुः ॥ ३५ ॥ कर्मजाशरीरंणांत्रयाणांचतुर्वर्गफलप्रदा । चराचराणांगंयत्र सर्वेषांसाधनोद्भवितामहः ॥ ३६ ॥ मानुषाचप्रजाः प्रोक्तास्तत्रापिदुर्लभंकुले । नीलाचलंप्रयात्येवदृष्ट्वेक्षुनीलमाधवं ॥ ३७ ॥ अंतर्भानंगतोलोकेयमंमनसाप्रार्थितोविभुः । अनंतश्रीः कर्मजःश्रीमान्नरनारायणोऽव्ययः ॥ ३८ ॥ पाद्योमहरवनाद्यापंचमीममसंततिः । तत्रहेतोरयंमत्तोममसंततिः । तत्रहेतोरयंमत्तोममसंततिः । तत्रहेतोरयंमत्तो

न्यङ्प्रतिष्ठायसमस्तविघ्नविनाशहेतोः फलहेतुरणाय ४५ अर्चयित्वा मः कृतुवरं मुनिवर्यैर्यथोदितं विलंबोवानहिश्रेयानुदृति यैतामहंवक्ष ४६ रतिसंज्ञपुराणोऽन्कल
संवेरपुरवीनमहात्म्येचनुर्दशोध्याय ११ ओमिनिरुवाच तनतलेप्रस्थितावियानीलकंठंतिकं मुराप्रपूज्यनंमहारेवंश्वादुर्गाप्रणिपत्यच विमुअस्यरनवरंपादसारा
महानुगा ओरोहंनीलभूमिप्रणाताःसंयतेंद्रियाः २ नानादुमलताकीर्णनानापक्षिगणाकुलं शिलावियमसंरोधमभितःपरिवेष्टकं भमडूमरसंघातदुमदुरंदरोत्न
कं रक्षिगणैर्गवकःशीलजलाहतनिनेवर्यः ३ अग्रतर्वेसरामेत्यैर्दःप्रवेश्यमहारोगेः मनमानंगणंधाव्यंभूहितेभीयगणतरं स्थापरेश्वरसंवामिःशस्त्राघातमवेरिभिः
निर्भयैःपरितःकीर्णैर्मृगयूथैरनेकशः ४ प्रविष्टकामान्प्राप्तपुर्यैरानेमार्गमंतरे नरानारायसंसर्गाद्विप्यगत्यागिरिशिरः आसेदुर्यत्रवसति हत्लागुरुनरोरधाः सची
षडयसंहतनीरिअसिहवपुर्विभुं परंस्त्रालयलहत्यालापंतेकीटपोनृणं आतास्यंभीमरशनमापिंगलसटाकुलं उयंत्रिनेत्रंरत्यस्यसारंवुनानशायिन वक्षः
स्थलंशरायतंनखरैर्वैभूषारणं अरुणाभंतलसज्जिह्वंसारंसमुखविभुं शंखचक्रगदाहस्तंकिरीटमुकुरोज्वलं १२ तेत्रोद्धलद्दृष्टिशिखासंतापितरिंगतरं प्रचंडापा
तभूर्यंतःप्रविष्टपरषेकजं १३ तत्यारिरयुर्निर्दयातेनारायंश्वसरादरिं निर्भयाःस्टब्धदुर्दानप्रणोमुर्विगतज्वराः १४ इंद्रयुम्नोपिनंदृष्ट्वानारदोक्तेविशश्वसेभाविकार्ये
प्रलयवानिरमाह महामुनिं १५ महर्षेहनरूत्योस्मिंसंहितानिधिः परं दुरापोनासिहोयंदर्शनेपिभयावहः २ भवादृशैःसुमेजोयंमादृशेदूरतोपिसन् दर्शनात्सह
तरुयोस्मिंसेलोनाशेवपातकः १७ त्वमस्मिन्भानादेवानृतिष्ठामोनिर्भयामुनेः अथुयमूर्तिर्भगवान्सत्यवार्योनरैःकथं १७ नाराध्यतेरत्नराजैरेवंश्वरिशरय
नायस्यनीलमयीमूर्तिःरूपासिधुस्थितानुवे कस्मिंवस्थानेमुनिश्रेष्टदर्शनात्साविमुक्तिरा नॅन्मेरशंयविप्रेंद्रयन्मेमुक्तिःपरंमतं मेमिनिरु ४ स्युक्तोनारदस्तस्मैरशं

यामासपश्चनंत्यानंयत्रस्थितोदेवःस्वर्गासेवतसंहतः २० यश्चेतायोजनायामंयोजनद्वयमुछ्रितं कलौतत्रापिनंभूयत्यर्धंमुनिवरंनरा २१ आयायात्रमरणात्रस्य
मुच्यतेपापकंकृतात् अस्यमूलेत्यजन्प्राणान्नरोमुक्तिमवाप्नुयात् २२ त्र्यशेधरूपंदृष्ट्वापिनारायणमकल्मषं निष्पापोजायतेमर्त्यःकिमुनंदूनयनस्मृतः २३ त
स्यमूलात्प्रतीचांहिनदिहसिंहस्तारेवरः अतिदूरम्ना धावोपत्रचतुर्मूर्तिर्ध्रोविभुः २४ अनुग्रहंनुत्रामेवपुनरत्रभविष्यति श्वेतद्वीपेयथाविलोभोगभूमौनिजालयः
२५ जंबूद्वीपेकलौश्रेष्ठेनिजस्थानमिदंस्मृतं अत्रेयंयातिरहस्यलतनप्रकाशीस्यसम्मतः २६ श्रीसाधिकारीजानातिस्थानमेतन्महामते त्वविश्वासयदूरंदूरंदुछ
तानांविशेषतः पुनरत्रवाप्रतिहतपुरेविप्रोनिहितापापिमुक्तिंप्रदाभूयकिंपुनःसास्वयंभुवा २८ अंतर्धानंनिरोधानेसन्निधिनेजगत्प्रभो अनुग्रहार्थंसाधूनां
जानपदेचपुरेपुरे नानावतारेभगवान्मत्स्यकूर्मादिरूपधृक् निधिनेशेचनिद्रोतेभातिपरमेश्वरः २९ निर्निधिमंतस्थितोनित्यंसिंहकारस्यमागतः श्वेतद्वीपाद्यथाविशु
रत्यत्रावतरतिप्रभुः ३० अस्मात्स्थानेतपित्वारकाशीपुष्करकादिषुप्रकाशंयातिरूपमानरूपप्रदोहवत् ३१ ज्ञानतीर्थंपुरेशेषुक्षेत्रेष्वापतनेषुच अंतर्धानंगतान्मूर्मो
नेसंशयोत्रयथा ३२ क्षणान्तत्यजनाशान क्षेत्रेक्षेत्रेभविष्यति कलौदुरयज्ञसंभूयपालप्रकाशोन्योभविष्यति ३३ इतिसंरक्षितंस्थानंनारदेनमहात्मना साक्षाद्गंगानदीमोनुरंद
धुम्नोजनामह ३५ सन्यानसंस्थितंनरंवेदप्रकाशमिवतनुष्टवेरंद्युम्नउवाचहरेवरेवजगन्नाथप्रणतार्तिविनाशन आहिमांपुंडरीकाक्षपतितंभवसागरे बमेकरवदुखो
घध्वंसकःपरमेश्वरः ३८ इत्युदाहितिसंवेनंसुरवलेशवत्सलिसपत्र अनादिनिर्विशेषस्यरूपस्यमहात्मनः ३९ सर्वेषामेवभूतानांस्थानमेतन्महामते साक्षाद्यासेनलक्ष्मीकी
र्तेनंपापनाशनं ४० किंपुनर्मतिमाश्रेनसास्मुक्तिप्रदंस्मृतं कलौधीनंहिपेमूलावरंनिलोकपानिधिं ४१ तेनज्ञानंतिभगवान्सर्वंवेत्तिनसंशया अज्ञानेनविनष्टेषुत्य

क्कावरणी श्रमोदितं चिन्तयात्मानं तत्त्वमिन्मोचितन्मात्रकं निर्गुणात् मुक्तोभूत्स्मरणादेव पशुहस्तो विमोचितः ॥५२ सर्वमुपायादेवेशकर्मिनात्तवदर्शने लविद्देहिभिर्यत्नेसंश
याद्दूरि संस्थितात् ॥५३ निःसंशयोभवेत्सद्यः पाशपुराणसंयोगितं समेवशरणादीन अनुग्रहीष्यमाणिनो स्वदर्शनमियादेवगर्भस्थश्चयत्नानिमे वैरवमेजनियोगुपायेनाकै
कलत्विदं ॥५४ निरश्नो मुक्तिदा मूर्तिः स्थितानियंतनुतापुनः जनेनचक्षुषापश्यन्मानात्मयोजनं हतांजलिपुटोराजा सुतेवंमुपसर्तनंपुनर्नन्दामधरणीदृष्टेसाश्रुविलोचन
नः ॥५५ ननोतारीस्मजावाणीसाम्मुखरभाषिणी उच्चचारनभोमध्येरुद्युम्नस्य ऋषवत् ॥५६ मानिनांत्रजभूपालत्रजिष्येवरदोभवः यदीमेनामहंवच आहनारदोयः कुरुक्षेत्रन
तस्तुत्वाद्दिव्यवचनंनारदस्यचभाषितं श्रद्दधेवानिमेधायभगवत्प्रतिकारकः नारदंचपुनः प्राहहर्षगद्गदयागिराभुनेत्वयावरंदिष्टंचतुर्मुखनिदेशतः ॥५७ अशरीरावाणि
र्यंवाणी अनुजग्रेतंदेवहि धिनामहोजगन्नाथोमेदेवेनानयोः ह्यचित् ॥५८ एवमेवोलेमुनत्वंहिवत्सतेभगवद्भक्तः तत्कर्तव्यंप्रयत्नेनयद्धियद्यत्पपादवं ४तिश्रीसंत्रपुराणेउत्तल
खंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येपंचदशोध्यायः १५ मैमिनिरुवाचत्वयंसुमतसंदृष्टाश्रद्दधानंमहामुनीं एवंचपरमप्रीत्यानारदोलीकहर्षदः तत्त्वयत्नेसयेसुहृत्निगंदेवानांतिस
हायतां अन्नेनाहरणंलक्ष्मियत्नात्सायधनुर्मुखः ॥ततदेहिनामसंत्रेवनीलकंठस्यमन्त्रिणः सर्वरक्षासमंहारंसर्वविघ्ननिवारणं ॥ त्वंपापयाम्यहंतोराजन्चक्षुर्दत्वाहरणी मु
खे ॥ततहीनोसिभगवान्यत्पसोभूत्रजेशराः ॥ ४ चन्मिधनेसमगात्सुपलातिशयवान्भविष्यत्समयंतोगच्छशीघ्रंप्रसादंतत्रकारय ॥ ५ स्मरणान्ममचानंतःसुतोनेविश्वकर्मणः
प्रत्यक्षंस्वंतुप्राप्तारंसत्पूर्णघटयिष्यति ॥ ६ इक्षिणोनासकंदस्यवोमहींश्वरनदुमः भनुःशनांतरेराजनन्चिरंरूपसुनिष्ठति तस्यपश्चिमदेशस्यक्षेत्रंरामंभविष्यति ॥ ७ यत्रिमेध
सरस्तेगतास्त्वाशेयजनोभवान् ॥ ८ गच्छस्वमदमंत्रेवस्थास्यामिरिनपंचमं आराधयेनंदियमिर्देवोनिरूपमनंतकं प्रत्यक्षंयोप्रतिष्ठाप्यप्राणेद्दियमनोयुतं ॥ ९ इत्याद्दिपंच

चारागतनरविपूजोभनाहृतां ॥ १ नारदस्योत्तरंवचनंप्रतिश्रुत्यनरोत्तमः ॥ गतामनत्रवेगेवसंवत्सरद्वयंततः निधिंतत्रापश्यत्सुधटंशिल्पिशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेव
शिल्पिनं ॥ २ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ ३ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ ४ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ ५ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ ६ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ ७ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ ८ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ ९ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ १० तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ ११ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ १२ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ १३ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ १४ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ १५ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ १६ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ १७ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ १८ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ १९ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ २० मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ २१ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ २२ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ २३ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ २४ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद
नरंतिहत्वमेतद्घटयिष्यसि ॥ २५ तन्मेवदसुधर्मज्ञ ॥ राजोवाचनरंतेहंशिल्पशास्त्रविशारदं नारदस्यात्रयाज्ञानंपुत्रंवेदेवशिल्पिनं ॥ २६ मनुष्यरूपमास्थायराजसंस्थधरंस्थितं राजानंसंतदृष्ट्वावैविधिवत्पूजितंमुदा ॥ २७ कोसिकुतोसुधटकेनागतोसिमहामते कथंजलिपुटोद्वारेहाहंशिल्पशास्त्रविद

ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

ज्ञविद्यासुकुशलानीमांसापरिशिलान॥ सभाष्यकल्पसूत्रेश्चपरिनिष्ठितकर्मणः॥ यज्ञादशसुविधासुकुशलाधर्मकोविदान॥ सदाचारावदातांश्चकुलीनान्सिलवाहिनः॥
वेलवांश्चविशेषेणमंत्रयामासमंत्रिणः॥ त्रैलोक्येयेवराजानःसिद्धाश्चऋषयोहिताः॥ सकुटुंबाश्चविप्राजोह्याश्चयतयश्चनिमंत्रिताः॥ कोशदृष्यमितावित्तमाभासीत्तस्यभूपतेः
पाषाणघटितासेद्धासुधयासाधुलेपिता॥ क्वचित्प्रवालमयीभूमिःक्वचिन्मौक्तिकनिर्मिता॥स्फटिकाराजतीचैवयथास्थानंप्रकल्पिता॥ तेमेरत्नमयेभोज्यैर्दृष्टकुलयरिवेष्टि
तैः॥ शारदचंद्रप्रतीकाशाधातुगंधमलेपनाः॥ मुक्तादामोतरच्छेषश्चवातायनाश्रुभाः॥ कलाः गुरुसिलिकाश्चोक्तंरसलिलोक्षिताः॥ सर्वेतुकुसुमाकीर्णाधूपितावपनशो
भिताः॥ वाप्यःस्फटिकसोपानाःपद्मकल्हारसंहिताः॥ चत्वारोवेदसंकाशैर्वेदैःसारसिमैर्धुरंधरैः॥ आसीनाराजसदनेगुरवोधर्मपारगाः॥ तेषांसमीपेसुखमा
सीनाःपरमद्विजाः॥ उपलब्धाविरचनाशोभनानासमंततः॥ यज्ञशालासमज्ञस्यधात्रीसिद्धिरितीमता॥ नवेदैर्युक्तमल्पस्यरहितंविघ्नकर्मणा॥ सुपेष्टिभुभवनस्त्रैवासपिलासभा
सदः॥ राज्ञःसिद्धासनासीनान्वृद्धाशीनांचयोनथा॥ सपिहाग्रासनंदिव्यंगणानांचवरंमहत्॥ कल्पवृक्षशिखितान्देवान्कांचनपीठस्थान्यथायोग्यमथाहिनान्॥ वरासनस्थान
न्भाश्चयथादेशंसुरक्षितान्॥ मध्येराणांरेवतीरत्नंसर्वाभरणभूषिता॥ आसांतराःस्वशीलसुगंधपरिभूषिताः॥ पतिशतशतास्त्र्याःसुरवीवनरणा
हिता

९१ वाचोवाक्यानियुक्तानिपुरोधानियतानिच गाथाःयोगाश्चकाविप्राःविस्मुभानिपुरःसराः ९२ चरितानिहरेःसर्वेकल्मषोघहराणिच तत्रसंवर्तयामासुस्तस्मात्यांमहीसिनः ९३ तस्यपंडेहविःप्राप्तुःसुरेषुकैवद्विमध्यगात् मुदितास्त्रिदशाविप्रामहेंद्रप्रमुखास्तदे ९४ विश्वप्रवासिनोदेवाःसमारत्यमरावती अथतेहिहविस्तेषांकल्पितंतत्रसत्तमाः ९५ तत्राप्यमुदितादेवाधीर्यंचतोश्चिरायुषः यागानुष्ठानविधयाःसोदरप्रविधयान्वहून् ९६ इंद्रवृद्धिकरान्नरविनानुसमसालुयभुंजते तत्रतेनेनागराजानःपातालतलवासिनः ९७ ततोधिकात्मर्त्यलोकेविघ्नायानुपभुंजते पातालगमनंतेवैहेतंतमनसाध्रुवं ९८ इत्यंप्रवर्त्तितोयज्ञस्त्रिलोकप्रीतिदायकः ईंद्रयुम्नस्यनृपतेःक्षेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे ९९ जगदीशप्रसादायविप्रामहर्षिरेशतः एकोनंकमशःसंख्यासमाप्तयज्ञषट्विधीपतिः १०० सहस्रहयमेधस्यषष्ठावद्विधिवर्तितं ततमाहस्त्रिकेयज्ञेवाजिमेधसदीक्षितः १ दिनेदिनेद्रियगतिर्यथवनयतिस्तदा स्तुत्यायाःसमदिवसात यात्रारात्रिरभवद्विजाः २ तस्मात्तुरीयन्तहरेर्ध्यानतोविस्मयंयंपं ध्यानतस्मिन्हरशीलोमहाभाग्यवशान्नृपः ३ प्रत्यक्षमिवमत्वेतद्वीर्यंस्फटिकनिर्मितं समंतात्परिवार्यैनंतिष्ठंतंसारसागरे ४ महाकल्पद्रुमैःपुण्यगंधाधीरिरितंतरं फलपल्लवचक्रेलैःपुवहिरंतश्चसंवृतः ५ शंखचक्रांकितैःभुग्नैःसर्वालंकारभूषितैः महामणिप्रवरैश्चभूतिभिस्तैर्मुरद्विषं ६ तन्मध्येघटितंदिव्यंमणिमंडपोत्तमं मध्यस्थंपूर्ववद्धासैरत्नसिंहासनोत्तमं ७ स्फाटिकशीतकपोलैर्मंदवातमनोहरं तन्मध्येददृशेदेवंशंखचक्रगदाधरं नीलजीमूतसंकाशंघनमालाविभूषितं सर्वलावण्यभवनंसौंदर्य्यश्रीनिकेतनं निर्भत्सेयंतंवपुषाधिनंदंत्यंबुरुहाक्षं रत्नपरंस्थितंनंत्यं अनंतंधरणीधरम् कौटिचंद्रप्रतीकाशंहिमाद्रिसदृशंप्रभुं फणामुकुटविस्तारंस्तेत्रीभूतमनोहरं मणिकुंडल युग्मंचचारुनीलनिचोलकं हलमूशलशंखादिस्फुरद्बाहुचतुष्टयं १२ हारकेयूरवलयमुद्रिकाभिरलंकृतं मेखलाकटिसूत्राढ्यंरिपवस्तमसाधनं १३ दीप्तरत्नोल्लसंवस्त्रं

तिंचारुहासमनेनवक्त्रं रक्षपार्श्वस्थितांचायत्नलक्ष्मीतांमुमुक्षसंगं १४ वरामयाजुहतांवेधुंकुमाभांश्रीलोचनां त्रैलोक्यसुंदरीदर्शनाद्भुतविग्रहां १५ ररशंपद्मासनगोलावणांवधिपुत्रिकां पितामहंददर्शेपुरतोप्यहतांजलिं १६ नामपार्श्वेस्थितंचक्रंसर्वज्ञानमयंविभो मनकारिमुनींद्रश्चस्तुत्यमानंजगद्गुरुं १७ दृष्ट्वासंमनवरंग्रहदृष्टिजमनमाः अहष्टपूर्वरूपंनंतीतिमयमनंतकं १८ तुष्टावतत्रध्यानस्थाईर्षेणगद्गदयागिरा नमस्तेजगदाधारजगन्मंगलमंगलं १९ कैवल्यत्रिगुणातीतगुणगणकृतमोक्षुते विकारग्राहताभीसद्रमुक्तंनमोस्तुते २० मुक्तद्विनिर्मलज्ञानस्वरूपायनमोस्तुते शब्दब्रह्मविभोधायजगधीधायतेनमः २१ संसारपतितश्चीतदुःखध्वंसनमोस्तुते दृ मैंद्यहृदयग्रंथिभेदकायनमोस्तुते २२ हिरण्मयवपुषेजगदांकुरमूलसंधायतेनमः ब्रह्मरुद्रकोटिपरिवारशिल्पिनेचक्रिणेनमः २३ कूर्मरूपायसंपथाधिसुधाधामंनमोस्तुते रीनोद्धारेकपुरुषायहृषीकाधीपतेनमः २४ प्रकाशकायसकलसूर्यादिज्योतिषांतिधेनमः प्रतिश्रुत्सनरेंद्रायजंतवाकायतेयनमः २५ पावकायपवित्रायपवित्राणांचयोनमः गरिष्ठायवरिष्ठायवरिष्ठायनमोनमः २६ नरिष्ठायवरिष्ठायस्थिरिष्ठायनमोनमः वरेण्यायमुपुण्यायनागायशरणायनमोस्तुते २७ यस्मात्रिजगन्नाथरीभवंधोनमोस्तुते विसर्गोर्गिर्भवांभोधिःशाश्वतंत्वांनरंगीमुखो २८ त्वयिदृष्टेजगन्नाथक्लेशाश्चापगतामम चिरानंदःस्वरूपेसोप्राप्तोनोदुःखसंक्षयः २९ ध्रुवंनाथसमुत्तर्नयपरमानंददुर्गुकं जोहिजारिभवांभोधिमर्यंशरीनचेतसं ३० मध्याह्नकोटिदिवाकरद्युतिःसंयमनमोदयः ध्यानस्थितस्तवंदेवंप्रणम्यजगदीश्वरं ३१ ध्यानावमानंचपुनःस्वेज्ञानंचरबुध्यन स्वमानंतरंदृष्टुमोपिसम्यात्मानमात्मना ३२ अन्यःभुजमिरंस्वनंरदृष्टाचन्यंकुंजरः मेनेहृतार्थमात्मानंहयमेधकतोसरा ३३ सहस्रमेधफलंचैवस्वभाग्यंसमुपस्थितं नहिरिःअधिवचनंकृष्णभवतिकर्हिचित ३४ मत्यसोमेकयंनाथःस्वयमत्रभविष्यति ? तिर्यं

ताकुलेशस्त्रिशंनीलाविशांपतिः ३५ शशंसनारदस्याथेयथासत्यंनृभूपते सत्याधिनारदःप्राहशोकलेविगतोनृपः ३६ अरणीरथकालेहिभगवंतंदृष्टवांश्च रेशाहात्म्यलदः
स्वप्नसन्निकालेहशोनमः ३७ कलेतेभगवान्नत्रप्रत्यक्षांतिभविष्यति यशहर्मणिरालेहिवराचरगरंविधिः ३८ मोक्षाहत्रिजगन्मुख्यासत्वंत्रिमिचकर्मकिनः तस्तनुष्वीयतांयशः
पराशरणप्रकाशय ३९ स्वप्नोयंनरपशार्दूलदुर्वोध्यचरितंनरैः किंतुभाग्यवतामेवस्वप्नस्तारकप्रजापते ४० रतिश्चीस्वरंपराशरउत्तलखंपुरयोनमहाहात्म्येसनरशेधाय्यः ३
नैमिनिरवाच ततःप्रवदतेसत्यात्मपतेर्वाजिमेधके तस्मांत्रेलोक्यसभवरेकसप्तनिभेहिजाः १ शंसेतांत्रैविस्मृत्रिस्तुकसमुच्चैः यथाक्षरपदपांतरश्लेशहालितोहि
ताः २ दानाभविरतंतनरशंतेकामितानिवे नरनर्तकसतानांसाभूकल्पद्रुमोपमा सूताःपौराणिकाःप्रोक्तामागधावंशशंसकाः वंदिनस्तत्मलप्राज्ञाःप्रस्तावसदृशोनरः
४ तन्मध्येवभूयस्तानुकृतायत्रोपवेरिका रक्षिणोनटभट्टेशविश्वेस्वरसमीपतः ५ नियुक्ताःसेवकाराज्ञासंसंभमसुपस्थिताः निवेदयंतोनृपतिकृतांजलिपुटाहिजाः
६ रेवदृष्टोमहाकृष्णसटभूमीमहोरुधः प्रविष्टोवसमुद्रांतकलोलस्तवमूलकं ७ मेत्रिष्टवर्णाःसर्वत्रराखचक्रांकितःस्रवन् लालवंशसमोपेसौदृष्टिस्तामिःपरोद्भुतः
८ अदृष्टपूर्वदृश्यमुत्पन्नमुर्व्यनिभांपुरा गंधेनवासयन्सर्वानटभूमिमुगंधिना ९ द्रुमःसाधारणोनापेलस्थनेरेवभूहदः कश्चिद्रेवतरस्याजारागतोलस्थनेधुवं १० नि
युक्तानोवचः श्रुत्वाराजानारदमब्रवीत् तस्मिन्निमित्तंयदृष्टंतदश्रेष्ठंवरंतिते ११ नारदःप्रहसन्वाक्यमुवाचत्यप्तमं पूर्णाहुतिःसमाप्तेत्रियेनस्यात्सफलःऋतुः १२
उपस्थितंतेतज्ज्ञांपश्यस्वप्नेयदृष्टवान्पुरा श्वेतद्वीपेविश्वमूर्तिरहंष्टोयोविस्मयप्रयः १३ नरंगसवलितंलोमनलमुपपद्यते श्रोणावतारःस्वाणर्यःहृत्थिआपरमेश्वरः १४
तदृश्यमयवंतंकुर्योनिभगवान्भनऋत्मलः द्रुमोसौसौःपौरपशोभाजनंनाम्परशंन १५ लाभंतेपुरुषव्याघ्रयिआंहथिआंथिथापते तज्ज्ञांपवशनःसर्वलोकावांजयनातिथिः १६

राम ३४

भविष्यतिमहाराजसर्वकल्मषनाशन ।समाप्यप्रभवंयत्नानंतरांतेमरिष्यतः १७ उत्सवंमुमहल्लब्धकौतुकंमंगलंमहोवेद्यांस्थापयितव्यतेशंसरूपिणं १८ विनार्थ्ये
त्वंमुराबुकोनाबुधोनपनारदः सुनमहेद्रोनतोपातोयज्ञासोभवेगेद्रुमः १९ तोरद्रुहर्षितःसर्वेत्रसासादृपस्थितांमेनिरेजन्मसापल्यंजीवन्मुक्तामहोदया २० इंद्रद्युम्नो
पिनृपतिर्मममज्ञानंरसागरे खनेहद्रुजगन्नाथंयत्रासोभगवान्हरिः २१ तथारद्रशंतंदृष्ट्वंचतुःशाखंचतुर्भुजंखड्गंशंखंचक्रंशंखमप्यमानं सपत्नंनपसत्तमः २२ चंद्रोशंखंत
दानीलमाधवारहणारिकं नरापुनःप्रणामेंनहर्षाश्रुनयनोनृप २३ हिंजेसहानयामासतरुंकृत्वोलोलितांशंखकाहालमुरलद्रुकापटहनिस्वनैः २४ गीतवादित्रनिन
दैर्जयशब्दैःसहस्रशः सुगंधपुष्पांजलिभिराकाशव्याप्तिनेर्मुहुः २५ मरिसोपूपरीपादौःस्नानगुरुमुधूपितं विशाभिर्षोवनोन्मनसुरूपाभिःप्रचालितं २६ रत्नरंरप्रकी
र्णश्चवासमानःसमंततः पताकाभिरिवव्यप्तदृद्रुलाभिःसुशोभितः २७ राजर्षिराजरंरेश्चतुरंगैःपतिभिर्वृतंवेदविभागज्ञैःसूतैर्वंधमानंमहर्षिभिः २८ ऋत्विग्भिश्चास
गेश्चैववृद्धैःशीलियैस्तथा राजभैर्वेशकुलजैःसछद्रैःपरिवारितं २९ तोत्रैर्वेदविधेःशीतैःस्तोतैःपौराणिकैस्तथा स्तूयमानंतरंविप्रोभूलोकेपरिवेष्टितं ३० स्नगंधा
लंकृतंरियंमहावेद्यांतुनिर्मितांविताननरचित्रशयांवेष्टितांयानिरंतरं ३१ वेदांतेस्थापयामासुरिंद्रद्युम्नस्यशासनात्वत्समानारदस्येनंपूजयामासपार्थिवः ३२ सहस्रेरु
पचारणादिव्यरूपैर्वरोजनः ब्रह्मासमानेपप्रछनारदंमुनिसत्तमं ३३ कोरशीप्रतिमाविप्रोघटयिष्यतिक पुनः तद्वृत्तांतंमुनिप्राहअर्चियत्मूहिमागुरु ३४ कोवेदतस्य
वेत्तावेसमर्थोकोनराभुवि तस्मात्योजगतांस्रष्टायोजगत्तंत्रयाप्येतांसंशयंगोचरं ३५ विचारयंतोनाविद्मयंयावन्नारदपार्थिवो अशरीरोतदावाणीमुक्तवंतांरिसतः ३६ तत्रविस्मयमा
नानांसर्वेषांत्रिदशोत्तमा नारदंपरमेशंचस्मरंतोध्यंपरंयोगमगच्छन्विचारयंपरस्थिताः ३७ मुनयोमार्कंडेयाद्याःसर्वेयोगेनतरिष्यंतिप्रजापतेरिनोमांवत्सरंशरीरंवे ३८ उपस्थितोयं

ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE BHAU DAJI LIBRARY

योदृङ्शस्त्रपाणिस्तुवर्हिः स्थानमंतः प्रविश्येवद्वारंवाभानुपतंततः ॥३७ वहिर्वायानिकुर्वंतुयावत्तद्घटनाभवेत् श्रुत्वोहिरण्यनाभश्चोवाधिर्म्यस्यप्रदास्यक ॥४० सरवेसतिश्चेवदुर्योधनांतंतानानाः ॥ गांतःप्रवेशनंकुर्योचपश्येयुःकदाचन ॥ ४१ नियुक्तान्यप्रवेशङ्गराज्ञोराजन्सर्वेचवहिःस्थुश्चापिमहाभीतिर्धनाचक्षुर्योर्मुगे ॥ तस्मान्नावेक्षणांकार्य्यायावत्प्रतिनिवर्तति॥ निर्वृत्तिमुपयास्यंतेसर्वेचैवकुरूत्तमाः ॥ ४२ ययुक्तास्तार्य्यप्रयत्नेनसर्वलोकसुरावहं तत्कुलानांराजपातियथोक्तंविष्णुवाक्यतः ॥४४ चिकीर्षतिनरोयोवाकर्तुं तत्रायानश्चवर्हयं। नोवाचनपतिसोथस्वनेदृष्टस्तुयस्त्रया ॥ ४५ तावद्घटविष्यामिरासणारिभरःपिणा ॥ इत्युक्तात्तर्पवेधाश्चदृष्ट्वाद्विजिःपथकृत् ॥ ४८ वचनाचार्यमनुष्या णांमाक्षात्रायणोहरिः ॥ ४९ तिष्ठासंदरपुराणेउत्तलसंदरपुरःस्थितः ॥ ५० जैमिनिरुवाच ततः सटविनायालसत्यात्रलोतरीसगा ॥ मरुत्वाचगिरारे वीततःपरिवचारसः ॥ ५१ सर्वेरिनेनयातेरिव्यंगधोनुभूपतोपारिजातप्रसूनानांवृष्टिर्मर्त्यपुरेलगा ॥ ५२ दिव्यसंगीतनारश्चगीतानिसरविणिच्च खर्गगाजलवृष्टिश्चसरक्षा विरुःसुशोभना ॥ ५३ एरावतारिनागानांमरगेधोचतद्दिपे ॥ ५४ सहस्रसर्वभूतानांसत्कार्य्यमनुभूपते ॥ ५५ यत्रार्थमागतादिव्यातिसर्वेविगतज्वराः ॥ आविर्भूतंतदृष्टिदृष्ट्वाउपायाचविरे दृष्ट्वा ॥ ५६ यथाहिमाधवंपूर्वंतथानंविलसुशाखिनं ॥ उपासतनार्थंरेवानांदिव्यंचिद्धानिजिहिरे ॥ ५८ निर्वाणहस्थयंदेवकृतार्थंरेणिनेचतुर्मूर्तिःसभगवानथापूर्वंमयेदिनं ॥ ५९ तार गाविर्वभूत्रासौयुष्मानंवर्णितःपुरा ॥ दिव्यसिंहासनगतोबलभद्रासुरैर्गणैः ॥ शंखचक्रगदापद्मलसद्बाहुर्जनार्दनः ॥ ६० ॥ अहोसुमुसलंचक्रमुक्षुधार्यन्नगाकृतिः ॥ ६१ छत्राह तिपत्रगासप्तमुखैरनंतमूर्तिकं ॥ सुभद्राद्वारिवरनारीजायधारिणी ॥ ६२ तस्मैसर्वंभूतंयंसर्वंचैतन्यसंपिणी ॥ ६४ हयंहस्तिसहस्राणांरथैरेरिणीगर्भसंभवा ॥ बलभद्राद्धतिर्जाता बलरूपस्यचिंतनात् ॥ ६५ गणेनसहसंतानोकुंलात्रावतारिणा ॥ ६६ नमेरस्यालिकोविप्राःकृष्णस्यचबलस्यच ॥ एकगर्भप्रसूतत्वाद्भवतोयेलोकिक ॥ ६७ अगिनीबलदेवस्यद्वेभा

योराणिकीरुथा ॥ सुरूपेस्त्रीस्वरूपेणलक्ष्मीसर्वत्रतिष्ठति ॥ ९४ येनाधिसगवान्विष्णुःस्त्रीनाम्नोकमलातथा ॥ देवतिर्यङ्मनुष्यादिर्विद्यतेनतयोःपरः ॥ ९५ क्षीरोदमुःपुरीकाक्षाध्रुवनाभिचतुर्दशा ॥ धारयंत्यवयवाश्रीणांसोनंतोबलसंज्ञितः ॥ ९६ तस्यशक्तिःस्वरूपेयंभगिनीश्रीःप्रकीर्तिता ॥ सुरशैनंतुमशक्तःसराविलोकरेक्षितं ॥ ९७ सायत्संभमधस्थे नदूर्ध्वंतनुरीयकं ॥ एवंतुस्वरूपेयंसेनस्वरूपेवेप्रकाशिता ॥ ९८ निष्ठेनभगवद्रूपेचतुर्दारिव्यरूपिणा ॥ लोकानामुपकारायपुनरागानरिसगाः ॥ १९ ब्रह्मेरराजाद्यसुरहंद्वपतेप्रति मास्थिता ॥ स्वस्वंवर्णंप्रयत्नाद्यसुवर्णकैश्चित्रकर्मणा ॥ २० नानाप्रकारसंकीर्णैर्मुक्तैर्मणिकुलैर्लसद्भाराद्यैः ॥ २१ नानालंकारसंविर्णानानाभंगिविभागशः ॥ सुंदराःस्वरूपेणरत्नाद्यापापयंतेनव ॥ २२ गोपनीयाप्रयत्नेनयटनियोसवल्लभे ॥ तस्माद्यथंमेनयाभूत्वरोवास्यवल्लभे ॥ २३ शिल्पिभिर्कर्मकुशलैर्लब्धमाद्यारयाय नः ॥ वर्षेवर्षेचसंस्कार्याःपूर्यतेसंस्कारलोचनात् ॥ २४ तिष्ठकल्पलतेपंतुतनुदिव्यनिरंतरा ॥ प्रभादारयमेतेपंश्यपनोयेनचक्षुषा ॥ २५ सीतेनतत्यनरकेविरंवासःप्रजापते ॥ २६ सप्तधिकंराष्ट्रेसंततिश्चास्यहीयते ॥ २९ नेक्षितंनाथयाराजन्कदाचिद्रोपितारशी ॥ मनुष्येश्चापिएतेदृष्टाःस्युर्भयंहंतव ॥ २८ तस्मात्सुचित्राद्दृष्ट्वाचकूलेपविलेपिताः ॥ सुचित्रंपुंदरीकाक्षंसुचित्रामंसुनिर्मलं ॥ २९ दृष्ट्वादिवमुखंतेपांपेकालकोटिसमुद्भवे ॥ सुचित्रंचित्रकामानवाक्षसि ॥ ३० ॥ आविर्भूवभगवांस्तवानुग्रहकाम्यया ॥ तवप्रसादाज्जहीतुर्वंगंप्रदास्यति ॥ ३१ ॥ नाशादेवकलहस्यवाग्यंशानरलतन ॥ मरेरेशुभहंतानेशासारंसुरहापिनं ॥ ३२ उत्तरेनरसिंहस्यमरंप्रकरमुद्धि तेकारयिस्वाप्रतिष्ठाप्यतत्रेनंविनिवेदय ॥ ३३ पुराख्यितंपर्वतेस्मिन्योर्चयंतिमाधवं ॥ वाग्भाविश्वावसुर्नामशबरोवेलवोत्तम ॥ ३४ सुरोथमःसखासीत्तेनसार्द्धंपुरा चने ॥ तयोःसंततिरेवस्यात्तनाग्यसंस्कारकर्मणि ॥ ३५ नियुक्तंतंमहाराजभविष्येषुसवेक्ष्यच ॥ विरागमतदाविप्रासातुरिष्यामरक्षतां ॥ ३५ तमोपरिहमाकरंपश्यद्भेनानरान्म

ना वेषनमोचयामास महादेवोऽनेनतः ॥ ३६ ॥ दृष्ट्वा मुनेतदासर्वैरत्नसिंहासनेस्थितं । नमंडलंसुभद्रांचवामूरेवंसुरर्षभं ॥ ३७ ॥ यत्रोपरिष्टलेपादिसंस्कारैरविरादृतिं । हृषयामास रत्नैरत्नमुन्नतायतवत्सलं ॥ ३८ ॥ रीनानामुद्दतोनाथप्रतंत्रंभुजयष्टयं । यवृद्दंपुंडरीकासंहासशोनोंयनोधरं ॥ ३९ ॥ यश्चनोदृष्टिमात्रेणहरांतंपापसंचयं । यपासनस्थितंनंद्रंलरिव्यालं कारभूषितं ॥ ४० ॥ स्वतेजसापरिहृतंहरंदेहपिनिर्मलं । नालजालमृतसंकाशंसर्वसंतापनाशनं ॥ ४१ ॥ दृश्यशूलदरंचमाहहासमुखंबुजं । कणमंडलविस्तीर्णंवक्षसिकौस्तुभं ॥ ४२ ॥ धृतिंतेक्षणं प्रोक्षितंतेनागराजानंपीनोन्नतसुवत्सलं । किंचिन्नतंदक्षदरेशंकुंडलाहतविग्रहं ॥ ४३ ॥ अथसंयुक्तकंकुंभंकेलासशिखरंयथा । हलवक्त्रंभुजबलधारिणंवनमालिनं ॥ ४४ ॥ हारकेयूरवलय किरीटमुकुटोज्वलं । नयोर्मध्येस्थितोलक्ष्मीर्भुजयोर्भरूरूपिणी ॥ ४५ ॥ सर्वैरेवारणिपाणयागरोनारकारिणं । विकचोभोजवदनंवराजभयधारिणं ॥ ४६ ॥ रूपलावण्यसंपन्नंशीभमानंश्रमारेनं । कुंकुमारुणरेहाभिःसाक्षाःश्रमिवापरं ॥ ४७ ॥ हरशैलेंद्रवीमध्यंचकंणालाविनिर्मितं । बालार्कसदृशंतेजोमयंहिजा ॥ ४८ ॥ तंदृष्ट्वानरेणाथोधिनिमग्नश्चिवीपतिः । कतेव्यमूढःस्तनंतोस्वयंनप्रत्यभूवह ॥ ४९ ॥ हरमालितनेत्रःसन्मुनन्याथेवुकेवलं । ततोजलिपुटंस्तथोन्मूलकमोनपानम ॥ ५० ॥ उवाचतंमुनिवरःस्मितवक्त्रःस्तिरोवरं । यरर्षेश्रमभापन्नस्तांप्रतंमक्तवत्व ॥ ५१ ॥ प्रत्यक्षंनयपशूर्लएकलंभाग्यवाभुवि ॥ श्रयुंपश्यजगन्नाथपुंडरीकाक्ष तेसखं ॥ ५२ ॥ भक्तानुग्रहणोधिमर्वज्ञानानिधिर्हरिः । यंदृष्ट्वेणोनिनोत्तिपतंतियतमानसा ॥ ५३ ॥ श्रवधानेनमहतासर्गापश्यंतिमानवा ॥ तोयंहरःमयंदेहंसमास्थायजनार्दनं ॥ श्रनुग्रहीतुंभूपलेप्रत्यक्षत्तमुपागतः ॥ तंदेवंधरणीनाथस्तुष्टावहिकारणं ॥ ५४ ॥ सर्वेश्वरंसर्वगतंसर्वात्मानंसनातनं । सर्वेशंसर्वभूतानांसर्वसंतापनाशनं ॥ ५५ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येऽनविंशोध्यायः ॥ १९ ॥ लोमशनिरुवाच ॥ इत्थंस्तवेथितंतेननारदेनसितीश्वर । तुष्टावजगतांनाथंवेदवेदांगपारगं ॥ १ ॥ इंद्रद्युम्नउवाच ॥ त्वदंघ्रियोगोज

युगंमुरारेर्नाथसितेजन्मसुपूर्वकं । नालसंगरिरागाकमालारीनोपरिग्रहंवांवधेमं ॥ २ ॥ कनिमेलंत्वद्वरणारविंदविरंविरंदंदविरंयेपिबंतिमानवाहृदनमोमसे दाग्मिमेहःपिहितस्त्ववंचे ॥ ३ ॥ नमारसंसारपरिश्रमणश्रमातुरांहकमणांशजले ॥ नानातिनंत्वांस्वयंपेवंस्वयंवांभवंतदरःस्वभरंप्रणाणाः ॥ ४ प्रभोनमवाद्यःस्वमनेकजन्मसो पार्जितंभुक्तमनेकभावैस्वामिंस्तवाश्चरणेशरणागतोनिरशीनंनलब्धसुखमूर्णा ॥ ५ ॥ यरेवसोस्याप्रभवायरेवकर्मार्जितानामविवर्धनायभोगःमगवद्रविपरिणामतोभिमतहिर्धारः स्विजनोसिलाभ्यः ॥ ६ ॥ विभोयदित्वांमनसापिपूर्वंपमामसम्यहिवयेसरणंहकर्मवरालस्यमनेकजन्मपुकपुनर्भोग्यमशंयरः स्यो ॥ ७ ॥ विभुस्तदासत्यपितत्वपुंजनमतत्वयाविनिर्णित्वभावेवधभवरंमत्वपतितत्वयाभावेश्वतिपर्यवत्वमुपहिभवे ॥ ८ ॥ नाचत्यगर्वंदहनाविपंतंयद्भावयंतंवगनोस्मिभाग्यात ॥ नवामुरारेनवपादपद्मंभृंगोभवाभीष्टपलाहिचेनत ॥ ९ ॥ कोपंचलंकोपमशेषदोषंधैर्यहंतांवोवनरंपुरुषं ॥ मनोनुकूलाःशतशःस्त्रियंचनिकृंतंकेनरुपमंडलंच ॥ १० ॥ सात्राप्यनाथापिमगंमहान्त्वंजानहिनमय्ययोगिरायं भागवतानंदरसंमहाहिमंदेवमंकोनितस्वेदयोगः ॥ ११ ॥ दीनानुकंपिपवकरणिविमूर्तिःसरविभोसत्यमितिगात्रवंत्र श्रांतंघटीयंत्रवदत्रनाथमंजानुमहंस्यनुकंपिभाषात ॥ १२ ॥ नमंत्वदन्यःखलुबंधुरत्रमहाहविस्मरतरत्वभावात्तमापियमीहहिरूपेनभावात्कृपांकुरुधाविषयंभवंयां ॥ १३ ॥ श्रहर्निशंमेनतवपादपद्मानापेतिमत्याधितमंतदंत्वांसच्चिदानंदमुवंगतिंधृंप्राप्तास्तयेनत्रमहस्यभाग्ये ॥ १४ ॥ किंत्रहियश्यंतिलवेदसोत्यमनेकदुःखविषयेंद्रियगो खलेपनेकमेंनिरालंबशदुःखांतरंयेविशतेरभेद्यं ॥ १५ ॥ श्रनेतमाद्यंतविहीनमेकमानंदरूपंत्वरंपंकजेक्षं मायोवृधोतिमनमानसोचकृकमेनक्रायतनंगतंमध्ये निशाश्रयंयोगपतिंविलासकरःप्रयानेननयस्वतोगेस्वकार्यमंसाधनयाश्रिनांसंपरनांयेष्टविधेरजस्त्व ॥ १६ ॥ नाप्यंतमाप्तोयहितंविदज्यमोनाहिपृच्छंसहजानुवंपिव ॥ स्तदाश्रयंकार्यीयपदुःमंत

नं वद्भयथासमरुद्गणैर्हिमगिरिं अथेवानुयद्यात्मयकसकलात्मुयरांबुने सर्वापचारैःप्रतिपूज्यस्वदेशमेहैनं सागरमेखलायः यावत्समाप्तिहिक
मेणाकःमाचाप्यथाः सफलारिमेसु विंस्मृत्वानंत्वलुयेनविसुंगेपार्चुरतो गमुयंतल्लुकि योरवयंयदिवासुरैर्यिननसाधितोम ६५ इतिश्रीस्कंद
पुराणेरत्नसरंवरंपरमोत्तमसमाहात्म्यरेरुद्युसत्संवादेविंशतितमोध्यायः जैमिनिरुवाच रातिबुद्धागराजाभिःकश्चिद्वरंवरागः वैरांतवितज्ञानशीलेदृष्टिनावा
क्येमुदाजगौ १ अहोतवार्थंस्वलुभाग्यराशिर्यनाविरामीभुवितारमूर्तिः यस्याप्युपालिंश्रुतिरहमुक्तिंप्रारामनाजन्मविमोहितानां २ यत्यत्सवतरासि
धोपरिघोपोप्यः तमुपास्यरराधंमुक्तिंयोनिसुरर्लभो अस्मज्ञानविधिःसाक्षाच्चारः प्रत्युवाच यत् नहिवेरीतवचसःपरमात्तज्ञानमस्यवे ५ नहिप्र
तिविलासत्विनावेदप्रवर्तनं परंकासमवासंधीश्रुतिःग्रामाणप्यवाचिभुः ६ विनाश्रुतिंप्रवृत्तिश्चेत्कस्तत्रग्रामाणप्यमश्नुते तस्मात्सुतिप्रसिद्धोयमवता
रात्रभूपते ६ वेरांतवेदयोगीतेतसामगीतिषु प्रतिमामेवजानीहिनिःश्रेयसकरं नृणां ७ दरीनारदवनःशंतेमुरदंतेमुनर्मं संत्यवश्रुतयःपूर्वम ८५
नरदीपकाशिकाः ८ एतदर्थंपरायोनरश्चेद्विनियोजिताःशरीरानरवर्षस्थामनुष्याःसीताकल्पया ९ अपवर्गप्रदोयेषामाविरासीज्जनार्दनः तत्राप्य
यंचोदुरंशःसंहेषामृतभोजनम १० यत्रस्थाश्चक्रमंनेत्रेणयश्यंतिप्रत्यक्षरूपिणं श्रुतिस्मृतीनांगहनंयेषांकर्मभिरावृतः ११ येनजाताभ्रमंतीहघटीयंत्र
वदाकुलाः निर्मलीकपदप्राप्तिहेतुरेवसचिन्मयः १२ श्रुत्याहिनिर्विनोयेषांपरमानंदमुक्तिदः निरंतरगताभातदृश्यिताजीवगतात्मनां १३ एवदारुवपुर्विष्णुः राम
सुखदाताःसुबांधवः श्रुतिस्मृत्युक्तक्रियमाकर्त्तनेवेहपार्थिव १४ यथातदारूपथश्चांडालादारुमुक्तिदः अमनश्चक्रमुपश्यंतुमानुगतिकोनरः १५ ३८

अश्वमेधमहस्राणांफलंलब्धंभवेत भनेत्रेनियमस्थाहिभक्तिमानरूटमानसः १६ असंशयंचमयायुज्यंप्राप्तालभतेनरः कूरःस्वायासबद्धलमनायासविनश्वरं १७ अ
विरस्थंस्थुरफलंपुनरावृहिलक्षणं दूरंदारुमयंयत्रप्रपश्यंतिहरंनराः १८ सद्विरानंदकंकल्यमक्तिदंदर्शनादपि वेदार्थंचक्वनारीविरः करणादात्मनो महात्मभिर्ल
पैस्तार्क्ष्यंतरन्यमयंदरं अन्यसेनंत्रयुभगवानसुरोमर्त्यवासिनां स्वर्गनेत्रिभिन्नवसतिनित्यं मुक्तिप्रदाविभुः तस्मात्रमहाराजनिष्टस्वबलोरुषः विद्वन्मोक्षिभा
नःश्रुतिमार्गोयोगमर्गमजः हिमस्यतद्वचः श्रुत्वानारदोदृष्टमानसः २२ साधुसूहिजवर्यंत्वावेदमार्गानुसारिणा सत्प्रारावधिनिश्चामात्वाभद्रेदसंहितः २३ तत्रोपनिष
दार्थेपिसंप्राप्तंत्र्यक्तमागत मनेनतर्पेभगवान्यदर्थानिपितामह २४ अजानासंचमूलालसंप्रतंतन्मुस्मरहेतनस्माज्ञयाहनंमद्वेदयथाभिलषितंतव एवमाराधतिष्ठा
त्रयाम्यहंब्रह्मलोकंतिकं हतेनिवेदयिष्यामिप्रकाशंचमुरद्विषः २५ मासारंकुरुभूपालपनेनमहतातथा मासादेनरसिंहंतुप्रतिष्ठाप्यविमुच्यते २६ जैमिनिरुवाच त
ह्रुत्वासचभूमीदृष्ट्वाचपुनिंततः मरर्षेर्वेदस्थासाहैंयिथासुदृष्टलोकंतिकं २७ श्रीमन्मारायजगन्नाथंपद्मनेत्रंयलोचनातिथिं विवेषतंचसुरा प्रतिष्ठार्थंसुरद्विषः २८ विज्ञा
यैथिष्यसिन्धेप्रासारस्थायनोत्सवे यथास्वयंसमागत्यब्रह्मलोकात्पितामहः २९ महाभवंयगवतःप्रासादस्यकरिष्यतिनान्यनेमानमविविधेःसदरंमणपथिष्यसि ३० गर्भगति
ष्ठाप्रासादस्यमाण्यहत्विनोमुनेयश्चारावाद्यजिष्याच्यंचिरकालंश्रीप्रयेश्च ३१ ततःश्रुपतिःसर्वानृपिशलशास्त्रविशारदान् याचाणासंदरघटनाकर्मणेकेकयोगतः ३२ सत्कारै
रानमानेश्चयोनयोमासमारं दिनेदिनेसुपूजितःप्रासादीवस्तुधिहिनाः ३३ पतितःपूर्णमासस्तुशुक्लपक्षेयथाशशी एवंविधदमानोपिशसारःपरिवर्द्धतः ३४ महोद्भुयत्ना
रत्नेनकालेनाभिलस्यते मणाणांसंस्थाशकथावानयंविरघटनात्मनः ३५ वित्तमथपतुकोटीनांसंस्थातव्यविधतेमथंतोभारतेवर्षेलोकाःलोकात्तमयवर्तिनः ३६ रंडपु

मत्स्यरूपेतनिर्युक्तास्तेमहीभृतः ध्वजैरुच्छ्रयनिर्युक्तैर्ययुरन्योन्यसंमनिताः तेपिचान्येनिर्ययुक्तास्तुकार्य्यंचक्रुर्महीभृतः प्रजासन्तुतनिर्युक्तानांयोहर्षोयोमहारवः ३६ आकाशं
मश्वत्थानोसोदशभागानुदूरयन्नयनेः अदृश्यामक्षयासालिकेनप्रमाणिता ४० श्रीमद्दाभवद्दिव्यंकांचीमहर्महीपतेः क्वचित्काचनविन्यस्तनानारत्नमहोज्ज्वलः ४१ क्वचि
त्स्फटिकभंगाश्चशारदाभ्रनभस्वचित् क्वचिन्नीलाश्मघटिताभित्तिःकालाश्मसंदृशा ४२ एवंसुघटितेनित्यंलोकासारेसुमनोहरा नानाधातुविचित्रेहलासप्रपंचमनः वज्रपातापातिभे
गादिदारगणंयत्नाद्दीर्घेतस्मिन्शतंयुगं स्थापयित्वाविधानेनविधिवत्सर्वतोपुनः प्रासादप्रवरंसर्वगुणोपेतंनवंचेदमहामूल्यलक्षलाभसमन्वितं ४४ तंतोविश्वमनामानंशिल्पिनं
निवर्तृनेमनसाभावयेत्रिषुकालेषुभुभुजा ४५ देवानामपियोलक्ष्यंहित्वाकलाकलापवान् प्रासादईदृशोभूमौक्वचिद्भूयोघटिष्यतिनवा ४६ स्वर्गेवास्त्यथवापित्वा प्रासादंयंतिपर
स्परं अहोमनुष्यैर्लघ्वेयंयथाचेत्यरिनिर्मिता ४७ अदृष्टाभगवत्प्रासादपूर्वोसाभिलाषिभिः अलौकिकानिकर्माणियपंतिरचयंत्यपि ४८ अहोनाऽभूभोगानांनवभूवुर्नाति
शालिनः सार्वभौमाससाम्राज्यंनेतारः सर्वविष्टपं ४९ वित्तानिनिश्चलंचित्तमुवहूनिचकोटिशः अश्वमेधसहस्रंतुयत्नतोनिष्टिविशिष्टं ५० शक्यंवासाभूभुजांतुनातःपूर्वं
मनुष्यैस्तन्नरत्नैरनश्वतैर्यापिवाद्रिमेधसहस्रकं ५२ महीसितानुष्ठितंवेदयज्ञैर्लोकत्रयंवासितं ४थिव्यामप्रत्यनपतेसहस्राभोगभोगिनः अंशलोदृश्यतेभातिसभाप्रत्यक्षहिप
त्यनः मूर्तिमंतमत्रयोवेदाश्चत्वारस्तथा ५५ मुनयःसंकलकाश्चसुपत्राश्चनधियोभवन् अयंप्रासादवर्योवैदृष्टिर्विश्वयतांगतः ५६ सनोपियत्रभवनिनगतोवैलोक्य रामं
वासिनां भूपतेर्दर्शंदिव्यान्महाभोगोयस्यनारः ५६ पितामहश्चभगवांस्तस्यकार्य्यधुरंधरः ब्रह्मवाविश्वभुजस्यप्तानिदूरंविकर्षिते ५७ विश्वोसकृत्रलोक्यप्रणेतारंविधातृ ३५
द्विजाः तंसनारदंग्राहप्रासादोतेमुनीश्वरं ५८ सर्वसंपत्समासाद्यनरश्चस्वर्गेसुरासुरैः साक्षाद्भगवतोविष्णोरदृष्टोयासनातनः ५९ भगवद्दृष्टपुराश्चित्प्रासादोसुचिरंमयि

दृष्टमात्रेपरांमुद्रांप्रणामनामनारदः ६० नारदोपिनमुस्थाप्यपरिपूज्यपरेशनं मंत्रानंभरोत्पतेमनासिस्वनुतत्वतः ६१ यत्तुमासाद्यलोकनाथ त्वंविधृतःकृतेतव अथाप्यं
सर्वलोकेनलोकनुकासिसंप्रतं ६२ यत्यादरूपेयाहकृतेचेत्तः अवगतांगतांभक्तयाप्रत्यक्षंपुनःपुमः विनतःपरमंतिषे ६३ तीर्थंमंत्रैर्नदेवैर्नेकृतुभिः श्रेष्ठदक्षिणैः क्षेत्रैरुपयेनपूर्
यतेपापिश्चपरंचितुं नरश्चनंतवराजेंद्रभक्त्यातत्कर्मागतोश्रतः ६४ तथापरंवद्दराजेंद्रविश्वोचाप्तिमचिरंभुवि आराधयनगत्नाथमु
पचारैर्महोत्सवैः ६५ यथितामहंद्दष्टुकामोगतोत्रचक्रेरतिंविभो उपदेश्यतिसोप्यत्रपात्रालाभमहोत्सवात् ६६ स्वयंचभगवान्देवोवरुणश्चप्रदास्यति प्रतिष्ठापितशास्तारं
मिक्कलेस्वयंभुवा ६८ अहमप्यागमिष्यामितरामनुषिभिः सहनरेंद्रवानंभगवोवोद्यलंलोकमकल्मषं ६९ सोविनाभुविकःशक्तोग्रलंलोकंगतिंप्रति इत्युक्त्वानारदो
मुनिःसमुनस्त्यांतमभाषत ७० इतिसंदृष्टपुराणेउत्तरखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येएकविंशोध्यायः ७१ जैमिनिरुवाच राजाधनमुवाचेदंनिधिंवरुणमनंतरं अयंपुण्यरथो
स्मेवमनसोवेगधारणः ८ एतन्मारुत्यास्यवक्त्रंतंतुवायतोधृतः यावदेतानतुग्राप्यशास्तारंस्थलिकारिणः ९ प्रदक्षिणीकृत्यविनुमायाभिमुखिसनम नारदोपिषट्चः
श्रुत्वाश्रद्धानोपपोक्षिषु ७ करेणपद्मवारामानंमहावेदीप्रविश्यच महिनंरामसंज्ञोयोनन्वाद्यप्रभृतिभूः ४ अयंसाप्रार्थयामासप्रजलोकगतिप्रति इंद्रद्युम्नोपिवर
चमामनसावपुषाहरिं प्रदक्षिणीकृत्यविधानमेत्यमध्यमं उपर्यधस्तिरश्चामंत्यमंत्रमतीत्यध्रुवमंत्रं ६ जनलोगेवसंतेमिद्रे मन्वंतरशतानि मुखेवे वीक्ष्यमाणोमुरा यु
क्तोमलयंतोपरस्परं भगवच्चरितंविष्णोर्मनोमलविशोधनं ९ जीवन्मुक्तोमुनिश्रेष्ठ सर्वलोकानवश्यमन्ययं यथानृपहतद्वारसत्यायंमत्यंवास्यपि १० अथपतिःप्रययोगो
प्रविश्यभक्तिप्रभारतः प्रणामविधयंनेनवरुणार्घ्यमनिर्यतः ११ विश्वभक्तेनयत्नेनयथावन्मुक्तिमंतिमः महलोकंगतेमिद्रे मारशर्मविनोचते १२ इंद्रद्युम्नोनसत्कार्य

थिवेदेहमात्मनः क्रमाद्दूर्गतिं गतन्यश्यन्तीभ्येकमाजनात् १२ निर्हेतानाभिलाषोत्थनतृष्णानेकपोरयान केवलंभगवत्यांसैकर्म्भभोचकारयत २५ प्रासारचिंतया मासमेश्वर्गोचानवाभवेत मय्यागतेत्रलोकेशनृभिर्वीविभूयसे श्रुत्वादुरावाभूपासुसेवकाइमलोभनः यहीनवेनजाशिलिंदरामेदस्त्रियाजातथा नशीघ्रंघटयिष्यंतिम पित्रत्यलंयंगंत यावदनिष्येधानारंग्रहात्सहेचनमुर्मुवे १७ नावन्नपुनरेयस्यात्यासारोमपिदूरगे हरेयातासुयेपूर्वेनपुनस्तिस्तिगताः मन्वानाःसममामंतारस्त्यंग दृष्टमानसाः राज्यंमसारमित्यंतिहियंतःकिंमसाप्तनं २८ स्त्यमुद्विग्नमनसाचिंतयानंमहीपतिं अनीतानागतज्ञानविधिर्मुनिमुवाचतं २७ विचिंतयसिराजेंद्रत्व मेवंरीतमानसः यत्रचाभ्यागतावाचानचिंताविषयांस्यंय नाधर्योव्याधर्यश्चाप्रभवंतिकदाचन नजरानवधामृत्युःकिमस्मद्गुखहेतुकं २२ कृतार्थोसिम हाभागयन्मान्तुषवपुःस्थयं त्रलोकमिहायातप्रत्यक्षंदृष्टवान्हरिं २३ दृष्टापातानशोचंतिहेयेसंसारकृत्यके ब्रुवाणमित्यभूपालंमुषाचमुनीश्वरं २४ नहि शोचामिभगवन्नात्मस्वजनवंधुषु समायाभगवतःप्रासारोयोममाधुना अनागतंशोचनज्ञानानानुतिपूर्तिसंवकाः आरभ्यस्यप्रतिष्ठाहिकर्मेवानिःश्रियानुमे २६ तस्मात्तरायंसंभाव्यदुःखितंमेमनःप्रभो तत्पतद्देवनंश्रुत्वाप्रहस्यमुनिरब्रवीत २७ प्रजापतिसमस्त्वंहिनतुसामान्यभूपतिः कलाप्युपद्रवैर्नैवधूमोपूर्वैर नुष्टितं २८ किंपुनस्तवदुःखतुयःस्थितिस्तिहिकृत्र त्रलोकेगतस्याद्यप्रतापानवधूयते त्रैलोक्येभ्रमतानित्यंयथासर्व्यनिशाकरी यस्यकार्य्येषु भगवा नूमहायोसौचनुर्मुखः ३० तेषुविंशतिराजशार्दूलविघ्नसंकाधिनायते यदूरेसिराजेंद्रप्रत्यक्षंयस्तवद्विधा ३१ सरोमध्यगतःशक्रःसाक्षान्त्रिजगतांपतिः विशेषतो जगन्नाथःग्रासादेकःपुमान्नप ३२ विरंतुमनसापीछेन्नरंकालुमानव तरयूत स्तस्यभूपचंद्रकोटिसमत्विषा ३३ परितोदकारजनकःसुधासागरकोटिवत्

यस्यायंतेत्रलोकाशिजालाहित्रत्रलोकंतिकंगतो मुक्तजातमुरंरात्रौत्रयवीरांगयुद्धोत्थितं ३५ स्वाधायशरंमुपरंस्यदूर्वगाक्रमस्वरं इतिहासपुराणानिछंदःकल्पानिगाथिका ३६ श्रमंकरोतिजलपरंश्रयतेप्रविभागशः यंयंतद्राजशार्दूलत्रोहित्रत्रसगाःपुरा ३७ प्रभाहिरण्यनेत्रेवामत्रलोकपितामहः साहंत्रत्रवीर्यमस्मेश्वमृत्वामानश्चत्तमुस्व ३८ नावांचित्तप्रावहेत्तेत्रोवत्मुकंरपाशितः मत्रागतानिवनेनसंसारास्थिसंकटे ३९ महिनित्रसगोनामतत्स्थायंभुवनान मः श्रमन्नलोकरतिंप्राप्तस्तदूईनाप्तिविवना ४० श्रयेवविरिचिरयुरिश्रधश्चोरुकपालकः येवुंठभुवनंराजन्मुक्तायत्रवसंतिवै यत्रयोगेश्वरः साक्षात्तयोगिचित्तेयानना रेनः चेतनत्वपुरासेवेससरानेरात्मकः प्रभुः ४२ श्रेष्ठायत्रनिवर्तेतेमत्यूमसारवर्तनि यमुपासतेमहात्रसाजीवन्मुक्तेस्वमुक्तये ४३ कल्पांतस्यापुषोनेसाचेभिःसाईंत्र पृथ्वंतं सत्यधर्मशालोकानोमत्यधूसीरिरूपधृक् ४४ रक्षितारःरूपेणामंसलोकभावनः रंदुरायंवरनित्यंयापत्रत्रसनिकेतनं ४५ स्वर्गनत्वमभाहाहिप्रकांष्ठमत्य यत्नेतं यत्रतिष्ठंतिरिरूपालाःशक्राद्याःपितरस्तथा धिरकालंध्यानपरालत्थामनंतराधियाः हृषद्वजनविभाद्वाःस्थानिधाद्यातःप्रवेशनाः ४७ रंदुयुमेनमहिनेनारा रंप्रविनोत्त्वमः द्वारपालःसविनयंननामाननदंधरः ४८ चतुर्दशनालोकानांश्रमणारमिकःप्रभो त्वयाविना शाश्वतनोस्वामिन्तवापितृःसभा ४९ मन्यवमुनयः श्रद्धात्रयाणात्रत्रविदृराः गीतमाद्याःसधाप्यंघ्रानारम्याःत्रसगाःसभा ५० वटूनाराधसूरजनोवैरंगाधसकाशतः रतिस्तवनरतिंत्यक्त्वेशंविनयाचितः रतिश्रीःसंर पुराणेउत्तमखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येनामद्वादशोध्यायः २२ नारदउवाच दीवाविकोयंराजर्षिरिदुम्नोमहायशाः सार्वभौमोबलवान्धार्मिकोदृढभागतः १ यत्तवयंपुरतस्तस्यपरित्वमनुमन्यसे स्तुषे तंपृच्छदूरेनारदंमुनिमनसं २ स्वामिन्तत्वयागतोयोसोनसामान्योहिवृध्यते मत्पुरुषशिरिदूशालानपित्रत्रसंचेनराधि

पाच ३ नत्रायंमर्यनिनयंलिष्ठेरधिरिणेरधा भवानगत्वापथ्यंणेनिविज्ञाप्येनंत्रवेषण ४ मभाहारंगतोयोमेरिदूषालेःसहयास्यति एकाप्रविनोभगवानगायनं
चतुरानन: ५ अस्मावंद्रहरियुक्तानोप्रतीक्षावसरोध्रुवंभनकं धामथिकर्तमोरासतनवपिनश्चो दत्युक्तोनारदोगत्वाब्रह्माणंजगतोपतिं नत्वामाष्टांगपतनंविनतोव
मुधाधिय: ७ कएषेमागदिशन्माधवंद्रयुम्नप्रवेशनंनोनाचक्रिंचिद्गवानगानेरत्नाधानानन: दिव्यगायकमंगलेकोमुकाविष्टमानस: तालविनतनारदायेद्रयु
म्नेनपोनमं ९ ध्रुवंशया मासतनशकाधैमुनिरीक्षितं दृष्टापितांद्रंदृगन्तस्थंजगनोनृप १५ अमन्यतहृज्जगन्थ्रष्टामात्माहारमयेहरिं शनैर्जनेयंयोभयःप्रग
नामहतांमनि: मुवन्नमस्यणिपतन्नाध्वमस्खलितेनत्रजनाद्विविदुस्तिनोभृशीनारदयुनिरेशनः १२ ततःपुरुषेणोयमानंचरितंसिद्धजायत भगवनचतुर्मेखम
स्योमूद्रनंहिद्विजयुंगवा: १३ सावित्रीशारदाभासंवीक्ष्यमाणमसूपार्श्वे योमुद्रेरहर्धरेवैरं लीयमानःस्वयंप्रभु: १४ बलाकाष्टानिमेषेलुकलयन्युगपर्ययं नजराजन्म
मरणंरुपरिपाणामनं १५ यस्यलोवगतानांचेनाथोनाथयतस्या मन्वंतरंयथयुगावर्तारयसत्या ३८ बलाबावानविधूतेससाक्षात्सरमेश्वर: गीतावसा
नेतंभूपंउवाचग्रहसन्निधा: १७ द्रंद्रयुम्नमहासत्वसाक्षात्त्वंभगवत्प्रियः श्रुत्वास्यस्यलेभानोवः सत्तमाःविविरितस्तव १८ विशोहारंप्रवेणीत्रदोवारिकनिवारित: लोवणान्ना
मपिनरत्नपानन्वंतरंधिपा: तिष्ठंतिरोजनवत्सुचिरंज्ञात्वाभावन: तयज्ञात्वयथयंपंतुनवपारस्परं २० अत्रागतिंहिदेवोऽतिमुनय: क्षीणकल्मषा: नवोनिष्टा
श्रुतिष्टंतियावदाभूतसंप्लवं २१ चतुर्दशयुगोदंयुक्तष्टानांप्राणिनांहियत चेतनानिविचित्राणिसर्वेषामाश्रयोयमः २२ ज्ञानरत्नपिरितत्कार्यमानयन्नूपमुत्तमं ३
वाचयरमप्रीतंद्रंद्रयुम्नेपितामह: २३ विप्रसर्वमागतोस्यचतद्रूहिद्रंयत्थितं मयिपरंक्षेनद्रष्ट्यपममनंविनुवांछितं २४ द्रंद्रयुम्न उवाच भंतयोमीनहिभगवनत्व

रत्नानेकुतोभवेत तथापिप्रश्नयोनाथमप्यनुक्तंजगवत्सल: १ मृभूतायनवानुशोक्थितेनतवसनुना द्रष्टासरस्वंकतवस्तरंतरंद्रहरि भाविर्वभूवभगवान्भूतभव्य
भवत्यभु: त्वरनुग्रहमेपतिवणंरेवारेवलोक तारंपुरीरत्नसायनलेलोवमागत: तस्मारक्षोमयारेवप्रासारत्नत्रवेत्स्यं ३ तत्रागत्वाजगत्नाथेस्थापयिष्यतिचेत
प्रभो त्वरनुग्रहमुसकलंभवेन्मेलोकभावन २४ एतरर्थेजगत्वामित्नारंदमयाधुनाप्रतारयंयुगंद्रंद्रुलक्षोकमागत: २० प्रसादमंकुरुष्वेरंजगन्नाथस्त्वमेवहि
त्वंमयमजगन्नाथोनमंस्योयुवयोर्विभो ३१ त्याप्य:स्थापयितावासिवंद्योवेरयितामखान जैमिनिरुवाच एवंविज्ञापयंतंतुदेवोमा: समहामुनि: २२ प्रग म्यमाष्टांगयो
तेहूतोजलिपुरस्थित: श्रीवाचविश्वयान्मोधानारंजगतांपति: २३ द्रंद्रयोलोकपालाद्रारिनिष्ठंतिवारिता लोद्रपालाःसर्वितरत्नपाणयेन्वेतराधिपा: ३४ तिष्ठंतिरोन
जनवत्सुचिरंक्षोकभावन नरज्ञात्वयथयंप्रभुंतुवयारदवंदवंतुनरादवांमयावच: ३२ महत्यवचनंश्रुत्वानेषांप्रसादवरहरि द्रंद्रयुम्नेनसद्रंतेन
विभोरवणानुगा: ३६ जीवन्मुक्तोयंवरपतिरुक्तमेसोमोयमंदनि: मन्नंतनि:पंचमोयं वेश्मवोविश्रुतनस्मर: ३७ नलेहिसुखभोगायकर्मणाप्राप्तयोरसा: अचागतिश्च
योयंतिनपश्चात्त्वांहिरेवना: ३८ समानुग्रहमत्वेतेभागोतामदुपासने अथापिचरनुज्ञाता आयोतुममसद्गतिं ३९ ततप्रविश्यसरिवारद्वोमोचनेनवे दृगन्मुगेमु
ब्रह्मणागायकानोममीपत: ४२ द्रंद्रयुम्नेनरपतिंसलपंतंहृतोजलि: तान्लोकपालान्मुनिगणान्सकरक्षांसगजगत्प्रभु: ४२ अनुज्ञयाहृकपयंचिद्रयुम्नेसमाहर:
गानमस्कृतस्त्वयाप्राप्यंधामारोभगवत्प्रियं ४३ गायंसकालस्तवदात्यनवात्मेनतिरूपं गीतगानगायसरतोध्रुवाकालोगतस्तवा ४४ मचेतराहिरिज्ञानोयुगानामकसप्त
नि: तववंशेपिविख्यिन्कोटिशि:क्षितिपागता: ४५ रेवोत्तिचक्रमारोहयमत्रविशिष्यते हितायस्यमनोरांयुगसारोविधस्यतु ४६ ममातिरेतिवसनोमत्सुखी

नृसगतथा विपर्ययेणऋतनोर्कालपरिगामिता ४७ तदच्छभूमीरागेजहरेवंगमारमेवच आत्मसंवंधिनंदृष्ट्वापुनरायाहिवेगवान ४८ अथवाहंप्रयास्यामिनवान्पृष्ट
मेवहि त्वमयंतोधारगत्वायावत्संभारसृष्टिमत ४९ दाक्ष्यमिसहाभागतावरेवत्रजाम्यहं इत्याज्ञाप्यंदृष्युमनेभगवान्सविताम्हः ५० देवान्पुरःस्थितानाहविनयानत
कंधरान वद्वांजलीन्मन्नतांस्तानतत्पारम्यतत्वाभिज्ञान ५१ उवाचभगवान्विष्णुर्गभीरस्वरसाहितः किमर्थंमागताःसर्वेसुरगधर्वयक्षिणोकमः ५२ यत्कार्यंवोमयाकार्य्यंवि
ज्ञापयतमाचिरं जैमिनिरुवाच रतिश्रुत्वावचोधातुस्त्रिरशाविगतज्वराः प्रत्युचुर्हर्षितांसर्वेभगवंतंपितामहं देवाऊचुः उपासितःपुराब्जाभिर्भवानीलाद्रिमगाशयः श्री
तहिनःकथंदेवरानीराररूपधृक् आविर्भूतःस्वतोनेत्रंदृष्युम्नस्यभूपतेः ५५ एतत्सकारणंज्ञातुंभवतःपार्श्वकर्मजं आराधितुंमिहायाताःप्रसीदकृपयस्वनत ५६
इत्युक्तैस्त्रिदशैर्देवैर्भगवान्यंबजासनः रहस्यनत्रुद्रेवाक्यमित्युक्तिहितंतमथा ५७ सर्वेसमुदितायस्मादृष्टछत्रसुविगताः ततोवःकथयिष्यामिसुराणांगुह्यमुत्त
मं पूर्वंपरंहिभोरेवाःक्षेत्रंश्रीपुरुषोत्तमं नीलाख्यवपुराख्यायनतत्राजनार्दनः ५८ तांप्रतंभहितांकंपरंहसमुस्थितं मनुःस्वायंभुवोनामयंतवागहकत्यवे ६०
प्रथमंतेनयंकालोवैप्राप्तराधहिनस्यच राजसूतिरयंदेवाभुवनानांचमध्यमे ९ ममायुषःप्रमाणंतुमानयन्त्यास्यतेविभुः ममात्मायएमभगवान्ब्रह्मेतन्नामयःसुरः
६० नावयोर्विद्यतेभिन्नंचिरस्थिनस्यावरजंगमे सोपरार्धावसध्यंतुश्वेतद्वीपस्थितस्यवै यःशेतेयोगनिद्रांतोमानयन्सुरयोत्तमः समूलंजगतामाहिस्तस्यरोमाणियानि
वै तानिकल्पद्रुमाख्यानिशंखवक्त्रंस्थितानिवै तन्मध्यस्थेस्थयद्वक्षश्चेतनद्वीपस्थितःपुरा ६५ स्वयमुत्पतितं सिंधोःसलिलेसत्वयोरपः भोगानभोऽकुंडिलीकस्यान
दात्स्वर्भोजनार्दनः ६६ अनेकजन्ममाहस्रेभक्तियोगेनभाविनः घोरसंसारनाशायमयाद्यंप्रथाचितः ९७ पुनःपुनःसृष्टिहानिपालनेहिप्रचेतसा अशेषकर्मम

शायजगतांमवंसृजंयाद्द० धारणाधानयोगानांवदुकारणविनाशिनः मोक्षायभगवानाविर्भूत्वपुरुषोत्तमः ६९ प्रतुल्येपुनरंतस्थेतेनत्वाम्यविचारयेत ५मंयाहूप्रमाणे
नयारंकरहस्यमवदम ७० यतुर्वप्रेदेवदेवोयंयज्ञानंविभावयेत्तत्रदर्शनयस्त्रीणांपापसंहारकारणं ७१ अवंतिनिर्मलाख्यानः पुरयामृत्तिकाजनैः जैमिनिरुवाच य
तछ्रुत्वातनादेवाःपप्रयोनेवंचोमन्यं ७२ हृष्टाःसर्वेतयाप्राप्तःप्रहृष्टेनानरात्मना व्यचिरस्थाधिरेवत्रसिद्धिंदृष्टेनदुर्गताः ७३ अस्मिन्क्षेत्रेवरेदेवमारायामःसुसंयताः
हर्षसंपूःश्वरनाम्नुरुद्धापितामहः ७४ हृष्टंदृष्युम्नतृहृष्टायतयाप्रकाशगतप्रभुः यात्राप्रतिमासस्यसर्वमेवविधिष्यति वरान्वरयतियद्यद्वभगवान्भक्तवत्सलः या
सोरभिःदृष्युमस्यप्रतिज्ञापयिनुंविभुः ७६ अहंचापिगमिष्यामिपूर्वंतत्रप्रयानवै हंदृष्युम्नोयातायात्रप्रतिज्ञायत्रसंभृतो ७७ सहयात्रासत्रमेवृतयूर्यंतत्राधिकारिणः
मत्त्वेतत्रयतीतंवैप्रथमेसोप्तंमुराहंदृष्युम्नेनसहितास्तत्रगत्वानुरोनमाःप्रसादंप्रतिमानोवयंस्वतत्रास्यमस्यंवै यथासंभवनसंभारःससहायोधुनाहमी अस्यसंन
निमंत्रहाम्यारणनापिभूतले ८० तमाज्ञयायपत्नित्रिःसहाभ्यनिभूतलं प्रतिष्ठायेभगवतःसंपत्सर्वंवत्सुनुःदृष्युम्नोपिहृष्टात्माद्दृष्ट्वाश्रीस्थिरहिता महदाश्च
र्य्यमंयत्नःप्रणिपत्यजगद्गुरुं तदाज्ञांशिरसाहृत्वादेवसाधिकारिभिः आजगामपुरीमेवविमानेनसुशोभिता अतिश्रीस्वरपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्य
त्रयोविंशोध्यायः २३ जैमिनिरुवाच आगत्यत्रजनंयत्नाद्यंविधाद्दृष्टमानसः दृष्ट्वात्रयाणांसामीप्यंवरणंकृतवान्वृतः नमोब्रह्मण्यदेवायगोब्राह्मणहिनायच जगतांहि
तायैवगोविंदायनमोनमः २५ नमोवेदांतवेद्यायपरस्मैब्रह्मणेनमः नमोवेदविदांश्रेष्ठंवेदवेदांगपारगं २६ नमोवेदांतगुह्यायवेदांतार्थप्रदायिने ॐनमोवासुदेवा
यनमस्तेसत्यरूपिणे रत्नसिंहासनस्थायनमस्तेपुरुषोत्तम मरीचिरुवाच पुनः कुर्वंगना मत्रपुनःपुनः नमोनमस्तेवचनायतेनत्रगतोस्मुराविभो नृपवृषःप्रणतारेवतोनलिपुटाम्बुरा सहस्रशीर्षापुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात्सहस्रभिसर्वतस्पृत्वास्थिति

दृशां गुरुं त्वं पुमानपरमंत्रजपरायणैर्गीयते भूतंभव्यंभविष्यच्च सर्वं पुरुषगम्यनन्त गतागतानव्यभिचारिणस्त्वामनं
विधिना छंदोभिर्जितेन्द्रियैस्त्वन्नामपरैर्जनैः प्रवर्तनैः खलाश्चाश्वा अजायंतगावश्चैवंप्रायाश्चसत्तमा २ ग्रामाणामुत्तमोजातः शाद्वलासन्निधानतश्चविशस्तवारसंभृताः पञ्चामृद्वाः
समृद्धनाः ३ अनमस्त्वेदमाजातं श्रुत्वयत्तेदिवाकरः दृशांधीश्चश्रवणप्राणेजिह्वाधोहृत्यवाग्धियि ११ नाभिर्नोगगनंद्यौश्चमूर्धस्तेसमवर्तनाद्यौर्नाभ्यागाजातादिशश्चा
ष्टौश्रुतेर्गताः समासनपरिध्यस्त्वन्नगत्वविशसमिश्रंवे चराचरः सर्वभावात्मनगत्वहिंसन्ति त्वमेवज्ञगतांनाथस्त्वमेवपरियोजकः उपरस्त्वंभूर्भुवंस्वर्नोस्त्वमेवपरमंशवः।
१४ त्वमेवयज्ञोयज्ञांशस्त्वंयज्ञेशःपरात्परः शङ्खचक्रगदापाणेश्रीवत्सकृतलक्षण १५ स्वराट्सम्राट्जगन्नाथविराट्त्रिजगत्पते अधश्चोर्द्धंचतिर्यक्त्वंस्त्वयाव्याप्तंजगन्म
यापाप्नुवंतिपरंस्थानंत्वांयजंतश्रयाज्ञिकाः १७ त्वंयज्ञोनाहविर्होताहवनंस्रुक्पलप्रदः १७ समस्तमंत्रौषधतंत्रसर्वकर्मात्मकःप्रभो सर्वकर्मफलप्रदः १८।
सर्वकर्मप्रेरितस्त्वंधर्मकामार्थसिद्धिदः त्वामनेसृष्टिकोत्पत्तौस्थितौकेशवनमोस्तुते १९ नमोस्त्वनंतायसहस्रमूर्तयेसहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे सहस्रनाम्नेपुरुषायशाश्वते
सहस्रकोटियुगधारिणेनमः २० वयंस्वत्तोधिकांकाक्षस्त्वांप्रपन्नाःशरणंप्रभो आहिमांपुंडरीकाक्षजगतीनांगतिर्भव २१ संसारघनतप्तेषु कोन्येत्वांशरणंपरं त्वत्तश्चो
त्पद्यतेनान्यियोद्दीनं परमेश्वर २२ त्वामृतेकमलाकांतकःशक्तःपरिरक्षणे २३ अनयोर्मित्रमस्तेसुसर्वेतेनोभिधेनमः इतिस्तुवतस्तेदेवाःप्रणिपत्यपुनःपुनः ईदृशु
श्लोकसहिताबहिर्भूयहृषीकेशंनत्वा: तेत्रैत्रीणरथिंस्थगणान्वाप्रणिपत्यच २८ समस्तुःसयशोभिस्तंहृलाभ्यंचक्रेऽसरीं नीलाचलाद्रिशिखरंयत्रप्राप्तोजनार्दनः २७ ययुस्तेपद्म

१२ पणिपालक० २२ रीनामधेकशरणंपितालंत्रिजगत्प्रभो नानायोद्यात्वमेवशसर्वोपद्रविनाशक० २३ ग्राहिविलोजगन्नाथग्राहिनः ४३

तेनानाभंगिविचित्रकंतरंत्रासिंतयानासरंपुलःसवेलवः ३० घटनाईमयथानंसत्यलोकमितःपुरा सुचिरादृष्टपश्चगःपृणाःप्राप्तारउत्तमः ३१ जनुग्रहोंद्वैवस्यनाग्रमानुष
योहषं मन्वंतरसमाहिकृकस्यंचेदृगंधक० नथापिनिर्धनंचापिप्राप्तारामानुषेःकृतः ३३ ग्रीष्मेनिरहिगोर्द्धेसेवयन्मकालगतायुषः म
दनुकोशवशुद्धात्मतुरक्षितंभवनंहरेः ३५ तत्स्थान्त्सप्तमहाभाग्यैर्जगादप्रश्रयंवचः ज्ञानीतज्ञगरोशस्यप्राप्तारंकारितंनया आविर्भवभगवान्पारूपवपुःस्वयं ब्रह्मांडरीक्ष
गावोगोमातुवाचाशरिरिणा ३८ सहस्रपाणिमस्तिनीलाद्रेःशिखरंपरिप्राप्तारंकारयंस्तिष्ठियंजगत्पतिः ३१ एतत्प्रतिष्ठानविधोस्वयमज्ञागमिष्यति पद्मयो
निःस्वयंमाहूंसिद्धक्षेत्रंवनेः ३७ तत्रजन्मिवनेकोवामंभाराज्ञायतेक्षयं इत्युक्त्वैतेतपोयुक्तंस्वामाराधिकारिणः ३९ देवाऊचुः नजानीमोवयंमपिनदस्माकंगुरुर्गुरुः हृ
दानीवरान्त्सर्वान्सरिस्वर्गपुरोहितः ४० पद्मनिधिरुवाच स्वामिनविधेरुक्तान्नारागतोस्मित्वत्सकाशेनाविंमयाचाम्रविज्ञाप्यस्तुपरिस्तन ४१ जमिनिरुवाच इतिला
लप्यमानानांनारदःपुरतःस्थितः अब्रवीत्प्रीतिःपूर्वंसर्वशास्त्रविशारदः ४२ सर्वसंभारवस्तुनियथाशास्त्रमुदाहृतं संपादयिष्यतिनरःशासनात्पद्मकोनिधिः तेदृश्यंते
मुदायुक्ताउत्तस्थुर्देवतागणाःमुनयःपार्थिवाःसुरयातास्पृशंतश्चकरेणवनम० ४४ प्रणेमुस्तेपितरंदयामनुष्याकारधारिणः ऊचेतानिंद्रद्युम्नोपिप्रतिष्ठाविधिवत्तुमि ४५ ईदृशु
म्नउवाच नारदंवै द्विमुनिश्रेष्ठविराट्सत्रंपुरोधसा आदेशयत्कमादृशनसंपाद्यंपरंदेवि ४८ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येचतुर्विंशोध्यायः
२४ जमिनिरुवाच इत्युक्तोनारदःसोपियथावाशास्त्रंविचार्यवै आलीक्यत्रसशःपंचशतानसंन्यवेदयत १ राजोवियत्रतुद्युम्नोभावार्थंपुनःपुनः प्रष्टोपयमनिर्धयेलि
खितानन्यवदत्तं २ संपादयपद्मनिधेशालीग्रामंमयीकुरु ब्रह्मणासदनंभुवंब्रह्मलोकीमहीदारोनांमुरारोपिचक्रिणोनामर्त्यानामिनोभुवोनाथोनिवासायराज्ञो

पातालवासिनो नागराजानं निर्धनेजेलोकवासिनो यथायोग्यमासनेषुसंगतंदृष्ट्वाहमनेत्रिनः कारयामासुर्निधेर्दत्त संभारंयावदेवतु विश्वकर्मणिनवसाद्यंरचयिष्यति र
त्नादिशृंगंतुमयुनिर्दिष्टंयुष्मभ्यंवहसंभारानदृष्ट्वगंतहिदत्तंमयासाधयानत ॥ स्वर्गेसुघटितंसाधुरम्यत्रयमलंहृतं रुक्मरत्नलसन्मालाशोभंवेदमूलेर्दृढं महत ॥ वासुरस्यस्य
रथोगरुध्वजचिह्नित ॥ पयश्चध्वजमुद्राश्चारथमदृढंनिधार्यतां ॥ आसनेजगतांभूयस्त्वयंगरुडविग्रहः तद्यानंजगतांनाथास्तोतायंनलिखिते १० पर्णेशुभाचरंविलृंज्ञानदर्शे
मुनिर्मले स्थितोहस्तलेलिखेन्मिलत्सप्तरपंगं ११ तलस्थितोतनोतालःसदातेनोदितंप्रभुनतःसएवशेषस्यबलमहृद्यावतारिणः १२ अथवीर्यारिणाःकार्य्यसारंबध्व
जोतमंध्वजः मुनिर्मलःकार्य्यसत्तमानालध्वजोमतः १३ नवासितंत्रीरंवीसावपत्रिंतेश्वरेचरथः आसादेमंडलेवापिपुरेनन्दिःफलंभवेत तस्मात्प्रतिष्ठामयमंहरेःकार्या
रथस्यचेसंभाराःक्रियतांतत्त्वसत्तुरंथायमयानुसा इत्याज्ञांमत्सिनृलंश्चाशीर्भिरभ्यायम्यहंरथंतस्यनहृद्यनेश्रुत्वाधृतिर्तस्यरणत्रयं निधिसंयादिनेर्दत्यैरेकाहाद्विश्वकर्मणा ॥ अस्त्रंसुचक्रंघटितंसुविस्तीर्णंसुतारणं सुध्वजंसुपतानंचलनाजाचित्रमनोहरं विचित्रबद्दमिथुनपुनलीवल्लयान्वितं सुहृद्यटकनिर्घृष्टंसाक्षाद्विरोधपमं मे
घगंभीरनिर्घोषंदृष्टाकषेगुणैर्युतं वातरंहसंयेयुक्तंशतसंख्यैःसितप्रभैः यथाशास्त्रविधानेननारदेनप्रतिष्ठितं सुलग्नेसुमुहूर्तेचसुतिथौशुभादिये सुनयऊचुः
भगवन्नजेमिनेब्रूहिसर्वज्ञोसिमतोहिनः विधिनाकेनहिरथंप्रतिष्ठाप्योहरेरियं यथावद्वरनोयेनजानोमोविधिविस्तरं जैमिनिरुवाच यथाप्रतिष्ठितंतेननारदेन
महात्मनातद्वोवदिष्यामिविधिंयथारथंपुराभया २३ रथस्थेशानदिग्भागेशालांकृत्वातुमानवः तस्यांसंस्थापयेद्रथंसुशोभनां २४ चतुरस्रांचतुर्हस्तमितां
हस्तोच्छ्रितांहिजाः प्रतिष्ठाप्यरथंविद्वानेवमेरांसुनरतः सुधीः २५ मनूर्नेत्यलिखावाथकारयेदुरायेण सच्छिरेवतांभश्चवलिंरत्वायथाविधिं ज्ञातस्तत्रोवेदिकार्यामध्ये

मंडलमालिखेत्तामंवास्तसिद्धंवधिकुंभंतत्रनिधायच ॥ २७ पंचरत्नमकरंधंवंतत्रभेषूरयेत्सुधीः गंगादिपुण्यतोयानिपश्चवाःसन्नमंतिकाः ततंवेगंधाम्बंचरलेस
र्वौषधिगणास्तथा ॥ धूरयित्वाविधानेननाधाय्यःप्राग्मुखःशुचिः २९ विलुंप्यमंत्रमंचरगंधंपश्चारंविप्रपूरयेत् दुकूलवेष्टितंकंठेमालेयंगंधैःसुशोभनं ॥ ३० फलपद्म
वसंयुक्तंरत्नकोतुकमंगलं पूजयेत्तत्रदेवेशंनरसिंहमनामयं ॥ ३१ नारदेनविधिदृष्टंपरंवारंलभाहिजाः प्रार्थयित्वाप्रसाद्यातत्रस्थित्वाचासनेहरिं वास्तोपचारैर्विवि
धैःपूजयेद्विधिवद्विजाः वास्तुशांतस्यकुंभस्यसन्निधाप्यघटंतथा ३३ जलेशानरसंहेतुंजुहुयाद्विधिवद्धुतं ॥ संपातान्तंपातयित्वातुकुंभमध्येनदर्शनात् ॥ ३५ रथंसुशो
भितंकृत्वापताकाचत्रमाल्यकैः सर्वौषधिगणैश्चैवस्नपयेत्तंरथंवरंनवारिणा ॥ पूर्ववत्कालसंस्नेनैः ध्वजंतत्रसमन्त्रेणप्रतिष्ठाप्यनतोरथं पूजयित्वा
विधानेनरत्नवस्त्रगंधमाल्यकैः ॥ ३८ ममेत्रेसमुद्वाप्यआचार्यःप्रार्थयेन्नतः ३९ मोविश्वप्राणाभूतसरंगनिहरीयनकेतुत्वत्रोयंमेविघ्नेवसदाःस्वयमुरगवधूवर्गग
णाःपतंतिः ॥ पंचचूडोतुरंगश्चपुष्टिनक्षत्रमारुतःपंक्तिरासाभरेरोमयंतेसवगपतिममलंस्वर्णवर्णा सुपर्णः ४० मूलविधिः रासनारेनीनावाद्यसुनिस्वरैः रथम्
थित्वापयेतंपापीसर्वकर्मसमृद्धरन्नाद्यजास्वीपतिज्ञानंकुर्यात्समंतानत्रसाधयन्रथं निरुद्धरन्नंनरानंसेनयेद्वलवाहनः ४३ ततःपूर्णाहुतिंरत्वाब्राह्मणेरक्षिणंददेत्
आचार्यंरक्षिणंदत्वायेनतुष्यतिकुरुः ॥ ४५ ब्राह्मणान्भोजयेद्दत्वावासःशय्यांसमेधुसर्पिषा द्वरशाखरमंत्रेणबलभद्रस्यकारयेत् ४१ लांगलंपरवीरंचमूर्धमंत्रःस्वातली
गलध्वजंबलंप्रपूजयेत्तत्रमूलमंत्रःप्रकीर्तितः ४२ लक्ष्मीसहेनमद्राया प्रतिष्ठाप्योरथस्तुसः नामीहृदास्मुरारेस्त्वंब्रह्मीशद्वलरूपधृक् ॥ आसनंचतुरस्रस्यश्रियो
वासस्थिरोभव रथंमंत्रंसमुद्धाप्यैवंपूजयेत्समुकूबेत ४४ इत्याश्विशेषोक्तविधिनयेनाकृतुरथकृत्पंचभिःपंचहोनअ मेकंकृतुविभागशः एवंरथाप्रतिष्ठा

यसुवर्णगोचर्वस्त्रं धान्यंचरक्षिणांरथान्तसम्यरेवस्यमन्त्रिनः एवंप्रतिष्ठितेनतत्रसोरेनयसुभूषिते शोणेप्यरेवंविधिवद्धलपोषपुरःसरं जयमंगलशङ्खैश्चगानावाद्यपुरःसरैः
वामनान्हरोलनेधूपैर्यथ्यदृष्टिभिरेवच ब्राह्मणैःसन्निधेयेवैरुपनीयतेस्मार्थंप्रति हृ यैःसुलक्षणैर्दीनेवतीवरैरथाधिवा ४८ पुरुषैर्विनमुर्भनेश्चनेतव्याश्चप्रमाहतः ब्राह्मणायित्वाजनंसद्वैभक्ष्यभोज्यादिलेपनैः ५० रथसोपरिरेवंभोवलिमंत्रेणाभोहिजाः बलिंगन्नंतुभोरेवाजारित्यावसमस्तथा ५१ मद्रतोघण्टिकोरुद्राःसुपर्णाःपक्षि
गाःग्रहाः शमुशगयातुधानाश्चरथ श्वेवरेवतः ५२ दिक्पालालोकपालाश्चयेचविघ्नविनायकाः जगत्सस्थलिकुर्वंतूरिमंहर्षंयेतसत्था ५३ श्रविघ्नमाचरन्तेषेभासर्गुपरिपंथिनः
सोम्याभवंतुतत्राभूरेयाभूतगणागणस्तथा ५४ ततस्तुतीर्यतेरेवःसमभूमौसमुच्चरन् मंत्रवैसलवणयश्चाक्षिलोःसलंपचिनकं ५५ वामरंध्रेःपचिनैश्चमानसीकरंयं
तरैः ततःपुण्याहशब्देनकृतवाद्यनिस्वनैः शनैश्चभेरथे गोयःरं आसेहारंचक्षिणाः तत्रोत्थाताम्रवस्थामिरथेयुद्धिजसत्तमाः ५७ ईशाभंगद्विजमर्यमंत्रैस्सस्त्रियश्च
यःतुलाभंगेवेशपनाशाःशय्याभूद्भूभयंभवेत् ५८ धूराभंगेजनारुष्टिःपाभंगेप्रजाभयं परचक्रागमंविद्यात्चक्रभंगेरथस्यच ५९ ध्वजस्यपतनेविप्राःनृपान्याजा
यंतेध्रुवं प्रतिमाभंगतापातुराष्ट्रोभरणंभविष्यति ६० पर्य्यस्तेतुरथेविप्राःसर्वजानपदस्यच उत्पन्नेश्वेवमापिवुरुत्पातेश्वयुभेवुच ६१ वलिकर्मतत्रकर्त्तव्यंछात्तिहोमंतथैवच ब्रा
ह्मणाःभोजयेद्भूरिदक्षाश्चानिचैवहि ६२ पूर्वोक्तेरुतिरिग्भोरेश्चस्थापिंपकलंपेत् समिद्भिर्घृतमध्वक्तैर्मूलायाभिस्तुहोमयेत् ६३ पलाशेनहिजश्रेष्ठोमंत्रवेनैवशान्तितः सोमा
यथेप्रजाभ्यश्चप्रजानांपतयेतथा ६४ यहेभोर्ब्रह्मणेभ्यश्चरिक्तपात्रेभ्यस्तंतत: [illegible] ६५ मुद्गयात्रातिमंत्रेणविधेशःसर्वशोभवेत् ब्राह्मणेः
सहितःकुर्य्याद्धोमांतेशांतिदाचनं ६६ स्वस्तिभवंतुविप्रेभ्यस्वस्तिराष्ट्रस्तुनित्यशः गोभ्यःस्वस्तिप्रजाभ्यश्चजगतःशांतिरस्तुमे स्वस्त्य स्तुहिपरेवित्यंशांतिरस्तुचनुष्पदे शंप्रजाभ्य

स्तथेवास्तुगतंचात्मनिशास्तुनगरंपशांतिरस्तुचरेवस्यभूर्भुवःस्वश्चिरंतनाःशांतिरस्तुविंचशास्तुसमंतःस्वस्तिरस्तुमोहः ६७ स्वरेवजगतःसर्वाःशांतिरस्तुसदाभवेत्वस्तिमेवहिप्रजाःपालयंरवेदशां
तिंकुरुजगत्पते ६७ यात्राकालेराजभूतस्यपुरस्यचभूपते। हुताशनग्रहाःसुविज्ञायग्रहशांतिंसमाचरेत् ६७ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येपंचविंशतितमो
ध्यायः २५ जैमिनिरुवाच निरुत्पातेसमेरेशनीलातेस्यदनोत्तमे प्रासादनिकटेदेवाःप्रापितास्तुमहूर्तके १ ततःशालासुमहतीरत्नखर्णविनिर्मिताभनिरेशादिद्रुमस्यनि
र्मिताविश्वकर्मणः २ सभावेतायांयत्नेनिहवापिपुरुषैसमिल्लुणाः भोज्यंनानाविधंदुग्धंसंभारांश्चदुर्लभान् ३ शाखाज्येयादृशीपूर्वंसेपतिरभवत्पितौ ततश्चेवतगविप्रा प्र
तिष्ठायांयवभूवह गालोनामहीपालस्तत्रशिक्षितलेभवत् सोभ्यत्रप्रतिमोहःस्थामाधवास्थोहरुमंथौ ५ स्थापयित्वात्रप्रासादेपूजयामासशङ्खिनं ततःकनीयसंचक्षमासादंनि
मीयत्नपमनम ६ तत्रतोस्थापयामासतनोनिद्रस्यमारे ततोस्यनपतिर्भूतमुत्थाद्भुत्थायकमंतत गालोभगातंसेन्यःसनस्कूहलनीलपर्वतं दृष्ट्वाप्रतिष्ठासंभारंमत्वेः
स्वंपपिदर्लभे विस्मयाविष्टचेताःसनरेशोगालोनामाधिपः किमेतदितिहृत्वोतंकोवाकारयतीदृशं ९ यस्मा दीर्घसविज्ञायदंदयुक्तेनराधिपं ब्रह्मलोकाद्गेतंतं कनीरं
देवदेवेश्वनः १० प्रतिष्ठायथिनुंदेवंमाहूंसंभासकारकः सहितेनपथनिधिनागुरुणानारदेनच ११ ब्रह्माणाचागमिष्यंतेप्रतिष्ठायेसुरोत्तमाश्चुत्वासर्वेचरुशांतंतदाजाद्रि
व्यचेष्टितं १२ मनेहूतार्थमात्मानंतदाजन्यंपरमाद्भुतंद्रुतंश्रेयस्करंमनभूतंभविष्यति १३ देवस्यनिकटेस्थित्वाज्ञात्वाकमेकरंविधिं उक्तवाश्चतताज्ञात्वाकरिष्य
प्रतिवचनं १४ ब्रह्मंदारुमयंसाक्षाद्रुपंहरनारदं अभागणपक्षयादेनावंतंकालमजानता १५ ब्रह्मेत्यमानेनहूतेतत्रमेवंविधंतंमं वेकुंठंसंप्रतिष्ठाप्यमध्यवारोपयिष्य
ति १६ ब्रह्मलोकंगतोयोवैब्रह्मिंस्थितोसावतिष्ठते उपचारान्समादिश्यकोर्यंसंभृत्यचप्रभो ब्रह्मणाप्रहितोयंस्यपुनर्यास्यतिसंभवं विधाप्यमंत्रिभिःसार्द्धंततोगालोविवेदवः १८
५२ तरेनमिंद्रद्युम्नेवैप्रणिपत्यजगद्गुरुं महाभागवतंभक्त्यब्रह्मलोकादिहागतं उवाचगालोराजाणंविभुं २३ प्रतिष्ठितंवैगामारेमूर्तिभेष्यामिसंशयः ॥ २

दृश्युम्नस्यनिकटंविनीतप्रथमोमुरा गत्वानेदुरोदृष्ट्वाप्रणिपातपुरःसरं वद्धोजलिपुटोराजामृदुश्लक्ष्णंवचोब्रवीत् शनैः शनैर्यथोक्तस्थनिकटंगत्वालयाधिपः गौलउवाच देवखंराजन्
जोमिमर्त्योमिन्नलोकगः किंनोभिवदकीदृशंत्वांज्ञात्वमुक्तमाश्वरं अज्ञात्वामहिमानंतेसविवेकंयथाभुवं योदुमन्यागतोदेवदृष्ट्वातिघोरवर्षमहत २४ अतिमानुषमाश्चर्य्यंवरं
चापिशचीपतेः दृष्ट्वेवंनिर्वपंदेवब्रह्मलोकगतस्यहि दुंदुरंहिमहत्सत्यंराजाहत्वामहामणिं चेतःप्रसादंपवनंमधिधैर्यंतोषनमः २६ त्रैलोक्यवासिनोदेवायराजावशवर्तिनः
जोमिनिरुवाच तच्छ्रुत्वाविस्मयापन्नामरुतोराजपुंगवः स्मयमानस्मृत्वाचेदंराजन्किंवदुभाषसे भवतावधिहरंभक्त्यासार्वभौमोमहीपतिः तामाह्यमेनराजावेत्वामित्वंभुविवर्त्तसे
तो सोप्रतिहिभवान्नष्टश्चिरंकालंकपार्थिव २७ उपायनाःक्रियाःसर्वामर्त्यानामहतामपि अप्रदृश्यंदिवकालकोशैलत्वंतानिनिर्मितोवपः ३० नष्टत्वंयुगपद्वृद्धाजाग्रज्जा
पालनतत्परः दृष्ट्वाकीर्तिंचधर्मंचयत्रगतिस्तेवनामतां २१ मान्नेतिराजशार्दूलविशेषाद्धर्मतत्वविन्मासारेस्थापयेत्पुत्रेराजविधानतः३२ लब्धेदृष्टंधनामेतिपानिवि
लोःपरंपदं माधवयतिनामेतांशरीरीभुवलभ्यतां सान्नामुनिप्रदोभूयस्वयंस्थापितवानसिनिर्विघ्नंकर्मनेजानंममन्वंतरगतं ३४ भवेद्यामेशयोमेघनस्तनंवश्च
नुमुंखः प्रतिष्ठायेप्रार्थितोयेतरःस्थापयेत्कलं ३५ नात्सारार्थवनारस्यशासादस्यनयोनम्मुक्तिधानेनचे स्त्रविधिर्वानुपृहियति ३६ नरेवंस्थापयित्वातुचतु
रंयेजनादेनं समर्थंसांगमित्यामिवमेवापचरिष्यसि ३७ नित्यापहारंनाशंचशुभतमांश्चजगत्पतेःमानेवोपरिधेरेवःस्वयंवापयितामहः ३८ तोस्तान्मयलांस्तुंचीपरा
जावेधमंपालकः ततःसगोलानृपतिःश्रुत्वातद्विनितंस्वयं ३९ इंदुद्युम्नेदिष्टमेनदिशायपरोमुखेतस्थोतिकंगल आजाकरंस्वयंच ४० ततदाश्रुवरोयेपरंदुद्यु
म्नोयहादिशात् एवंसम्यतसंभारःसिद्धासनगतःप्रभुः ४१ देवैःपरिवृतश्चेंदुद्युम्नाशकरवावभौततोश्रुयंतनिनदादिअरुंदुभिजाःशुभाः ४२ सुरजवेणुवीणादिता

राम ४८

---

१ मगवतादिद्विगांहेहितानिवर्तूनिवि ४३ समंतादूनयशाश्चयुष्यहृष्टिभिश्रिताः दिव्यसत्वेयपूणाःगंधारिण्याविषमलताभेमानिकानरेवानोकिंकिणीजालनिस्वनाः ४१

लकाहालनिस्वनाःनतश्चतेजसांगणशरीरसौख्यपूरुषः आविरासीत्सिद्धिगतनयनाडारकोहिजाः ४८ उल्लसितासिमालाभिःप्रज्ञाभिर्वोधितःपुरः श्वतःऊमालंकरंशेविमा
नायंप्रजापतिः४७ स्वर्गादंमशनैःखंधनोद्यमाणःसमंततः दिव्यपालेस्वामरअप्सरसंतेसमंविमःपुरः ४८ साहुवोयमुवालारःप्रकटीनवलेखरा पाश्चर्योश्चरसर्व्याभाभुभाःपा
मातयत्रकं ४९ धार्य्यमाणाःशनैर्वायुर्गतिं बलोलवेदाःप्रवर्षिभिर्गीतानवोद्वियमानंरहस्यकं ५० तन्मध्यस्थःप्रजानाथरंदुद्युम्नाभिर्षिस्तुतः आत्मलोकंदेवगणोर्जयशब्दै
रभिष्टुतः ५१ रंगारिकाभिर्वेश्याभिःनृत्यंतस्तमसमाअसे हाहाहूहूप्रभृतिभिर्गीयमानश्चगायनैः ५२ सिद्धविद्याधरगणोःसादरंवोधवंदितः ऊतोजलिपुटैर्भूत्वातपस्विभिरुपा
सितः ५३ मानिनासैरतास्यवकप्रवेशेचिचरंवे गायंतेतोययामासकोमासतुतोवृणंस्तमः ५४ मेघवंगंधर्वमिहाद्याःनरदत्तमुखाद्विजाः ब्रह्मदत्तासंविनयाद्विश्वसेनोवानदर्शः
कः ५५ संमर्दश्चमहानासीद्देवानांदिविगच्छतां तत्रकिंगणपतेरेवकोनाकंनयथाययौ ५६ ततःपूर्वेकथांतेयांब्रह्मतोचिदिवंकृतां तंसंदर्शतिशचसोवोविश्वशोभूत्सवनच
५७ सप्तद्वीपाताचसंहस्तोजगतांयोजगन्मयः आसाद्धजातिनत्रेणोमुरागामहिमाकृतः ५८ तंदृष्ट्वामाध्यमान्मोभन्नवृद्धंजलिंदयः तंदेवंबर्गलराजेनगरंप्रमुखंवनच सह
तोधरणीग्रामावमाहाद्गंप्रमुवन्मुदः उत्थायपरयामासुःप्रहृष्टनगरालयाःमुलकंकिंतमर्वोगंस्वमज्ञानःहताधैकंसुरोजगरीशस्यपश्यन्मुदुंपितामहं हतोजलिपु
टोविप्रामप्रज्ञानंरमागरे ५० रतिग्रालंरपुराणेउत्कलखंरंपुरोत्तमंमाहात्म्यंहरविशेषाभ्यां ५१ जैमिनिरुवाच अथातरीस्थालिःश्रेणीरत्नकांचननिर्मिता सैलस्या२
मीनपादर्पाद्यथयोनिर्विमानगा १ स्तिमिंमत्स्यमूलांविधानुरवरोरगोनानुधीमायेतापीनसाधानश्रेणिसंयुता २ रथमामादयामध्यशक्रवापरवांमुखान् श्रावियं
भूयमहासोऽनुनेवीस्तिोजनैः ३ तनोगंधर्वगेजसुरलंबन्धरोहिजा४ यथपंथाःप्रयोद्येहिरम्येरथिनमागंके ५ दुर्गासमोनारस्यकरयोरंतहसक६ तापनेरवनोर्णाश

युगानश्चक्षुषा जगत् ५ स्मयमानोऽथाऽदृष्ट्वा प्रासादं समलंकृतं दिगंतव्यापिनीशालारलसंशोभयशोभितं शत्रुस्वाधःकुनकरीसर्वसंभारसंभृतं। अवांतरहिमानाचूंर वज्रमणिराजभिः किंशारहरिनीलिमिः स्फटिकमुक्तासमंततः प्रकाशमानवृक्षं। तिर्यग्दिशंसपिशाचमहा॰ नत्रीजालांसमंतादिशाः किंशारैर्भाधृता॥ पाद्मकुंभैः प्रणतेर्दृष्ट्वा रंदुग्धसंपजापतिः उवाचप्रश्रयान्वितमिंद्रमिंद्रोऽसुपुटः। अंगुल्यानिर्देशन्स्वापितृनद्रयर्थिनापसा॰ ९० सिद्धविद्याधरान्यस्यगंधर्वोमरमानुषा एकत्रमिलितान्सर्वान् युगपत्तोरनिर्भरान् ९१ पश्येंद्रयुग्मभाग्येनसत्यलोकवशीकृतं। सरयंमेकरणंसर्वेमापुरस्तत्समंगताः॥ ९२ इत्युक्त्वाप्रययौशीघ्रंवारायणरथंतत। प्रणिपत्यजगन्नाथंवि॰ पूरित्यपिताम्हः ध्यानेनरसिंधुसंभवः सरोमांचवपुःस्वयं स्वमात्मानंतनामाथस्वप्रयत्नसं॰ गृह्यदं ब्रह्मोवाचानमस्तुभ्यंमस्तुभ्यंनमोनमः॥ अहंत्वंसमहंसर्वंजगदेतच्चराचरं महदादिजगत्सर्वंमायाविलसितंतव। अध्यस्तंत्वयिविश्वात्मन्तत्वंचैवपरिपालितं ९९ यदेतत्तरसिलाभासंस्वल्पज्ञानैकसंभवं ज्ञानेलयंविधि॰ लीयेतत्वमुप यांतवोधवत्ताः॥ अनिर्वेद्यमभेवंदंसत्यासत्यविवेकतः॥ अद्वितीयजगद्धासत्प्रकाशनमोस्तुते विशेषाज्ञानेरंमहिमत्वंस्थोल्पसोःस्वविवर्जितः॥ गुणातीतगुणाधारत्रिगुणा त्मन्नमोस्तुते ९४ लक्ष्मीयामोहितोहंसंहिमात्रपरायणः॥ अयाचितमलंशेशमंतर्यामिन्नमोस्तुते त्वमाभिषंकजाज्ञातानिसंततेजवसंस्तुवन् २५ नातिक्रमितुंशीशिमायाते कोमरेश्वरः २२ अथाहमंदमध्येस्मिन्नरविंदःसृष्टिक मैणि २३ तथात्वनुोमकलिताच्छ्वांडेब्रह्मकोटयः स्थाईश्वरकोटिसंख्यानांशिरोनामपिप्रभो नैकोपितत्वतोवेत्तिय थाहंतेपुरःस्थितः नमोचिंत्यमहिमंतेचिद्रूपायनमोनमः नमोदेवाधिदेवायदेवदेवायतेनमः दिव्यदिव्यस्वरूपायदिव्यरूपायतेनमः जगन्मयस्वरूपायजगन्मयतेनमः जलरूपिस्वरूपायमूर्तेरपिचमूर्तये २७ प्रपन्नमत्युनाशायसहजानंदरूपिणे भक्तप्रियायजगतोमात्रेपित्रेनमोनमः २८ प्रणतार्तिविनाशायनमस्तेमेवजानवे नमोनमस्ते

देवानांहृषासदमसिधवे २९ नारायणपरज्योतिषेपरायतेनमः शेशायशयानायभूतायभूतभवत्प्रभवायतेनमः ३० नमोनमोऽमरनाथस्वरूपायनमस्तेपरमेश्वरायस्वयंप्रकाशायपरतत्त्वायभूपते अपारपारभूतायभूतस्वरूपायतेनमः प्रणतार्तिविनाशायनित्ययोगिन्नमोस्तुते पुरायत्याथिनेस्वामिन्सृष्टिभारावतारेखलुरक्षतेजगन्नाथमहज्जानंदरूपधृक्॥ त्वयिप्रसन्नेकिं न्नाधदृश्यंभवेन्नवियते ३२ सर्वेवाहंदृश्यत्वाद्यावभेदभिन्नाःपृथग्घटाः॥ अज्ञानतिमिराछन्नजगत्कारणहेतवे ३४ भाग्यन्नद्यामनोतिलाभतेभक्तिरूपकं नमोनमस्तेजगदेकबंधवे युगुप्तमुग्धार्थिनवारयत्न नमोनमस्तापहरैकवंदनमोनमः शर्मसुधोदधेसांद्रा॥ ३७ नमोनमः कल्पमहीरुहायतेकृपाकटाक्षार्थिजनप्रकल्पक नमोनमस्तेजगदेकबंधवे नित्यमुवरूपयसा ३७ प्रसीदजगतांनाथमज्ञानांरुःखसागरे॥ कटाक्षलीलायतेनमामत्स्वरूपायतेनमः ३८ स्तुत्वेत्थंजगतांनाथंवेदगर्भोऽप्रपितामहः॥ जगामसमरिणंद्रंतुं अवतीर्णं धराधरं ३९ प्रणाम्यपरयाभक्त्यातुष्टावहरिलिंगमुरानमः शिरसेदेवशत्रवेप्रणतिप्रियं॥ ४० वारीसिमिर्मुखंवह्निः स्वसिताविसमारणः॥ नमस्तेलोमधीनाथचक्षुषां तेहिनाकरः ४१ आहवःकवुओनाथनमस्तेज्ञानदर्पण॥ अनुर्दृशानीलोकानांकालंकलयतेभायसारिणे ४२ वारांभोजप्रपन्नायनमः पापौघवारिणे॥ अनंतवक्त्रनयनमौनपारा यिवाहवे नमोनादिमहामूलनमस्तेमेकजानवे अयोमयत्रिधादोषनाशायाशावतारिणे॥ ४४ कालाग्निरुद्रायमहारुद्रायतेन मः ४५ भोगिनन्त्यप्रणाढ्यन्नमध्यमुप्रायतेनमः महाहीनवजलेशृंदेहीनांभूतजगत्त्रये॥ ४६ त्वमेववशेयेभगवन्महास्वरूपाणमहिनवाराणामणिगणाजालंभूतासिलभोनि वृ॰ त्वमेवनाथःसर्वेषांसृष्टापालयितासभो॥ यतोधारयितासंयमदाद्याःसन्निमिनकाः ४८ एवंनाथायतेदेवोवेदांतेषूपगीयते॥ ज्ञानेनभिन्नोभगवन्कारणाद्वैतभागसि ४९ ध्यायालंशयितासंयत्कपश्चद्वारकांभवान् यांवेदज्ञःसर्वेगोयेरामःकृष्णवतारवान् ५० स्तुवयोरंतरंनास्तिप्रतीत्यैजगन्मयादितिस्तांतेहरिर्भगवान्यपरमेश्वरः ५१

र्ईश्वरीजगतोऽद्वैतमुपदृश्यैवनमोनमयेदेविजगन्मातः प्रसीदपरमेश्वरि ५५ कार्यकारणकर्त्रीत्वंसर्वशक्तेनमोस्तुतेसर्वस्यहृदिसंविष्टेज्ञानमोहान्धिकेमरा ५६ कैवल्यमुक्ति
देभद्रेत्वंनमामिसुरारणि देविसंविसुमायामिमोहयंतीमाचराचरां ५७ हृत्पद्मासनसंस्थानिविद्युद्भासावभासिरणि त्वमेवसर्वगोरीशचाचात्मायतोनतथा ५८ त्वद्विभू
तिंविदुस्तुमदसज्ञाखिलात्मिके जन्यसर्वस्यशक्तित्वंस्तोतुंतोकश्चशक्तिमान् ५९ जयभद्रेमुभद्रेत्वंनमोनमोभद्रदायिनि भद्रभद्रस्वरूपत्वंभद्रकालिनमोस्तुते ६० त्वंमा
तर्जगतोदेविपितानारायणोहिस ः स्त्रीस्वरूपंसर्वमेवपुरुषोजगदीश्वरः ६१ युवयोर्नहिभेदोस्तिनास्तत्परमेश्वरि यथावर्णप्रयुक्तारिल्वयाचैविलुप्तायथा ६२ ॥
निर्देशकारिणोनित्यंभ्रमामःपरमेश्वरि हृत्तिः प्रवृत्तिः परमास्तुधात्रिदात्रमेवच ६३ आशास्तमाशापूर्णीचसर्वाशापरिपूरिका मुक्तिर्हेतुस्त्वमेवासिदेवधर्महेतुस्त्वमेवच ६४ सर्व
कामप्रदोनित्यंभक्तानांकल्पवल्लरिः आद्यिपाराजनंमोहपाशंछिंधिकलेवरे ६५ लुवेत्यंभद्रदुर्गातोत्वत्तमोपेस्थितंतरां चक्रंसुदर्शनंदिव्योध्नुर्यंचपुरुषास्थितं ६६ प्रग
म्यपरयाभक्त्यासुरमोस्तुतिमुदाहरन् सुदर्शनमहाचालकोटिसूर्यसमप्रभ ६७ ॥ यज्ञानतिमिरोधानांवेकुंठध्वंसपरंशकं नमस्तेविश्वलक्षेदेवत्वत्तेजोनिवेदनं ६८ प्रवर्यंवी
र्यंयदूर्यंविलोर्यंयन्प्रथमाम्यद्वैप्रणम्यसुस्तावदेवासरेभ्यः पहिस्त्वंच दृष्टारंदुष्मवारारोधामारिष्टपरंपदुनिः नीलीचलमधुरोहानप्रासादंदृष्टमुत्तुकः ६९ ततः
सगत्वाप्रासादसमीपंदेवतेःसहपरंदर्शनालंकरिरंस्वविमाभिषतोहिना ७० तन्मध्येस्थापयामासदेवतोरगभूषणानं ज्वलद्विनेत्रोभिनीविप्रान्वेसत्रवोश्चतपूजि
नः ७१ हिरण्यसिंहासनवरेनपेनेप्रतिपादिते सपरंपाठेभगवानुपविष्टः [redacted] स्वयंविभुः ७२ शांतिपौष्टिककर्मार्थेमहाद्रजेमहामुनिं पिताप्रहासयाभूयोवर
पामासऋद्धिमत् ७३ प्रतिष्ठार्थंतुयेरेवाबलिश्राद्धविधीमता होमेयुक्तानदानेवेधानरूपेमुपाश्रिता ७४ श्राद्धयागपरायोनेस्तुक्तनुर्दिनागमाश्रिताः मुपूजिताग्रंध

पुष्पमालालंकारभूषणैः ७५ ततः कर्मप्रपूजनेनसारद्धसेनधीमता ऋषयेरेवरेवस्यसर्वेषांद्विरिवौकसां ७६ नैलोक्यवासिनांपूजांचकारनपतिर्मुदा ततोगंधर्वगंधर्व्यज
गत्स्तोरमथत्तः ७५ ततः संपूजिताःसर्वेतेनतेनेलोक्यवासिना ययुस्तोवस्थितंमध्येमास्तादृष्टाप्रासादमध्यगे ७८ वसुधांतंजगन्नाथप्रत्यक्षंब्रह्मरूपिणं हृदयुग्मप्रसादेनजीवन्मु
क्तित्वमाप्नुयात् ७९ कलेवरंमगवतःप्रासादसुमनोहरं प्रतिष्ठाप्यवरराजः समुद्धिनमहाचले ८० विज्ञापयत्प्रतिष्ठार्थेजीवस्थापयितामहान् प्रासमुत्तरीतनरोगेणगत्वोत्तस्व
स्थयनःस्वयं ८१ ऋषिभिर्नैररायैश्चवहुद्विजोत्तमैरहं राजभिःक्षत्रियैर्वैश्यैःसहितैःपरमर्षिभिः ८२ गंधर्वैर्गीयमानेवृद्धिप्रगानेवृद्धिप्रगानेवुसुस्वरैर्मोगवल्लीपिनरागेघुत
तंतीस्वरैःसुचारुभिः ८३ शंखकुलाघोषमानेवृद्धप्रलयोवे द्विजोत्तमैः शंखकालारमुरजभेरीनादिरवेणवि ८४ शब्दैप्रमूर्छितंततःसंघैर्नरैःपरिवारितं गत्वाप्रासादमध्यंतुरा
ज्यांतोपानवत्तमिः ८५ सावधानाःसमाध्वस्तामत्तमासंयमिताःसदा पार्श्वयोर्भुजयोर्मूर्द्धिपादयोर्न्यस्तपाणयः ८६ शनैःशनैःस्खलंतेनारायणमनामयं जातेवा
संतंलिकामुनिभ्यःप्रासादसन्निधिं रत्नपुंजपरिवंतानं [redacted] हृद्विकंसनिसूदनं नयल्लीलारहस्तनोजयघोषोछलत्परः ८७ जयसंसारसंभयंस्खलोद्धारजयाव्ययाजयानुकं
पायोधेजयदीनपरायण ८८ जयाःस्मुतजगत्पानंतजपेशानजगोस्तुते शंभिःसंवेःस्तुत्यमानोजगल्लतासत्वयंभुवा ८९ मुखवासमहरायुक्तोनारदश्चोपवीणया यत्रत्लछ
नूर्यगमूर्द्धिधार्यमाणोमहत्तः ९० शचिनाभासवतामनसारिवाधूपेनधूपिता श्रेणीकृताधुभयतः पार्श्वयोश्चामरग्रहाः ९१ मल्लालरोलयत्यंयोयोवनालंकृतास्तवा
वेनेसहिताःसर्वेहर्षकेतुहलान्विताः ९२ सुदर्शनंसुभद्रांचबलभद्रंशनैर्विधुःप्रासादद्वारिविन्यस्तेयमंदपे ९३ वासयित्वाभिषेकायमन्त्रवादरवीमंत्रे सुवा
सिनैरलंकृतैःस्त्रीयैवाद्यंपसंमतैः ९४ स्नात्वाप्रांस्त्रीपुरुषयोरभिषेकंपितामहः चकारमगवांश्चक्रेसुहर्षेद्विजनोमतः ततोसुस्नात्वान्ते वान्नृगंधमाल्यांपणेभिनान्न

नाराजयित्वाविधिवत्स्वयंलोकभावन३रलसिंहनमनेरमेस्थापयामासमंत्रत॥ ग्रलीवाच॥ अशेषजगदाधारसर्वलोकप्रतिष्ठित॥ सुप्रतिष्ठाविलयंयिन्प्रासादेसुस्थिरोभवा॥ ल
यिप्रतिष्ठितेनाथवयंसर्वेप्रतिष्ठिता॥ २८॥ तवावासयाप्रतिष्ठेयंदृश्यतेतीलत्यसारत॥ स्थापयित्वाजगन्नाथंस्थास्यामहंरसुरे॥ २९॥ अनुहुर्भमंत्रराजेसहस्रंप्रजजापहविशाल
स्यामलेपश्चेजगन्मध्येपुण्यभोगतः॥ ३०॥ हूताप्रतिष्ठाभोविप्राशोभनेपुरवासिनः॥ नहिनंसुमहत्पुण्यंसर्वयाग्रप्रणाशनंप्यानंदरानंतपोहोमःसर्वमेलभ्यमश्नुते॥ अस्मिन्हिनेयेपरं
तिमानवाःभक्तिभाविताः॥ ३१॥ हूर्लरामंसुभद्रंवसुलिंगशोनसंशयः॥ चुकुंडाग्रमार्योवैशाविगुरुपुष्ययुतामरा॥ नस्यामभश्चंनेविप्रोकोद्विजस्याधनंशनं रतिश्रीस्संदधु
राणेउत्कलखंडेयुरुयोनसमाहात्म्येसप्तविंशोध्यायः॥ २७॥ जेमिनिरुवाच॥ ततःसभगवान्मंत्रमहिम्नानरकेशरीस्संदृश्युग्रादिभिःसंवैरदृशेऽद्भुतदर्शिभिः॥ लिलिहावोजगत
स्सर्वेसमंताज्ज्वलज्जिह्वयाकालाग्निरुद्रसकलंग्रसंतमिवचेत्यिन॥ २॥ दृशीवंदरंग्रा ण्यनेजनातपसामभूशं॥ अनेकासिमुखंवाकरादश्रुतिर्विभुः॥ सर्वोऽयंमयो
देवःकेवलंतेजसोविधिः॥ ३॥ भयत्रस्ताःसमुद्दिग्नानेशस्तोत्रमपिप्रभुं॥ नंतथाविधमालोक्यनारदःपितरंतदा॥ पप्रच्छभगवन्किंचमेघमश्चशतो॥ ४॥ नारदउवाच॥ अ
नुग्रहायावतारंप्रत्यूतेवभयंप्रदः॥ ५॥ सर्वेभयात्स्थिरतरंग्रलयाशंकिनोधुनाः॥ तमेवभगवद्धीलोज्ञानासिजगतांपते॥ ६॥ तच्छ्रुत्वानारदंवचःपद्मयोनिःस्मितानन
७॥ उवाचकोनुरंवाक्यंसर्वेषामुपकारकंध्रुवोवाच॥ प्रवतीर्णेजगन्नाथेदृष्ट्वाहरंपुरंहरं॥ ८॥ ग्रथज्ञात्वंतिवेलोकाःसास्तादृग्लक्षरूपिणं॥ अनतवेदिनोमूढा
स्तमिनंवदंत्यपि॥ ९॥ मंत्रिनोमंत्रराजेनयेनासोपरमेष्ठिना॥ पुराभिमंत्रितोनंनविरारमहासुरंनारदूर्यंसुरर्दर्शग्राप्यमेनंसुयप्रदो॥ मूर्निरेखापराशिघ्रविस्मि
रमितेतेजसः॥ १०॥ यामभ्यर्च्यगतिंयांतिपुनरावृत्तिवर्जिनाः॥ तस्यिहाभिमुखःस्तोत्रंमिरमाहमुराग्निनः॥ नमोस्तुतेरवरेकसिंहनमोस्तुपोघगजेकसिंहनमोस्तु

दुःस्वारीवयारसिंहनमोस्तुतेतोमयरिग्रसिंहः॥ ११॥ नमोस्तुसर्वाहृतिचित्रसिंहनमोस्तुते कूर्मविमूर्तिसिंहनमोस्तुतेरेग्रवपुर्वरेकसिंहनमोस्तुतेधीवरेकसिंह॥ १४॥ न
मोस्तुतेरेत्यविरारसिंहनमोस्तुरेवधिरेवसिंहनमोस्तुवेरांतवनैकसिंहनमोस्तुतेयोगिमुरेकसिंह॥ १५॥ नमोस्तुतेसिंहहृषीकसिंहनमोस्तुनालचलग्रंगसिंह॥ जेमिनिरुवाच॥ तवेत्थं
स्तिग्रसिंहदृष्ट्वाप्रजापतिः॥ सिंहंयंत्रंसमालिख्यतत्रयोपरिनिवेशयत्॥ १६॥ स्थिलामंत्रराजंसासाक्षाद्यंत्रेराधदृष्टेरितः॥ १७॥ ग्रादुर्वेलवनिर्वाणंयंवेरांतवरायणं॥ यत्रवेदाश्चत्वा
रःसाक्षान्निलंयप्रतिष्ठिताः॥ १८॥ यमधीत्यमहामंत्रंमनुःस्वायंभुवःपुरा॥ ग्रहरत्वकारभगवान्यज्ञानप्रमलाद्भुतमुत्तमं॥ १९॥ प्रणिमारिपुराणायस्यफलंस्यारानुसंशिकं॥ एकरत्नम
हामंत्रमर्वकृतफलप्रदः॥ २०॥ सर्ववेदीर्थप्रदंश्रेयसर्वदानफलप्रदः॥ यमाप्यसर्वयोपाघफलराशिविनाशनः॥ २१॥ दिव्यसिंहाहृतिरेवोमंत्रराजत्वाघ्यंयेनमस्यपतयोभवरोगं
त्यजंतिवे॥ २२॥ यस्यपुरुषाणामत्रेणायराघवलारारःक्षमः॥ ग्रादिरेव्योधनंवनालाःविशाचाउरगाग्रहाः॥ २३॥ दूरादेवपलायंतेनेसंतेवीसिंहुंवतेमंत्रराजंततोलक्ष्मारंद्रायुग्मश्च
नुर्मुखात्॥ २५॥ नृसिंहंशंतवपुर्वलक्ष्मीसंस्थितवक्षसं॥ चक्रंपिनाकंरथमंवरंद्रवंशेषंचसुघो॥ २६॥ ग्रानुग्रहात्तारितकरांसरोजंदंद्रमुरुशोयोगपद्मासनाद्रूर्द्वात्रिंशद्दलपद्म
वो॥ २७॥ मंत्रवर्णामयंमध्यंकर्णिकाप्रणवोज्ज्वलः॥ सुखासीनंसमादृत्यसर्वोसंतंश्रुयंवंदुसंस्तवंमंडितंवनकाक्षुद्रैरिश्वरलोज्वलाहृतिं॥ ग्रासमहस्रंविलाप्यंपश्चाच्छ्रुत्वाहृतिं
विशो॥ २८॥ दर्शंबलभद्रंतंहलंगलधारिणं॥ प्रणहर्षमुपादृश्यप्रणतंपुरतोजनं॥ २९॥ विस्मयाविष्टचेताश्चपप्रच्छकमलासनः॥ भगवंश्चित्रमेतद्वैचरितंमधुघातिनः॥ ३१
विज्ञातुंवयमस्माभिःशक्यंस्याद्दोकभावन॥ यज्ञातेतादृशंरूपंबभारहरिर्मितं॥ ३२॥ ग्रथस्वंभगवानेवत्रासाद्यांतर्न्यवेदयत्॥ ग्रमाहूयेवंवाणीसागनंतरचारिणी॥ ३३
ग्रपोरुषेयानरणाचतुर्मूर्तिर्भविष्यति॥ ४रानामेकरणंसोरुपंतेसुप्रतिष्ठिन॥ ३४॥ नायायातत्रमथवानत्रतोमेवरप्रभो॥ ग्रवरोयरिमोवेसिभाजनंभवभावन॥ २५॥ शु

लैतत्प्रत्युवाचाथ संशयानं नृयोनयं ब्रह्मोवाच आद्यामूर्तिर्भगवतो नारसिंहाह्वतिर्नृप ३८ नाराय णोनमथितो मरुन्मुखहतस्त्वयि रारवा मूर्तिरेवेति प्रतिमासु हिरन्वये ३७ मा भूत्तेनपशुर्वृत्तपरंब्रह्मात्रहतिस्तिष्ठेत्सदानमत्सर्वदुःखानामत्सर्वदानंदरूपतः ३८ स्वभावाशरूपेहिपरंब्रह्माधिगम्यते रूप्यारूपमयैर्देवश्चतुर्वेदानुसारतः ३९ स्रष्टा सृजगतोऽत्मात्मानंचापिसृष्टवान्ब्रह्मरूपतः ब्रह्मनामयोभेदरूपयते ४० ज्ञानीहिरूपकमेवेदंसृष्टेभेदःप्रवर्तते अन्योन्यापेक्षितोभूपशशयोर्हिपरस्परं अ भीभावेनशब्दोहिशशाभावेनवुध्यते अथैतस्माच्चतुर्वेदाःशाखाद्यधीयतेनृप ४१ ऋग्वेदस्तीहलक्षेदृक्सामरूपेनकथ्यते यजुर्मूर्तिर्लिंगभद्राचक्रमाथर्वणोस्मृतः ४२ भेदश्चतुर्द्धावेदापमेकराशिरभेदतः अनंतसंशयोमाभूदेकस्तुबहुधाविभुः ४३ अथवारसुचान्येयुर्मायेनेनवनंतने भेदाभेदोसमाख्यातोजगन्नाथस्यतेनृप ४५ येनतेमनमस्तुष्टिस्तेनभक्त्यासमाचरन्सर्वदुःखमयोलोयमहंमंत्रमयःप्रभुः ४६ नाराय्यतेयथायेनतथातस्यफलप्रदः यथास्तुधूर्द्धकनकंखेडयाघटितंनृप तत स्त्रज्ञासमायोहतनंतंतोषकारणं एवंमहिमाभगवानाविर्भवतिनान्यथा ४८ यस्ययावान्हविर्विश्वास्तस्यसिद्धिस्तुतादृशी कर्मणामनसावाचाविधुद्धेनांतरात्मना ४९ स नाराध्यगतिर्विप्रमन्त्रराजवपुर्हरिः अवतुर्वर्गफलावाप्तेयथाभिलषितंतव अनेनमंत्रराजेनविधुर्मेनंसमर्चय अतःपरतरोमंत्रोनभूतोनभविष्यति अनेनाभ्यर्चितोविप्रः प्रीतोभवतिसत्फलात्सदाप्रदातिस्वपुरंचापिभगवान्भक्तवत्सलः यंत्रेतांर्थेत्रतेर्हीनेसत्पोभिश्चार्पितस्यकिं नीलाचलस्थयोर्विप्रेसुरारूपहरिर्मुपासितेवे तत्तंत्रवीमितेभूप शृणुतेतत्रवक्ष्यामि यथोधमूलेकूलेस्मिन्संवीनालाचलेस्थिते ५५ दारव्यांतोयतत्रस्थद्वाभ्यांमुख्येभ्यसंशयः इतिश्रीब्रह्मपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्यश्र राम ५० दृविंशोध्यायः ॥२७॥ जैमिनिरुवाच रत्युक्तापशाहूंलोकसंग्रहणायवै सिंहाह्वतिस्वदृग्यंडद्वास्थकमलासनः ॥ पूर्वंप्रकाशरूपेयहिलोमुपकरीहृतं यथाचगोह

CC-0. Mumukshu Bhawan Varanasi Collection. Digitized by eGangotri

---

गोदद्वाचनसोमूर्तयःपुरा तावदंहासनगाः सर्वेनेदृग्युःपुनःद्विदरक्षरमंत्रेणबलभद्रमपूजयत्तद्वलेनपोरुषेणेनंनारायणनामानंयज्ञेवीसत्तेनचकंचदारुशरीरके णाच ४० पूजयित्वानुग्रहायपार्थिवायमन्वेरयत्तद्वलोवाचभगवन्स्वदेवेशभक्तानुग्रहकारक ईदृग्रूपमस्यजनमानिस्थिमंतिप्रभुर्वर्तन ४१ सहस्रंसमतीतानितरंतेतामलोक यत्तदादर्शनंहिभगवन्बलयिसायुज्यकारणं यएयन्तेभक्तियोगेनेडंनित्यंसमर्चति ४२ नतत्रतायंयंयेनलभंतिभक्तियोगेनभावयेत्तदेशकालव्रतापेक्षस्तुतयानानोपचारकैः स्नमुखावोजगत्तिमात्रामतनरसंनयपापियासुस्तांजगन्नाथपएतेषोनिमेषवो ४३ जैमिनिरुवाच इतिविज्ञापितोदेवःसाक्षात्कमलयोनिना दारुरूपेहरिर्विद्वहसन्प्राहगं भीरयागिरा ४४ पतिनोवाचहंदृग्रूपमप्रसन्नस्तेभक्तापिनिष्कामकर्मभिः सुरश्रेष्ठेदृशींपूजांकर्तुंशक्तोतिभूतलेवरंदरामिनेभूप मयिभक्तिःस्थिरासुते ४५ उत्तरस्यदिगेकोटी सुयन्नमयायतनंहृतं ४६ अंगेषेतस्यराजेंद्रत्यानंतयज्ञतेमया कालांतरेपियोवश्यःप्रासादंकारयिष्यति ४७ सर्वेवैकीर्तिःसान्तंलत्यीत्पातत्रमेस्थितिः ४८ सप्तैसप्तपु नःसप्तसप्तमेतद्भविनि ४९ प्रासादभंगेतत्स्थानंनन्यत्राभिकरोबना अनेनदारुवपुषास्थास्यामत्रपरार्द्धकं ५० इतीयंपश्चयोनेस्तुयावत्परिसमाप्यते मनोः स्वायं भुव स्यांशेहिनायंतुवत्तुर्युगे ५१ इक्षुक्षत्रस्यप्रथमेत्रेश्वेरेणेकृतसंस्थितिः ज्येष्ठामहत्त्वतीर्णसत्पुर्णजन्मवतारे ५२ तस्यांमेप्रप्तपनंकुर्यामहास्नानविधानतः प्रत्यक्षोयंमु द्राराजसाधिवासंतमहिमत्र ५३ यंप्रक्षालयिष्यामिकोटिजन्मगिरिर्जितां सर्वतोयेकृतपुण्यसंचयेरानफलप्रदो ५४ मएषतांचापिराजेंद्रफलंतावत्रयद्यते ॥ यएषोधावृतरे कृपःसर्वतीर्थमयोतिवो ५५ स्नानायपूर्वेनिर्माणंकिंचिराडारितंभुवा अवतीर्णोमहंयस्मात्तेविद्यप्रकाशया ५६ संस्कार्यंस्नचतुर्दश्यांलिंखित्वाविधानतः रक्तसिंहेन पालोयंहिशंपालेभ्यएवच ५७ कंवृकाद्लमुरजध्वनिघुमुस्वरेमुरुद्विजातयःस्वर्गकुंभेरुद्रेयुसतोजलं ५८ ज्येष्ठास्नातःस्नानकालेस्नायणेसहितश्चमां रामंसुभद्रां

सेलाप्यमप्रलोकमवाप्नुयात् ॥२४॥ स्नाप्यमानं तु यः पश्येन्नीलरत्नमयं पुनर्नरं तु पुरुषः कारयित्वा दृढं मंचं मैशान्यां दिशि मंदिरं वितानशोभारचितं चंदनां
भःसमुक्षितं तत्र मांसमभक्ष्यं स्नाप्य यित्वा पुनर्नयेत् दक्षिणाभिमुखं यांतं यो मांसं पश्यति मक्षितः ॥२७॥ तन्नदृष्टमवाप्नोति मनसा यद्यदिच्छति तत्तः पंचदशाहानि स्नाप्य
यित्वा तु मांसपः अविचिंत्य विसृजंतं नयश्येत्तत्क्षणादेव ज्येष्ठस्नानमिदं कृत्वा दक्षाद्याश्चापि प्रमुच्यते ॥२९॥ गुंडिकास्नानमहात्म्यं प्रवक्ष्यामि तवाधुना ॥ यत्कृत्वा नरः पापात्प्रमुच्यते ॥३०॥ माघमासस्य पंचम्यामष्टम्यां चैव शुक्लके स्नातःकालः प्रशस्तो हि गुंडिकास्नानमहोत्सवे ॥३१॥ विशेषान्मासदासाच्च हीनायापुण्यसंयुताः ऋक्षा
भावेतियोगुर्यात्तस्मात्प्रयत्नेयेमुने ॥३२॥ आषाढस्यप्रवक्ष्यामि पवित्रं पापनाशनं सर्वमासोत्तमं मासं महापातकनाशनं महोत्सवं प्रवक्ष्यामि शृणुष्वैकाग्रमानसः
मेषेदेहलवाक्त्वा मनसैवेदयेत्तथा गुंडिकामंडपंतत्र मयमाह्य मवंपुरा ॥ अश्वमेधसहस्रस्य महाक्रतुशतस्य च ॥३५॥ लभ्यापुण्यफलं मर्त्यानेहयिष्यंतिवै विधं यत्र
जुह्वंयंत्रशतवर्षाणिप्रीतयेमम ॥ मम प्रीतिकरं स्थानंतस्मान्नान्यद्वरं स्मृतं यथार्यनीलशिखरीप्रीतस्तेनतथा पुरा ॥३७॥ चतुर्मुखाद्वरोधेनमम हर्म्यातिकरोमम तथान्य
सिंहसंज्ञेचे महाबलीतवक्रतो ॥३८॥ ममोत्सवेनश्चनिलयंप्रतिकुन्मम शासनवद्भक्त्यालंस्थितश्चाहंममस्थानीतिकरतमा ॥३९॥ आलाप्यप्रभुवा मेयप्रासादेस्थापितो
मया यस्मान्नुरोधात्तवक्रतोत्वदितिक्षेत्रनिस्पृहः ॥४०॥ दिनानिनवयात्रापितत्रातस्मादिहागतःअतत्र स्थितेमहाज्ञसर्वनीयेमयंसरः ॥४१॥ ततोरेमप्रदिवमानस्यास्या
मुनुत्रिंशत्क्षया तत्रस्थितंमांपश्येतोयांतिमर्त्यामममालयांतिसः कोटीर्दशकोटीश्चतावतीर्नाभुवनत्रयेतानिसर्वाणिसरसिमत्तानिपाद्मजंतिते ततःस्नात्वाविधिवत्तदृक्षा
मांभक्तिभावतः जननीजठरक्लेशंपुनर्नानुभवंतिहि ॥४५॥ नवमेहिसमायांतंदक्षिणाभिमुखंतदा मेषंपश्यंतिप्रतिपदमश्वमेधक्रतोःफलं ॥४५॥ आप्नोगाणिष्टमानभुक्तांते

राम ५२

मांविशंतिते ममेस्थानंममस्वांपरिवर्तनं ॥४७॥ मार्गशीर्षादारणंचैवपुष्यैस्नानंमहोत्सवं पौष्यांतोरोलायांममभूमिपारोलायांयेपियपश्यंतिदक्षिणा मुख
भूमितेनलहत्यादिनिःपापेमुंचयंतेनात्रसंशयः ॥४८॥ अनयोर्मासमर्ध्यमेहत्या मांप्रणियत्यत्रयेदत्तमश्नातिमेधपलंलभेत् ॥४९॥ चैत्रेमासेतुवैशाख्यांकुंभस्नानंप्रपूजनं ॥५०॥ क्षुद्रकुंभेसुनिर्यांतेसोमेसर्वाःसरोयाःसर्वतीर्थानिपश्यंतिदक्षिणाभिमुखंवहंतजनाश्चेष्टमासेमुनिश्रेष्ठास्नान
मस्मीनुषोभवेत्र भोग्मैकादशीदृष्टास्नुष्यतेयोनिसंकटात् ॥५१॥ विशाखस्थेसवितरिपक्षेतृतीयासप्तमीतिथौ ॥ तत्रसोमेतथैवेचेत्तदेनैरतिशोभने ॥५२॥ प्रीतयेममसंयुक्तं
तत्रवान्मनसाध्यात्वा नानातूर्यसमाकुलैः तेनप्रकीर्तिना भेलिनिस्वानकारिनिरवावरणतत्रेसंदृष्ट्वास्नायमोद्विजाः ॥ अन्नाणाम्हमगवान्लोकास्त्वं सुमतीमुखः ॥५४॥ च
तुर्मुखतवप्रीत्यैसर्वेसंवादितंमया ॥ तदिहागतमेवेद्धानभेदोभवयंध्रुवं ॥ ब्रह्मायन्नोमाधवभूमिंतेपुरायाधिनवानतिजन्मेवपरियाकोयमवतारःकृतोमया ॥५५॥ माम
मृद्दृष्ट्वाचमर्त्यप्राणान्त्यजंत्यत्रसमाःसर्वेतयासार्द्धममसायुज्यमाप्नुयात् ॥५६॥ यश्चयद्यदभिलषेन्मर्त्योमामत्रहिनिषेवते ॥ अवश्यंलभतेतत्तत्रनास्तिसंगतमत्र भूपति ॥५७॥
ब्रह्मरुद्रादयोमत्स्यलोकंत्रिदिवंगतादेवताःसर्वेतत्रमहत्स्थानंचक्रिरेतेभुवंतरं ॥ ततस्तेहर्षितःसर्वेब्रह्मर्षिसुरसत्तमाः ॥ प्रणम्यशिरसादेवंजग्मुस्तेनिलयंस्वकं ॥५९॥
वैधिचजगन्नाथःप्रतिमारूपधृक्तदा ॥ तांनिद्यंसर्वेवांछंतेमायादत्तंवरंतदा ॥६०॥ ततोवरंपुनर्मायाविष्णुमकोरदत्तवान् ॥ जनुर्जनपदयोनेनदिव्येत्वंवर्तनं
॥६१॥ यात्रा सर्वामगवतोजात्रानाःसाथकारयानस्मिन्वतुष्टेजगन्नाथेसंतुष्टेचाचरेदृ ॥६२॥ इत्याज्ञांप्रदायोनेसुभूभायस्थितोवरः ॥ नारदेनमहश्रीमान्विधिनाक्रमसंयुक्तं
॥६३॥ ज्येष्ठस्नानादिदंसर्वंतत्सर्वंनिखनंयतः ॥ रतिश्रीस्तंदृशाणोउत्तमस्तंदेश्रीपुरवोनमामाहात्म्यंकोनशक्नोतिभाषयः ॥६४॥ मुनयऊचुः ॥ स्वकारकेनविधिनाजन्मस्नानं

श्रियःपतेः॥ अन्यानप्युत्सवान्सर्वान्विधिवद्वृहिनोमुने।नारदेनपुराप्रोक्तंसर्वंतेमुनिसत्तम॥१॥सहिदेवतमःपारेजलप्लवसुतोमुनिः॥२॥तत्सर्वंब्रूहितत्त्वेनमुनेकोनूहलंहिन॥ब्रह्मोवाचमहाभागपतेरिंदुमुखस्यमोमुने॥३॥मयेतावतिदत्तंमेतेजस्पृहतमिदंमहत्॥नश्यतीहिनरोज्ञात्वादरंदात्यनुमुच्यव॥४॥त्वारंत्वारंभगवतश्चरितंपापनाशनं॥५॥चरितंयस्यनश्यतेपुंसोभंमत्सेवाधिनोनमः॥६॥तोषितोभगवान्श्रुत्वातवतोमहामुने॥७॥तद्दानानुक्रमेणात्मान्यात्रासर्वोधना॥८॥शिवाद्यासांसदेदर्शनाद्दासोवैकुंठेभवनेहरेः॥९॥यात्रामाहात्म्यवक्तासोयत्रास्नात्वधुसूरनः॥१०॥तन्मेवदमहाभागजगतोहितकाम्यया॥११॥ऊर्मिलिरुवाच ज्येष्ठस्नानंप्रवक्ष्यामिशृणुर्ध्वंमुनयोधुना॥ज्येष्ठशुक्लदशम्यांतुब्रह्मर्क्षंसंप्रवर्तते॥१२॥यानंकृत्वायकुर्वीतपंचतीर्थविधानतः॥मार्कंडेयवदंगत्वाआचम्यप्रयतःपुमान्॥१३॥प्रार्थयेद्वैकरंनत्वाब्रह्मतोज्ञलिपुटोयतः॥अतितीस्मामहाकालकलौतरहनीयम॥१४॥भेरवायनमस्तुभ्यंमनुष्यास्तुमहंसिताःनःप्रवियतांधनंतवेरिकेपंचवारणं॥१५॥अथमंत्रेणमन्त्रेणनिम्नलिखितेनवैद्विजाः॥स्नात्वायथावत्तानीयमंत्रेणानेनमंत्रतः॥१६॥नमःशिवायशांतायसर्वपापहरायच॥स्नानंकरोमिहरेवेशमननंशंतुयात्वं॥१७॥संसारसागरेमग्नंपापयुक्तमचेतनं॥त्राहिमांभगवन्त्रिपुरारेननमोस्तुते॥१८॥एवंस्नात्वाबहिर्गत्वाधौतवासाःसपुंडूकःरेखानधीमित्तेश्वेतनपैथित्वायथाविधिः॥१९॥प्रविशेच्छंकरागारंस्पृष्ट्वाद्वारंयथाविधि॥२०॥मंत्रेणानेनमंत्रेणविप्राःसर्वेकृतुफलंलभेत॥ध्यायेन्नमेश्वतुर्व्याधनस्त्वंशूलिनस्त्वंनमाम्यहंत्रिलोचननमस्तेस्तुनमस्तेशशिभूषण॥२१॥त्राहिमांवैविरूपाक्षमहारौरवनमोस्तुते॥२२॥अघोरेभ्योथघोरेभ्योघोरघोरतरेभ्यः॥सर्वेभ्यःसर्वशर्वेभ्योनमस्तेस्तु रुद्ररूपिभ्यः॥२३॥अघोरमंत्रेणमंत्रेणनतःस्नायेहृषद्वाहनंपंचनद्यांतुसंगमे॥२४॥ऋषितर्पणंकृत्वादेवतर्पणमेवच॥२५॥पूजयित्वातुविधिवत्तु

त्वारंवंसुरहितं॥२७॥दशनामशतंमेधाजांबवतीमोक्षदंमम॥मार्कंडेयवदंस्तवाब्रह्मारंवंतुशंकरं॥२८॥ब्रह्मलोकेतिविपुलंरुद्रजप्यात्तमेधयो॥२९॥मंत्रेणशिवसम्मतोत्वंप्राप्यज्ञानंततोनरः॥३०॥कन्यामूलमंत्रेणमुक्तिंमहारेवप्रसादतः॥जतोमोनीजलेदेवंनारायणमनामयं॥३१॥तद्दिनेतिथिनंविद्धंपंचयोद्यमुनेमम॥३२॥दर्शनात्पितृपापानांपापसंहतिनाशनं॥३३॥तद्दृष्ट्वाप्रणमेद्दृष्ट्वाभवंयास्यतिशंकरं॥३४॥कुर्यादिमंत्रमुरीत्यैवं॥३५॥नमस्तेमंत्रराजेन्द्रमहत्पापविमर्दन॥३६॥नमोस्तुते॥३७॥नमोऽस्त्वनंतरूपायमहाप्रलयरूपिणे॥एणकाश्रयायनमोनमस्तुते॥३८॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥३९॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥४०॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥४१॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥४२॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥४३॥मूलेवैब्रह्मजयेत्तुमूलेतत्पृथ्वीनमोनमस्तुते॥४४॥नवमाद्यागुणोवैद्यमवशःपतितंतदा॥मांसमुद्गरवैवशूद्रयागणविलोकनात्॥तत्रमग्नेसुरश्रेष्ठसुप्रसादप्रकाशदः॥एकएवजगन्नाथबंधुस्त्वंभवभीगुणा

लक्ष्मीस्तोत्रारंभो नामत्रियोदशपरिच्छेदः ४८ अथवा रोगिणं श्लोकानामन्यतमं गृहीत्वा विभोः पूर्णकामस्यैतेनाथ किमन्यत्कारणं स्तोतो ४७ लक्ष्म्यादयश्च मामाराधनं चिंतामणिं जगत्यत्र यतस्ते चरणौ भोजं चतुर्वर्गसाधनं ४८ हरेर्नामात्मकं वर्णं कमाधनं ४९ हरेर्नामात्मकं वर्णं कमाधनं ५० ततः स्नात्वा ध्रुवं शेषमंत्रेणापरिपूजयेत् द्वादशाक्षरमंत्रेणानामाद्यो प्रणवादिना ५१ यद्वा नानेन वर्णेन चेद्दुस्तर्क्यरूपोग्रहः अथापि ननिवर्णेन द्वादशाक्षरचिंतकः ५२ यत्सर्वं वेत्ति वर्णं कं प्रतिष्ठादिप्रकल्पितं तदानेन प्रकर्तव्यं विलोप्रतिकरणं वै ५३ सर्वेषां महिमा वाक्तिरस्यमंत्रेवनाऽन्यथा स्वायंभुवो मनुरिदं जजाप यमंत्रमुत्तमं ५४ प्रजापतिरिमं जत्वा समस्तमचराचरं एकात्म्यमानसीभूत्वा प्रणिपत्य प्रसाद्यतं ५५ जयरामसरो रामसच्चिदानंदविग्रह अविद्यापंकमग्नस्तिनिर्मलाकारतेनमः ५६ जयखिलजगद्धारधारणश्च मवर्जितातापत्रयविकर्षाय हलंहलयते सदा ५७ प्रपन्नदीनप्राणायस्फुटनेत्रसरोरुह त्वमेवेशपराशेषकलुषक्षालनप्रभुः प्रपन्नकरणासिद्धीश्चनवंभो जगत्पते ५८ चराचरफणाधेरणधरायेनधृतामुहुः मामुद्धरास्मादुष्पारात्भवांभोधेरपारतः ५९ पराणणं परमं परमेशनमामस्तुते स्तुतेवंनागराजानेहल भूशलधारिणं ५९ पूजयेत्तगतामादिकारणं भद्रलोचनं स्तुत्वानयाख्यांविधिपूर्णपत्यप्रसादयेत् ६० जयरेविमहारेविप्रसीदभवतारिणि सुखदानिश्चितवंतांजयसंतुष्टकारिणि ६१ कार्यंकार्यस्वरूपाणांकारणानांचकारणं धारणाधार्यमाणानांत्वमादिप्रणामाम्यहं ६२ वक्षस्थ्यलस्थितांविलोभोरंगं धारिणं परमयोनिमुदाहृत्यां प्रणामिजगन्मियं ६३ सृष्टिस्थितिविनाशादिकर्मणं परमात्मनः त्वमेकाशक्तिरतुलात्विनासीयिनेश्वरः ६४ लोसर्वलोकजननीविलुप्तायोनपत्निनी सुभद्रभद्रस्थानांमूलभूतांनमाम्यहं ६५ ततः सागरलानाथ प्रार्थयेयुरयोनमं नमस्तेभगवन्विलोजगद्धात्रिश्वराचरे ६६ निर्विघ्नंसि

द्धिप्रयांतुसिंधुस्थानंमयाविनोनमस्तेजगतांमाणंश्रवचक्रगदाधर ६७ इदंहिरेवमानुस्तोतवतीर्यनिषेवनेनैतोमोनाब्जेहिलुंचितमनस्तरितांपतिंदपाऽयसेनंस्थितंपाश्रेत्र्यनुज्ञापयसमाहितः षड्यसेनमहाबाहोबलवानबलविक्रमः लब्धावरमुप्रसन्नात्समुद्रतटमास्थितः नीधरंजहतस्नानसुतंपूर्णफलप्रदः ७०-७१ सिंधुस्नानंकरिष्यामिअनुज्ञांतुमहेसितनोगछेद्रहिनअंशाः स्वर्गद्वारमनुत्तमं ७२ थिनरेवाःसमायांतिसेवेसिद्धसुरोत्तमं ७३ भूःस्वर्गोजगरीशस्यरणायरिनेरिनो ७४ ब्रह्मगीवनारमरिष्यामिअनुज्ञांतुमहेसितनोगछेद्रहिनअंशाः स्वर्गद्वारमनुत्तमं ७५ थिनरेवाःसमायांतिसेवेसिद्धसुरोत्तमं ७६ भूःस्वर्गोजगरीशस्यरणायरिनेरिनो ७७ ब्रह्मगीवनारमरिष्यामिअ स्योवानमाम्यहंनामयेवनयतोयेसाक्षिणोकर्मणांसतां यायेयित्वानतांगछेतीर्थराजसमन्विधि ७९ यद्दृष्ट्वामुञ्चतेदूरात्पापाच्चमहतोध्रुवं प्रक्षालितकरेघ्रिःस्नात्वा तःशुचिविशुद्धात्मामःप्राप्नुयोभूत्वालिखेन्नरलमयुतं ७९-८० ततुरंचतुरोरंचतुःस्वस्तिकरोणकं कोनकोणेविलिखेयमसप्तयन्नसुशोभनं ८१ ततोद्वारसमंत्रेतुकरयाऽयुतलाजयुतं प्रदक्षिणंततोमंत्रीसंपूजयेत्तुलसीदलैः ८२ ततोमूलेनमंत्रेणपूजयेत्तुलसीदलैः ८३ ओंश्रीयोःकृष्णयोरक्ष्मीगंधयोर्नमोनमोनमः ८४ ओंभुवोर्लक्ष्मीदेविश्रियैमंत्रवरणंचयाऽऽत्मनेविन्यसेत्साधकंसर्वेनामंसकुर्यात्समाहितः ८५ ओंश्रीयामायामत्रयंकुर्यान्मूलेनवर्चियंशतिवर्णयात्रकत्रवर्चियंमर्चपापापनोदनं ८६ पूर्वेमांपातुगोविंदोवारिजाक्षस्तुदक्षिणे प्रद्युम्नःपश्चिमेपातूत्तरेनेरसंजोजगेश्वरः ८७ नारसिंहस्तुनैऋत्यांमधुसूदनः वायव्यांश्रीधरःपातुईशानोजगदाधरः ८८ ऊर्ध्वंत्रिविक्रमःपातुअधोवाराहस्तथैवच सर्वतोमांहृषीकेशःपातुनारायणोनमः ८९ नारायणोनमःपातुनेत्रेनत्यंगदाधरः ९० पातुमेचक्रहंकोत्रिगुणात्मानमोस्तुते ९१ रंहियाणिसरापातुरेत्यर्थंनिहंतनः ९२ एवंध्यात्वाचक्रवर्तिन्यायेत्पूजामनाहतो शेषंपचारैश्चमनसाकल्पितैर्नरः स्नानंसंपूजयेच्छंखमंत्रेणैवंवस्यचिंतयन्नेकं

वध्वांजलिपुटमिमंत्रमुदीरयन् मूर्ध्ननममंसलकोटिसहस्रसंख्यसमप्रभ॰ प्रज्ञानतिमिरांधत्यविलोमीगैप्ररोचय ६० एवंसंप्रार्थ्यभोविप्रास्तीर्थराजजलांतिके जानुभ्यामवनीग
त्वाप्रणामंसकृत्कृत्वाविनीतः ६१ तीर्थराजनमस्तुभ्यंजलरूपायविश्वके नीवनामचनंतनांपरंनिवोगहेतवे ६२ अग्निश्चनेयोनिरिलाचरेहोरेतोहविर्क्षीरमृतस्यनाभिः ६
येमितेरूपमर्यंकरेतुमानंरंसंस्थरमनुप्रविश्य ६३ हरितमंत्रंपठन्विप्रा प्रविशेज्जलमध्यतः आचारद्येनतीर्थराजभावयनजगतांपति ६४ जलाधीशकृतस्नानंकलशा
नेयतःस्थितं अघमर्षणसूक्तेननानायागयुतेनच ६५ चिराहृतेनकुशीतपंचचारुणावेरणकृतसत्कृताहानादानियरंगात्यभिधेचने ६६ आचाहनंपुराप्रोक्तंसन्निधा
नमथोच्यते स्नातुरिष्टफलप्राप्तौसांनिध्यपरिकल्पनं ६७ अंतर्बुद्ध्यर्थमाचामेत्तर्पणंतदभिमंत्रितं वाल्यावयवशुद्ध्यर्थमाज्ञेयेत्कुशवारिणा ६८ अंतर्वहिर्विशुद्ध्य
र्थेमंत्रमूतेनवारिणा अंजलीन्जलीन्मूर्ह्निसिंचेत्तिसृभिर्नातर्नुलेनय अभिःस्नात्वाकृतास्नानकोटिजन्मकृतानिच पापानिनिजलेतस्मिन्भावयन्लघनाशनं १०० उत्था
यात्यम्यविधिवत्तत्रार्घ्यपेयंमंत्रमुच्चरन् त्वमग्निर्जगतांनाथोतीर्थानांकामदोयतः १ प्रासादंसर्वभूतानांजीवानांप्रभुरेवच अघमृतस्यशांतिस्त्वंहिदेवयोनिरपांपते २ इति
नेहरमेसहेतीर्थराजनमोस्तुते जन्मकोटिसहस्रेषुयत्पापंपूर्वमर्जितं ३ तत्रशेषंक्षयंयातुतदहंप्रेक्षणात्तव स्नात्वापथिस्थानतस्तीरंमुनीर्ष्यीचस्पर्यवाग्पुनः ४ आधारयेद्ध्या
ससोमकूर्मंपुरुषमनुंचलाकृतान् शंखचक्रगदाधरंतिलकांकितललाटकं ५ देवाश्चित्स्थाध्यात्मार्घ्यंचिंतयन्नमगवद्दिधा।तर्पयेद्विधिवद्दिप्राः सम्यगाचम्यमानसः ६ न
तःपूर्ववदालिख्यमंडलंचोत्तरामुखः पूजयेन्मूलमंत्रेणश्रमंत्रैरिभिश्चभक्तितः ७ नारायणंचतुर्बाहुंशंखचक्रगदाधरं श्रीधरामांसहितंकेवलंवाहिजोनमः ८ राम
ध्यात्वानंयोगसंतुष्टंवहिरावाहयेन्ततः आगच्छपरमानंदजगदाधिरजगन्मय ९ मरमुग्रहायरंवेशमंडलेसन्निधिंकुरु चराचरमिदंसर्वंयत्रसर्वंप्रतिष्ठितं १० ५४

तरंतस्यस्त्वमेवेशजासनंकल्पयामिते। पाद्यपाद्यंचमेदेवगंधपुष्पेनिवेदितेअर्घ्यंगृहाणदेवेशगंधपुष्पसमन्वितं ११ अनर्घ्यरत्नखचितंदुग्धफेनसमंमृदुं। कल्पयामि
यंचितंयतिंद्रेतिद्रेनि १२ अनर्घ्योजगदाधारोऽनर्घ्यंमेनरराम्यहं। आचांतस्तीर्थराजोवैयेनागस्त्यस्वरूपिणा तस्मैतुवारितंवारिदत्तंचाचमनीयकं १३ सःप्राप्यमधुसंपर्कं
चकर्षगजरूपिणं श्रेष्ठोवाद्विजवर्यायमधुपर्कंददामहं १४ यःकोलरूपमास्थायप्रलयार्णवविप्लुतां उज्जहारधरणीमेतांसापयामिनदंमम १५ क्लांडकोटयोयस्य
विश्वरूपस्यसंहतिः आसनंतस्यतत्पीठंपूरदेवासनात्मकं १६ यदंगसंस्पर्शमरुद्गणानांसुखंविनायेनानुद्विग्नोपिचरत्यरूतोध्रुवं तस्मैयत्नेश्वरायैनमुपवीतंप्रकल्पये १७ यदंगसंगमात्साध्याशेभं
तेसूक्ष्मगणिनोविश्वात्तंकल्पयेनमेभूषणानिप्रकल्पयेत १८ यदंगसंस्पर्शमरुद्गणांगसंगमलब्धतादुमासुगंधाससंपन्नातस्मैगंधानुलेपनं १९ यस्यसंचिंतनादेव
मोमनस्यंतनोदमा तस्मैसुमनसांमालांसुगंधांपरिकल्पये २० यंचिंतेस्थिरमाधायभावंवाप्यपरिक्षये जहातिपापंतस्मैप्ररदेसुगंधंधूपमुत्तमं २१ स्वतेजसाखि
लमिदंरंरीयितंयस्यभास्वत नस्तेरीयंप्रदीपोयंप्रमेनंरराम्यहं २२ चराचरंजगत्सर्वंसन्निधेयंगश्रभावयेत्। अन्नेनचधनेनचपुत्रपौत्रात्मदारभृत्यैर्निवेदयेत्। २३ य
सुंभ सायमुखरागेणसदाभासितेनच गोहिताःसुरदैत्यनरास्तांवूलंप्रयच्छामि २४ प्ररक्षिणाप्रकरणाद्भाक्षिण्यंविनतेनच हृतियःकरुणांबोधियत्नेनमामिजगद्गुरुं
२५ मंत्राद्यनुक्थितानीतेउपचारान्यथाकृतान् जावाद्यचिंतयदेवंवहिःसंस्थिरमानसः २६ रत्नसिंहासनंरम्यंतत्रासीनंविचिंतयेत् मारदयंहृदयेरयात्मा
यंशशांकपंकजं २७ पूर्वायराजितांभोजंसंस्थितंमूलमंत्रतः तावद्रोगाजनेवापितांभेषांस्वयंवरा ॥ अर्घ्यंसंस्थत्यविधिवद्वारिचंदनपुष्पकैः ॥ २८ पवदूर्वाकुशा
श्चैवतथाचंदनसिद्धार्थकैस्तिलैः ॥ २९ दूर्वाकुशाग्रैर्देवस्यमूर्ध्निसिंचेन्नरयतः सावशंखेषिपेऽमोघयोधिधिरिनः ॥ ३० नातःपरंतेनाकृतंकिंचिल्लंबंगेःसंस्कृतंतन्नतंरयादा

४२ तुलसीरक्तमालाभिर्नीलोत्पलकदंबकैः। अशोकसुरपुन्नागनागकेसरकेशरैः ३८ अन्यैः सुगंधैः कुसुमैर्मौलीमाल्यमथाधिवा ४२

चमनार्थं तु मधुपर्कं ततोऽर्दयेत् मधुसर्पिर्युतं गव्यं दधिकांस्यहिनिर्मले पात्रेऽथ्यिर्तं चधिहितं मंत्रेणानेन तार्क्ष्यो ३३ सुसंस्कृतं पलयुतं लयनेजलमुत्तमं परकीर्णेयकायोस
निर्मितेवासमीक्षुभे ३४ यथाशक्तिप्रदाक्षिणेन शाम्यनेकारयेत हारकेयूरमुकुटं येवेयाहिसभूषणं ३५ यथाशक्तियथास्थानदेवस्योगनिधापयेत उपवीतंहरेः कुर्य्यो
तपटसत्रयेणनिर्मितं ३६ कार्पासमथवाविप्रागंधचंदनसंस्कृतं चंदनागरुकस्तूरीकुंकुमेरक्तलेपनं ३७ मुक्ताफलानिचपुष्पाणिहरयादेवस्यमूर्द्धनि ३८ मालामाप्रथ
रीनांतुमाल्यंकंठेतु सस्मितं गर्भकंकेशमध्येतुमूर्द्धिपुष्पाक्षलिंसिंपेत ४० सगंधगुलागरुशरीरसिताभ्यमधुचंदनैः धूपंदद्यात्सुगंधाढ्यंहरीयेगोः सर्पिषाप्लुतं कर्पूरग
र्भयावत्यातिलतैलेनवादरेत् अखंडितसमुद्भूतशालितंदुलनिर्मितं ४१ सुपक्वमन्नं सुरभिसर्पिषाचसुवासितं सौरभेयदधिक्षीरयद्वारंभासिताप्लुतं ४२ नानाव्य
जनसंकीर्णंसोपदंशसमन्वितं नानाफलयुतंहृद्यं सुगंधिसुरसंनवं ४४ नैवद्यंदेवदेवस्यप्रस्थापूर्णनशस्यते धूपेरीपैश्चनैवेद्यैःस्नानैर्घैंमधुपर्कके ४५ वस्त्रयज्ञोपवी
तेचरद्याद्दाचमनीयकं अन्यत्रकेवलंवारिसंस्कृतंहेमपात्रिकं ४६ नैवेद्यांतेत्वाचमनंददाच्चकरशुद्धिकं सुगंधिचंदनंविप्रास्तांबूलंचवरंततः ४७ सकर्पूरंलवंगेला
जातिकमुकसंयुतं अशेषान्नरशंजस्वामूलमंत्रमनन्यधीः ४८ स्तुत्वाप्रदक्षिणंकृत्वा प्रार्थयेत्पुरुषोत्तमं देवदेवजगन्नाथसर्वतोभद्रवरप्रद ४९ सर्वतीर्थमयश्चासि
सर्वदेवमयःप्रभो तस्मात्सान्निध्यमत्राजराजस्वानंदहेतवे ५० नरस्तुसफलंदेववयथोक्तफलदोभव सिंधुराजस्तवेत्यभिद्वरंप्राप्यसंशयः ५१ पाणालयेनिमग्ने
मेरुमंदरतुलोपमैः पापस्यकर्मणः सिंधुस्तानेनदग्ध्वस्नानंतरात्रशिरिवानलात् ५२ अस्मुनाराश्मणंदेवंस्नानकालेस्मरेन्नरः सप्तजन्मार्जितंपापं सिंधुराजेवविशेष
तः ५३ बलहत्याब्रह्महत्यासुरापोवागोघ्नोवापंचपातकैः सर्वेतेनिष्कृतिंयांतिसिंधुस्नानान्नसंशयः ५४ कपिलाकोटिदानात्तुसिंधुस्नानंविशिष्यते सकृत्तसिंधवगाहनकृत्फल
कोटिसमुद्दिष्टं ५५ सर्वतीर्थेषुयत्पुण्यंसर्वेदेवाश्रयेनवै तत्फलंलभतेसर्वंसिंधुस्नानान्नसंशयः ५६ यदीछेत्सकलंपुण्यमजीवितंश्रुतमेववा सपितॄंस्तर्पयेत्सि
धुमिगत्यसुगंधतया ९७ सुलभाश्चतुरोवेदाःसषडंगपदक्रमाः सुलभानिकुरुक्षेत्रेदानानिविविधानिच यज्ञायज्ञानिकुरुक्षेत्रेसुलभान्यपि अग्निष्टो
मादयोयज्ञाःसुलभाबहुदक्षिणाः ९९ सिंधुतोयेश्चसलिलैरर्घंदत्वापितॄणामासंतर्पणमाचरेत्पितरोतर्पणेनवै ७० सिंधोर्विपितरःसर्वेविमानास्थास्त्र्यवस्थिताः
सिंधुतर्पणमंतुष्टाःआशिषंदत्तुपितरः ७१ आहूयविप्रसुतरांपितामहान् स्नानंततोकर्तुमनाःपुमान्नरः ७२ रामह्रदंसमुद्भूत्वा प्रयतोनियतेंद्रियः स्नानंकुर्यात्ततोभक्त्या
त्रिभाजनः ततस्तलोदधिंगच्छेत्कृत्वा प्रदक्षिणंमुहुर्मनाः पुमान् ७३ रामह्रदंसमुद्भूत्वा प्रयतोनियतेंद्रियः स्नानंकुर्यात्ततोभक्त्या त्रिभाजनः ततस्तलोदधिंगच्छेत्कृत्वा
रात्म्यनिश्चयः व्याप्तः २९ जैमिनिरुवाच कृतकृत्यंतदात्मानंमन्यमानस्ततोऽभवत् अश्वमेधाग्रसंभूतंदृष्ट्वायज्ञसरःप्रति १ अस्यतीरेनिवसतिनरसिंहाकृतिर्हरिः नरसिं

तसिंधुस्नायीभविष्यतिहरेर्वैष्णश्चविप्रदश्चराट्यत्तेतत्सलिलोदकं ४८ कंदर्पसर्वपापानिसंभवंतानकानि अनिच्छापिलभायंतेसिंधुस्नानोपपत्तयो ४९ अन्यत्रतीर्थे
हतंपापंसिंधुतीरेविनश्यति सिंधुतीरेहतंपापंसिंधुस्नानाद्विनश्यति ५० सिंधुस्नानोपपत्तिंवैवक्ष्यामिविधिपूर्वकं ऋषिरुवाच कथंसिंधुस्नानंकृत्वा यमोदंडधरोभवत् ५१ यमोपिभी
तस्तंदृष्ट्वाप्रणिपत्यप्रपूज्यच नगरंकोटितंचाप्यान्मुनेत्यापेपुण्यकर्मणा ५२ यांछंतिदेवतानित्यंसाप्तमंप्राप्तुयान्मही सम्यक्श्रद्धापरोमूत्वासिंधुस्नानंलभेन्नरः ५३
मेरुमंदरतुलोपिराशिःपापस्यकर्मणः सिंधुस्नानेनदग्ध्वस्नानंतरात्रशिरिवानलात् ५४ अस्मुनाराश्मणंदेवंस्नानकालेस्मरेन्नरः सप्तजन्मार्जितंपापं सिंधोर्वेविशेष
तः ५५ बलहत्याब्रह्महत्यासुरापोवागोघ्नोवापंचपातकैः सर्वेतेनिष्कृतिंयांतिसिंधुस्नानान्नसंशयः ५६ कपिलाकोटिदानात्तुसिंधुस्नानंविशिष्यते सकृत्तसिंधवगाहनकृत्फल
कोटिसमुद्दिष्टं ५७ सर्वतीर्थेषुयत्पुण्यंसर्वेदेवाश्रयेनवै तत्फलंलभतेसर्वंसिंधुस्नानान्नसंशयः ५८ यदीछेत्सकलंपुण्यमजीवितंश्रुतमेववा सपितॄंस्तर्पयेत्सि
धुमिगत्यसुगंधतया ५९ सुलभाश्चतुरोवेदाःसषडंगपदक्रमाः सुलभानिकुरुक्षेत्रेदानानिविविधानिच यज्ञायज्ञानिकुरुक्षेत्रेसुलभान्यपि अग्निष्टो
मादयोयज्ञाःसुलभाबहुदक्षिणाः ६९ सिंधुतोयेश्चसलिलैरर्घंदत्वापितॄणामासंतर्पणमाचरेत्पितरोतर्पणेनवै ७० सिंधोर्विपितरःसर्वेविमानास्थास्त्र्यवस्थिताः
सिंधुतर्पणमंतुष्टाःआशिषंदत्तुपितरः ७१ आहूयविप्रसुतरांपितामहान् स्नानंततोकर्तुमनाःपुमान्नरः ७२ रामह्रदंसमुद्भूत्वा प्रयतोनियतेंद्रियः स्नानंकुर्यात्ततोभक्त्या
त्रिभाजनः ततस्तलोदधिंगच्छेत्कृत्वा प्रदक्षिणंमुहुर्मनाः पुमान् ७३ रामह्रदंसमुद्भूत्वा प्रयतोनियतेंद्रियः स्नानंकुर्यात्ततोभक्त्या त्रिभाजनः ततस्तलोदधिंगच्छेत्कृत्वा

हूमनुष्याण्यनंतरं स्नायाद्यथाविधि नरसिंहनमस्तुभ्यमस्यमंत्रेण स्नेत्रउदमे सहस्रंवाजिमेधस्यहतुश्चक्रेत्रयोदमः रुंद्युग्मप्रसादात्तुतस्यक्रुंगसंभवे सरसिस्नातुमायातोमामनु
ज्ञायप्रभो ४ ततस्तीर्थेतरंगत्वाहतगोवाचमब्रिवः प्रार्थयेदंजलिंकृत्वादंमंमंत्रमुदीरयेत् ५ आब्रह्मभुवनाल्लोकाद्दिव्यंसुरसरस्तमहीतलं तन्मत्रपेनरनारीनांपूरितानिखिलानि
वनं ६ स्नातुंतवाद्यतःपुण्येसर्वतीर्थमयेजले पूर्वजन्मसहस्रोत्थंपापंस्नानाद्विमोचय ७ ॐनमःप्रविश्वरूपतनेवारुणीपंचभिर्द्विजाः स्नायादेनंमंत्रेणजप्यान्विराहस्यामयंपरं
८ अश्वमेधांगसंभूततीर्थसर्वाघनाशन स्नानेत्वयिकरोम्यद्यपापंहरनमोस्तुते जन्मकोटिकृतंपापंस्नानाद्विप्रयतंतु रुंमंमंत्रेणविप्रार्थ्यंत्रिःस्नायात्तत्रमेलेहिद्विजाः १०
संस्मरेद्विष्णुगायत्र्यानरसिंहाद्रितिर्हरिं ज्ञापयेन्नारदतिर्मोक्षायस्नानानरहरनवः ११ अयंनमथमंचास्यतस्नाद्यस्तुहरिंस्मरेत् देवकन्यावरिष्यंतिवंवतंयंयेद्विधिवन्नरः १२
नरसिंहंततोनागछेत्रपश्चिमाभिमुखंस्थितं सिद्धंशंभुंहविमंत्रापश्चिमाभिमुखंहरिं १३ दृष्ट्वाविमुच्यतेपापैर्जन्मकोटिशतोद्भवैः नमाप्तुर्वणमंत्रेणगुडेनसहितंपेयं १४
नारदेनपुराप्रोक्तंमंत्रराजःप्रतिष्ठितः रुंद्युग्मोपिनेनेवचिरादेवउपासितः नरसिंहस्तोनाम्नामंत्रस्तत्तद्गणोद्भिजाः यस्योच्चारणमात्रेणतुष्टोभवतिकेशरी १६ अनेनरा
रुवर्णापिप्रसन्नंसंप्रतिष्ठितः पूर्वोक्तैरुपचारैस्तुपूजयेन्नरकेशरी १७ जयाप्रभूतैरुदपूरैर्लेपयेन्नरकेशरिं पायसंसितयायुक्तैसो
रमेयेनसर्पिषा दधिपूरसंयुक्तानवमोरकान्घृतपाचितान् १९ संभावान्घृतपूपाश्चफलंनानाविधंतथा शर्करांरापिसंयुक्तान्यन्नंचविविधंदयेत् २० दृष्ट्वास्नपन
मस्तूत्यंपूजयनरकेसरिं स्नानस्नानंप्रापितिनरोवेनात्रसंशयः देवलर्षेरिशंसंवत्सरावधिभोगदा २२ यद्यत्कामयतेचित्तेन तत्तमाप्नोत्यसंशयं पंचनार्थविधानंवः कथितंछंदनाद्विजाः २३ स्नानिपंचछत्रलेतोपंचभूतमयंपुनः नरेरेप्रथिशेन्नर्यो ग्रनोविलुपरायणः २४ यौगंमास्यांव्रतंपृथि

नीर्थेगजलेपुनः हृवोत्तविधिनास्नात्वातुदाहारोजितेंद्रियः २५ एकभक्तंहवनेनैवनेतेपीतयेहरेः नावत्यजुरिनासिस्युस्तावत्तालंहिजोत्तमाः २६ ततः प्रविश्यप्रासादंमंत्रस्य
पुरुषोत्तमं नामंमंत्रेणैवंदृष्ट्वाचमुच्यतेपापकंबुधैः २७ सर्वतीर्थमयात्तूयात्तडहेनेनसुगंधिना वारिणास्नाप्यमानंतुयोऽयंपश्यतेहरिं २८ ततस्तस्यापसंबंधः आत्मनिप्रभ
विष्यति प्राप्नोतकर्मविधिवत्पेषूणुध्वंमुनयः परं २९ श्रीवत्सुरस्कंदरंमंचैवकारयित्वासुशोभनं ततःकाष्ठमयंलिंगंसुधायामंडितंशुभं ३० अथवारुणंकुर्याद्विरस्यायिहि
जोत्तमाः स्नानायैवासुरेवस्यविनशाम्भनकारयेत् ३१ नानादुमगणाकीर्णेरसिलानिलशीतलोद्भवलतिधुरुशोलसोद्भवोपरिसंस्थितं ३२ समुच्छ्रितमहामूल्य
विनानवरशोभितं वितानाढ्यरनंकुर्य्यादेवानांवरशंतथा ३३ प्रार्थतिश्रद्धयायुक्तंस्नानंसत्यनायनगत्यतेहरेर्गंधसमायाय पारिजातसुवासितं ३४ श्रद्धयैवयश्चरिशाव्र
ह्मणासहितंविभुं मंचस्थंस्नापयेत्तेनचन्दनाद्यरमेहिना ३५ अथशंखसुमुनिभिर्वेदोपंचरिशनैर्मंत्रैः नस्नानंचसुकर्तव्योमंत्रितोमाल्यचामरैः नानामणिसुवाहारि
रुकूलहतनोरगैः सुगंधधूपसुरभिचंदनांभःसुशीतलैः एवंमंचंप्रतिष्ठाप्यनरश्चरिशनोद्विजाः ३७ स्नानायांशाखरुद्रेणविधि
नात्वधिवासयेत्ततः सुवासितंजलंतेषुपावनान्याश्चधारयेत् ३८ स्नापयेद्वरिशंतत्रमंत्रेणैतेनमुदाहृतैः शंनःशंनस्ततोनित्यंहरिंहलिपुरःसरः ४० स्नानायःसत्रियावेश्याराज
संमानितानराः तान्श्चामरैस्तालहस्तैश्चवीज्यमानंगिरंतरं सुगंधहतांगलेपंतेविलेपंरांगनाहापयेत्ततः वासुगंधलेपेनसुपुष्पांगीदिनेदिने ४२ तथाप्रयत्नतः कृत्वाकुर्यांगोनहि
पुष्टिहृतभयंपुरा प्रमोदोभगवंतंमुरवंचित्ता ४३ प्रमादतोयदिभवेत्पतनंमुरवैरिणः कलस्यवासुभद्राया रोगाज्यस्यभीतिहृत ४४ अपिपातयतांहानिः संततंवर्द्धतेहरिः
खिताः तिष्ठेरविश्वसंतोयेभगवंद्विजसुत ४५ नरकंप्रतिपद्यंतसर्वधर्मबहिष्कृताः मूढानांनास्तिकानांतुहतज्ञानोहतात्मनां ४६ धर्मश्चत्पेप्रजायंतेवाविस्वासाविभुक्त

ये अदृष्टयमयमाबद्धिसंतनेनविनिर्मिताः ४७ तरंगेनेनत्यक्षोयंनेप्रासादप्रतिमादयः नचापनिर्मितःकेनदृश्यःसोपिप्रवर्तितः ४८ वरंरत्नानियान्नूनंनचासोप्रतिमानरा प्रतिमं
यानिर्मितानांयुगमन्वंतरादिषु ४९ अतीतेऽनंतदृष्टेतजनोचसुपर्वणी भक्तानांचेष्टयाविष्णःसर्वेषांदृष्टिवासिनां ५० स्वाशेषविषंनरेश्वेवआविर्भूतःस्वयानिधिः वेषवंतं
नरेसप्तविंशेचवैवचतुर्युगे ह्यपरांतेसमायातौमयराहुजनार्दनौ त्रिरिनानिस्थितास्तत्रव्रतस्थेनमधुसूदनं भक्तापश्यंतयंस्तुत्वाजग्मतुर्द्वारकांपुनः नत्वायनत्वेजा
नंतिमानुषानुनमास्थिताः ५३ अवतारःप्रकर्मनेविष्णोरस्ययुगेयुगे धर्मस्थापनयाविप्रालोयंतेस्वपरेषुनः ५४ पूर्ववत्रत्नलक्षणोक्तः सगणोनृपरत्नरं स्थातापरा
ईपर्यंतंभगवान्हारूपधृक् ५५ यद्यंयवरदोविष्णुःसुदत्तेनभाविताः मत्स्ययावांश्चविश्वासत्स्यसिद्धिप्रदावती श्रमारीद्धतश्चासोभक्तोदृढमतिःपुमान्
यत्लानुरूपंलभतेफलमत्रान्यदुर्लभं ५७ पुराणवृत्थितंसर्वमंबरीषविमोचनं ततस्तस्मिन्नृगंगातोयेपरमात्मस्वरूपिणे ५८ विधायसमुदर्तोभक्तिंभजध्वंपुरुषो
नमं अतोयंभक्तिलोनेयःश्रीहरेर्मनसमनमं सुभद्रावलसट्टोक्तराजवत्यस्विर्यवे उल्लोलितेषुसेत्रेषुचामरैर्विजितेषुच ६० कालागुरुधूपितासुरिक्षुगंधीर
नादिषु नानाविधेषुवाद्येषुत्लागारेपरिपूजिते ६१ तौर्यत्रिकेसाधुवृत्तेनरीपिकाश्रेणिराजिते अनंधकारसंवृद्धेमंगलैर्मानवर्द्धमानमहोत्सवे ६२ आस्तेनश्रीयतेनरंद्रे प्र
मारपरिशेकया यदुपदृद्धूलाद्येनीयमानेषुसर्द्धशः ६३ गर्जनैर्वेगानतीनां नीहतास्यजगतांपुरो आवर्तिर्दृष्टयोदेवादिकारोहणशंकिनः ६४ जयस्वरामहलिं
निजयभद्रेतिचोचिरे एवंसलीलंभगवान्नजनमजेष्यामिषेचने ६५ नीयंतेमंचरोलासुनिशीथेस्तूयमानयोः हृहंपूर्विकयाहस्तदेवानांसुमुखैर्दिवि देवदुं राम
भयश्चैवजयशब्दविमिश्रिताः ततोमंचस्थितंनत्नरूपंप्रत्यर्चयासह ६७ आछादयन्नीलपटेनमुखवस्त्रेणचेलकैः विनोनेवेदसंदृश्यउपचारैः पुरोदितैः ६७ अ ५७

धिवासितकुंभैश्चशातितीर्थपयःसरैः ततोमुदंचयन्नेत्रैःस्नापयेसुरपुंगवान् ६८ पवस्तनाभिषेकेतूर्णंहतरुत्पलहेतवोलाप्यमानंतुपपूर्णितेयेनासत्रसंस्थिताः ७० गं
धोदकेनस्नपनैर्नुनरवासुयुः ज्यैष्ठस्नानंभगवतोयेपश्यंतिमुदान्विताः ७१ ननेभवाब्धौसंसारियामायाभ्रहमानताः खुद्यावृद्धिहृतः पुंसामनर्थादिपायसंचयः ननर
सृणांस्नाशमायातिपश्यतोत्लयनंहरेः सर्वसंतापशमनंसशेषमलनाशनं स्नपनंश्रीपतेर्ज्यैष्ठ्यांयेपिक्तत्वविलोकितं प्रायश्चित्ननिमित्तानियानियाताविनंतिं
वै ७७ नानिसर्वोणिलोयंतेपश्यतोस्नपनंहरेः स्नानंपरनरंकर्मक्षयनायासेनमोचनं ७४ ज्यैष्ठस्नमहिनेस्नानंहरेयरवलोकनं स्नानदानतपः श्राद्धजपहोमादि
यश्चयं ७५ विधयःकोटिगुणिताःकोटिब्रह्मोपयादितं स्नानदर्शनपुण्यस्यहरेस्तस्यानुलोगतः ७६ स्नानायःस्नपनेविलोरंकल्मिक्वत्तरंपिवा प्रयेन्मशी
चतेविप्रादृहतंसारमोचनोनेनेदः कृतुभिःपुरोषेः अद्यविपुलदक्षिणैः महाराजानिरसानिभोजिताःकोटिशोद्विजाः ७८ अद्यहानिगयशीर्षेकोटिशश्चकृतानिवै
पुण्यकालेतुतीर्थोदोतपांसिचरितानिच ७९ अद्यहैरण्यादियोगेषुकोटितीर्थेषुकोटिश स्नानानिनेनभोविप्राः यःपश्येत्स्नपनंहरेः ८० प्रायंसत्यंपुनःसत्यंब्रवी
मिद्विजपुंगवः नातःश्रेयस्करंकर्मशास्त्रदृष्टेषुविद्यिषु ८१ स्नानंचस्यात्स्नपनंचयःपश्येत्सुरस्नानमं स्नानाच्छतगुणंपुण्यंस्नपनेनात्रसंशयः स्नेचस्थित्वानंजगंनाथ
स्नानाद्दैयश्चपश्यति मांदानंदाद्विनोनविंचित्तायमश्नुते ८४ यंदेवपुण्यमुहितंस्नानदर्शनकर्मणि ननत्कलमवाप्नोतिदृष्ट्वामंचस्थमच्युतं एकएवजनोगं
धस्निधानत्रस्थितोहिजाः एकैकस्यापिलपनेदर्शनंभक्तिमुत्तमं ८६ जयस्वरामहलिंनिजयभद्रेतियोवदेत् जयस्वरामजगतांनाथेत्युच्चारयन्मुदा ८७ स्नान
कालेसवेमुनिंप्रयानिद्विजनमाः जधिवासाद्दिकंतत्रयेहनेस्नानवर्मणि ८८ पवोअद्यमुरायुक्तःप्रद्याद्दक्षिणांदधवत्सान्वाग्रेसमन्वितां ८९ अ

निच ८९ पूरयाहुरयायुक्तोरानाताथांश्चतर्पयेत येदृष्ट्वागतानःस्नानंजीवन्मुक्तासुतेध्रुवं ९० अन्यथाशक्तिवैराजामानयेत्तीनयेहरेः स्नानावशेयतोयेनस्नायाद्
द्वासनस्थितां ९१ नारीवापुरुषोवापीतस्यपुण्यंवदामिवः रोगाजीमुच्यतेरोगारूपमप्यनुजायेतसो ९२ अपुत्रामतवत्साचावंध्यावापिलभेत्सुतं सुभगःसर्वलोकानांनि
धनोधनभाग्भवेत ९३ युविगोलभतेयुवतरीधार्युगुणवतरं गंगारिसर्वतीर्थानांस्नानजंफलमश्नुते ९४ दृष्टआधियुतोयोवेसर्वगंधपरिलेपयेत नश्यतेनात्रसंदेहोवा
गास्याद्वास्त्रकोविदः ९५ नानःपवित्रेभोविप्राःस्वर्धुन्यंगोपिकीर्तिनं यत्फलमयतेविन्तेहिहामुष्मिकंतथा ९६ विलुलोवेशयेणातोयेनलभतेध्रुवं स्नानदर्शनजंपुण्यं
धर्मात्मालभतेध्रुवं ९७ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येश्रवत्रिंशोध्यायः ३१ जैमिनिरुवाच श्रुतःपरंत्वयास्थानमिदंस्निग्धामूर्तिदर्शनं परंपदंस्वमेध
स्यफलंयत्रोपलभ्यते १ ततोनानाविधैर्द्रव्यैर्भस्यभोज्यैरिभिस्तथा यथाशक्तयुपचारैस्तुगंधैर्मोल्यैश्चदूजयेत २ रामंकृष्णंसुभद्रांचगीतनृत्यादिकंस्तथा ओंनमोभगवते
विधेःश्रद्दधाचोपपादितैः ३ वस्त्रचंदनमाल्यैःपूजयित्वाद्विजोत्तमान भगवद्भक्तिमाप्नोतिभक्तिभावसमन्वितः ४ तत्रोत्सवंच
महतकृत्वाश्रद्धासमन्वितः नयेत्कालहरिंपश्येद्दुर्जनंनरक्षिणा मुखं रामंभद्रांचयोभक्तानसमाहृतमानुषः ६ स्नानार्थंमागतादेवाःस्नायुस्थित्वाजगद्गुरुं आकाशेम
संवाधास्तावत्कालंस्थितास्तहरिं ७ दृष्ट्वाव्रजंतंतान्सायाशावदनंभवनोचनं धर्मशास्त्रेषुयान्तिधर्मकर्मोक्षितेतिवै तानिसर्वाणिसंदृष्ट्वाव्रजंनरक्षिणामुखं स्नानदर्श
नजंपुण्यंसमग्रंलभतेनृपः स्नातुंसुरारियःपश्येद्दुर्जनंनरक्षिणामुखं नीराजयित्वादेवेशंरामेणभद्रयासह प्रासादांतःप्रविश्यानयत्पश्येद्देवंकदाचन एतत्तुविस्तरेणोक्तं
पूर्वमेवद्विजोत्तमाः मुनयऊचुः भगवन्यत्रयात्रेशंतमेवत्स्यैकलदर्शनं फलंप्राप्नोतिनियतंतन्नेब्रूहिद्विजोत्तम जैमिनिरुवाच शृंतयःकथयिष्यामितद्दुर्जनंश्येपर्यंच

कंस्नानंतःपरतरंशोकमुद्विभिःशास्त्रपारगैः श्रोतास्नानंपुराणंकृत्वानामुत्तमंव्रतंरंरंप्रथमतःशोकंदुर्लभाप्तरमेहिना ज्येष्टस्नानंतथानंतज्येष्ठपंचकं समुद्दो
ज्येष्ठफलंदःप्रभुज्येष्ठफलंप्रदः ९५ वर्षमेरुशतंस्नानंपुण्यंपंचकंनरैःबलभद्रेपंचकंनतुयज्ञधर्मप्रहाजेज्यानुतज्ञमेतत् यन्मयोक्तंपुराविप्राःस्नानदर्शनजंफलं स मग्नेनरवा
रोनिमहाज्येष्ठंस्नानसंशयः९७ ब्रह्मनयऊचुः महाज्येष्ठीसमाचक्ष्वयत्रस्नानेनमहाफलंब्रह्मन्कोनुकंत्रलनमहलेसंप्रवर्तते जैमिनिरुवाच ज्येष्ठस्यविमलेपक्षेयोवैपंच
दशीभवेत्तत्रस्नानंप्रकुर्वीतसांशंगेचंद्रेगुरौवागुरुवासरे ९९ ज्येष्ठेमासेयोगमहाज्येष्ठीसर्वपापप्रणाशिनी तावत्सेवेत्तंसर्वतीर्थैसप्तसवेसागरास्तथा १०० कृतवश्चमहादानासमस्तय
तपांसिचविधाश्चाद्यादशविधाव्रतानिविविधानिच १०१ शांतिपौष्टिककर्माणिसोत्सवोयोगसत्थैवच सर्वेतेभूयगछंतिस्नेत्रेवुरुषोत्तमं १०२ ह्रदंशःप्रविभक्तास्ते
एकैकंतेजसंप्रति कस्मेवयंभाग्यवतेज्येष्ठस्नानायलोभिनि १०३ महाज्येष्ठाप्रवस्यामःपरस्परमहोत्सवा तत्रयांतिमहायोगेभगवत्तेत्रमुत्तमं १०४ महाज्येष्ठीमहापुण्याम
गवत्प्रीतिवर्द्धनी तस्यांसंपूज्यदेवेशंजगन्नाथंहरंपार्थवं १०५ तीर्थंद्वात्रास्यमानंतुपापकोशाद्विमुच्यते स्नातऊर्ध्वंप्रवक्ष्यामिस्नानंतज्ज्येष्ठपंचकं १०६ तत्रैवदिवसेप्राप्तेस्नात्वा
दशम्यांनियमंकुर्यात्सप्तानःस्नानायथाविधि १०७ आचार्यंवृणुयात्तत्रवेदविद्वंपुण्यवंतंरत्नंसंकल्पसमलंकृत्वा दद्यात्तस्मैमहा १०८ हेवरेवजगन्नाथसंसारार्णवतारक भू
धारभवतंदेवयावज्ज्येष्ठीचमासिच १०९ तावद्दूतंकरिष्यामिप्रीयतांमेजनार्दनः सर्वतीर्थाभिषेकंवप्रयाहंव्रतमोजनः १११ तिलोनीतवयंचानासकस्यापिप्रश्नंनं एकस्मिन्दिवसंदेव
त्रिसंध्यंचस्नानमाचरन् ११२ नमाप्यनोव्रतमिदंसफलंचास्तुतेःप्रभो इतिपंचसुतीर्थेषुस्नात्वाचदृष्ट्वामेत्यवाल्पंदिलिविलेवस्यमृष्टप्रश्नंसकृत्किंकृतम्प्रभो एषपंचकुंनेतीर्थोशोधिः
प्रपूरितं ११३ सर्वदानफलैर्युक्तंनानामंत्रसमावेष्टितंकरेणजनेवासनशरीरंतनमम्प्रभोत्पापदेवंसौवर्णंसमुपसूत्रं सुभांगावयवंशंतंवासिश्रीयुतमीश्वरं ११५

दक्षिणेचगरुडंतंस्थशंतंपद्मदेशतः शंखचक्रधरंचोईंपजासनगतंविभुं ३६ पूजयेदुपचारैस्तुमाचार्योवापिभोहिजाः नीलोत्पलानांमालांतुभक्त्यादेवायदर्पयेत् ३७ द
शम्यांपूजनयेद्देवंरुद्रंकोद्यघनाशनं प्रार्थयेत्तांजलिर्भूत्वामंत्रमेतंसमुच्चरन् ३८ मधुसूदनदेवेशशमनंसर्वदुष्कृतं प्रार्थयामिविधेपापिपूतिर्तंमांभवार्णवे ३९ एकादश्यां
चतुर्बाहुंशंखचक्रगदाधरं नारायणंचतुर्बाहुंशंखचक्रगदाधरं नारायणंपद्महस्तंपंचनिधिनिधिपं ४० तस्मैनिधिपतेनापिपूजयेत्पद्ममालया नैवेद्यंपायसंतद्वा
तस्मैतांरंभाफलानिच नानाविधंचनैवेद्यंरत्नासंप्रार्थयेन्मुदा नारायणनमस्तेस्तुभवसागरतारक त्राहिमांपुंडरीकाक्षभवसागरपारग एकादश्यांदियंकृतंपापराशि
मनुनमं ४२ अनादिभवनिर्मुक्तंनाशयेत्पूजितःप्रभुः द्वादश्यांपद्मनाभायहृषीकेशायपूजयेत्तत्रगंधैर्नानाविधैर्नैवेद्यंपायसादिकं ४३ अनादिभवनिर्मुक्तंनाशयेत्पूजितःप्रभुः द्वादश्यांपद्मनाभायहृषीकेशायपूजयेत्तत्रगंधैर्नानाविधान्धूपसाधनभक्ष्यभो
ज्यफलानिच ४५ नैवेद्यंप्रार्थयेद्देवंस्तुतिमेतांसमुच्चरन् प्रलयार्णवसंलग्नांधरणींधृतवानसि ४६ क्षिप्तंश्रीमेममोहारंपतितंत्यांघ्रिपंकजे तस्मादुद्धरगोवि
न्दनिमग्नांपंकसागरे ४७ त्रयोदश्यांहृषीकेशंवासुदेवंहृदानिनु यापानिमहरत्यानिरतःपूर्वंषुजन्मसु ४८ तद्दिनाशयतेदेवोहारश्यामर्चितोनरान् त्रयोदश्यांतु
प्रद्युम्नंशंखचक्रवराभयान् धारयंतंपद्मपत्रंचतुर्भिर्बाहुभिर्युतं उपचारैर्यथापोक्तैःपूजयेद्भक्तितोनरः ५० अशोकपाटलामालांचंद्रपूर्णांसमुज्ज्वलां नैवेद्यं प
यसश्चान्नंफलंपक्वंमनोहरं ५१ रत्नानमस्तहस्तिकुंभैर्नवार्थैर्यमंजलिःभुविः देवप्रद्युम्नकामानांपूरकःकामरूपधृक् ५२ कामाश्चसफलाःसंतुकामपालनमोस्तुते
चतुर्दश्यांनरहरिंपूजयेत्तत्रकामदं ५३ वक्षस्थलस्थयालक्ष्म्याप्रीयमाणंसदाश्चलं ध्यात्वाननंसाहृदासंयोगपद्मकुसंस्थितं ५४ मुतीस्थानंस्वरैर्वंसकोपहिनिवार
कैं चतुर्भिर्हेमनिष्कैश्चघटितंशुभलक्षितं पूजयेत्सर्ववरैर्वंसोपहारैःसुभक्तितः जवाकुसुममालांचजातीपुष्पसुजंतथा ५८ रत्नापुष्पांजलीन्दारेप्रणाम्यसप्रदक्षिणंय

याहिरात्रंयकक्षिपुंलोकानांहितकाम्यया ५५ अपरात्रंतथाप्राप्तेस्नानंकृत्वाघनाशनं पूजितःश्रद्धयाविष्णोर्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः ५६ निर्वर्त्यव्रतमेतन्तुनीपंचदशिनात्मकं पं
चपंचप्रदानीयंविधानेनोपवासयेत् ५७ वस्त्रयुग्मान्वितंपात्रंचतुरोघृतपूरितान् क्षीरपूपान्सशर्करान्दधिसक्तूंश्चसंयुतान् ५८ भोजनोत्तेद्विजेभ्यश्चप्रदद्याद्दक्षिणां
तः घंटाजागरणंतोलसंघानानोपहारकैः तोषयेद्वासुदेवंतुपुराणपठनेनच गीतैर्नामास्यवसिलतास्त्रीहस्तसंयोगैर्नृत्यैश्चविविधैरपि ६० रात्रौजागरणंकृत्वा
स्नापनंकारयित्वातुदद्याद्वाघंसचोदितं ६१ स्नानंहस्तसहस्रेणपुनःसिंचेत्पयोघटैः महास्नपनमंत्रेणदेवस्यामिततेजसः कुंभस्थामंत्रपूजिताः ६२ नासापक्षिसमतो
वह्निंसमाधायय थाविधि ६३ अग्निकार्यंप्रकुर्वीतसंस्रवंहुत्वाघृतेन च पुरोहितः ६४ व्रतांतेवाचयित्वातुदद्याद्धेनूंपयस्विनीं ब्राह्मणायवदान्यायसर्वोपस्करसंयुतां
नोष्टयज्ञफलंयच्चफलंदेवमुदिश्यचहुतंचयत् तत्फलंतत्समग्रंतुभवेत्तस्यनरस्यतु ६६ अनंतपुण्यशतंचैवनुहुयात्तन्नरस्यतु पूर्णेपूर्णेतथाचाब्देकृत्तिकांतरलक्षणे
रत्नंसुवर्णंरजतंवस्त्रंगांचैवतु ६७ महार्घंवस्त्रमाच्छाद्यनिधायेनतुभूमिगुरु ६८ सर्वोपकरणैर्युक्तंप्रतिमांश्चभिदेयवै ६९ ब्राह्मणानांभोजयित्वादि
कैश्चयथायसैः एतद्वतंसमाख्यातंसर्वपापक्षयंकरं ७० अनुष्ठायनरोभक्त्यानरकंनजपश्यति ७१ ब्राह्मणप्येकारंशीलुनिजेलासा
प्रकीर्तितात्एकांतभक्तिपुरुषायेयथाविधिउपासते ७२ एतन्मेवेदमाख्यातंसर्वोत्कृष्टंरहस्यानसंशयः अनशनंमिदंकृत्वासर्वव्रतफलंलभेत् ७३ श्रीनारायणमीड्यंहनका
मानांनामसंशयः इतिश्रीस्कंदपुराणउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येद्वात्रिंशोध्यायः ७४ जैमिनिरुवाच भगवन्ऊर्ध्वप्रस्थमिमहावेरीमहोत्सवेभक्ता
नतिमिरांधोपियेनभासत्यदेवनेत्रांसर्वपापहरंशंतंपूज्यसारेवनेरयिं गुरुंशालग्रामशिलांयाजयतेजोवृंदानाथंवेशस्त्रियोमलेयंस्तुतीयाव्रतनाशिनी

स्वयमाविश्चकारेयं प्राज्ञाप्रत्यर्पसंयुता २ तस्यां संकल्पनयपतिराज्ये वरयेद्बुधः एकंज्ञानवतामनसारांदशकर्मणामाचरात् हुत्वा हुतभुजमाघाय व्याहृतीः प्रणवादिकाः गणेशं वनंगत्वा साधुहृद्गणमुत्तमं तन्मध्येवह्निमाधायमंत्रराजेनमंत्रवित् अष्टोत्तरशतं हुत्वा सेपात्राज्यविमिश्रितं आज्यंतत्रागमूलेतुप्रत्येकमभिधारयेत् हिरण्यालेख्योवलिरत्नासंत्रयालंपप्रुतया ७ हुत्वाहुतभुग्यतयेत्सीरेणशतमाहुतिं ततःपशुमायहस्तस्पर्शेसुवे ८ आज्यसंस्कृतदेशेषु आचार्योमंत्रमुच्चरन् विधिलिंविधेदर्यहुत्वेतिनयनगरुरध्वजं ९ नरत्नसुतूर्यघोषेषुगीतनृत्यनिस्वनादिषु निशाज्यवर्द्धकिंतन्त्रआचार्यः स्वगरुंस्नेन १० अथवाप्यानलस्थानिशरुणिरथकर्मणि उत्तरसंस्कारविधिनासंस्कुर्यालिप्तेनवे आरभेतरथंहुत्वाद्विघ्नराजमहोत्सवं वीरशरीरंदाशमिः चक्रैर्लोहमयैर्दृढैः युक्तंविस्तीर्यकुर्यात्तदाक्षरंदृढंवरं विधिवद्घटनाकाष्ठपुत्तली परिवेष्टितं मध्यवेदिसमुच्छ्रयेचारुमंदपराजितं चतुस्तोरणसंयुक्तंचतुर्द्वारसुशोभनं नानाविचित्रनवदुकूलैरेमपट्टविराजितं हाविंशतिकराकृत्यं यतनाकाभिरलंकृतं गरुडध्वजंकुर्यादुक्तलक्षणमन्वितं दीर्घनासंपीनदेहंकुंडलाभ्यांविभूषितं चंचुप्रदृष्टभुजगंसर्वालंकारभूषितं वितस्तपक्षान्ताच्छिन्नेउड्डियेनत शिवोपरि १७ दैत्यदानवसिंहस्थबलरूपेविनाशनं सर्वोगंतस्यवलनंकैराताद्यपरिशोभितं १८ रथमेवंहरेः कुर्यात्तत्सासनंसुपरिस्फुटं चतुर्द्वारयुतंगेसुरथंकुर्य्यात् ब्रूर्णीरिणाः चक्रैर्दारुशिलाकुर्यात्सुभद्राचारयोजनं सप्तछंदरमयंकुर्यात्छादिरिणात्तोरणलंकृतं १९ देव्याःपद्मध्वजंकुर्यात्पद्मकाष्ठविनिर्मितं विरचय्यनथाशाप्य निशांपूर्ववद्यजेत्त २१ यथामंत्रंयथाशास्त्रंविश्वसेद्विश्वसेद्गुरुं ब्राह्मणाजगदीशस्यजगमात्मनवःस्मृताः २२ इत्थंसुपूजितंचक्रंत्रयैरेवत्रयस्यवै आषाढस्यसितेपक्षेदिनेविप्रैः शुभप्रदे २३ प्रतिष्ठाप्यसमद्दैनविधिनापूर्ववद्विजाः रक्षणीयंप्रयत्नेननारोहेत्तच्चनशुभः पक्षावामानुषावापिमाजारंनकुलाद्यः ततोदिनत्रया

रवीकरत्रयाणामुत्तरेऽहनि २५ मंदरेऽत्तरजांगवेप्रकुर्य्यीरंकुरार्पणं जन्मनेक्षयजातेषुशांतिकुर्य्यात्पुरोहितां रथ्यासुसंस्कृतांकार्य्यामहावेदिंयथाश्रुतेः पार्श्वयोर्मंदरं कुर्य्यान्नरथच्छायागुल्माद्रिभिःफलैः ॥ २७ सुमनसवर्कमीलत्रीश्चामरैस्तथा पंचामृतपुष्पिनारपणरंजातत्रविराजितेः भूमिःसमाचकार्य्याविनिःपंकासुरत्नचारिणीनिर्मलाच सुगंधाचमृदुराहृत्तिनीतारा भूषयाजाग्रयवनुपरंदिशोमेरुकरणीचकरोभवः परिक्षिसयत्नयाताःकरास्तथा बहनिमुक्तपुष्पाणिपुष्पबद्धस्रजंसमैवचाऽनंतनंदकमुख्याश्च गायकावहवस्तथा २८ विप्राश्चोद्वनरणीस्थारपालंकारभूषिताः मंदरंगाःपणावाश्चैवमेरोरहकारयस्तथा बहवोवद्धयानाश्चपताकाश्चित्रितोनराः ध्वजाश्चबहवस्तत्र स्वर्णराजतनिर्मिताः विनयंत्योबहुविधाभूमिगाबाहणास्तथा हस्तिनश्चहयाश्चैवसुसंनद्याःसलंकृताः इत्थंसंभृतसंभारक्षितिपालःशुचिव्रतः मुहूर्तापरमयाभक्त्या यतःकुर्य्यान्महोत्सवं आचार्यस्थितपंसहितायापुण्यसंयुतः मंदरोरथवेलायांतत्संदेवंप्रपूजयेत् आचार्यवेदवेत्तारंसाद्दंयतिभिश्चतपस्विभिः विज्ञापयेद्रथेदेवं पाञ्चरात्रेसहृतोनरैः इंद्रध्वजंसितिपतिंयथाशास्त्रंसुरप्रभो विजयस्वरथेनाथगरुडिकामंदपंप्रतिं भवापांगविलोकेनप्रपुनंतिदिशोरथं निमेषमक्षयसमरंगतंस्याद्वराणिचराणिच ॥ अवतारःहृतोयेचलोकानुग्रहकाम्यया मंदरेहिभगवन्प्रीत्याचरणंस्पर्शभूतलं ततः पूर्वरूपेणचसुमनोभिरवाकिरत्पथि शंकूनसूक्तानिप्रपठंति द्विजातयाः ४४ चेचिन्मंगलगाथाश्चनेचिज्जयजयेतिच जितेनेरतिमंत्रवेदविदुद्घोषंतिचस्तनमागधमुख्याश्चकीर्तिपुण्यासुरादयः जगुः स्वरांदेवप्रकाशंतोनाट्येणाचोभयथास्वयोः ४३ लीलयाहोत्तयंतित्सरणमंदंकरामंजुलं स्वर्णपात्रपरिक्षिप्तमहत्पात्रगुरुसुभूषितोसुरशीहृतमवीगं मुखेभ्योमांगनेतथा चर्चरीरुरुरीवेणुवीणा साधुरिकाद्यः ४५ शब्दायंतेसुमधुरंगीतैर्जयंतेरवंप्रहृतेसमयेहृद्यंरामपुरःसरं मयंतिविशदंवस्त्रंत्रियाश्चविशस्तथा नृत्यंमालासमुद्रिताःमुक्तास्वरुचंचुतो

रणा रलध्वनाहेमरंराःपार्श्वयोर्मुरवैरिणाः शतानिचतुर्विधावर्णा अन्येयेचएवप्रजनाः ४८ हीनामहीनमधुतरासमानास्तत्रभोतिवेःसलीलचरणान्यासंतृलिकास्तरणेषुतान् ४९
वासयेतःकचिच्छोनारेवास्तीरधमन्वयु। महोत्सवंसमासाद्यगीतकोलाहलाञ्चितः५० करेष्वत्रागंगनाथंश्रमपिसारयोत्तमोगमंडलंसुभद्रांचरथमध्येन्यवेशयेत् चा
रुचंद्रानपाल्येनमंडयेनविराजितो। किंकिणीमालिकाभिश्चमालाचामरशोभितं५१ समारूढलाः गुरुकंभूयपूरितगर्भकोजनस्तानवासपित्वानेतृलिकासुसुर
णेनमान। भूवयेद्विविधैर्नत्यावस्त्रालंकारमाल्यकैः॥ पूजयेद्रथकारेतेःसञ्चाद्यभक्तिभाविनैः५३ नानाःपरेहिहलस्यायात्रांतरमपेक्षते यत्रस्वयंत्रिलो
केशःस्वरनेनकुतूहलात्।५४ मानयन्पूर्वमाज्ञोतोवर्षेवर्षेव्रजेत्सो। रथस्थितेनत्रनंतंमहाविरीमहोत्सवे।येयपणेनिमुदाभनत्यावासस्तयोहरेःपदे सत्यं
सत्यंपुनःसत्यंप्रतिजानेहिजोत्तमा।५५ नोतःश्रेयःपरंविद्मोत्सवःशास्त्रसंमतः यथारथविहारोयंमहाविरीमहोत्सवः।५६ यत्रागत्य दिवोदेवाः
स्वर्गेयांत्यधिकारिणः किंचित्रिलस्यमाहात्म्यंउत्सवस्यसुरद्विषः५७ यस्यसंकीर्तनात्पापंसूच्येज्जन्मशतोऽङ्गजं महाविरीव्रजंतंतंरथस्थंपुरुषोत्तमं
६० बलभद्रंसुभद्रांचजन्मकोटिशतोऽङ्गजं दृष्ट्वापापंनाशयतिनात्रकार्य्याविचारणाद६१ यच्छायासमाऋम्यव्रजन्महापातकोपहतिनरेणुसंस्पर्शनंकृतपुरुषित्रिधा पापंतद्
हंति६२ नाशयेत्स्वर्गगंगायास्नानजंफलमाप्नुयात् यमीवुवृद्धियोगेनरथमार्गेणयांपदिक्षेत्रिरथस्थाचद्वलस्यसमंतमलहारिणी तत्रयेप्रणिपातास्तुकुर्वतेवेत्रवेत्रव
त्राः अनाश्रित्यूटपकालेरत्योक्षमवाप्नुयात्।६४ गवांकोटिप्रदानस्यकन्यानामयुतस्यच वाजिमेधसहस्रस्यफलंशतोत्यसंशयः।६५ अनुव्रजंतिहलंसंयंयात्राकौतूहलादपि राम
अनुव्रजंतिनित्यंवेदेवाःशक्रपुरोगमाः यश्यंतिपेरयेयोतेरारुह्यहलसत्तमान् परेपरेश्वमेधस्यफलंतेषांप्रकीर्तितं वेदेरसुवंतिवेदाःनवक्तारोमोक्षशरायिनः रतिहासपुरा ६१

णांद्योःस्तोत्रैर्वापिस्वयंहरेः।सुवंतिपुंडरीकाक्षंयेवैविगतकल्मषाः वैष्णवंयोगमास्थायमोदंतेनारदरिभिः।कुर्वंतिवासुदेवायव्रजयशद्देनवासुतिं।७७ नैवेत्रयंतिपापानि
त्रिविधानिनसंशयाःस्थानात्स्थानमभिप्राप्यगच्छंतिनमानवाःपुर्यवर्जिताः। ननैनंकुरुतेवापिगणपत्यंनरोनरः।पीत्वासोमरसंसद्यःसुप्तिंप्राप्नोत्यसंशयः।७९ नामानिकीर्तनेनास्यतेनयांतिपरंपदं
अनुव्रजन्नानरूपेवेषाणांसंशयः।८० जयशब्देतिहलिनिहलिनिप्रहरंतियेवरंतरं एतेकामंहरंत्यंगंनःसमन्वितः।८१ नमात्मगर्भवासस्यसचरुःखमवाप्नुयात्।८२ वाम
रेत्यंजनेःपुण्यस्यकर्मणोनीलचोलकेः।रथस्यक्षायतोयेयेवाजयेयुरोनमोःसर्वाज्यमानोभरोभिर्गंधर्वैरप्सरोभिर्गं धर्वैरप्सरोभिर्गं।८३ अनुव्रजनद्भिरश्वैर्मेहेद्रासनसंस्थितः।भुन
क्तिभोगान्विलासान्यावत्रामंप्रवोत्तरंतेचव्रजलोकंप्राप्यमुक्तिमवाप्नुयात्।८४ हलस्यपुरतोयेवेपुष्पवृष्टिंवकुर्वते।७८ तेवैमनोगतान्कामान्प्राप्नुवंतिमनोरथा
नूनंहलस्यनामानिपुण्येपर्व्यंतरंयंतुयेनरा।परांसिद्धिंगताःसर्वेसिद्धगंधर्वचारणाः।८६ यत्रकुत्रसमुद्देशेहलंतुल्यपरायणं।तत्रसंनिहितोविष्णुर्यत्रयत्रहलायुधः।८७ तस्मिन्काले
महापुण्येदेवर्षिपितृसेविते।तेषुकंव्रजसन्निधाभूतंमायायादृगतंस्वयं।८८ यात्रासारःस्वरूपेणमहाविरीमहोत्सवे।८९ यथारूढःकौतुकायत्रयातिव्रजतांप्रभुः।तस्मिन्काले
वःदेवाःअप्युत्पत्यवेतस्मिन्पुरहूतपुरोगमाः।९० अभिमानंपरित्यज्यशेषाभूताहिधारिणे।प्रकुर्वंतेमहायात्रांतेसेरिभेपरिवारिते।९१ तेषामग्रेसरस्तत्रदेवाधि
प्रपिताप्रहः।चतुर्दशानांलोकानांकर्तापरमेश्वरः।९२ लोपितंव्रजगंतारंयेयेतंमहोत्सवे।अश्रुतोऽकृतपूर्वेवमयेमवे।९३ घरेघरेप्रणामंतिभगवंतं
सनातनं।यद्यप्यसुनिधेःहलाच्चभेरोस्तिष्ठाच्चयं।९४ यत्किंचित्कुरुतेकर्मतनरस्यमश्नुतेमहोत्सवस्यमहिमायत्रभवेनुयाधिनः।नानःपरतरंलोकेमहादेव
महोत्सवात्।९५ सर्वपापहरोयत्रःसर्वतीर्थफलप्रदः।हलमुद्दिश्ययेनरानरंतिवेनराः।९६ पलिविद्वस्यफलंमेरुरानेनतत्समं।तस्मांतेरेघरेघरेवस्यव्रजंतोगृहि

कालयोगविधिज्ञस्तेनकर्मणतत्रसंयमश्रुते। उपासनानिनानावैभक्तभोज्यानिचैवहि ८१ समर्पयतिरेवायतत्यात्रैवाहिनन्मने तेषामक्षयपुण्यानिसर्वकामप्रदानि
चा॥८२॥हरेरयनरायेवंपश्यतेतत्सुखीवुनः परेपरेमनत्रश्चपंकंभूतिपरिप्लुतः ८३ विहायपापकवचमभेद्यंजन्मकोटिभिः क्षणाद्विमुक्तिफलभाकयातिविष्णोः
शुभालयम्॥८४ सर्वकृत्नोतीधीनोरानानांफलमश्नुते मगवद्भक्तिभावानांनानापुण्यतमोमहः॥८५॥एवंसभगवान्हलः सुभद्रारामसंयुतः व्रजनस्त्रीरनश्रेष्ठो
द्वीपंयंश्चदिशेरशा॥८६॥पु श्रीमरंगोपसृष्टेनमरुतासर्वदेहिनो यापानिनाशयन्याशान्नरायालुर्मनलमल॥८७॥अज्ञानानामविश्वासःसतांविश्वसहेतवे निमर्गमुक्ति
रोषेषयात्रारंभाल्करोतिवै॥८८॥व्रजनन्मद्वारेवानांमत्यानांचदनार्दनः सर्व्येलालाटंतपः तिमध्याद्दमार्गमध्यतः ८९॥श्रीनाकर्षजनन्तस्थेस्लायंचेत्सजेःहृतः
तन्नानपश्चात्तगन्नरंपरंद्वीपमिषेचयेत ९०॥वामरेश्वनलङ्गतेःशीतलैर्व्यजनानलाधा वीजयेसुरीकासंसुमशृंगमनेवच सितादिःपानकेर्देयैस्वंरविकारकैः
स्वर्नूरैर्नारिकेलैश्चनानारंभाफलैस्तथा तथासीरविकारैश्चपनसैस्त्वक्षफलैर्नानाविधैस्तथा वासितैःशीतलोयैश्चस्वच्छतोयैश्चवासकैः ९२ रसुभिःस्वादुकटुभैश्चषड्भैर्यैस्तत्रराजकैः ९३ पूजयेत्परमेश्वरंमेश्वरंहिजनश्रेष्ठायेपश्यंतिजनार्दनं ९४ पूजयेतिपधायशक्तिनतेसंसारजश्रमं यंश्चाप्नुवंतिनरश्रेष्ठाब्रह्मलो
कनिवासिनः॥९५॥रथंजयस्थिनेरेवंजयंयेपुरुषंधभाःप्रदक्षिणंप्रकुर्वंतिनिश्चितःसप्तणवा पदश्रप्रणामान्कृत्वातेस्थिता भोजनयोगतः पुरारथस्थिता
नूग्रलाःस्तुतिभिर्यामिरजुभूः तुष्टावतांगिरैवेशरक्षिणाभानीलवाससि तोशनैःशनैर्नयंतोनैर्वेणुवीणानिनादिनैः॥९९॥घरितोस्तुतिपाठैश्चकर्तेमंधुरिकास्वनैः निर्
तैरैःपुष्पवर्षैश्चामरैश्चतेनेसत्तया ९२ एवंव्रजतिरेवेशसूर्यश्चास्तगतोभवेत्॥९३॥पिकानांमहसाणिज्वलिताभिमहस्रशः ९३ तदालोकप्रकाशेनमार्गशेषश्चनोयते

रक्षावरोहणंचैवोमरंपर्यहणेनच॥९५॥ममरंसुमहोत्सवंहरिरक्षणंकुलहलात् मरंयेनासमेरेवारंगिकास्वेमहोत्सवे॥९४॥चारुचंद्रानयेचारुमाल्यचामरभूषिते दलसंभमभे
स्वर्णवेदिकांपसस्तानेशेरशाचारुवलयावीतंसुधानेपसमुज्वलं॥साधुसोधानघटितेचतुर्द्वारोपशोभिते॥९७॥लोकारंवरप्रते महावेद्यांमहाकृतो॥९८॥दीपौवोमहेगस्त्ययज्ञा॰
भूरारत्नयंगण॥९९॥इतिश्रीस्वंदपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येश्रयज्ञिशोध्यायः॥१०॥ऋषयेमिनिरुवाच। अश्रुमेपांगसस्तोत्रमिरस्यचरक्षिणं॥तत्रासीनःसभगवान्
पुनश्चावत्तरन्निवा॥२॥वमासेरिव्यरूपोसोसुर्विभाव्यःसुतमुंगः नरापूजनोपहारैश्चमस्त्र्योज्यारिकैस्तथा॥३॥पूजयित्वाजगन्नाथंतोषयेद्दानदक्षिणैः॥४॥ब्रूहीत्युक्तोहरेर्विप्रैः स्वगं
धैरनुलेपनैः॥५॥व्रजन्नागुरुजधूपैश्चगंधतैलप्रदीपकैः॥६॥मोक्षयेज्जगतांनाथमुपहारैरनेकधा विद्रुताधनदेतस्मिन्समाहानिजनारंन॥ तिष्ठेत्यूरासत्यंराजेवरंमेतत्समा
रिशत॥८॥स्वतोधनंतोरराजेंद्रस्यात्यामिप्रतिज्ञ त्वांसर्वतोधीणितस्मिंश्चस्यात्तिमथितिष्ठति नत्रस्तात्वाविधानेननतीर्थनाथोपपद्यते॥९॥सन्नाहंमेप्रयच्छंतिगुंडिकामंदरंपरं
स्थितंतंणमंचमुभद्रोचमममाप्युच्यमापुरान्॥१०॥ततस्तस्मिन्समाप्तपुण्येसर्वपापप्रणाशने॥११॥स्वतोधनोधैरुपलरेविप्रुषाद्रिवरेशुभे॥१२॥स्नात्वातंतर्व्यविधिवत्पित्रदेवानतत्
सितः॥१३॥तटस्थंनरसिंहंतंपूजयित्वायथाविधि॥१४॥महाबेद्यांनरोगत्वाहृतशोचात्मसन्निधः॥१५॥पूजनेत्पूर्ववद्विप्राःप्रणामंहृदिपभितः॥१६॥समाहृत्यानरोनारीनसाप्नुनिसानु
षी॥१७॥विष्णुमापुज्यमाजोतिशासनात्सुरवंदिताः॥१८॥एवानरश्चनंपुण्यंराजोदशगुणंभवेत्॥१९॥यदिवित्तेचुरंतंवसंमल्लिभोजनरीपितुः॥२०॥अल्पंवाप्यथवाभूरिकोटिकोटिगुणं
भवेत्॥२१॥तुलापुरुषदानानिमहादानानिषोडश॥२२॥वेपरंतेनदानेपिसवैरंतंभवेद्रिलि॥२३॥सर्वेमेरुसमंदानंसर्वेव्रासमंमहि॥२४॥महाबेद्यांगतेहृतेयोगेयंखलुदुर्लभः।
अर्द्धोदयादिकायोगाःस्वर्तेनपरिभाषिताः॥२५॥महाबेद्यास्थयोगस्यफलंनार्हतिषोडशीं॥२६॥अतःपरंप्रवक्ष्यामिपितॄणांकार्य्यमुत्तमं॥यावन्नावंगयाश्राद्धेदत्तंभवेत्खलुदु

र्लभाः रिविस्यानरकस्थावातिर्यग्योनिगतास्तथा॥ तथामनुष्यजातिस्थाः सर्वेपितामहा॥ १९ शतपुरुषमंत्यात्मायंवांछंतिमुनेः क्रतं नवोविधिंप्रवक्ष्यामिशृणुध्वंमुन
य ः परं॥ २० ॥ अथावेपितृतस्तत्रपितृणांप्रतिरंपरां॥ तत्रआहुंतुप्राणातिरंतंपुत्रेमुरान्विते॥ २१ पंचमीचतिथिः श्रेष्ठाआहुंभुरयकारिणी॥ उभयोर्यैरिसंयोगोमहा
पुण्यतमातिथिः॥ २२॥ अस्यांश्राद्दंक्रतंपुत्रैःपितृणांनिरंतरंमनसन्निधौमुरवैरिणः॥ आहुंयेश्रद्दयाकुर्य्यान्नीलकंरन्नमिश्रयी॥ मध्यमेध्यतमं
देशेयोगेपरमदुर्लभे॥ पुरुषानशतमुद्दृत्यब्रह्मलोकेमहीयते॥ प्रशस्यःकुतपःकालोमेरोर्भूतस्थिरोदरः॥ पितृनुद्दिश्यवाराहःशंकःकनकंशुचि॥ तथैवात्रातिलैःसम्यक्
पैतृकीप्रीतिमुनमां॥ अथवाभोज्ययेद्विप्रानभोज्यमूल्यानिवारयेत्॥ एवंसमेवागुणवतेसहस्रभोजनंभवेत्॥ गुणागुणाविकल्पस्युनात्रयोगविधीयते॥ तस्मिन्नुदुर्लभेयो
गेमवैमुनिसमाहिताः॥ आयाहस्यस्तिनेपसेपंचमीपितृदैवतानक्षत्रंजगदीशस्यमहावेदीसमागमः॥ एतेयदात्रयस्युश्चेद्रिंदुघ्नसगोवरा॥ वतुष्पादःस्मृतोयोगः पि
तृणामक्षयप्रदः॥ पितृकार्य्येणासीर्लांगलिरिरूपआहुमत्रैवे॥ शृणुध्वमन्यद्दिजावेदसंगत्यत्रवाभिवा॥ नभस्यरेरोयःकुर्य्यात्चतुर्थेपियुगादिषुमः॥ आद्दंपितृनुद्दिश्यचा
श्वमेधांगसंभवे॥ २१ ॥ अथाश्राद्दमहत्प्रस्थश्रद्दयाविहितंहियत॥ फलमुद्दिश्यतेनात्रनाशकाप्यविचारणा॥ २२॥ दानंहोमोजपश्चाविसर्वपापप्रणोदनम्॥ तिलानिसमया
न्यत्रशुक्लेवमतिमंदरे॥ २३ एकस्मादुत्तरंश्रेयोयस्यस्यादुत्तरोत्तरं॥ शुक्लायाहिहिताःपाणाःसात्यातुसोमयुक्॥ हंदुघ्नस्यवेसेनेनसिद्धेरेणउत्तमे॥ व्रतमेतत्तुगद्दीया सैनेत्र
सेकल्पविधिवन्नरः॥ वनजागरणंनामसमवर्त्यातिवद्दनो॥ सर्वपापप्रशमनंसर्ववतफलप्रदं॥ तिलानिसप्तधौतानिस्थाप्यद्वित्रियवनकियः॥ कुंभेसोपूजयेद्देवंत्रिसंध्यंभक्ति राम
भावतः॥ ३४ उपवासपरोभूत्वासप्ताहानियेदुनाः॥ अष्टमेप्रातरत्थायप्रतिष्ठाकारयेद्दिवा॥ ३५॥ तस्मिन्देवंतीर्थवरेस्नात्वागत्यगृहंपुनः॥ मंडलेसर्वतोभद्रंनवकुंभैर्निधाय ६३

च्यतजावास्तद्दषीकेशंपूजनयेदुपचारकैः॥ तत्यपश्चिमदेशेषुस्थंडिलेविधिसंस्कृते॥ अग्निंप्रणाम्यएषोक्तविधिनाग्नौसणेसुतः॥ अग्निकार्य्यंप्रकुर्वीतसमिदाज्यंचरं
तथा॥ सहस्रंतुचतुष्कारःशतंवाप्रत्येकंनाशतंपक्षेनाणयत्रवैश्लवायवेनवैहोमविधिःस्मृतः॥ संस्पाप्यरुक्मिणंरथाद्दैश्वरत्नंसुवर्णकंविप्रायश्चलोजयेदरेनेप्रातयेविष्वक्सेनि
णे॥ व्रतंजरोगिमद्दत्वाविधिनानेनभोद्दिजाः॥ चतुर्वेदांगवेदांगपारगायोग्यदक्षिणां॥ नारीवाश्रद्दयाकुर्य्याद्देहोमरोत्तमंवाप्यपितृप्रलमाप्नोतियाकुर्य्याद्भक्तमु
नयः॥ यात्राकर्तुःफलंयाद्दक्व्रतकर्तोचतत्फलंलभेत्॥ ३७॥ इतिश्रीलिंगद्दराणेउत्तरखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येचतुस्त्रिंशोध्यायः
॥ ३४ ॥ जैमिनिरुवाच॥ अतःपरंप्रवक्ष्यामिरथयात्राकरंविधिं॥ भूतप्रेतादयोयेवानराक्षसाश्चमुदानिच॥ नवाधंतेरथयात्रेनमुनयोवध्नियन्तिप्रत्यहंपूजयेद्दिहान्हला
दान्भक्तसंस्थितान्॥ ४॥ गंधपुष्पाक्षतैर्नत्वाभोक्तेरपचारैरनुत्तमैः॥ त्यक्तगीतादिकंश्रेष्ठंवधूदर्शनविवर्जनं॥ रिक्तपात्रेभोवस्त्रिरथात्रायसालनेनचान्वहं॥ भूतप्रेतपिशाचे
भ्योप्रदद्याद्बलिमुत्तमं॥ ५॥ रथेतुपुरतोयेतुयेतनत्तारोहणेनरा॥ तेषांमाम्यप्रभुक्तंचयत्तथाभक्षिणश्चविशेषेणयेचान्यासोनशोभनाः॥ ६॥ सप्तमेद्दिनतः
कुर्य्यादृक्षिणाभिमुखोनरः॥ दक्षिणाभिमुखोविप्रोरथात्रांसमवाप्नुयात्॥ ७॥ दक्षिणाभिमुखोविप्रोविशेषेणरथायात्रांतुरंभ
भाःकार्य्याप्रयत्नतःसाहिभक्तिमद्दात्मनां॥ ८॥ अथपूर्वोत्तयात्रेयंदेवमुक्तिप्रदायिनी॥ यात्राप्रवेशेदेवस्यरथदर्शनमेवच॥ ९॥ भक्तुराविरोवरंत्येतांयात्रांनवंदि
नात्मिकां॥ १० ॥ अथावतरणंप्रोक्तंयद्दिवस्यात्प्रशंसितं॥ १२ सप्तमीपूर्णफलंनेयंमाहात्म्येरोहणोत्तरं॥ हंदुघ्नंधामंरथात्रद्दक्षिणाभुखं॥ १३॥ रथस्थंदक्षिनेभद्रंपश्चनोमुनि
भागिनः॥ उत्तराभिमुखानरद्दाब्रह्मलोकेवसंतिते॥ १४ ॥ नत्यंरत्नसालयेपश्येन्मरोरथायात्रा॥ १५ दक्षिणाभिमुखान्देवान्येपश्यंतिरथस्थितान्॥ तामुवंतिमहायोगफलं

सर्वेरिनंजनं १३ रथस्थंवा पताकायांतंयः पश्येद्वृषसंस्थितान् १४ तस्यजन्मकृतापैस्याद्यानिमेधःपरेपदे स्तुतिभिःप्रणिपातैश्चपुण्यदृष्टिभिरेवच नानानत्योपहारैश्च यजनेनेष्टवामरैः उपायनैर्वहुविधैरेवंपतिभिरर्चितः १५ नीलाचलसमायोतं यश्चस्थंदक्षिणामुखं १६ येपश्यंतिनरादेवं तेभुक्त्वोलोगतायुधं कामरूपधरःपुंसोद्रोनारदेवमुनिर्यथा १७ तेवैजन्मनिमहात्मानोवैकुंठेभवंतिहरेः १८ एवंनविवरंतंतंसिंधुनदीजनारंनं पश्येत्तंनरंराजायोगेःप्रयाताःपुरतोनराः १९ दक्षिणाभिमुखंयांतं प्रासादंनीलभूधरं २० सर्वतीर्थविधिंसर्वदानकृत्यतरंहरिं स्तुवंतःप्रणमंतश्चमहाभाग्यंनराः २१ ननेपुनरिहायांतिप्रलयेवैस्थितेध्रुवं २२ मुनयःकथितायोगामहावेरीमहोत्सवः २३ यस्यसंकीर्तनंदेवनिर्मलोनाघनेनरः यश्चैरंकीर्तयेन्नित्यंप्रातरुत्थायमानवः २४ शृणुयादपिसंयुद्धः शत्रुलोकेमहीयते प्रत्यक्षंरूपमास्थायोहरेः कुर्य्योयात्रामिमांश्रद्धाभक्तिभावेनमानवः १ सोपिविष्णोःप्रसादेनगुरुंचोत्तमंव्रजेत् फलंप्राप्यवैकुंठभवनेनास्तिकार्य्याविचारणा यस्यश्री वीवनाविष्णोर्भक्तिर्वाश्रद्धयान्विता तावतांयेमहायात्रायोपयांतुंमिछति ३ रथंयस्त्रिरहस्यंपरमंवेधसोदितं कारयित्वाथदृष्ट्वामानवोनावसादति ४ अनिश्चीसंदृष्टपुराणेउत्कलखेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येपंचत्रिंशोध्यायः ५ अजिमिनिरुवाच भगवन्परंब्रह्मस्वामिन्यनोत्सवमनोमम आषाढंश्रवणंवृद्धाहरेस्वाप्यंतुकर्कटे वार्षिकोश्वत्थुरोमासान् यावत्स्यात्कार्तिकीदिनं ६ अयंपुरुषनामःकालोहरेरतिधनंप्रति ७ कथंवदुपुरोवासान्यिमव्रतनरैस्त्यिते ८ फलंवदुरुकृतंहिंपान्हरेश्चैवपुरुषोत्तमं वानुमीस्यदिनेदेवनयनंतःसन्निधोहरेः ९ वार्षिकाणांचतुर्णांतुयात्रहानिवसंनयेत् पुरुषंसेत्रैजगन्नाथमनिधोनिर्मलोनरे १० प्रसहंवाजिमेधस्यसहस्रस्यलभेत्फलं लाक्षासिंधुतलेपुण्येपरंब्रह्मश्रीपुरुषोत्तमे ११ वानुमीस्यव्रतेनिष्टन्नशोचतिकुतश्चन ९-वानुमीस्येनिवसति क्षेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे १२ साक्षाद्विष्णुंभगवं

नस्तद्दृश्यंमुनिश्रेष्ठ १३ तस्मात्सर्वोत्तमंक्षेत्रंपुरुषोत्तमसंज्ञितं १४ यत्रलक्ष्मीनिवासेनेस्वयंक्षेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे १५ जोगिभोगासनेसुप्तःश्रीवानुमीस्येचवैभवैः सर्वक्षेत्रेषुसान्निध्यंनकरोतिजगद्गुरुः १६ अत्रक्षेत्रेसान्निधंतिष्ठंकुंठवेश्मनिदारुणं विष्णोःसेवुभगवानत्रमूर्तिमान् १७ मुक्तिदश्चसुधारूपश्चवानुमीस्येविशेषतः अन्यमासेनिवासेन दृष्ट्वाविष्णुंहरिंनरैः १८ यस्मात्तीर्थंफलंनहिंवानुमीस्येहरिंनरैः कृतः वानुमीसनिवासेनक्षेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे १९ पुरुषोत्तमनामेसर्व सन्निसर्वदुःखविवर्जितः हरिंहरिंमहापुण्यं सर्वक्षेत्रनिवासजं २० फलंदशगुणंभगवान्क्षेत्रेवर्षाणिमासतः सर्वपापप्रमुक्तोपिसर्वोत्तमंस्वर्गतोपिच २१ सर्वधर्मवहिर्भूतोनिवसेत्पुरुषोत्तमे नरोवानुमीस्यमध्येकंपः कुर्य्याद्देपाथदक्षनरः विहायसर्वपापानिवहरिंनश्चनिर्मलः नरसिंहप्रसादेनवैकुंठभवनंव्रजेत् तत्रास्तेसर्वभोगैश्चयत्रभोगिशयनभोगितालक्ष्मीसहितोहरिः शयनंभोगिराजस्यशेषस्यपरतःशय्यारत्नपल्यंहिकौपरिस्वास्तीर्यचोपधानं तुरत्नपर्य्यंकिकोपरि ४ करैरधूलिविलिप्तोसाधूर्ध्वंद्वातधुभौ २५ सर्वतोवेष्टितोंडिरहितोंचंद्रनोसितोंसाधुदूरोंसमांवृ ४५ पंजानाचित्रोपशोभितोंशवंस्यापथरंहत्नानिशोचेपतिमास्वयं ३ वर्णराजतवापिरितोरंगशैरंतथामथाशालंप्रकुर्वीनपुत्रालंपूर्वपूर्वकं ४ जत्रयाणांसुरगणांवेषादम्रे यथानर्यानिधायपूजयेरंवान्तत्तुयेनयुनिश्चिपेत्पादधूलीनेभावयेरेक्वेनेवांद्रत्नारिभिःसह २७ श्वेतेहिभगवन्देवसवैकोवैकजीवनं त्वापार्थवनुरोमासान् जगत्त्वाणंहरूयेहतिसप्राप्यैरेवंरोनेकमंगलनरत्नजनयोत्रत्यंचासुविनिश्चिप्यमोगत्यलतुलितोगतिभिः २९ न पेतरणप्यागरहद्वारंवामयेत्सुहिकाजयं पेचामनैःस्वायेचानरएषरत्नशताधिकैः ३० सुगंधिचंदनैर्लिप्तामाचल्यांतंररणशिभिःसुश्रयिसायचामार्यशोजनिर्मलंमनसुंदरं ३१ जगद्धोजगन्नाथजगन्नाथ

णपरायणाहिताग्नयजनगतामीशचतुर्मासाधनाशन २९ मुखाप्रशमपारिप्लानशक्रेणसहपूजितः गणेहिशयनागारंसुखमत्रस्वपप्रभो इतिसंप्रार्थ्यदेवेशंस्वायंयेत्सु
रुषोत्तमं सुरहंबंधयेद्धूरंविलीःशयनवेश्मनः स्वापयित्वाजगन्नाथंलभतेसुखमुत्तमं वार्षिकांश्चतुरोमासान्प्रसुप्तेवैजनार्दने अतेनेवेहनियमेमासान्वेचतुरस्रि
पेत् कत्स्यस्यायाविसुलोकेनरोभक्तोभवेध्रुवं नियमव्रतानिगदितः शृणुध्वंमुनयोमम मंचखद्वादिशयनंवर्जयेद्भूमिशङ्करः शक्तौनवस्त्रेद्वेस्त्रीमांसंमधु
परेरतं पटोलंमूलकंचैवस्तंकांचनभक्षयेत्नाभ्यभक्षयेद्वृरान् मसुरान्सितसर्षपान् राजमाषान्कुलत्थांश्चाशुधान्यंचसंत्यजेत् ३८ शाकंत्व
धियोमासान्श्रावणादीऊर्जादिकान् राजभोगायनान्यत्कालनरोदद्यान्मंपादकेवार्षिकांश्चतुरोमासान्नियमेननयेद्यदि तत्पापमस्यशतधात्मर्थेकार्त्तिकेशा
व्रताभवेत ३९ श्रीकल्पायनमस्तुभ्यंकेशवायनमोनमः।नमोस्तुनरसिंहायविष्णवेपापनिष्णह सायंप्रातर्निशामध्येमध्याह्नेपिचयोजपेत् तस्यपापानिनि
शाणिचित्राणिसुबहून्यपि निर्हरत्येवभगवांस्तूलराशिमिवानलः एकाहारोयतोहारोविप्लुतिर्मौल्यभोजनम् ४० आसाहामवधिंकृत्वाद्यावन्निर्व्यवधिर्भवेत् न
क्तभोजीभवेद्वापि स्वर्गेतस्यास्यवंफलं नैलाभ्यंगंविनास्नंमधुमांसादिवर्जयेत् आमाहचतुरोकारान्यंसंक्रांतेःकर्कटस्यवा ४२ आषाढ्यामश्वनीरोगस्तस्याग
ह्यांगान्यिमंव्रतं सर्वपापहरंदेवंपूजयेन्मधुसूदनं तरत्येषपरिसंकल्पव्रतार्चनजपादिकं आषाढेमेषसंक्रान्तौ कर्कटस्यतथा जलिपुटोव्रती। चातुर्मास्यंव्रतंदेवगृहीतंतत्व
त्प्रसादतः तवप्रसादान्निर्विघ्नंसिद्धिमायातुकेशव व्रतेत्विन्यूनसंपूर्णेपरलोकगतिर्भवेत् तन्मेभवतुसंपूर्णंत्वत्प्रसादाद्धरीक्षज ४७ इतिसंप्रार्थ्यदेवेश
पूर्वोक्तनियमस्थितः शायंयेच्चतुरोमासान्विप्रर्षिनमतिव्रती ४८ पारणेप्रतिमासांतेप्रीत्यैकल्पस्यकारयेत् मिष्टान्नैर्भोजयेद्विप्रान्पूजयित्वाजगत्पतिं च

समर्थस्तुकार्त्तिकीकारयेद्व्रतमुत्तमं तस्यापूर्त्यजगन्नाथंवह्निस्थंतर्पयेन्ततः द्विजाग्र्यान्भोजयेत्तस्मात्पूजयेत् यथाशक्त्याप्रदद्याद्धेनवंवस्त्रमेवच
अशक्तःकार्त्तिकेमासिव्रतंकुर्य्यात्तुगोदिने व्रतेचविविधंविप्राःकथितंपूर्वगोदिने तथाएकाहारंतुनक्तंवाद्यूनाक्तोपवासकं अनोदनंफलाहारंनक्तव्रतमथापिवा ५
३ यवगोधूमवंकुर्य्यात्पयसाव्रतंहिजाः पयःपीत्वानयेद्रात्रौशंकरोरोगमाप्नुयात् भुक्त्वाऽविविधान्भोगान्परंनिर्वाणमृछति नरस्तुत्र्याप्यशंकरेद्वीप्यपंच
कंमुनमं प्रीतयेदेवदेवस्यव्रतेभवेद्भुवी एतद्व्रतंसमाख्यातंभगवत्प्रीतिकारकं सर्वपापप्रशमनंविप्रलोकगतिप्रदं धन्यंयशस्यमायुष्यंसर्वकामप्रसा
धनं मुनयःप्रोक्तमेतद्वोरहस्यंचशुभप्रदं एतद्व्रतानिचत्वानिव्रतानिसुबहूनिच ५८ भगवद्भक्तिहृद्यानांजानीध्वंविप्रलालसे पलं महाक्रतूनांचव्रतिनांफलमुत्त
मं रानानांतपसांचैवसाखिकानांचयत्फलं एकयाविप्लुभक्त्यानवसमर्थफलमश्नुते ६० येपश्यंतिमहात्मानःशयनोत्सवमुत्तमं मातृगर्भेनसंयांतिकारयंतिच
येचहं डलवतीव्रतंचेदंप्रतिज्ञायतदत्यजन् धर्म्मोनैकारथविप्राश्चव्रह्मलोकेमहीयते ६२ इतिसंवत्पुराणेउत्तरखंडेश्रीपुरुषोत्तमसमाहात्म्येषट्त्रिंशोध्यायः ३६
जैमिनिरुवाच अ तःपरंप्रवक्ष्यामिरहस्यंगोपनंमुनमं संक्रांतेःपूर्वकालेयाकलावेविंशतिमेना १ अथ पुण्यकालोयंपुण्यवर्षमसुदुर्लभं पंचमंतेसमुद्भवे
स्नायेयत्स्वापयेद्विजाः २ सर्वोगंलेपयेत्सम्यगुरुकर्पूरचंदनैः सगंधपालपालंकारैश्चारुवस्त्रैश्चश्रीपदे: नानारत्नोपहारैश्चपूजयेत्परमेश्वरं कर्पूरगलतो
लूलंमुखवासमनोहरैः ४ दूर्वांकुरासनैर्नानाजातिनानापुष्पजैर्यजेत् मंगल्यैर्गीतवाद्यैश्चनारीहस्तैर्हलैर्दरैत पूजितंपूज्यमानंवाथः पश्यत्पुरुषोत्तमं पूजाशतगुणंपुराणंपत
मेरण्याज्जनार्दनः अयनेरक्षिणेतस्मिन्पूज्यमानः श्रियःपतिं येपश्यंतिहिजश्रेष्ठाःशुचिःतन्मनसः विहायसर्वपापानिविष्णुलोकेमहीयते स्वस्यावासमहानीयाज्ञास

वीमुक्तिप्रदाहरेः तस्मिंस्तस्मिन्हरिनेत्रदृष्टोभगवान्मुनिरो ध्रुवं विश्वसरेतोभूर्त्वाणयाज्ञासेयाकरुपावता ९ विप्लुनाकीर्तनाविप्राःपापीनांविप्लिषापहा आयासजनितंपुण्यं मन्यंतेतेनतेधमाः १० लक्ष्मीपतेर्भोजनायसंस्कार्योन्नमहानसः वैलवापिस माधायनिरूप्यचरुमुनमं ११ वैश्वरेवंप्रकुर्वीत भगवत्प्रीत्यसाधनं ब्रह्मणेदास्युपतयेप्र ज्ञानोपनयेनथा विप्लवेविश्ववर्त्मेचयुग्मंग्रोजरुयाकुचिः राज्ञानिपुक्तआचार्य्यःश्रोतस्मार्तेक्रियापरः १२ द्वारिचंद्रंप्रचंद्राभामैशान्यांसेत्रपालिने रक्षिणेचविरू पायगणांतपतयेनमः १३ दुर्गासरस्वत्यांचनैऋत्यांविनिवेदयेत महालक्ष्मांदेहाभाग्यांदिशिवलिःस्मृतः १५ विप्लोःपारिवरेभ्योयपश्वनोपनयेनथा उ दीच्यांबलिरानंतुनारदाद्यपश्चिमे १६ अग्नेय्यामग्नयेरद्याद्ययांविश्वसाक्षिणे पंच श्वसनरूपेभ्योविश्वकर्त्रेथमध्यतः १७ आपंतुपोजलेरद्यात्प्रत्येकंव लिकर्मणि रक्षाबलिंतरद्गोतुकारयेत्पाकमुनमं संध्यात्रयेभगवतः पूजापीवरकारणात् चतुःसंस्कारकांगानिभस्थभोज्यादिकानिच १९ बहूनियोजयेतत्रनरा स्त्रेवर्णिकान्नयः आचार्योनपिविप्रान्वाभूद्वान्यापरिसेवकान् २० लोकिकव्यवहारोयंपवर्तते श्रीःस्वयंध्रुवं भु क्त्वानारायणेनिर्वृतेनतयापङ्क्तशरीरवान् अमृतंतद्दिने वेपंयापपंमृत्भिधारणात् भक्षणान्मद्यपानादिमहादुरितनाशनं आघ्राणान्मानसंपापंदर्शनादृष्टिजंतथा आत्मारामाश्चमुनंपापंश्रवणेचश्रुणेहरि २२ स्प र्शनात्त्वक्तथापंमिथाभावंतथाद्विजाः गात्रलेपाद्देहपापंशारीरंवेरनसंज्ञयः २४ महापवित्रंहरयेनिवेदितंनियोजयेयुःपितृकर्ममुद्विजाः तर्पणंतत्तिलैपितृः सुरा स्तथाप्रयांतिलोकंमधुसूदनस्य २५ नातःपवित्रंवस्त्वस्तिहव्यकव्येषुसोद्विजाः नराणांरूपमास्थायनरश्रेष्ठिरिवौकसः २६ अभिमानोमहांस्तत्रदेवदेवस्यचक्रिणः श्वेतोनाममहाराजःपुराश्रेतायुगेभवत् व्रतस्थोत्रमहाभक्तिश्चकारपुरुषोत्तमे रंदुपुमेनरचित्तभोगमाज्ञानुसारतः २८ भोगाप्रकल्पयामासप्रत्यहंश्रापतेमुदा भ

स्यभोज्यान्यनेकानिषड्रसोश्चसुसंस्कृतान् २९ मालानिचविचित्राणिस्रगंधमनुलेपनं गीतवादित्रनृत्यानिविलासिन्यश्चदूतिच ३० राजोपहारंबहुशोवत्सरेवमरेहरेः बहूनिदत्वयापासभक्तिभावनिरूपितः ३१ ततस्तेनवशालोकमहाभोगाःदृष्टविधाः कल्पितालेनभूपेनविधुसंकल्पभानुना ३२ प्राप्तःपूजनवेलायांहरिंद्रष्टुंजगाम सः वस्मिन्प्रविश्यसेरा जाहृष्यमाणेददर्शतं प्रणम्यदेवदेवंशंखहस्तांजलिपुटोमुदा प्राप्तादृष्टारनिकटेतस्थिवान्पपतनमः दृष्ट्वास्वयंविरचितान्नुपचारानतुनमान ३ पायनसहस्रंचहरयेप्रकल्पितं चिंतयामासमनसाकिंविधानाबलेवितः मनुष्यकल्पितंभोगंग्रहीष्यतिहरिःकिमु देवैर्दिव्यैर्भोपहारैर्यःशक्यतेनाचनाविधो मानसै रुपचारैर्यःपूज्यतेपितयव्रता। भावदूरोबहिर्षगोनमुदेतस्यनिश्चितं रत्नसंचितंपनरराजादिव्यासनगतिंविभुं भुंजानमन्नपानादिश्रियासुपरिवेषितं दिव्यमन्नालं कृतयादिव्यगंधदुकूलया जनयैरलमंजीरकिंकिणीतनुमालया पूरयंत्यास्वरणैरन्यैरत्यासारंरमान ४० भगवत्प्रीतिरूपैश्चभुंजानैःपरिवेषिते दृष्ट्वाद्धतार्थमा त्मानंमन्यमानस्तदद्भुतं प्रोन्मीलिताक्षःसपुनःप्रागदृश्यंसमवेक्षत। ततःप्रभृतिराजासौपरांभक्तिमुपेयिवान् निवेदितात्मात्मनश्चचारसुमहत्तपः अकालमृ त्युनाशायस्वराज्यंमनवे ४७ मुनमं ४२ मैत्रेयराजत्रयमित्यंविज्ञातानंदकल्पपादर्पं दरर्शसमवर्णेनेनहरिंदुरितापहं योगासनाज्जनिलयंवामागावस्थितोश्रियं दिव्या लेहतमवीर्यंस्फटिकामलविग्रहं त्रिरंशेःसिद्धमुकैश्चस्तूयमानंसितानने चांतोविस्मयभीतोभीद्दर्वगद्गयागिरा प्रसीदनाथेतिलयद्वपाततधरणीतले तपः ८ हृशंतंप्रणतंतत्रयामनुजकेशरी। अकल्मषंसिनिपतिंविवक्षुर्भक्तवत्सलः श्रीभगवानुवाच उत्तिष्ठवत्सभक्तानांप्रणतेविहितांविभुं मयिप्रसन्नेनालभ्यंवरंन त्याथ्यंतोभवान् श्रुत्वेत्यंभगवद्वाक्यंसमुत्तस्थौनतोनृपः ५६ बद्धांजलिपुटोनम्रोभक्तयोवाचजनार्दनं श्वेतराजउवाच स्वामिन्यदिप्रसादस्तेमयिज्ञातःसुदुर्लभः

सारूप्यमयसंशाप्यस्यामितवमलिधौ स्थास्येयावल्पलेहं मदुज्झेनोज्झनः क्वचित् नाकालेम्रियतेकश्चित्कालेमुक्तिर्भवाद्भुवात् तद्भुवाभगवान्याहश्वेतराजानमुत्तमं श्वेतनेवोल्लितंभूयादऽद्यलंममदक्षिणे भुक्तावर्षसहस्रंतुसराज्यंसुमहद्भिमत ममनिर्मोल्यभोगेनक्षीणशेषाघसंचयः सुनिर्मलोतःकरणोमत्स्वरूपमवाप्स्यसि ५४ वरसागरयोर्मध्येमुक्तिस्थानेमुदुर्लभे मरीचायावतारस्यविल्वोमंत्यश्वरूपिणः ५५ संमुखोनोवसत्वेहिस्थिरकामवलिंयहः स्थातिंगास्यसिभूलोके श्वेतमाधवसंज्ञया युवयोरंतराले येप्राणास्त्यक्ष्यंतिमानवाः तिर्य्यग्योपिचकीटाद्याधुवंतेमुक्तिमाप्नुयुः ॐमरणंयत्रमरणंमिलंतिकिंमुमानवा तस्योत्तरस्यां दिशियत्सरःपापनिवहं तत्रस्नात्वाऽपस्पृश्यपत्तरीयेदृष्टिपूतःसन्यमाणांस्तत्रावाप्तिमुच्यते ५६ श्रासमं तारिरंक्षेत्रंयत्र कुत्रापिमुक्तिदं मूढात्मनांविश्वसितेप्रधानंस्थानमीरितं ६० तवराजन्येयेलोकाममनिर्मोल्यभोजिनः मतिरकालिकीतेषांकदाचिन्नभविष्यति रतिश्चित्सुंदरपुरेगणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तमसमाह्वयेसमुत्रिशेषाध्यायः [redacted] रतिरत्रावतारंतंमेश्वेतराजायवेधसा जगामांतर्हितोविप्राःश्रासादांतःस्थितोहरिः ९ सम स्तजगतीपाः श्रीःसृष्टिस्थितिविनाशहृत् वेल्लवीशक्तिरतुलाविल्लार्हद्वारिणी सुधोपमेमुपक्वान्नंभुंक्तेनारायणःप्रभुः तदुच्छिष्टभोगोहिमवी घ्नत्वकरः नतादृशंसमंपुण्यंवस्त्वस्तिक्षितिवीतले प्रायश्चित्तमशेषाणांपापानांपरिकीर्तितं भगवत्प्रादपद्मानुध्यानेक्षणोपासनादिभिः पापसंस्कारकर्त्तृणांसंपर्कोजनदूषणि ५ पद्मायाः सन्निधानेनसर्वतोश्चुच्यःस्मृताः विल्वालयगतंतद्धिनिर्मोल्यंपतितादयः स्मरणेनिवेदनदृष्टंतयाविल्वस्यधारणं व्रतंस्यादिधवा श्वेतसर्ववर्णाश्रमास्तथा तत्प्राशनेनमूर्धतेरीक्षिताश्चाप्यहोत्तराः दरिद्रःकृपणोवापिमूढस्यःप्रभुरेवच स्वदेशाःपरदेशाश्चसर्वेचात्र

समागताः नाभिमानंप्रकुर्वीतविलोनिर्मोल्यभक्षणे ८५ भक्तवात्सल्यभावोहिभक्तानुकंपाहृदःसंशमनेनवा जाकर्टभक्षितंतद्धियुनातिसकलांहसः ९० सर्वरोगोपशमनंपुत्रसंपदनप्रदं श्रीदरिद्रहरणंश्रेयविधायुःश्रीपरंपुंसांयत्सेवातोमहोत्तमविलोमितंतेजसं विरंतियेतदत्यंतंपूतःपंडितमानिनः ९१ त्यंयेदरंधरासेवुमदतंनापराधिनः येषामत्रनरंडंध्रुवंतेषांचदुर्गतिः १२ कुंभीपाकेमहाघोरेपच्यंतेतेतिदारुणे विवशाःकर्मयोवापिपुरुषास्तत्स्वयोहिताः निर्मोल्यभक्षदोषेण्यनाशितात्मानिश्चितं दृतिमत्यप्रतिरोधःप्रत्यहंतद्भक्षणेनातवैषापविनिर्मुक्तःयुद्यंतःकरणोनरः १३ तप्तवैतरणंस्थानंकदाचिन्नसंशयः १४ चिरस्थमपिसंस्कार्य्यंनीलंवादूरदेशतः यथातथोपयुक्तंतत्सर्वपापापनोदनं १७ नैवेद्यान्नंजगद्धर्तुर्गंधैर्धारिद्र्यंसमं हरेत् सर्वारिसंशमिभक्षणाच्चधनाशनं लवणंहरतेनाशंयत्यद्धवैद्यवद्यो सुसंस्कृतोभुंक्ते स्वयंचक्रपाणिर्युगेमन्वंतरादिषु १९ सप्तद्वीपावनीमध्येमानवेषुनरेश्वरः सारंगोनामराजेन्द्रोजन्मजन्मनयद्वेषितं २० दारुरूपंपरंब्रह्मसर्ववाक्षुयगोचरं प्रकाशतेभोमुनयोनदृष्टंनश्रुतंक्वचित् तत्रमेप्रवरंपापप्रक्षणेपरमात्मनि प्रवृत्तिरूपाशक्तिःश्रीःप्रवर्तनयतीयद्वत्विश्वंतरश्चाति जगंनाथंतद्वेदुरितापहं किमत्रचित्रंनोचित्रं प्रायदुर्लभंमुक्तिकारणं २३ तात्पर्यपुरुषवर्तानत्रविश्वासश्चोपजायतेनिराचारप्रधानेषुपुरुषेषुनयत्नतः कलिर्नितांत २४ तहिमानंनवेत्त्यन्यविशेषः श्रूयतेकलौ घोरेकलियुगेतस्मिन्त्रिपादोधर्मविलवः धर्मस्यारेरुपारंह्रदविनत्यभयावहंतानर्नेनतप्रधानाहिदांभिकाःषड्डलनयः प्रायश्चधारांमुन्यात्रिद्वैपत्यपरायणाः नष्यार्यनिन यंतिव्रतयंतिकदाचन अधर्मवदुलाःसर्वेहिंसकालोलुपाःपरे परोपरिवारेनतुष्यंतिस्वद्रनिंविना २८ अमंगलौकीतुकाद्यापिपरकार्य्यैकनिष्ठितिवे क्षुद्रकार्य्याशयाः स्वस्वपरकार्य्यप्रबाधकाः २९ धर्मलक्ष्यांश्चिपरान्मवज्ञायस्ववेशमनि परयोषितिनिरायांप्रसक्ताःपशुचेष्टिनः ३० स्वपित्रोर्नारिकंचापिव्रतंचान्यत्सचित्तजाविका

नहि ज्ञातीनांयेषांवाधारलौकिकं ३१ अज्ञताधीनवेदेनअन्यायात्तधननेनच वित्तशाठ्येनयत्युपनसम्यद्फलदायिनत् ३२ प्रायःकलियुगेभूपाःप्रजाधनपरायणाः क
रादानपरानित्यंपाखिष्णश्चौर्यैकनयः वर्णसंकरिणःसर्वेदुष्टाःप्रायेकलौयुगे दातारःप्रार्थितायवशूद्राश्चप्रसेवकाः ३४ श्रौतस्मार्तादिकंकर्मनतथासदनुष्ठितं युगे
चतुर्थेभोविप्राःपरलोकायकल्पिताः ३५ दानधर्मपरोलोभनान्यधर्मःप्रशस्यते कर्मणामनसावाचाहिनमिछेद्विजनानो ३६ दानिहोत्राद्यभगवान्वेदस्तुतिरितामतं
तुः ब्राह्मणायत्यसंतुष्टाःसंतुष्टास्त्वन्यायहं ३७ उभयत्रसमोभूत्वाद्विजेदानंजनार्दने यद्दत्तंहिद्विजावाक्यंनतत्स्वयंभगवान्वेदस्तुतिरितामतं ३८ ब्राह्मणा
गुरुः भगवानपिदेवेशः साक्षाद्विष्णुर्द्विजप्रियः ३९ सदावतारंकुरुतेब्राह्मणार्थेजनार्दनः तत्यालनार्थंदुष्टानांचनियःहन्तियुगेयुगे ससर्जब्राह्मणान्नग्रेस्वआरोसच
तुर्मुखः सर्वेवर्णाःस्वयंकृष्णात्तेवांवर्णेषुजज्ञिरे ४१ तस्माल्लिंगयुगेतस्मिन्ब्राह्मणोविग्रहोवच उभौगतिश्चसर्वेषांब्राह्मणानांहरिर्गतिः ४२ हरिरेवात्रसर्वेषां
गतिःपापेकलौयुगे शातयामादिसेत्रेषुसत्स्वयंतेकीर्त्यतेपिच तस्मिंश्चीलाचलेपुण्येसेत्रेसेत्रेश्वरेवरे जीवभूतःसर्वेषांशरणेब्राह्मणोनोहरिर्गतिः ४३ हरिरेवात्रसर्वेषां
कारयशरणंवरः कलिकल्मषनाशायप्रायोदुःखतकर्मणां ४५ दर्शनस्तवनोच्छिष्टभोजनेमुक्तिदायकः उच्छिष्टेनमुरेशस्यआत्मयस्यकलेवरं ४६ नरा
धारस्तदात्मादिलिप्यतेनसपापकैः निवेदनीयमन्यासुमूर्त्तिषीशस्यवर्तते ४७ यावन्नंतरपिप्रोक्तंउच्छिष्टंतुविभोःकर्मभुंक्तेत्रैभगवान्पश्यत्यन्यत्रचक्षुषा पु
रायंयंप्रार्थितेदेवायोगिभिःपरिवेष्टितैः निर्मोल्योच्छिष्टभोगेनतवमायांजयेमहि ४९ अत्यंतलिप्तिमितिश्राणामनायासेनमुक्तिदः शय्यासनभोगादेरमतेत्रश्रियःस राम
ह ५० अत्रचेछाभगवतोवेदार्थंदृतिधार्य्यतां समतिक्रांतधर्मोहिनकश्चित्यवर्तते वेदरक्षार्थमेवास्यसंभवोहियुगेयुगे प्रमाणभूतोभगवान्विष्टंकृयमाचरेत् ६८

ग्रमिचविरुद्धचरितेनजगद्देवतयाभवेत्ता ज्ञाचारोगहिवेदार्थेनिश्चितेधीमतांगतिः मध्यदेशमकपूर्वमत्रागच्छद्विजोनमः शिलाचारेमुनिमलःशास्त्रार्थपरिनिष्ठितःसदा
शांतःसदाशांतःकापवाऽमनसेमहीं ततोर्थयात्राविधिनाहरिमभ्यर्च्यसालिकः शिलत्रमनोधिनयानरंस्वचनेपरः मुचिः यत्रशेवंहरन्स्थानंभोगःकृष्णमिहिशास्त्रतः ४८
देवोच्छिष्टेनजग्राहन्यपाकानिशंकया देवलैरपिसंत्यक्तंदेवयोग्यंकथंभवेत् ४९ अयोग्यस्यात्मनेवेद्यंमयाज्ञानेऽवेधुवं अगस्तेनवनेवेदेश्रीमेयेनतदाहिताः
४५ शास्त्रंवर्षितस्यात्तुचरणामुंजोरलिवेदितं ततः सम्यधिसंमयोविद्वल्लोहतविग्रहः ५५ सकुटुंबोभवन्मुक्तोगणमुख्योहसंहतः मनसाचिंतयत्येवंनिर्निमेनकथंमुने ६०
सुटुंबसहितस्यामुपीडासंवोगभंजनी सर्वचिंतयमानस्यत्रिरात्रोतेभवन्मतिः ६२ नेहशाआधिदाराजसर्वेषामेवकारकाभवेत्तकोवादोहतोसामिरेतस्मिन्सुरवोत्तमे
नसुदृष्टिपूर्वकंकिंस्यात्ततोमेव्याधिकारणं सुदुःखित्यंचिंतयित्वादरेणोनारायणंप्रभुंध्यानावसानेतुशवशात्ततस्तार्थेदर्शकः शीलिन्युवाच चतुर्दशापिसाविद्याधर्म
निर्णयकारणं पुराणन्यायमीमांसाधर्मशास्त्रांगमिश्रिताः वेदास्थानानिविद्यानांधर्मस्यचचतुर्दशा तासांसत्तवनात्यानिमुखत्वमाहिनिश्चितातामिरेवाचरेद्धर्मं
मितिशास्त्रार्थनिश्चयः तस्यधर्मस्यरक्षार्थमवतारोयुगेयुगे तमुल्लंघ्यवर्तमानोभवेद्दैत्यइहध्रुवं अरंतुरेवरेवत्यक्तमेणामनसागिरा धर्मशास्त्रमतिक्रम्यनव
नैगार्थकामयोः जनेनकृतमात्मानंहरेः संचिनुतेपापसंचयं रभुमन्त्रागतोरेवत्तरंनरवाचिना हृदयंक्लेपराधःकृतोरेवत्तल्लाभस्यपथवर्तिना सर्वोगंवाधतेयस्माद्दुरो
व्याधिरेतुकः ज्ञानतोज्ञानतोवापित्वत्पादसरसीरुहे तोयराधोयोरेवनतस्मस्तहरांबुधे ७० भूमौस्थानिनियानांभूमिरेवावलंबनं त्वयिजातापराधानांत्वमेव
शरणंप्रभो तवापराधजंपापंत्वमेवशमितार्विभो महिसंतापजोनरेदृष्टिसंयोगजोयथा नरिमांदुरंशंदेवप्राश्चांपापजांविभो त्वालापांगेनशमयत्यखर्वंकरेतु

ना मामुद्धरजगन्नाथपतितंशोकसागरे त्वद्दर्शनपथंयातः किंतुशोच्योभवेन्नरः निसर्गकरुणाभोक्ष्येयस्त्वदृष्टिपथंगतः साद्यानंदाब्धिसंमग्नोशोचतिनकंचन ७५
नाल्पमाप्तोवरंदेवत्वामहंसंस्तवंप्रभुं नोपसर्गोतरायोमेभुवंमेधाविभीषका तत्प्रसीदजगन्नाथसेवकंत्राहिमांमरा सेव्यसेवकसंबंधादृष्टपापंधर्मसम्मुखे रतिस्तवां
तेतत्प्राप्तुदेहपीडागमनंदा दर्शनेशोधगोविरंचनिहरंमनश्चलं दिव्यसिंहासनाकूलं दिव्यालंकारभूषितं आददानेश्रियादत्तं परमालंकरांबुजे त्रासावशेषंयात्रेषुसि
पंतंचमुहुर्मुहुः यावद्दर्शनंवत्सुजातंतावदर्भनसत्तरं ८० विलाससमितामोगं दृष्ट्वालक्ष्म्याचवर्जितं तेहदूचिलक्ष्मायत्नःशैल्यिःसहिजोत्तम ८१ सस्मारात्महृतंहरी
दर्शनेवेद्यग्रहणोत्सिनं क्षुद्रोद्वेशिकःप्राज्ञः सर्वज्ञाननिधिर्भवान् ८२ हरंमहद्दर्शकारभूतंतत्वविसर्गकः तन्मायामूढमनसोजानायुःकथमाशते ८३ निरंकुशामनि
वीच्यामिलत्सृष्टिलयात्मिकां रतिमुवंतेनहरिंसतेनेवोच्छिष्टपाणिना ८४ सिक्तेक्षयासशेषांस्तान्सर्वांगेहिमसत्तमं तैःसिक्तोमरणाःसद्यःसुधासेकोपमैर्मुदा व
भौदिव्यवपुःश्रीमान्नजाबन्मुक्तोयथामुनिः महिमानंतुभक्तानांभक्ताएवविजानते महतांस्तुतिपीडातुबंध्यानांनभवेत्क्वचित् स्तुत्यैरीर्ष्यसयंयात्राद्रुद्धिरूपरमात्म
नः ८७ भुक्तान्नहृतायैमात्मानंमेनेसद्विजपुंगवः साधारणंधर्मशास्त्रंक्षेत्रेक्षेत्रेलिखन्विचार्य्यते ८८ अयंतुपरमोधर्मोदेवेनपरिकीर्तितः आचारप्रभवोधर्मोधर्मस्य
प्रभुरच्युतः इत्येसोचिंतयद्विप्रःकुदेवाद्यैर्वशेषकं ८९ आजहारस्वयंमुख्याधानभंगमथापच प्रवृद्धचिंतयामासस्वमनंतंविस्मयान्वितः अयमेवमनर्द्धोत्थः राम
ज्ञात्रिधर्माश्चरं ९० नैवेद्याशनमात्रात्मयमज्ञानन्परमाद्भुतं इत्याश्चर्य्यपरस्तत्रबलवत्प्रलयेनवेद्विजः नैवेपेनकुदेवंस्वंमार्गयामाससादरं ततःसर्वेनीरुजोत्तस्थुर्बा ९६
क्याहृष्टमानसाः ९५ जीवन्मुक्तंमन्यमानाःशशंसुःसेत्रमुत्तमं नास्तंस्यस्यमंसेत्रसमद्दीपावनीतले ९६ यत्रजोछिष्टदेनेनवपाचनेचपतेपरान् पुरुषोत्तमसा

९२ चतुर्दशादशवत्सरांस्यमरैर्भुवं धर्मदेवाप्रसाद्य अमुनात्मस्थंबुजं यमर्द्धयंतिशकात्पादिमभोगैरनुनेभे: ९३ समानुष्यकृतंपुंसःसेत्रेलिखन्परमंद्युतं ९४

दृष्यंसेत्रेपरमदुर्लभं ९७ यत्रस्वर्गश्चमोक्षश्चभुक्तिश्चैवकरेस्थिता श्रोतानांभवकांतारेभाग्यात्रत्रसमीपुसांनानाभोगोपतत्तानांमुक्तिमार्गःसुखंभवेत् रत्यंतेह
र्षमापन्नाःप्रलपंतेपरस्परं ९९ यएषेभोजयामासुरत्नोत्पत्तिविदेदिनं ततलिनिर्मलाविप्रास्तरुणादित्यवर्चसः १०० हेवत्सवाभवत्सर्वंनिष्पापाविगतज्वराः
नैवेद्याशनमात्रात्मयंकथितंभोद्विजोत्तमाः श्रुत्वापिमहतःपापान्मुच्यतेपापकृन्नरः निर्मोल्यप्रहणात्सद्यःपलंवक्तुंनशक्यते सासाद्भुतस्तत्रेणाध्रियतेव
पुषाद्विपत्ता सुव्यचंदनमाल्यादियरंगेचूर्णलिप्यते अथनातंयथाकालेनिर्मोल्यंतन्मकीर्तितं भारणंशिरसातस्यप्रांगेद्यधिमार्जनं अकार्ष्टिकोद्दिनाचार्यो
ऽभिषेकंफलप्रदं समस्तंगुरुतल्पादिपातकोपविनाशनं लेप्यामूर्तिर्यथाविलेप्यमथोलेपउत्तमः श्रीखंडागुरुकर्पूरकस्तूरीकुंकुमादिभिः पिष्टप्रलेपनंहेन
चंदनागुरुचारुणा शरीरेवासुरेवस्यादंपत्येनकारितः १०७ प्रत्यहंगोद्विजश्रेष्ठाबर्षेवर्षेचवापनं लिप्यानांलेपनिर्मोकेरक्षनंप्रथमंस्मृतं एतन्नचेत्पतेलेपः पिष्ट
प्रिंप्येपुनश्चर्तेन्नान्यलेपः प्रशस्तोत्रसविद्वोरंगसंमितः शय्यैवेहरतांनामनिद्रासंपुरातनी चंदनाईशरीरंतंदृष्ट्वाविस्मुपुराब्धिजा ११० सोगंधाद्धीमयामासनप
पुत्रःसमूदधीः तस्यप्राप्तिंनियुक्तश्चशाहुःशागद्विजंपनं १११ हरोनपदुरुमारामसोपलिप्यहरिंसकः नावत्यदेशकुरुतेवैश्चंतंत्यात्मभवल्लिता ११२ असीमसक्षुधाणि
श्चनस्मेयोदनवांछिलाततोवर्षेधिस्थायातिथः पुरुषत्तमः स्मृतः ११३ निर्मोल्यानांप्रधानंतत्प्राणारहोविनाशनं पुरारमनकंदेत्यसमुद्दोदकचारिणः ११४ व्याधि
नारंजनानांवैमायाबलपराक्रमंभगवानपिमायावीपिताभहनिरेशतः ११५ तस्यायुतारेणविभुः प्रविश्यवरुणालयं अन्विष्याहृत्यवेत्रायांनिधियंपेशमहीतले ११६
मथोमुकूचतुर्दश्यांहरोयेनानवोनमः भगवत्करसंस्पर्शात्मुगेंद्रिरभवत्क्षणात् ११७ तस्यैवनात्मातंसम्यक्प्रजयाहाश्चर्यमानसः मात्मोद्धत्यदेशमीतिताबनमालया

अर्चितयत्तत्पगंधयावद्दस्तुचिरस्थितं तत्पाणिगंधःसर्वेषांपुष्पाणांसौरभाधकः २९ वर्णास्तुभगवन्मे नेस्तुल्योभूत्तस्तुशोभनः तत्पमालाभगवतःपरमप्रीतिरायिनी शु
क्लापर्युषितापाणिनदृष्टाभवतिहचित तत्पमुग्रथितांमालांरत्नादमनकारयेत २१ उत्तारयेन्महाप्रीतिविलोपोमुक्तिदायिनी श्रंगापकर्षितांमालांभक्त्यायोधारयेन्न
रः दयंमधसहस्रस्यफलंप्राप्नोत्यसंशयः तुलसीकल्पितांमालांविलोरंगापकर्षितां धारयेन्मूर्द्धिवंशेवमुक्तोयावद्दहंसेऽवनि तावत्तस्यैवाब्जिमेधंफलमश्वमेधशते
विमोक्ष्यतुलसीपत्रंयावदऽस्तयनोहरः तावन्नरहंसमाणिविमुलोकेमहीयते हरेर्नैवेद्यमन्नंवृतुलसीदलमिश्रितं प्रातिग्रासंसोमयानफलंतत्समंश्रुते यावन्ती
वंतुभुंजानीधुवंमोक्षमवाप्नुयात् अर्घ्यशेषादिकंविलोक्षत्याचामनोदकं पादोदकंस्नानवारिप्रसेकंपापनाशनं सर्वतीर्थाभिषेकाणांफलदंग्रहनाशनं अ
लक्ष्मीपापरोगघ्नंघृतवेतालनाशनं श्रवणमेधमंस्पर्शेदोषनाशनमुत्तमं सर्वदोषान्नाशनफलप्रदंभेषजवद्दहेत अकालमृत्युहरणं व्याधिमृहनिवर्हणं सुरागोमां
समक्षाद्रिपमंघविनाशनं एतेराजन्तरेहस्तुश्रुणुष्वापरिसत्तमे २१ नाशंचविधतेतस्यसर्वकर्माणिकारिणः यावज्जीवंप्रतिज्ञायययस्तेत्यक्तमेवत्रा पद्मी या
डुरिवाखल्यमुच्यद्विजोःप्रसादतः एवंतत्रवसन्श्रीलोकानुग्रहकोक्षया ३३ रममाणःश्रियासार्द्धं अनायासविमोचकः निर्मोल्यपारंवृनिवरैर्नत्यरानेसदालोक
नेतत्परमाणः पूज्योपहारैश्चविभूतिदातासेत्रोत्तमेश्रीपुरुषोत्तमाख्ये ३५ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येऽष्टत्रिंशोध्यायः ३८ मुनय ऊ
चुः मुनेत्वत्तःश्रुतंसेतन्माहात्म्यंजगदाश्रितुः निर्मोल्यप्रभृतीनांचयथावदनुपूर्वशः श्रोतुमिछामहेब्रह्मन्यात्राद्युत्सवलक्षणं श्रुत्वैतात्त्वतोब्रूहियथावोदेशःकृतः
पुरा। जेमिनिरुवाच सर्वेषावत्तेनलोकेहिताय पुरुषोत्तमः नानापुराणविकल्पैश्चनानारूपविधेहितैः नानाभावविलासेनानात्मासंगन्नमयः अहंकारविनाकमैप

संतोहिजसतनमाःप्रहंकारेणवर्धतेकारणारंभवादिभेत्सुद्यहंकारयुक्तस्तुयत्कर्मारभतेनरः।तत्यसत्पुरुणमाप्नोतिफलंशुभमथापरं।हरिस्तुत्रिविधानेषांगुणाभावे
नभाविनां।ज्ञानयेसात्विकाःसंतःफलत्यागात्रियाश्चयाः।भगवत्प्रीतयेयेकर्मकुर्वंतेनेमुमुक्षवः।परत्रयत्रईयाकीर्त्यैफलमुद्दिश्यवापुनः।बहुविघ्नत्ययासराजसं
कर्मतत्स्मृतं।तामसानुगतिकायेचरहस्यार्थेकपरायणाः।प्रसंगात्फलसिद्धंतंतामसंकर्मकुर्वंतेप्राप्तिकानांजगन्नाथः सर्वेषांसर्वभावनः।प्रीतोदद्यात्फलंतेषांयिमु
क्तिदानानसंशयः।९०राजसास्तामसायेवैमूढात्मानःफलैषिणः।उत्सवादिरहंतंकर्ममन्यंतेफलदायिनं।९१संभूयवहवोविप्राःसारभंतेत्यकंविधिं व
दुत्सवापसदुःखंयतकर्मतेषांफलप्रदं।इतिमत्वाजगन्नाथंसेवामुद्दरणायवेशतानुगतिमूढानांचित्रश्वासायदुरात्मनां।यात्रानानाविधाविप्रावर्षेवर्षेप्रवर्त
तेतत्रस्नानंमहाबोधोउत्सवश्चप्रकीर्तितः।९४ महायात्रात्रियंपुंसांकीर्तनात्सापनाशनं।दर्शनंदक्षिणाभूमेस्तत्रयात्रशतोत्तम।सर्वपापहरश्चेवामुक्त
दोस्त्रिगायणः।अतःपरंप्रवक्ष्यामिपवित्रंस्नपनंविधिं।९८ शंपीतस्यजगद्धातुःपरिवर्तनयेनमुगं।लभत्यविमलंपक्षेसंप्राप्तेहरिवासरे।९९ त्रिलो
क्यएहहारिणेगत्वाप्रविश्यचालमस्तुवा।जगन्नाथंपयंकेशपिनंमुरा अवद्यप्रशनेहीरंपूजयेदुपचारकैः प्रणम्यभक्तपातत्वादीनमुलोपनियंदेस्तुवन्।
मंत्रंचेमंपठेनवंस्नापयेदुत्तरामुखः।इदंवरंवजगन्नाथकल्पानांपरिवर्तक परिवर्तनमिदंसर्वंयेनस्यावरजंगमं यदिछाचेछिनैरंवजगत्यत्तप्रसुप्तिभिः।
जगद्धितायसुप्तोसिपादंवैनपरिवर्तय।पार्श्वपरिवर्तनकालेयंजगतःपालनायते २२।नवाशयाचशक्तिपिद्वारतिष्टंमुस्तुकः।हृत्पुंसत्यादकमलंविसंचनजलदेनले

महातलंजावयतिप्रजापालनदेतुकं।रतिसंप्राप्यदेवेशविनयेत्तोषयेतत।व्यजनेश्चामरैश्चैववालजपैरनुकल्पकृत।सुगंधिचंदनैरत्यसर्षोगविनिलेपयेत २

स्वादुनिसुविकारैश्चविहितैःपायसेसत्या पावकानिचहव्यानिफलानिविविधानिच सूपापूपान्बहुविधान्घृतशूरान्सयवसा न् पङ्क्तीश्चूलपक्वान्नराशिंश्च
द्विजाः शय्यागृहद्वारिविशेषनैर्भक्त्वानिवेद्येत तस्मिन्कालेतुयःपश्येत्सुस्नाहृद्यपरमेश्वरं परिवृत्तंचनाभीतिजननीगर्भसंकटे तस्मिन्दिनेहरेरूपंधरेद्यहिमहाक
लं देवमुद्दिश्ययःकुर्य्यात्सर्वमस्यघतोन्नेत स्नानंरात्र्यंबुतेदोषस्तस्मात्रीजागरंगीतं चा २९ उपवासःसनियमोब्रह्मचारीतानेद्दिजनर्यणं सोगंधव्रतमिदंकृत्वाविधुलोकमवाप्नु
यात् यंयंकामयतेचित्तेनंतंप्राप्नोत्यसंशयं अथवःकथितोविप्राःपार्श्वपर्य्यायनोत्सवः अनायासेनलोकानामक्षयःसुखैरवाप्यते अतःपरंप्रवक्ष्यामिसुखंयत्स्यादनंतरं ३०
सर्वं पूजयित्वाजगन्नाथंदद्योमुद्राःसमहोत्सवे अथैकादशरात्रिभिःपुण्यमाल्यवस्त्रावृलेपनैः नतोन्निशेषोरात्रौजलशयंसमभ्युतो नारिकेलारिभिर्दैव्यैःपिष्टकैरर्चयेद्ह
रिं नालिकेरैर्नीलंकल्प्यकार्त्तिकव्रतमुत्तमं व्रतेनतेनतेनवनयेद्यावद्रेकारशंसिता ३१ तस्यामुत्थायपयेद्रवं सुयुतंजागरीश्वरं पूर्ववत्पूजयित्वातुनिशिमध्येजगद्गुरुं उ
त्थापयेद्रियंमंत्रैश्चावयेद्घृतकैर्मुरा उत्तिष्ठरेवरेवेशतेजोराशिजगत्पते वीरेशेतत्सकलंरेवव्रमुद्रेतन्नमायया प्रबुद्धत्वंपुरीरकेश्राहारिणानयनेनंवे त्वयाद्
ष्टंजगद्दिदंविश्वंपरमेष्यति श्रीतस्मात्तांक्रियासर्वाः प्रवर्तंतेततोध्रुवं रत्युत्थाप्यजगन्नाथंदेवुवासादिकस्वनैः वंरीमागधसूतानांस्तुतिभिर्मंगलस्वनैः शं
खकाहालमुरजवाद्यैर्नृत्यगीतकैः जयशब्दैस्तथास्तोत्रैर्नयेत्तंनृपमंडपं सुगंधितैलेनाभ्यंगस्नापयेत्पुरुषोत्तमं पंचाश्चर्येनरिकेलैरमृतैःफलसंस्तथा सुगंधा
मलकेनाथजलकल्हंनलेपयेत् घर्षयेन्मुलसीचूर्णैर्लेपयेत्कर्पूरचंदनैः ४४ पुष्पाद्विवासितैस्तोयैस्नापयेत्पूर्ववत्पुनः वासितैः कुशरेरेकैरलंतोयैस्नापयेद्घटोद्भवैस्ततः
स्नाप्यमानंतथादेवं येपश्यंतिमुदान्विताः सालयंतिहृदंयंकंवहुजन्मोपपादितं ४६ ततःश्रीजागरीशय्यःकोडेसंवासयेद्द्विजाः आशादर्भ्यपर्य्यंतंसर्वोगंधविलेप

येत् कुंकुमागुरुकस्तूरीकर्पूरैश्चरनान्वितैः पलाशैरकसंपिष्टैःकालागुरसमायुतैः ४७ रत्नाचमालतीमाल्यंचंदनैर्वूर्णसंयुतां महीपर्चारैःसंपूज्यविलुंनीराजये
त्ततः कृतांजलिपुटोभूत्वाप्रार्थयेत्परमांमुदा चराचरगिरंसर्वंत्वरेवकशरणंविभो ४९ अनुग्रहाम्यतालोकैःपावयस्वजगद्गुरो नत्यगीतैःप्रेक्षणकैरात्रिशेषंसमापये
त् शयनादुत्थितंदेवंयेपश्यंतिगरुधरं निशांमोहमयीमिलाःयेतिशांतंव्रजंतिते ५२ सर्वान्कामानवाप्नोतियान्यान्मनसिवर्तते हरिं जपस्वमेधमहस्रस्यफलंलभेत
तंवे ५३ रामोदरस्वरूपांश्चेन्नालणानपिपूजयेत् कपिलालंकृतान्भोजनकोटिदानफलंलभेत् पुराणंपठतोपीतिःपरमेसमवर्तते धीमिश्चेकजं कार्त्तिकीपारणेदुर्ज्ञात्वातुर्मा
स्यव्रतस्यवे ५५ रामोदरस्यप्रतिमांस्वर्णनिर्मितांयथाशक्तिकृतांवापिशालग्रामशिलास्थितां चक्रमूर्तिंभगवतःपूजयेत्पयसानलान् स्वयेन्मंडपंशु
भ्रंचक्रदेशंगृहस्यवा अलंकृत्योपपुष्पद्रामचामरैःसवितानकैः भूमिभित्तिसुधालेपैस्तंभैश्चित्रैर्दुकूलकैः कालागुरुधूपैश्चधूपयेनत्तद्गृहं शुभं तन्मध्येमंडलं
कृत्वाचतुर्भिःकेवर्णकैःशुभैः ५९ तरंतःस्थापयेत्पद्मंकर्णिरंतंमथोशुभं परितलोतरुपरिवासयेत्सुरुचोनमं रामोदरागर्भितंस्वपद्मपाणिंचतुर्भुजं लक्ष्मीमालिं
ग्यपद्मस्थांकौस्तुभांवामपाणिना ६१ भक्तेभ्योवरमुद्यंतंवरदक्षिणपाणिना सुनासंसुललाटंचसुनेत्रंसुभ्रुवंदृयं विशालवक्षसंरेवंसर्वलक्षणसंयुतं सर्वा
लंकारसंचिरंश्रियोपेतनिचोलिनं ६३ लक्ष्मीपद्मकरांवापिपार्श्वेदूलंदरदानतां पंचाम्रैःसापयित्वावासोयुग्मनवेद्यंयेत् ६४ पूजयेदुपचारैस्तंयथाविभवविस्त
रैः नाज्ञरीपाद्मनाभयान्यान्यालयेत्तगंधैर्मपिधा तेलेनवासितैरीपत्सर्षपैश्चैवप्रदापयेत् ब्रह्मणंनारदांश्चरेवर्षीस्तत्रपूजयेत् रामोदरस्वरूपांश्चेन्नालणानपिभो
जयेत् वस्त्रयुग्मेर्मनोज्ञैश्चभक्ष्यभोज्यफलैस्तथा तार्थयात्राविधेकांगंपूजनंकर्मयोचितं रामोदरस्यतेनैवविधिनेहार्चनंभवेत् तद्विलोपितिमंत्रेणब्रह्मादीनपि

पूजयेत् नेषुवीणादिकैर्नत्यःपुराणपठनेनच महोत्सवंप्रकुर्वीतततोजागरणेनच ततःप्रभातेविमलेऽभिषेकार्य्यंसमाचरेत् अष्टाक्षरेणमंत्रेणसमिराज्यचरुस्तथा
जात्मधूमनिश्वासान्मुरुषाद्यन्ततःश्रियेः सूक्तेनाष्टोत्तरशतंजलधारांतुहर्दनत अष्टादुतिनुद्यादेकमादेकेकशस्तिलैः ब्रह्माणंनारदंस्तंवसिद्धंगीतमतथा सनत्कु
मारमंत्रिंचभारद्वाजंचकश्यपं ७३ दुर्वासमगस्त्यंचमहादेवंततःपरं विख्यातानवैलक्षाद्वैनिधिमुरूणांसंशयः एतान्संपूजयेद्विप्रान्वत्सरंप्रीणनात्सुराः
णात् होमांतेप्राशनंकृत्वाद्यादाचार्य्यदक्षिणां ७५ सुवर्णंभूषितांधेनुंवस्त्रंधान्यंचभक्तितः प्रीतयेवासुरेवस्यभोजयेद्विप्रपुंगवान् सर्वोपचारसहितं द
द्याद्गोदरंततः ॐदामोदरजगंनाथत्वन्मयंविश्वमेवहि ७७ त्वंधारमिरंसर्वलंधर्मःसर्वभावनः त्वत्प्रसादादुतंचोर्णासुसंपूर्णंतवरंतुने ७८ दामो
दरप्रसादातुग्रहीतास्तुहृषध्वजः प्रार्थयतेजगंनाथप्रीयतांमेजगद्गुरुः इतिमंत्रंसदंकुर्य्यादाचार्य्यायसुरोत्तमं समाप्यपूजयेद्भक्त्यास्तुत्वातंचप्रसीदयेत् ८०
आचार्य्येपरितुष्टेतुतुष्टोभवतिमाधवः ततस्तूत्थायतेदद्याद्विप्रेभ्यश्चयथाबलं ततःस्वयंवैभुंजीतदृष्टैःशिष्टैःस्ववंधुभिः चातुर्मास्यव्रतंचेरंप्रतिष्ठाप्यविधा
नतः यथोक्तफलसंपन्नोविष्णुलोकमवाप्नुयात् श्रुतिस्मृतिपुराणेषुनातःपरतरंशुभं येनातुष्यतिनात्रेणकृतकृत्योभवेन्नरः विष्णोःप्रीतिकरंपादकृतनथान्य
दुर्नहिद्विजाः ८४ तिलपात्रंमहत्तेसुगवांचैवापुनातुते कृत्वातिलशतंनापिकन्यानामयुतेनच रत्नातत्फलमाप्नोतिकृतेनदुतमुत्तमं साहिरिकोदितोयोना
मभिर्धेनुफलंतथा ८८ प्राप्नोतितत्फलंविप्रायंयंकामयतेनरः चिरान्नंदमयंसाक्षात्तोमोक्षमवाप्नुयात् इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममा राम
हात्म्येचातुर्मास्यव्रतविधिः उनचत्वारिंशोध्यायः ३९ जैमिनिरुवाच मार्गशीर्षेसितेपक्षेयस्तुप्रावरणोत्तमं कृत्वादत्वानरोभक्त्यापैलवंलोकमवाप्नुयात् १ ७२

विधानंतस्यवक्ष्यामिशृणुध्वंमुनयोधुना वासोधिवासंकुर्वीतपंचम्यांनिशिकर्मवित् २ रेवायेमंडलंकृत्वापद्ममष्टदलान्वितं रिक्तपात्रान्यूमयेद्विसुसेज्यपालंगणाधि
पं चंद्रप्रचंडशैचवह्निश्चतुर्दिक्षुप्रपूजयेत् मध्येपात्रंसमाधायशेषमेवदलत्रयं ४ धूपानवेदितंमंत्रेणाष्टाक्षरेयेतुकूवासस्रा सधूपितंवस्त्रयुग्मंतत्र जातमेकंविशंति
संख्यकं तन्मध्येस्थापयेद्वस्त्रंवेलवांश्चसमर्चयन् अन्येनवाससाततश्चसमाछाद्यप्रयत्नतः स्थाप्याजपेन्मंत्रमिमंसंस्मरन्सु रुषोत्तमं आधारकोयोजगतां
तेजसाविष्णुरव्ययः वासितानत्रवस्त्रेत्वंवससर्वाजगत्पते इंद्रोमेत्यस्तेतिरात्रौविरथानस्यसर्वतः पूजयेत्कुंभपुष्पाभ्यांगंधलेपंप्रकुर्वीतनत्स्वगीते
र्नीयेन्निशं ६ ततोद्वारीदयेत्कलशेप्रातःसंध्यांसमाप्यच पुनःसंपूजयेद्देवंपूर्ववत्समाहितः ९० ततःसंपूजयेद्भक्त्यासमूहेवहिरानयेत कार्पासवस्त्रसोमाद्यंतंवेष्टा
छादितेद्विजाः ब्रह्मध्वजपताकाभिश्चामरैरोलनेस्तथा गीतवादित्रनृत्यैश्चप्रघट्टनैस्तिरणेनच शास्त्रदंत्रिःपरिक्रम्यदेवंविज्ञप्तयेन्नतः आधारहृदयंमंत्रंकुर्वी
द्वीक्षणादिभिः सप्तभिःसप्तभिर्वानवासोभिःपरिवेष्टयेत् मुखवर्जंचसर्वांगंसितावारणेद्विजाः तांबूलंचनिवेद्याथकर्पूरागमलकोत्तया स्तवैस्तंनःप्रहृष्याथ२
कुर्य्यान्नीराजनंविभोः हिमागमेनरसिंहायप्राहृत्यंतिसुवेलदैः पश्यंतिप्राक्षतंयेनतेषांमोहःसदृतिः १९ तेहृद्वातशतोत्सवंपंगाप्युवतेकृतं विलोदेवाधिदे
वस्यरंगावरणोत्सवं २७ भक्तापोवैप्रपश्यंतिसर्वान्कामानवाप्नुयुः भगवंतंसमुद्दिश्यब्राह्मणेभ्यःप्रयत्नयेत् १८ गुरुभ्यश्चान्यरेवेभ्योरानाथेभ्यएवच शा
तप्राचरणंदद्यात्सन्तुत्यपरयामुदा २९ स्तातिभगवान्प्रीतोलक्ष्मीवरमनुत्तमं इतिस्कंदपुराणेउत्कलखंडेचतुरशीतोध्यायः ७० जैमिनिरुवाच पुण्यलोनोत्तमंवेच
ष्येयथोनंब्रह्मणापुरा २० पुण्यर्क्षेणाचमंयुक्तापौर्णमास्यांयदाभवेत् पौषेमासिततश्चाकुर्य्यात्पुण्यस्नानोद्यवंहरेः एकादश्यांप्रकुर्वीतनरोभक्त्यानरायणं ततःप्रतिरि

नेतुर्ब्राह्मीत्यतिसायंहरेर्गेहे नत्यगीतोपचारैश्च प्रतिरात्रिंबलिंहरेत चतुर्दशीनिशायांतुकुंभानामधिवासने २३ एका शीतिप्रमाणानांतदास्थाप्यमथान्यभान गंध
सर्षिःप्रपूर्णांश्चस्थापयेदेकविंशतिं कारयेत्सर्वतोभद्रंमंडलंपुरतोहरेः तन्मध्येहृहराधारंस्थापयेदर्पणंशुभं राजोजागरणंकृत्वानृत्यगीतादिविस्तरैः प्रभातेव
ह्निकार्य्येचकुर्य्यान्नरेवंतद्दिनाः पालशेश्वसमिद्भिस्तुचरुणासर्षिषान्वया २७ ब्रह्मबिल्वशिवेभ्यस्तुप्रत्येकंवेसहस्रकं खलिगमंत्रेर्जुहुयादंतेचपुरुषोत्तमं
२८ पूजयेत्पुरुषंरत्नदारुशप्रतिविंबितं ततःपुरुषसूक्तेनकुंभास्तानभिमंत्रयेत् तेनैवाग्निंदशधारेणस्थापयेत्पुरुषोत्तमं पावमानीयकैर्देवान्श्रीसूक्तेनत
तःपरं सर्पिःकुंभेश्चस्नपयेन्मंत्रगायत्र्याचततःपरं वेदसूक्तेनसमर्चयेत सहस्रधारमादेवंततोनिर्मोल्यमुत्सृजेत रेवांगलेपयेद्धैर्धेचंदनेन २९
चविग्रहे यथास्थानंन्यसेच्चाशेषाभरणकारांश्चवेणवेत् सुगंधसुमनोमाल्यैर्वस्त्रयेतनंतरं अष्टायुधानिदेवस्यचक्रादीनित्यमेत्पुरः रत्नछत्रंसमं धृत्वा पू
जयेत्पुरुषोत्तमं लक्ष्मीसुकंपुनर्विप्रा उपहारैःसमृद्धिमत् शंखपूर्यमाणेषुलिंग गंभीरनादिषु वामनंदोलनंश्रुत्वासुवेशासुचिरादिषु मांगल्यगीतनृत्या ३०
द्यैस्तुनिशांदेषुवंदिनां जयशब्दंप्रकुर्वत्सुदिज्ञानिषुमुहुर्मुहुः दूर्वाक्षतां जलिभिर्जलिभिःसंपूज्यकेशवं गोसर्पिज्वलितैःस्वर्णदीपकैरतिनिर्मलैः नीराजयेज्जग
न्नाथंकर्पूरयुतवर्तिभिः स्वर्णपात्रस्थितैश्चाष्टतीव्रलंसुपरिस्थितं शनैःशनैर्मुखाभातप्रत्येकंविनिवेदयेत् गुरोपनिषदादेवंसंस्तुयुपुरुषोत्तमं चतुःप्र
दक्षिणांकृत्वादंडवन्नत्वागमेत्सिनो वेत्रबाल्यूजयेद्धनाद्याश्चराणांश्चिन्मुरुद्गिणः ४२ आचार्य्यरक्षिणांदद्याद्धनाद्याश्चराणांश्चापितोषयेत पुष्पलाजोत्सवंपुराणपे राम
पठंतिमुदान्विताः ४४ संपन्नसर्वकामालेब्रह्मेयुर्वेत्रबंधरं राज्यभट्टोलभेद्राज्यंसार्वभौमंचविंदति अपुत्रामृतवत्साच पुत्ररीधीयुवंलभेत् नारिद्रशा ७३

नेपत्यंबलवत्संस्कारणं पुष्पलानंदकीर्तिनंदःसुबुधमुनयणं रतिश्रीस्कंदपुराणेचतुरशीतिसाहस्रेऽष्टलक्षसंहितेजैमिनिऋषिसंवादेश्रीपुरुषोत्तममासात्म्येएक
चत्वारिंशोध्यायः ४१ जैमिनिरुवाच मृगराजिंसंकुमतिंपराशानुद्दिजोत्तमाः उत्तराशांजिगमिषुलराजापुलोमायणं १ [illegible]क्रमणादूर्ध्वंयावत्स्युर्विंशतिःक
लाः महापुण्यतमःकालोपितरेवद्विजप्रियः तत्रस्नात्वाविधानेनतीर्थराजजलेनरः नारायणंसमभ्यर्च्यकल्पवृक्षंप्रणम्यच २ प्रविशरेवेनागारंवृक्षात
त्रिःप्रदक्षिणां मंत्रराजेनमंपूज्यरेवंश्रीपुरुषोत्तमं तत्रावलंसुभंदीपंचस्वमंत्रेणप्रपूजयेत् रत्नोत्तरायणंदेवंमुक्ताहेहबंधनात् विधानंतस्यवक्ष्यामिशृणु
ध्वंमावनंमहत् संक्रांतेःपूर्वदिवसेनवोशालिंप्रपूरितां ६ प्रासादपूर्वरंशेचस्थापयित्वाधिवासयेत् नवेनवासमावेष्ट्यदूर्वासर्वयपुष्पकैः पूजयित्वा
भिमंत्रेणहृल्लत्वाभिरक्षत तल्लिप्तेवनिशायामभ्यतीतेजगरांशितुः ८ प्रत्यूषसिसमिधोनीत्वाभावयेदेकताधिया उपचारविशिष्टाभ्यांपूजयेद्धेममा
हितः ततोनिर्मोल्यवसनमालामस्थिविसर्जयेत् महासम्मर्हितांमर्चांत्रिशवांश्चामयेन्ततः १० जांरोलिकाप्रासादेषुप्रासादद्वारमानयेत् त्रिविक्रमेप्रक्रमणं
त्रैलोक्याक्रमणंविभुं ११ विन्यसेत्तंततोलीलाप्रासादंभ्रामयेद्धतं स्थिरंतुपुनरेकंचसुसम्पाशनैःशनैः रात्रिंजागरणंसंकल्पनमसोवरणांतरं कृत्वाजनयना
कारिन्त्यचारित्रजागतंकैः नरश्रेणवरिक्षीणापातकानांमहात्मनां नवाहिकंशरीरेस्मान्नवांकभ्रमणंविदुः १४ अ नुयातिनरश्चैतंमोरयंतेत्रिविक्रमं लभं
तेवाजिमेधस्यफलंतेवैपरंपरे १५ प्रथमंभ्रमणंदृष्ट्वामुच्यतेपंचपातकैः मलिनाकरणंमुंचद्वितीयभ्रमणंद्विजाः अपात्रीकरणंरुद्ध्वात्तृतीयंभ्रमणं
ध्रुवं उपघातकरंपापैश्चतुर्थंमुच्यतेनतः पुनःप्रभातेदेवेशंप्रक्षिपेदुदधेर्जले वस्त्रालंकारमाल्यैश्चभूषयित्वायथाविधि १८ पूजयेदुपचारैस्तंयथाशक्ति

समर्हयेत् नीराजयित्वादेवेशंतंस्नानपीठमानयेत् स्थालीपुलाकन्यायेनाभिमुखंदधिस्वस्त्यभिमुखान् सनारिकेलसफलानश्वत्थवेरलाञ्छितान् प्रासादंत्रिःपरिक्रम्यनत्वेदंसमाप्तनः पंक्तिशःस्थापयेत्पंक्तिषुपुष्पाक्षतान्वितान् जीवनंसर्वभूतानांजनकत्वंजगद्गुरो त्वन्मायाशालयोहेतवेयंजनिताप्रभो लोकानुग्रहणायगृहीतावितविग्रहः तवप्रीत्यैस्नानेनानुगृह्यतांपरमेश्वर लयितुष्टेजगत्सर्वंजनेनप्रभविष्यति स्नानाकारस्वधाकारवषट्काराद्विधेकसं २ आप्यायनाभविष्यंतिनिरेवाप्यायितंजगत् रक्षसर्वंजगंनाथत्वन्मयंसचराचरं रतिसंप्राप्यदेवेशंशालीस्तान्विनिवेदयेत् तन्मयान्भस्यभोज्यांश्चरधिकुं भानसुगंधिनः कर्पूरखंडमरिचचूर्णयुक्तान्विनिवेदयेत् ब्राह्मणान्भोजयेद्भक्त्यादेवदेवपुरःस्थितान् २४ अभ्यर्च्यदेवंवरुणंतान्द्विजान्भगवद्दिया पु ष्पचंदनवस्त्राद्यैस्तोषयेद्भक्तिभावतः ब्राह्मणादेवदेवस्यबुध्यध्वंजगन्मातनुःतेषुतुष्टेषुभगवान्तुष्टोरेसमर्चितः यथातथाहिदेवेशंनरोद्वर्धितुमिच्छति एवं हृतेजगंनाथस्तत्क्षणाच्चप्रसीदति इमंमहोत्सवंविप्राःपुराकल्पेषुकल्पपः सचसृष्टिविनिर्माणभगवत्यांतमेकरेत् मेपशंत्युत्सवंचैवंकरुणेनविनिर्मि तं सर्वदासर्वकोमेतिपूर्णाःशीर्चंतिनद्विजाः २६ उषित्वात्रिरहोरात्रंकलशानेमोक्षमाप्नुयुः महानसमसंस्कारंवदेत्संस्कारमेवच २७ अत्रापिकुम्भा न्यासोवेश्मदेवंदिनेदिने तत्रापिसंस्कृतेवह्नौभगवद्भक्तपेर् या ३१ प्रत्यहंपाकमादेशेस्मरणातिगेहिता अग्निन्यहापुरुषंतमेत्सवेपरमात्मनः तुलापुरुषदानानिकोटिकोटिगुणंभवेत् स्नानंदानंतथाहोमःस्वाध्यायंपितृतर्पणं सर्वमक्षयतांयाति उत्सवेचोत्सवेगणे रतिसंरंपुरुषेणेहिवत्तारिशेध्या यः ४२ मुनयऊचुः मुनेवेत्सववद्देसुसंस्कारंपुनरुद्विधान् एतत्सर्वविधानंचस्वयेनपाकस्यसंस्क्रिया जैमिनिरुवाच वेत्सस्यापिविधिंवक्ष्येनवेत्सववत्कर्म

सु सर्वत्रसंस्कृतोवह्निःसंभवेत्सलसाधनः कुंडेवास्थंडिलेवापिस्त्रपलिपेगुणान्विते शुभेदेशेप्राप्तुयुःसन्दशेकोपुनर्मानसःविलंबंसंस्कारविधिंलक्ष्यायुकं शुभोदयं तस्यपश्चिमतोवह्निंसंभारंसंस्कृतेततः स्थापयित्वाग्निकुंडंतत्प्रणवेनोपबाह्यतः धामेत्यग्रहनिरूपंतथोलेनिरूप्यायुतोशुभं प्राग्वादुदग्याश्चत्रिसो रक्षाविलेखयेत् २९ प्रणवेनचतुरस्रंरेखयेद्रेखिकाक्रमात् द्वादशाक्षरमंत्रस्यषडंगैर्वीक्षणादिभिः संस्कुर्याकुंडरूपेतत्रमध्येवाह्निंगविष्टरं विधायकु शान्मूलतुलस्यांऽकृतुमतीस्मरेत् ४१ तांचसंचिंत्यहृदयेचिंतये रनातुरं श्रोत्रियस्यपहाद्वह्निंरासंस्यमनसंततः ४२ नामप्रणेत्रसमाहृत्यविलुंतंपरिचिंतयेत् तेवाज्ञ रूपंतंवह्निंध्यात्वाकुंडप्रदक्षिणं त्रिश्रीमथित्वातंरेभ्योनीकुंडेविनिक्षिपेत् आचम्याचमनंरेभ्यारत्नातोमूलमेववा ४४ यत्रकाष्ठेनप्रजेवान्प्रारेशि कसमित्रयं निक्षिप्यचर्म्मरिस्तुकुशैःप्राग्रशःश्रके ४५ संपूज्यचरिशःपात्रंरध्वाबह्निप्ररेशकं प्रोक्षणपाचात्रमंत्रेणपात्राणिप्रोक्ष्यमंत्रेनतः पवित्रंप्रो क्षणीपात्रेस्थापयित्वातुतत्रैवे पूजयेत्कंधपुष्पाभ्यांविलुंचाक्षेप्यसंस्तुयां ४७ हृत्वाघीवाज्यभागौभूत्वाबह्निंविचिंतयेत् यातेसुवर्णवर्णेतुंचतुर्वो हुंत्रनोज्वलं रसुशक्तिंस्वस्तिकंचभयंचाभयविभ्रतं गर्भाधानादिकाःकार्म्माविवाहांताःत्रिमाःस्मृतः आज्येनजुहुयात्तासुद्वादशद्वादशाहुतिं कर्मणासच संकल्पंत्यनोस्तंचेलवाग्नये ५० गंधाद्रिनासमभ्यर्च्यबह्निमंत्रंजपेत्ततः चतुर्दंष्ट्रानश्रुचिंश्रुवपूर्णाज्यकंततः ५१ पूर्णाहुतिंचजुहुयात्कर्मणाःसंपदे ततः भिन्नेनचिंतयेविलोबह्निंविप्राःकरेचन ५२ अंतर्यामामसर्वेषांजगतामग्नयेहुतः सर्वेत्रकर्मणिबिभुर्वीजभूतःसनातनः अग्निरूपेण वपरिःसमिद्रारिप्रकल्पिते आदायकर्मसफलंकरोतिचरदातिच ५५ शाकपाकमनसा हिमर्वकर्मसुबह्निः तद्भूयंविलुंचार्यंतन्मंत्रद्वादशा

स्मरं लक्ष्मीरूपांतुलसीनतेऽपोविधूतेपरं एतेनत्रयोजगत्सृष्टिस्थितिनाशनकारणं ४८ चतुर्वर्गप्रदातारोद्विजाःसत्यंवराम्यहं रत्नसुसंस्कृतेवद्भोपार्वकुर्य्योद्विजोत्तमाः तरनंवारविधोपिविप्रलभेभक्तितोदरेत् तेनप्रीतोद्विजश्रेष्ठानरदत्तिपरमुत्तमं ४९ सर्वान्कामानवाप्नोतियोयथाकाममश्नुते अयंचक्रवितोविप्राविधिर्वेलवकर्मणि यत्रयत्रहरेःक्रमेत त्रतत्रभवेद्वुवं पाकांगलाद्यंयवद्विःसंस्कारःप्रत्यहंभवेत् अहोरात्रिकंकर्मएवमेवहरेर्यतः अहोन पाकमेरोस्तिप्रतियागाद्दतिनंच रत्निश्चोत्सृष्टपुराणोउत्तलखंडेश्चापुरुषोनममाहात्म्येत्रिचत्वारिंशोध्यायः ४१ जैमिनिरुवाच फाल्गुनेमासिकुर्वीत रोलोत्सवंहरणामुत्तमं यत्नःकोरतिगोविंदोलोकानुग्रहकारणात्वं १ श्रुत्वैवोरंवरंवस्त्र्यगोविंदस्योत्सवंतुकारयेत् प्रासादंपुरतःकुर्य्यात्षोडशस्तंभमुछ्रितं चतुरस्रंचतुर्द्वारंमंडपंवेदिकान्वितं चारुरंचद्वारतपंमालयंचामरध्वजशोभितं भद्रासनंवेदिकायांश्रीपर्णीकाष्ठनिर्मितं फलाद्यत्सवंप्रकुर्वीतपंचाहानिअहानिच ४ फाल्गुन्यांपूर्वतोविप्राश्चतुर्दश्यांनिशामुखे च श्रुत्सवंप्रकुर्वीतदोलामंडपपूर्वतः गोविंदंतुगृहीत्वातुयात्रांगंतत्रकारयेत् आचार्येवरणंकृत्वा वह्निनिर्मंथनोऽवं भूमिसंस्कृत्यविधिवत्तत्रागणेशमहोत्सवं सप्तधुंकाधरित्वातुवह्निंतत्रविनिक्षिपेत् पूजयित्वाविधानेनकुशाग्रैर्विधिनाहरेत् गोविंदंपूजयित्वाथग्रामयेत्सतनंविभुं तस्मिन्कालेहरिंदृष्ट्वासर्वपापैःप्रमुच्यते यत्रान्तरंरथंयेद्दाद्यावद्याज्ञासमाप्यते प्रातर्यात्रांमहेचतुर्दशगोधिरंप्रतिमांशुभां वासयित्वाहरंरथेपूजयेत्सुरपोत्तमं १० उपचारविशेषेस्तुप्रत्यहंचाभिपूजयेत् ततोवरोवसनंमालांचद्विजसत्तमाः ११ श्च चोमांविष्णुमिमंमंत्रंपरंज्योतिर्विभावयन् ततःप्रतिमांस्पृशाज्ञांयेत्पुरस्तोनमः १२ रत्नोरोलिकयात्रांवेनयेत्सत्यमंडपं नानातूर्य्यनिनदैश्चर्णस

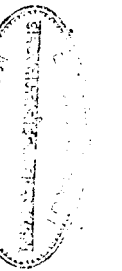

सर्वश्च

४२ महालानत्यविधिनालयनंतत्यकारयेत पंचाहमेतेश्चतेषामन्यतमेनवा १३ लानोनेगंधतोयेनश्रीसूक्तेनाभ्यषिंचयेत् संपूज्यभूषयेद्वस्त्रालंकारमाल्यकैः २

धूनियुःसरं १३ जयशब्दैस्तथास्तोत्रैःपुण्यवृष्टिभिरेवच छत्रध्वजपताकाभिश्चामरैर्मंजनैस्तथा निरंतरंरोपिकमिसतथाकुर्य्यान्महोत्सवं आगछंतिनरारे वाःपितामहपुरोगमाः दृष्ट्वंऋषिगणोत्सवंगोविंदस्यमहोत्सवं भद्रासनेस्थितास्तेनंदृश्यंरेपचारकैः नीराजयित्वासंपूज्यप्रासादंपरिवेष्टयेत् सप्तहस्तत्र तोरेवंरोलामंडपमानयेत् स्वसंस्कृतात्तोरणाद्यांयपताकातोरणादिभिः अधोरेशेमंडपंतेसप्तशोभामवेततः २० उर्ध्वरेशेपुनःसप्तस्तंभंवेयात्सुसप्तवे यात्रावसानेचपुनर्भ्रामयेद्रविंरात्रिं दर्शलीलाभगवतःपितामहमुखेरिता राजर्षिगोदधुमेनकारिता पूर्वमेवहि २२ पलपुष्पोचनैर्मेश्चशाखा भिःपरिकल्पिते हंरावनांतरेरम्येमनश्चमरतोरणे भूषितेमालवसनेश्चामरैरुपशोभिते २५ रत्नखट्टोरोलिकायांतन्मध्येवासयेत्प्रभुं सरत्नमुकुटंतारहा रशोभितवक्षसं अनर्घ्यरत्नमहितकुंडलोद्भासितश्रुतिं यशोत्सानंयशोदेश्चालंकारंजनं विकर्तोवृजमध्यस्थंविश्वधात्राश्रियायुतं शंखचक्रगदापद्मधारिणंव नमालिनं सुप्रसन्नंसुनासोरुपीनवक्षस्थलोज्वलं पुरोयोनस्थितेनैर्वेत्रैर्लोपेनंतकंधरैः ३० ऊर्ताजलिपुटोभूत्वाजयशब्दैरभिष्टुतं गंधर्वैरप्सरोभिश्चकिन्नरोभि श्चसूरयैः हाहाहूहूप्रभृतिभिःसत्तमैरभिगायनैः अहंपूर्वमहंपूर्वमितिवादिरतैःसुरैः नेत्रांबुजसहस्रैश्चदृश्यमानंमुदान्वितैः ३२ विकरद्भिःसर्वदिक्षुगंधचं दनंबहु उपवेश्यथयोगीविंरंपूजयेदुपचारकैः ३३ वस्त्रंवीहरेर्मध्यस्थंकरंवस्त्रमूलकं दत्वाहास्यविलासैश्चप्रेक्ष्यमानंवनांतरं गोपिभिश्चैवगोपालैर्नीलालोहि तियानगं चिंतयित्वामनोनाथंविविरंरुंधभूरिकैः ३५ सप्तवेरैरनुपानमुक्तैरिक्षुरसमंततः रिंभैर्वेत्रैरिक्षुमालैर्यमगंधैःसुधूपकैः चामरांदोलनैर्गीतैस्तुति भिश्चसमर्चितं ओंरोलयेदोलिकास्थंसप्तवारान्शनैःशनैः तत्पश्चंतियेचित्तंमुक्तिसोपानसंज्ञयः ३७ स्तवहारिणापानांपंचानांसंस्तवोभवेत् ३८ त्रिरंवंदोलयेद

वंसवंशयापयनोदनं भक्त्यानुग्राहकंपुंसांधुनिःमुक्तेयैकारणं लीलाविग्रहिनंतथाहरिमंसहजंतथा ॥ श्रीहरस्यसंस्थयकंमूलाविधानिवर्नकं पश्यनहितीयंहरतिगो
हत्याद्युपयानकं स्नाणाम्यशिवपापानित्तंथिनात्रसंशयः दृष्टादोलास्थितंदेवंसर्वपापैःप्रमुच्यते आध्यात्मिकाधिदैवेकाधिभौतिविमुच्यते ४२ रणीयाज्ञाकारयित्वा
चक्रवर्तीभवेन्नृपः श्रावणास्तुचतुर्वैरीज्ञानवान्ज्ञायतेध्रुवं ४३ रतिश्रीस्तंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तमनमाहात्म्येजंचत्वारिंशोध्यायः ७४ जैमिनिरुवाच तु२
अत्रवःकथयिष्यामिव्रतंसर्वत्रसुभं सर्वसारस्यादिदिनेयैर्णामास्यानुफाल्गुने १ यत्रापिदेवस्यहरेर्मूर्तयोद्वारशैवयाः विश्वारिनामप्रथिताःप्रतिमांसंप्रपूजयेत् २ एकेकांमूर्तिमेतासांमासिमासिशुद्धद्वादशथि पत्यहंपूजनंयत्युप्येःफलैर्द्वादशभिस्तथा ३ अशोकामल्लिकांचैवपाटलिश्चवरंवकं करवीरंजातिपुष्पंमालतीशतपत्र
कं ४ उत्पलंचैवबासंतीकुंदपुन्नागकंतथा एतानिक्रमशोदद्यादनुमासानिहरेर्मुदा राहिमंनारिकेलंचजाम्बुंचपनसंतथा खर्ज्जूरंदाडिमंराजेचप्राःचीनामलकं
तथा श्रीफलंनागरंगंचक्रमुकंकमरंगकं जातीफलंचक्रमशःफलान्येतानिदेदरेत् भक्ष्यभोज्यानिचोष्याणिलेह्यानिमधुराणिच आमनाद्युपचारांश्चदत्वात्सु
त्वाजरद्गुरुं सर्वव्यापिनंजगन्नाथसूतभव्यभवत्प्रभो त्राहिमांपुंडरीकाक्षविषिलोसंसारसागरात् ६ एकाण्वेजलेरौद्रेनिरालंवेपुरामधुं अवधीद्दिश्वरक्षार्थंम
धुसूदनरसंज्ञां त्रैलिक्यानुग्रकमित्वायोहत्यारेतथबलंमहत् त्रैलोक्यपालयामासत्रिविक्रमनमोस्तुते ११ कृत्वावामनकंरूपंकृत्युजःसामगर्भकं मोहयित्वाभृत
रूपंतस्मैमायाविनेनमः यःश्रियंधारयेन्नित्यंहरिभक्त्यप्यवच दरात्पतिश्रियंतंमेश्रीपरायनमोस्तुते १२ रुद्रियाणामधिष्ठात्रायःसर्वेषांसदाप्रभुः सुखेवरेतुर्भ राम
क्तानांहयग्रीवेशनमोस्तुते १५ यन्नाभिपद्मसंभूतेजगदेतच्चराचरं विधातुरासनंनित्यंपद्मनाभनमोस्तुते यस्मिन्नश्रिगुणैर्वेभंशरीरंसार्वलौकिकं दाम्बावद्दःसगो ७६

पातुरागोदरंनमोस्तुते नाथयाथस्यविश्वंवेमोहितंयर्थवीयुषा सर्वपर्मस्वरूपायमाधवायनमोस्तुते १४ ज्ञानिनांज्ञानगम्यस्त्वमगतीनांगतिप्रद संपूर्णमस्तुगोविं
दलक्ष्मीसाद्दुतंमम प्रतिमापूजनांतेनमंत्रैरेतैःकृतांजलिः प्राप्यैयेसरयाभक्तयाभक्तैकाग्रेणनरेण २१ एवंसंवत्सरंनीत्वाव्रतंवैमूर्तिपंचकं संपूर्णफलमिद्धार्थं प्र२
तिष्ठाविधिमाचरेत् सुवर्णनिर्मितांविलोमूर्तेर्यद्दारंदेशवतु यथाशक्तिकृता स्यात्पा कुंभेषुद्दादशस्वपि तामपपात्राद्यादिने घृतपात्रेतथैवच घृतेवस्त्राव
नद्धेषुगंधपत्रवनवारिषु अष्टरिक्षुचतुरस्रेसर्वतोभद्रमंडले स्थापनीयाश्चतेकुंभाःसितपूर्वाश्चमूर्तयः द्वारशाखरमंत्रेणउपचारैःपृथक्पृथक् पंचमंत्रैः
श्चस्नपनंसर्ववेदाभिहितैर्द्विजाः २५ गीतवादित्रनर्त्तैश्चव्रतयात्राप्रणादपूजनैः वस्त्रयुग्मैर्द्वारशाभिश्चब्रह्मणेघृतेनतथा २५ यज्ञनेदरकुंभेश्चशयनार्थेःस
पीठकैः गंधैर्माल्यैःसतांबूलैर्मृद्दिकाखंडलेसतथा प्रदीपासर्पिषाजात्याद्वारशद्वारशक्रमात् नीलाग्निशमाभिश्चवैप्रभातेवह्निकर्मच २७ समिद्राज्यचरु
णावैप्रतिदेवंशतत्रयं अष्टोत्तरंसहस्रंतुतिलैराहुतिभिस्ततः होमांतेप्राशनंकृत्वाद्यादाचार्यदक्षिणां कपिलांधेनवेदद्यामालंकाराश्चद्वादश २८
शतंचतुश्चत्वारिंशद्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः तदेवंद्वादशंसपटंसवित्रानंसचामरं २९ सर्वोपचारसहितमाचार्यायनिवेदयेत् व्रतराजमिदंकृत्वासर्वान्कामान
वाप्नुयात् एवंविधायानुयायाज्ञाविलोद्दारशकीर्तिताःसारंशनंतुपुण्यंव्रतेनानेनलभ्यते ऐंद्रपूर्वसार्द्धमौमचक्रवर्तित्वमेवच अष्टैश्वर्यमवाप्नोतिदे
वदेवप्रसादतः ३३ व्रतन्महापुण्यतमंनारदः कृतवान्व्रतं कृत्वाद्वारशवर्षाणिजीवन्मुक्तोभवेन्मुनिः ३४ अन्येचदेवेलबायेवेचकुलिवद्दुशः पुरा व्रतंनानाः५
रतंभगवत्प्रीतिकारकं धर्म्मयशस्यमायुष्यंब्रह्मण्यंवंशवर्द्धनं भवंतोपियतात्मानःकुर्वंतुव्रतमक्षयं २८ रतिश्रीस्तंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहा

तेभ्यश्चचत्वारिंशोध्यायः ४५ मुनय ऊचुः मुनेव्रतमिदंपुण्यंश्रुतंवेमूर्तिपंचपं श्रोतुमिच्छामहेजनयन्महिम्नाचमहत्तरं १ यात्राद्वारशपुण्याया उद्दिष्टाभगवत्प्रियाः ता सांहेश्रवशिष्टायेकथयस्वमहामुने जैमिनिरुवाच वासनिकोसमाख्यस्यात्रारमनभंजिकी यस्यांहृताद्दशयोद्दशयोप्राणातिपुरुषोत्तमः थुरायत्रकथितंविप्रास्तत्रांद्र मनकाद्यैर्यं चैत्रशुक्लचतुर्दश्यामाहेश्वरमूलकं देवस्थायेविरचितेमंडपेसाधिवासिते रोयंचैत्रेसकर्त्तेतनुमध्यंत्यक्त्वासमंततः ५ तन्मध्येमंडलंकुर्य्यान्मुखभंप यसंज्ञितं तदंतर्वासयेद्देवंप्रथमंशंप्रतिपूजितः ६ युक्ताश्चासत्यभामाभ्यांपूजयेद्विधिवच्छुतां अर्द्दयन्त्रेतु कर्त्तेरंरेवरेवरेवत्यकारयेत् ७ पुराविशोधयेद्विप्रवुर्वभं अदमनाख्यं भुक्त्वालेभेपरांप्रीतिंतदंगोत्थंचंचलंतथा ८ तस्माभेवत्रयोदश्यांतदंगोत्थंत्वंविभावयेत् छत्रांजलिपुटोभूत्वावाक्यंचेदमुदीरयेत् ९ अवधीद्दमनंरेत्वंपु रांत्रैलोक्यकंटकं सर्ववेत्यपरिणतःपुरतस्तवतिष्ठति १० तस्मात्त्वंतोषराप्रीतिरासीघातवमाभव अधुनाघिनदेवासीप्रीतिर्दमनभंजने इत्युक्त्वात्रयंमेकंतु करेरेवस्थरापयेत् ततोविशिद्धारात्रिंतुरुत्थगीताद्यिभिर्न्नयेत् १२ ततश्चाभ्युत्थितंसूर्य्येदेवंतत्रापुरःसरं नयेद्धीजगरीशस्यसमीपंद्विजसत्तमाः १३ उप॰ चारैरंगन्धाद्यैपूर्ववत्पूजयेत्ततः हिरण्यकर्णिपुंरुत्वाग्रेत्रमालातरंगजो भूत्वाकंरेयुमाप्रीतिस्तथेरंरमनंतरं तवप्रीत्यैतुभगवान्नमस्यरंतवांगके इत्यु च्चार्य्यहरंमूर्द्धिरथाऊंधत्पादांशुभं एवंदद्याद्धरेर्वक्त्रंपश्चंप्रांजलीकरंमुराः १६ भवदुःखपरीक्षीणाःसुखंप्राप्नोत्यनुत्तमं यहोत्सवमूर्द्धिनद्धास्तोविलोमर्द्दोपकर्मि तो सर्वपापविनिर्मुक्तोवसेद्विष्णुपुरेध्रुवं रतिसंवादपुराणेपुरुषोत्तममाहात्म्येषट्चत्वारिंशोध्यायः ४६ अतःपरंप्रवक्ष्यामियात्रामक्षयमोक्षरी अनायासेन मूलानांवासनावद्वचेतसां वेशःस्वस्यामलेपक्षेद्वितीयामद्रिसत्तमः १८ मंत्रयंयचतुःकोणंसुधालिप्तंसुचेरिकं सुधौतवाससासुभ्यीवप्रतिसेवांसमंततः

साधुसोपानसंयुक्तंचारुचंदानपान्वितं तन्मध्येविन्यसेद्दलसाधुभद्रासनोत्तमं २१ तस्मिन्निचोलसंछन्नेविन्यसेत्स्वर्णाभाजनं तस्यपश्चिमभागेवेष्वासिनोजाह्नाणाः शुचिः २२ पात्रांतरेतुएराहीत्यांचंरनंपलविंशति सुपिष्टंहलसोहस्यपद्धीयात्पद्मलाधिकं अगरोरईकुंकुमंस्यात्कुंकुमाद्दैतुशिद्धकं कस्तूरिकाद्वयूरयोःप्र माणांशिद्धसंमितं सर्वमेकत्रसंथिप्यात्संचतीर्थोदवारिणा पलद्वयंततोरंद्वारगरुसेहकुनमं २५ एवज्जलोद्भितंकृत्वासूर्द्धपात्रेनिधापयेत् आछाद्यवेतकीपत्रैर्वेष्टये च्छीनवाससा गंधपुष्पैस्तोमयंत्रेणरसेद्रसूत्रया एकंतुमंरयेत्तत्रमिन्नसंधिवासंनिधापयेत् अरणीरयकालेतुनयेद्धलसमन्वितं शंखचामररत्नाद्यैर्भ्रामयि त्वासुरालयं देवाग्रेस्थापयित्वातुपूजयेत्पुरुषोत्तमं उद्घाटयेत्ततोबल्लंद्विव्यद्रव्यैःकलोकयेत् प्रोक्षितंमंत्रराजेनसंसूर्य्यानलजालिभिः गंधपुष्पाक्षतैर्दूप्य श्रियः सूक्तेनलेपयेत् श्रीशस्यसर्ववर्गत्रैवेमरुत्सर्पाःशनैःशनैः वैष्णवानयशंद्वैस्तं दर्द्दयेतितदारभिं नानाशक्तोपनिषद्वैर्विद्वांसःसंस्तुवंतिनं ३० वेणुवीणादिकं नृत्यगीतवाद्यैरनेकशैः व्रजनेश्चाग्रेश्चक्षुर्भरेश्चेन्नोनोपहारकैः संतोषयेज्जगन्नाथंतत्तोयारोविलेपयेत् तस्यचैतन्यमात्रेणतापानशंतिरेहिनां तोसोमंस्पर्शना त्तापान्सर्वाल्लंतिनराद्विजाः अचिंत्यामहिमाविष्णोरद्भुतारुद्रयात्मरा ततःस्नात्वावरेमौल्येभक्त्याद्विणवंकैः दुग्धेनाविधिदृष्टेगंधेश्चविलिपेद्धरिं ३५ पुनस्संपूजयेद्देवंतांबूलेश्चंदनैःस्रजैः तस्मिन्कालेतुयेब्रह्मभक्तापश्यंतिमानवाः ३५ तेतिथौपुनरुत्पत्तिःकल्पकोविशतेरपि विलोःस्वरूपमासाद्यविष्णुलोके वसंतिवै पुराकल्पियुगेविप्रादशेनाभप्रजापतिः आध्यात्मिकादिसंतापैःसुरीनानदाध्यमानवान् तत्रगत्वाहयायुक्तोमहिमानंचकारवै यथाविधिमयाप्रोक्तंसएवंप्र यतेद्विजाः प्रणिप्यचरणेनांगंमाधवामलपक्षके तृतीयायांजगन्नाथस्तुतिमेतांमुराजगौ ३९ रुद्रउवाच देवदेवजगन्नाथसत्रजानरनिर्मल संसाराणवसंमग्नान्पाहि

नःपरमेश्वरः नानाविधैश्चसंतापैःसंतप्तानमानवानिमान् मप्यनुक्रोशचक्षुषावीक्षमाणस्तेनच ४१ [illegible] पुष्कलमेघनमोस्तुते कलिकल्मषमेमृ
ढानुद्दृत्तेनमतांयते ४२ अवतारोयमेतस्मिन्ननीलाचलगुहांतरे चिरकालप्रदानोदुस्त्यजांमहदंहसां राशिरंपुंसमेवेशदानलाथकृपाकरः ४३ सदर्शनमहा
यैगेयमाद्यंशंगवर्जिते नेषांमतिःसमुत्पन्नाचतुर्वेदैकसाधने मतेशीचेतिदुःखोभवारंपेमहाभये ४५ दर्शनंपरमंस्वर्गेवेशनान्नमज्ञानविमोचनं दर्शनंदरशनंनाप्य
विनाकर्मापिमोचयेत ज्यम्पुरुषलजयेशनजनमाक्षरजयाव्यय प्रसीदानुग्रहाणमानरानान्यदाचिचेतनः इतिस्तुत्वादरंपाद्यंपातचरणांबुजे प्रसीदेशप्रसीदेश
सीदेशेतिघोषयन् ४८ ततोजगादभगवान्मुखरेणप्रजापतिं उत्तिष्ठवत्सतेदरंदुर्लभंदयदृश्यया ४९ कांसितैमत्सारेनभविष्यतिनसंशयः मदनुग्रहोत्प्य
पुराणानांदुर्लभोविदितस्तव ५० मदंगजातोसिमवाचमाधिनवानसि महात्मवेनसंतोष्यतनतेप्रररामहं रमामस्ययथाजांवे मुरूपंशंतिहर्षिताः तस्मिन्का भैरवो
लेयरिडंतिमनसानतराघुयुः ५२ यथासंतापहरणंचरनानुलेपनं तथोत्सवोयं मेरक्षसंतापक्षयनाशनः मत्तेरितमतिस्त्वहिउत्सवंकुरुवानसि संकलि
तोयंमनुमारोनोहुयौमयाध्रुवं त्वयाभिकांसितंसर्वंतास्यामेवप्रजापते हृदयेशतामस्यायान्नार्युदिकाद्यासुपावना एकेकामुत्तिरासर्वाधूर्मेकामार्थमोक्षरा ना
सामेकमेनेवाधियोभक्त्यावावलोकयेत ५८ एकपापिभवाधियेसतीर्त्वाविलुपुरंब्रजेत जैमिनिरुवाच स्तूयुरीड्यंजगंनाथोभगवान्स्तेरधे दक्षःप्रजापतिः
सोपिश्रद्धानस्तदाज्ञस्या संवत्सरंगिरेस्थित्वासंदर्शनमहोत्सवं ब्रह्मलोकालयीभूत्वा कोत्सस्यसकुलोत्तमे लोकाश्चवर्तयामासयथाविधिमहेषुसः विश्वासा रम
यात्सवृद्धांयाश्चास्तापरिकीर्तिताः अयंमासात्यरंब्रह्मब्रह्मरूपीजगद्गुरुः ६० प्रस्तावितःसुरेशेनलोकस्यानुग्रहायवै यरानरादृष्टिपथंयातोमुक्तिप्रदो भुवं स ७८

र्वाकामानरराजेवकामिनोनाशसंशयः सत्यप्रतिज्ञोभगवांस्तत्रासेदुःखनाशनः शोकंभवृत्तियंदृष्टाभवणाद्योधिसंभवं चिंत्रंतेःचिंतपोदानैःकिंतीर्थैःकृतुभिस्त
था किमर्थेनयोगेनसोत्सेणपरमेणच तीर्थराजजलेस्नात्वासेत्रेत्राणपुरुषोत्तमे त्र्यधोधमूलेवसंतोवसंतंचर्मचक्षुषा दृष्ट्वारात्रमपंत्रजरेहवंधात्प्रमुच्यते इति
श्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेचतुरशीतिमाहात्म्येजैमिनिऋषिसंवादेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येसप्तचत्वारिंशोध्यायः ४७ मुनयऊचुः भगवन्सर्वशास्त्रज्ञश्रुत्वंतप
रमसद्गतं यात्राफलंपेभगवतोमाहात्म्यंपापनाशनं १ यथायंपूज्यतेदेवःकामिभिःसर्वकामदः भूत्वेहपासमहाभूतिप्रदोविभूतिप्रदोहितः २ जैमिनिरुवाच स
र्वाविश्रुतयोविलोर्जगत्यस्मिंश्चराचरे भूतिप्रदोविभूतिश्चसएवकपरेश्वरः यथायथोचरतितत्रवेजायतेनरः एतावानस्यमहिमायरिमांतुनशक्य
ते योयथासमुपासेतसंतथाफलमाप्नुयात् एकःपथाचतुर्णांवैधर्मादीनांनृपाद्वारः धर्मस्यपंथागहनःसंकीर्णोवहुपासनैः तत्वाबधारणेचास्यस
मःकोपिहिन्नोत्तमाः अर्थकामोहितंमूलोविसंकुलगतिःसदा तेषांत्रयाणांभगवान्नानायासेनदृष्टिदत् ७ धर्मोहिभगवान्विलुधर्ममूलमिदंजगत्
धर्मेस्थजगतश्चापिप्रभुरेजनार्दनः ८ पुरुषार्थमयेतस्मिन्भतिर्यस्यप्रतिष्ठिता समर्वकामतत्तात्मानशोचतिनकांक्षति त्रैलोक्यैश्वर्यदातासोश
नुरूपोसुपामितः भावितोधातरूपेणावंशदृष्टिकरोभवेत १० सनत्कुमाररूपेणादीर्घमायुःप्रयच्छति इतिसंपत्प्रदोयंपद्मरूपेणभावितः ११ गंगादि
तीर्थफलत्वंथेस्तिदासितः अनंतमःप्रभुरतिभासत्वरूपेणभावितः १२ सौभाग्यमतुलंदद्यात्भक्तोधुरूपासितः विद्याद्दशतत्वसौवाक्पतित्वेन
भावयन् १३ वाजिमेधादियज्ञानांफलदोयंसनातनः यज्ञेश्वरस्वरूपेणभावितोयंजगन्मयः ध्यातःकुबेररूपेणसमृद्धिमतुलांलभेत् एवंपद्मोवृद्धिरो

तस्मिन्नीलाचलेवसन् रीनानाधातुग्रहायदारुव्याजशरीरवान् १५ प्रयातनत्रभोविप्रावसध्वंसुसमाहिताः श्रीसंपादाम्बुयुगलंशरणंतत्प्रपद्यतः ये हिकामु-
ष्मिकान्भोगान्वांछध्वंयदिशाश्वतान् अंतेचमुक्तिंवैवल्यंयथेछतंतनप्राप्नुयुः १७ इतिश्रीस्कंदपु० अष्टचत्वारिंशोध्यायः ४८ मुनयऊचुः शृणुसारस्यप
तिष्ठांतेरंडुयुग्वामयदूरान् आसापयामासहरियात्रास्तांहृदशाजपि त्वत्सकाशाकुतंसर्वंतनःसर्वधिपतिः क्षिवकारमहाबुद्धिर्विश्वभोव्यवस्थि
तः १९ जैमिनिरुवाच वराहश्चाजगन्नाथात्मासाद्यारःस्वरूपिणः ऊनऊसंसमेनैव आत्मानंस्वरूपंयुगवः यथातेकारयित्वावैयात्रास्तांपुरुषमोसरा व
रूपचारेवंडुधासमभ्यर्च्यजगद्गुरुं रंतिवराजंसमादिश्यदेवस्तांयथाविधि इदंप्रोवाचमधुरंधर्मंगणंयसमाहितं रंदपुत्रउवाच राजन्वदद्भुतोसिलंधर्म
निष्ठामुपागताः भगवत्यपिभक्तिस्तेधर्मश्रवणसाधिगा २३ नसेकस्यापरेशाय्यभगवाननुशास्तिनं चराचरगुरुंसर्वविश्वंनष्टिष्टभागतं २४ ममानुग्रहलसेणश्रवणी
र्णाजगद्धिते उद्धरोनमनसोपत्राद्दोस्यात्स्वेविरात २५ भक्ताचअद्दयापुत्रःगतरांपवर्तेय प्रतिमाव्यवहारेणनंजनातिभूमिप प्रत्यसंतेयथाजातंतेनोक्तं
भूमितोगतं प्रासारांतःप्रवेशेहिपस्यास्यजगरीशितुः २७ पितामहापास्तिरशःसर्वेयुगपरागताः विश्वमूर्त्तीवपंसर्वेजातावेनष्टवेतना २८ चराचरमपोत्येवसा
साद्दारःस्वरूपधृक् कल्पस्यस्मिमंविद्धिभृगतंसर्वकामदं उपास्येनंहिनभतेयथाकामनापूर्तं यतंतोवद्धपायंहिपतयोनविरंतिवै २९ नमःपारेप्रतिष्ठंतंकिरा
ज्योतिःस्वरूपिणं यतोनोजलनिष्ठानांसिद्धानांमहर्षेतसां अनन्यभक्तियुक्तानामेकःपेथामुयोगिनां योग्योशांतगभीरंवैनमन्यसलिलाशयं पापनिर्हृतिमामो राम
तिनयात्मिनरूपंगवुधो चितापदुःस्वप्नजातिमं प्राप्तेपुरुषोनमे ३३ नमातानपितामित्रंनपतीनमुतस्तथा शरणागतरीनार्तोवधायवधुपकारकः ३४ नरेनंप ७९

रितंवस्वभूमिमुद्धिपत्नपरं यैरीप्रजाभिर्योनाशतः मयद्धापरिवर्तय ३५ साधारणोधर्मयंयान्यपाणांनरूपसनम् प्रवर्तितश्चपूर्वैरणपाल्यतेनोनरेरणवे नरिहंभजराजं
ऽउपचारैर्महर्द्धिभिः पूजयस्वत्रिसंध्येनंपरंनिर्वाणमाप्नुहि ३७ स्वहृत्पद्मनमंत्राहुःपरहृत्पोपलक्षणं पालयेत्परतंयःस्वदत्तादत्तमंहितं जैमिनिरुवाच ऊर्ताजलि
युतः प्रणम्यसेनोचयतिसनमः सृष्टीजगद्गतहृत्कंमालामिवगुणान्वितां रंदपुत्रोपिराजर्षिःप्रसाद्यपुरुषोत्तमं नारदेनसहश्रीमान्त्रस्लोकंजगामह ४० ग
तहःकथितंपुण्यंसेनजमाहात्म्यमुत्तमं तत्रनित्योधितस्यापिमाहात्म्यंबलवत्तराः यज्ञेनंश्रृणुयाऽऽख्यायाच्यमानंहिजोनमेः अश्वमेधसहस्रस्यफलंसोवि
कलंलभेत् ४२ यहैरयसुयोगोयः स्कंदनयपरिकीर्तितः तत्कोटिगुणितंपुण्यंविलोमाहात्म्यकीर्तनात् प्रातःप्रातर्यःशृणुयात्सपिलाशतदोभवेत् गोकोटियुक्त
रजैलोपेरभिषेकफलंलभेत् ४४ धन्यंयशस्यमायुष्यंपुण्यंसंतानवर्द्धनं स्वर्गप्रतिष्ठागतिर्दंसर्वपापप्रणोदनं एतद्रहस्यमाख्यातंपुराणेषुमुगोपितं वेत्ति
वेत्थोपिनान्येभ्योदतंवाच्यंकदाचन ४८ ऊनकोपहतायेचदूरभीतशठागमाः नास्तिकारोभिकानित्यंपरदोषपरायिनः अवैष्णवामोघशास्त्रास्तेभ्योगोप्यम
दैवहि ४७ रतिश्रीस्कंदपुराणेऽवंतीजैमिनिऋषिसंवादेपुरुषोत्तममाहात्म्येएकोनपंचाशत्तमोध्यायः ४९ स्कंदऽउवाच श्रुत्वैत्थंजैमिनेःप्रोक्तंबल
णोशारूपिणः माहात्म्यंसरहस्यंतुमुनयःशौनकादयः आनंदपरमंप्राप्यस्मित्वायोत्पुल्लचोचनः रोमांचंचित्तदेहाभ्यांकृतवंतीश्वाभवन् अहोवतमह
दस्तंत्रंमोक्षंहिमुगोपितं अस्माकंभाग्यमंपत्यासांप्रतंविस्मृतिगो मासाजैमिनिनाप्रोक्तंकृतंसर्वंमुगोचरं अस्मिन्नरेत्रेस्थितेसाक्षात्भगवद्रूपकाशते
४ मरगान्मुनिरोमहर्षःकथंयांतियमालयं अहोमायाभगवतःसर्वत्रहिनिरंकुशः विलोक्यमत्यरूपस्तत्रचापिहितंतथा रत्नोनतत्रयात्यामोनिश्चयेन पु

नर्यथा ६ वयंनःपुनरेष्यामःपिंडेस्मिन्यांचमौतिके ज्ञानेकजन्मसंसिद्धिर्यमाप्नुयांगयोगिनां ७ ब्रूतात्मापावनंसेत्रंतंनोमुक्तिःप्रमुच्यात् रतिश्चिंतयतांतेषांमध्येनैमिशिशिष्यकः मुनिरुशनसंकोनामनानातिरमनाःसदा किंचिद्विधुरगजेनैमिनेरपिसन्निधिं ९ गत्वाप्रणम्यसाष्टांगंकृतांजलिपुटोभवेत् भगवत्पृच्छुमिच्छामियितेनुग्रहोमहान् ज्ञानामित्वत्प्रसादेनमोक्षोमेसनमुनुत्तम अस्माकरणसुविद्यासुवेदेसपरिहृष्टेण शास्त्रासहस्रंतेनोक्तंकलंदेपायनोमुनिः ततःप्रवृत्तोवेदानांराशि शिसत्यमुबुद्धिभिः १२ दुरुहःसाचासाक्षात्साहेपैहितैकर्मसु तेदृष्ट्वाकर्मशैथिल्यंस्वाधर्मापगमंतथा १३ मनोज्ञानंगरिष्ठेनभवतानुग्रहःकृतः केचिन्मंत्रात्मकावेदाःकेचित्कर्मप्रचोदकाः केचित्स्तुतिनिराशंसाविधीनांभावकाःस्थिताः स्तोत्रशास्त्राश्रियुगतामहायाश्चनिरर्थकाः १५ रेवत्यंगतिनातस्तत्कर्मसाधनहेतवः एवंसंत्रात्मकंवेदंमुषभाज्ञायथेयरे मंत्रागमोमंत्रमात्रोपासनासर्वसिद्धिदा युत्पत्यर्थवादमूलाहिश्रुतयोथस्वरूपतः १७ वेदेप्रवृत्तिहेतुश्चनिवृत्तिश्चतथाद्विधा प्रवृत्तिहेतुकाः स वंसमहावेदराशिविभज्यतुसबुद्धिमान् कर्ममार्गंशुभाचारंव्यवस्थाप्यसमुज्ज्वलं मर्त्यानारंसितालोकेवेदाचारप्रवर्तनात् तत्रसिद्धार्थवेदार्थावेदांताख्यानयुश्रुया अनाद्यविद्यासंरूढंदृढंमूलंसनातनं रहेहिंद्रियादिविषयंभ्रमोह्रेरुकसाधनं श्रुत्वामध्यानिदध्यस्यस्वरूपमात्मनस्तथा यतसाक्षात्करणोद्योगंकृत्वामुक्तिःस्वरूपकं तदनेकजन्मनःसाध्यंपुरुषंभंजन्निमंसरा शुकोवाबाप्यदेवोवाबृहत्स्यस्तिसंशयः नरेहनमुक्तिरंसेत्रंमरणाग्यस्वयोरितं अर्थवादस्वरूपंवेदनस्यसंशयोमतिन वह होऽर्थवादरहिःसूक्ष्मोपासनकाहृदाः साक्षात्कारंविनामुक्तिर्नास्तीत्येतन्मनंश्रुतैः धर्मशास्त्रेश्वविधिमुनेनिश्चितंभारतादिषु तत्रधर्मरणाःश्रमंसेत्रेस्मिन्सुखेनमे जैमिनिरुवाच गतागतप्रदंकर्ममार्गंश्रुत्वाविवेरितं तत्स्वरूपंहिजानासिणेतत्वहिहृदंवद मुणेपितंबलंनेरंसेत्रंमुनमं सेत्रंविलोसुजानाहिश्रयाविमुत्तंथेवतु हेऽस्मरणा॰

वेरितंयेशरहस्यप्रपंचतः २९ तत्रयत्तुस्वरूपंहितज्ञानित्यार्थसंयुतं यस्मात्सर्वाःक्रियारिरंसंभूतंसचराचरं ३० सोर्थोरासत्स्वरूपेणसेत्रेत्रावरहस्थितः तस्मिन्सेत्रेयतात्मानंविलोक्यपापकंकुर्यं विमुंञ्चयतिपापात्मयत्कारेहरेःपरं नेनकुणपलंविप्रसाक्षात्कारस्यचोरितं चंडालवेश्मनिस्थंतमात्मवन्मुक्तिमेतियत् नानिमाप्यस्यपुंसोवेमरणंतत्रजायते ३२ बहुजन्मसहस्रेषुमुक्त्यर्थंयतनेनुयः सस्नाणपापशेषोघस्तत्रयातिनसंशयः स्तत्रस्थियमाणोपिसंयज्ञात्मविवेकवान् विज्ञायसेत्रमाहात्म्यंभ क्तिंहृत्वाजनार्दने ३५ यःप्राणांस्त्यजतेतस्यआत्मानेनोपकाशते दीनातिहरणःश्रीशोभियमाणास्यतत्रवे ३५ कर्णोमूलेत्रसविधेकथयेन्नात्रसंशयः तयाविना नमर्त्योसौसाक्षात्यर्शनंविंशुं ३६ यत्रगत्वानजनंजातरेवचुनःपुनः तत्रप्रविशेविप्रामध्यजलेजलमिनोसितं ३७ साक्षाद्बृह्मस्वरूपेणागासतेसचराचरं नात्मज्ञानं विनामुक्तिरितरेवसुनिश्चितं ३८ श्रवणादैरुपायैस्तेसद्गुरुत्वालेनजायते विप्राश्चत्वरत्तत्रज्ञात्वेयगताहिज अन्यस्याःस्यवदुभिर्जन्मभिर्जितमानसः देहबद्धिः र्महद्दुःखंप्राप्यतेतद्दणासने अन्यकोपासनंविप्रदुर्ल्लभंदेहिनांसदा श्रुत्वाविरमतेकश्चिद्दारापुत्रेषुमुक्तात् गुरुश्रुश्रूषणेप्यतीनतेषांविप्रजायते नेतयांज्ञानंसंप तिर्जीवतेचकरात्रिन अन्यांगयोगसंपन्नोमनसमतनजंतुषु आत्मवत्पंप्रकुर्वीतेहितंचाधिकारिणः ४२ एवंविद्वविधेजन्मजंतोतेनिश्चलंमनः आत्माकारंहरिंमि त्यभासतेनिर्मलंपरा ४५ नरोमोक्षाधिकारीहिनान्यथाविप्रजायते मोक्षस्वरूपंवस्याभिष्णुविप्रभवधानतः मुनयोप्यत्रमुर्मुक्षंतिनवेश्यामिनिश्चयात् रतिश्चीस्वंर पुराणेउत्तरखंडेनैमिनिकृषिसंवादेश्वापुरुषोत्तममाहात्म्यंपंचाशत्तमोध्यायः ५० जैमिनिरुवाच शुद्धंयोधस्वरूपोहिआत्मरूपस्परंहिनः कूटस्थोनिश्चलोविप्रसाक्षा नेरंकभावनः आधेयरहितोनित्यःसर्वोपर्यविवर्जितः विश्वेसर्वगतःसूक्ष्मआकाशश्चनिरुपमः यद्भूमिरहितःसाक्षात्यंकूशविवर्जितः अनाद्यविद्यासंजातबासनोघः

युतेनवै अहंकारसनाथेनचित्तेनालिंगितोयदा तदाभ्रांततदाकारंगृह्णातिलिंगसंज्ञेरजसासचेवतमसाप्राप्तेनवै त्रिविधेनगुणेनियदृच्छयावशः ५ गंधर्वनगरा-
कारंयथाभ्रेसमुपजायतेविलयं पांचभौतिकंपिंडेवृथंचविंशतिकाधिषु ६ आत्मायमविकारोपिविकारीवचेष्टते दुःखांतरविमोक्षोवाध्यमानःपरैर्मिथिः ७ भूतावलि-
मनोयत्नकृतंचेष्टांविचेष्टते यथायमात्मासंस्पर्शचिरानंदरूपतां चेष्टतेमनसाहतिर्वृद्धाताभिमोहिता तस्यमोक्षोविधातव्योयेनस्वस्थोभिजायते ९ आकार्य्य
भ्रमणप्राणोनित्यमुक्तस्वभावतः निराकरणरूपस्यनिर्मलाकारणागिनः भ्रांत्याहृत्याविलयतेहिसाहंकारेस्थितिर्भवेत् भ्रांतिःसंजायतेसूक्ष्मानिरूपेस्थोपिरूपग-
तः ११ नभःस्थूलंमनोनीलंइतिसर्वंविभाव्यते निर्मलेनिर्गुणेशांतेसोऽहंस्वरूपिणे परमात्मनिजायेतभ्रांतिरध्यात्मिकीभृशं सप्तप्रसंपिपिभ्रांतिश्चस्वकंटाभरणे
तथा तस्मान्मोक्षःकृतःकस्मात्कर्मणोविप्रजायते ज्ञानेनाहृतरूपेणप्राप्यतेनहिदुर्लभं १४ तत्रसेत्रेहरेःसेत्रेईश्वरावृयहेरावे ज्ञानोदयस्तुसुलभःप्राणानांसंयमेन
वै १५ प्रसादेसर्वदुःखानांयस्यनाशोभिजायते सदाप्रसन्नःसेत्रेत्रिरूपमाणस्यसप्रभुः श्रुतिमोक्षियहोसेयंसेत्रेणेनत्रजेरसर मुनिभिर्मुहुश्चयत्नमंतत्रमंवसमीरि
तं श्रवणादिर्यथाकर्ममुक्तयेमूलसाधनं तथात्रमरणंपुंसःसास्तित्रेवल्यसाधनं यथासर्वत्रसंमूढयावाणंतदृष्टांश्रयं मृत्यिाहृत्यतेलोहमयस्कांतमणिर्यथा १९
अत्रप्राणपरित्यागःसर्वकर्माणिदेहिनां अनेकजन्मजातानिनिवीजानिकरोतिवै शुभाशुभफलासंगादात्मात्मत्वशतानियात् तैरेववद्धोभ्रमतिश्वश्वलाबद्धकाक
वत् २१ वद्धित्रयंयथाकाकोभ्रमन्नाकाशमंडले अनवाप्यन्यधिष्ठावैस्वाधिष्ठेनिश्चलोवसन् यथाहमात्मासर्वत्रवासनाभ्रमनोवसन पंचविंशात्मकेपिंडेगुणैर्वद्धंस राम
रामवेत्र एतत्सेत्रमहिम्नावैभगवत्त्वरूपावशात् प्राणत्यागात्परिक्षीणःसमस्तदृढवासनः २४ विष्णुरूपमवाप्योसोयातिविप्रोःपरंपदं अत्रगत्वापुनर्देहंवैधमेन ८१

चाप्नुयात् उदासकात्रनेशंकामनुवारद्धतास्तुवै यआत्माभगवत्सेत्रेरेहवंधंपरित्यजेत् आत्मसंन्यासयोगोयंयोगिनामपिदुर्लभः हेएवसाधनिमुक्तेरात्मज्ञानिमुक्तेच
सः २७ प्राणानामत्रचत्यागश्चान्यथेत्यवधारय शिवोपदेशकात्सिद्धंशतप्राणात्मगोपिमोचकः २८ तेनज्ञानेनहियुक्तावद्धकायाभासयोगतः सोहंकर्मविमुच्यैनपुंरेहमसं
मतं अंतर्हितोहिसाकाशीगणेश्वरमयाद्भुत शास्त्रवासनयायांतिबहुशस्तत्रमानवाः ३० मयाधःकथितंपूर्वंम्हारेवोयथात्रजेत् काशिराजप्रसंगेनभगवत्परिभाषि
तः ३१ रतिखंडपुराणेउत्कलखंडेपुरुषोत्तममाहात्म्येश्वरकपंचाशत्तमोध्यायः ५१ जैमिनिस्मावृ विशेषंतेप्रवक्ष्यामिश्रण्यराजकयत्नतः जयापिकाश्यांशरेवोपिस्थि
तवान्स्वयंभवजः युगत्रयेतिक्षसिसत्तनुर्योरेकलौयुगे अधर्मबहुलेतस्मिन्कलौसांतर्हितोभवेत् २ अन्यात्मपिचतीर्थानियथावत्सफलंतिच चतुर्युगेयुसर्वेषु
यस्मान्मफलदंतत्तत् ३ तत्रयात्रप्रवेशोहिकदाचिन्नोपजायते धर्मश्रेष्ठोहिभगवान्नरंदृष्ट्वांतत्रतिष्ठति ४ स्वाविधारीन्यद्दत्तीनांसुखोदूरायथत्नवान् र
दमेवपरमंसैव्यंचतुर्वर्गैकसाधने ५ विशेषान्मोक्षकंसाक्षात्मात्रासेनरेहिनां पापिष्टोत्यंतरश्चेष्ठश्चांडालोवांत्यजोपिवा ६ विद्वाच्चाधार्मिकश्चेवसर्वे
तत्रसमाहिनाः देवासमरणमिच्छंतियत्रसेत्रेमुमुक्षवः आत्मसाक्षात्कृतेनामुक्तिस्तत्रसेत्रेमरणात्परः विध्यर्थवादावादेतौहिनानुवादेनबाधिधिः ८ आत्मवा
देविधेःशेषाःकूपनिरोधप्रशंसनेः नविधेयोपपत्तेर्गोपिकालाप्रामाण्यनिश्चया ९ स्वल्पापिशंकासाभूतेततत्रसेत्रमरणंप्रति विश्वसंतिनतेमूढायेसंसारपरा
नेकाः १० अनाद्यविद्यासंसारप्रवृत्तेर्नोन्मूलितं साक्षात्कारआत्मनोयःप्रतिबंधःश्रुतोसदा ११ तरत्यंयतनासाध्ययोगिनोपिसदासते यवन्नीसारिवर्नेदं वि
धानिमुक्तिसाधने १२ योत्यंत्यजतेयोगीलंतनरायवसाद्विज चतुर्मध्येत्यजन्प्राणान्निर्विघ्नंमुक्तिभाग्भवेत् १३ आद्योमत्यागकारोहिप्राप्तुखसत्रतिष्ठति २

श्वेताख्योमाधवःश्रेयःकरःश्वेतभूध्रमसारितः १४ वटसागरयोर्मध्येमुक्तिद्वारमकल्पयत् तत्रयज्ञान्सूचिप्रोनिर्विघ्नंमुक्तिमाप्नुयात् १५ अत्रतेकथयिष्यामिपुरावृ
त्तमनुत्तमं चतुर्मुखस्यपुरतोदुर्वासायद्भिरुक्तवान् इत्थंसहिरिवस्यस्रष्ट्यअवतीर्णोशतःपुरा आशेशवाद्बालचारीतत्रविनयसंनिधेः यद्दछाभ्रमणोमर्त्यश्चतुर्दशत
्रयपि करातिसर्थिवीजातोमर्त्याचारविदुत्तमा १७ मध्येरेशेरदर्शीथुत्रात्रणोमुनिसत्तमः एकस्तपेस्ततोनिष्टःस्वाध्यायाचारवानहो अपरस्तुसरोचारोरेवस्य देव३
चक्रिणः भक्तिर्विकीर्थुश्चेद्वानुनतद्वान्वासुवर्तते सतुकेनापिदोषेनानास्तिक्येनप्रलोभितः तस्त्रात्सवर्तीधनवान्विद्यधेधनुषज्यते अथतौजीतिधोवेत्ता
जगामस्वार्थलिप्सया पुरिछष्टोहताभ्यांसस्वायुधःशेषमारुरात् २२ तयोर्जगादगणकोविवाद्यैशकुनादिभिः एवंविंशद्दिनांतेवाप्राणत्यागोभविष्यति त
च्छ्रुत्वाचिंतयाविष्टोकथमेवंभविष्यति मुक्तिस्तेत्रैत्यसेत्रैवाद्रहेवायत्रकुत्रचित् सौवत्सरंविचार्थैनंतत्कथयस्वयथातथं श्रवणकृत्सुतांश्चसमस्तयुगवंवि
चिंतयन् पूर्वस्यग्राहनद्यांतेप्राणत्यागस्तंसंस्मर्य उत्तमोगतिमासाद्यरेवभूयंगभिष्यति २६ रतरस्यतुमित्रस्यकेवल्यप्राप्तिसविधान् लविप्रवरुःप्राणैस्तिनिधनेतेवृहस्पतिः २७
स्वोद्भवोवर्तनेतेनेनवृत्तिनिर्वाणभेष्यति पुरुषेजनमात्यंभोविप्रसेत्रंपरमपावनं २८ यत्रप्रविष्टमात्रस्यसर्वपापविनाशनं करोतिभगवान्हारःरूपीरानरयानिधिः त्रिय
माणस्यतेतस्मिन्नकैवल्यंप्रयच्छति इत्युक्त्वातेनसंविप्रोभाणपेरयवशात्पुनः ३० पुनर्वभूवशुद्धात्माविष्णुभक्तिविकीर्षया तंपूजयित्वासत्कारैर्विसस्मर्जपुरात्रितः के
नभार्गवआत्मजकर्मयात्येत्यचिंतयत् रतिश्रीस्वरपुराणेउत्कलखंडेऋषिसंवादेद्वितीयोध्यायः ५२ जैमिनिरुवाच रत्यंचिंतयतस्तस्यततस्तेत्रंगमनंप्रति राम
प्राप्तवान्मुद्गरूपःसद्दुर्वासामतयांनिधिः १ तंदृष्ट्वासहसोत्थायप्रणम्यमुनयोहृष्टमानसः पाद्यादिभिःसमभ्यर्च्यमुखासीनंसुविष्टरे प्रश्रयावनतीभूत्वाददंवचनमब्रवीत् ८१

ब्राह्मणाउचुः भगवन्भाग्यसंपन्निपरिपाकात्समागतः २ सरत्नंमेततोयानःछत्रछत्रोस्मिनिश्चयं भवादृशानांदर्शनंविरःसाक्षाद्धर्मस्वरूपिणः गाल्पभाग्यवतांपुंसांदर्शःस्पृ
रतियोध्रुवं यद्यपहंदृतावीक्षितवागमनभाग्यतः ५ तथापिवांछाम्यहंतेत्वत्तश्चवचनंप्रति रत्युक्त्वंतंदुर्वासाहमुनिरारहरुमत्रिव १६ विप्रवर्य्यनवाभोगीवर्ष्यंदं
क्षिनभाक्षये मामादृर्ध्वतमस्माकंमुखास्यःसंभविष्यति उपस्थितोपवर्गस्त्वंविनाश्रुत्वारिसाधनैः श्रवणेनेद्रियःप्राहमुनेत्वंसत्यवागसि १८ भवादृशानांदर्शनात्स्व
प्रेषिनमूधादियारासेमयिपरीहासःविधानुग्रहभाषणं ६ तत्तौबूहिभगवन्अभयंशेदनुग्रहः यथेदृशाचारदृष्टेहनविवेकोत्पकोमयि केन्यनेविनमुत्तमम्
गवासनावहदृढंवर्मत्पजतिसेमनः इंद्रियाणीयभोगेशाद्यसंगनजयतेमनः इंद्रियाणीयभोगेशाद्यसंगनजयतेमम रहामुत्रफलाकांक्षाप्राणयात्रांविनामुरा नोत्थ
तेविनासुक्तावधिकारंविदुर्बुधाः १२ मूलेहदममत्वोहंकर्मबाध्यामिनिर्वृतिं आत्यंतिकीदुःखहानिःकथंमेवांतसंविरः १३ जनुग्रहःङ्गवतोविलासःस्वात्मबंधवः
विप्रयात्म्यमितिश्रुत्वादुर्वासापुनरब्रवीत् १४ यदवोभक्तवरूपंहिस्वस्यतन्नमुधाध्रुवं यथाब्रह्मनिलेयेनततेवस्यामितंततः १५ पूर्वजन्मनिविप्रत्वंमहाभागवतोभवः
तीर्थयात्राप्रसंगेसुहृद्भिर्वेधुभिःसह १८ मापेमासिगतस्तत्रसेत्रेस्मिन्पुरुषोत्तमे तत्रभूम्यांविलुलितोवेलात्सिंधुजलेशुभे १७ संसारार्णवमत्स्यंहिउपोष्यस्नत
गागरः उपचारैर्जगन्नाथंसारूप्यंसमवर्धयन् कुंरमग्निःसुगंधाभिःपूजयित्वागतेनुते प्रणतेनपुनःस्नात्वासमभ्यर्च्यजगतांपतिं तत्पादेद्विजवर्य्येभ्यःप्रतिपाद्यासना
दिकं ततश्चवंधुभिःसार्द्धंपुनरायाःस्वकंगृहं कर्मणातेनमुक्तस्त्वंश्रावणेनप्रस्थपथाः ततस्तेत्रमुत्कलेरेशरदांशिगोदधिनारगं २९ मुगोभ्यंत्रस्तगाःस्वल्पदृःशापंस्वल्प
भाग्यकेः यत्कर्मपरिपाकेनत्वमापर्दृशीनत्वं २२ क्षीणपापोसिभगवद्दर्शनात्तेनराहुल निवर्तमानःस्वगृहंसंगरोधेनादूषितः गणात्तेपरिभुक्तोहिनत्कर्मपरिपाक

तः पार्वतसंगदुर्वृद्धिः खेऽन्तचारोभवानभूत् सांप्रतंगृहजंवसुतदंगत्वाकुटुंबकं तूर्णंप्रयाहिभगवतपारमूलंसुदुर्लभं जैमिनिरुवाच हत्युक्तेतेन मुनिनासहिजोहृष्टमानसः
गृहसेनंकुटुंबंवसुधनंमोहोविवेकत्वान् २६ निःसारंपश्यतांतूर्णंसर्वंनश्वरतानतः रतःप्रभृतिज्ञातीनांजन्मनःसर्वकर्मसु २७ अलंतेषुसंचितानांयायानांगणनायु
षां युगपत्सर्वकामोहंलब्धसाद्यज्ञतारदन २८ ओनलाभवंपिप्येतदाशयमेशमो मेसवेयंयद्धापापमसुदरमेश्वर अद्यज्ञानीहिमांदेवलोकानुयूहकारिणं २
तिविज्ञाप्यदेवंशंकल्पत्रराजकं ३० यदृणांयात्युणमासेनुकार्तिकेदेवसेविते मोरभेयंयःशालिभोजनःपरमःशुचिः ३१ कुर्याद्विमेवनंस्नानमन्वहंसा
गरोभसि वेदत्रयस्यसारंपुरुषप्रतिपादकं पुरुषार्थैकहेतुंयत्तद्गीतंवेदविदांवरैः पुरुषाख्यंहियत्सर्वंकल्पवनाशनं ३३ आरोहुमिछतोविधिंसुचिंतयनपुरु
षोत्तमं तेनैवमुनिनासार्द्धंजगामपुरुषोत्तमं २४ स्तिहूर्यांतरेमार्गेदूरात्पश्येमुनिजन्मुनिः चिन्तयुहिपरोसार्थमंतर्ध्यानगतोभवन् परानिरूक्तिविज्ञात्वासविप्रोदानमा
नसः दुर्वासमनालोक्यकांदिशीकोभवनरा असहायोगमिष्यामिकारंभूत्यथवाजनं कुत्रेशेमुनेःस्थानंत्यक्तामांवाकुतोगतः २७ अनामंत्र्याहिसाधू
नांनेषयंथाःप्रवर्त्तते परित्यज्यकुटुंबंसंवेश्मनःसुपरिछदं २८ अप्राप्यसोचकंतीर्थंभूयेसीरामिहाकथं देवसःमतुमिस्पार्थंजीवन् गणानकर्मणा तथिसानांस्व
रूपेहिवेचयंतोजनान्बहून् राक्षसानाशयंत्यासुमनुष्यानथकारिणः ४० परिचर्य्यमयासार्द्धंदूरद्वाद्यासुखप्रदं रत्यमाचरितंकर्मश्रेयःस्यान्मेवयंपुनः ४१ रे
वेनवंचितंविनाकरिष्याम्यात्मनोहितं त्रिशंकुसत्थितोमध्येप्रांतरेऽत्यविदूलः ४२ सिद्धोपनीतानाविषयोवर्त्तनेसुगृहेमम नान्यरित्यजरीनोहंदयास्पिचारभीतिवत राम
४३ रत्यर्थिनाकुलःसोपजननभूत्यपथेश्वतन भवानुरास्यर्णदुर्धाक्षोकांचित्पशत जावणंयुधिरलंसामीसौंदर्य्यभूषणा सर्वगत्रानवधांगीमोहनीतांमनोभु ८२

वः ४५ तोदृष्ट्वाविस्मयाविष्टःसर्वोल्लारूपहारिणी चिंतयासासनंदृष्ट्वेदृष्ट्वाहिसुंदरी महानगरमध्येहंभ्रममाणोयदृछया अवरोपिदृष्टेनःकांतारेदृक्सुशोभना
राकापिलभतेंयंदेवलोकेपिदुर्लभा एवंभूत्यावधारेशंभूयंतोमनोहरा ४८ दृष्ट्वापिमाशुचेघोरंकुटिलाकर्षनेमनः सापितेनिवरेदृष्ट्वाकिंचित्वस्थाछतिसदा त्वि
ताज्ञयानुरागाख्यांभृषितांस्वेकचागता अथावादहिजोनंगपीडितोस्थिरमानसः ५० कांसंभूमेकुनोवास्मिन्कांतारेसमुपागता असहायाभयत्रासादिवरुपविभा
ग्यसे रत्युक्तवंतंतंदृष्ट्वावशचित्तंतराजवीत्र कांतमोनान्यथामंस्थावरीयादृपुराधिता दूरेवदुष्टचित्तस्वंसर्वंमोशेशवत्यज्ञः अवशेजनकस्यापिमंदिरेविप्रवासि
ता लोध्यायंत्यादिवाराज्ञोयोवनंनिःफलंगतं पितुर्गृहंमेमनिकटेभ्रुखातोनिर्गृहंवतात् एकाकिनोभयोद्रियात्वत्सन्निधिमुपागता जयाप्यनुक्रोशयमांजानिवित्रस्त
मानसां उद्वाहितात्मापुवतेपतित्वागःसुखावहः नरकायगतिःपुंसोरतिरस्त्रीविनिश्चयः ५९ एकांतेनुत्रमेरापिपुर्वेश्मसुरालयं यथाकामंप्रयासाद्दैतन्नास्ति
चिरंप्रभो ५७ तथाप्रबोधितंत्येवंसविप्रोदृष्टमानसः अगामतांपुरंहृत्यजूरेस्वसुरालये ५८ श्वसुरोपिचतंदृष्ट्वासत्कृत्यासुप्रजंयत् स्वयंदैवेयथामास्तसर्वका
मप्रतिद्विभिः ५९ रममाणास्तयासार्द्धंमासमात्रमुवासह गतत्वंमेमुनेमांयोजनजानातिहिसत्तमः ६० अजंसुवेधसंलंबितंत्यसैन्यमनिकृंतयो रतिश्चास्वंदपुरा
णेचनुरणातिसाहसं उत्कलखंडेजैमिनिऋषिसंवादेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येत्रिपंचाशत्तमोध्यायः ५३ जैमिनिरुवाच हितीयेदिवसेमध्येचतुर्मध्येवदेस्य
ति पूर्वेहनिञ्चरस्तस्यमहानासीत्सुरारणः १ तस्मिंश्चसमरेदेवैरजेयैर्विसुधारिभिर्गणाः यमस्यचसुपोरालेदूतापाशासिपाणयः युगपऽवनंतस्यप्राप्तालेच
परस्परं आश्लिषंतश्चवाक्यानिन्यायगम्यानिचवहि यमदूताऊचुः कथंभोदेवसंवादेसंपाषसंचयकारिणं नेतुमिछथवेदुंदकथंध्वंभवारणाः ४ अनेकोनं

निषादानिनङ्गानिरुत्तमानि कथमेनंरक्षिनेवेसुरर्गनमुपागतं चक्रैर्तहेलवंनं हिरुङ्गाचारनिसूदनं कथंवाजहृद्विलमुपागम्यसुबुद्धयः ८ निर्मलाःपार्थरक्षिलोपा
यसंनिधिमागताः पुनःपुनर्वरंत्यक्तमाचराजविवेलवोहिमः ७ नयानंवेलवानुसुरक्षितारसुतेमयि अवलोकयितुंनाद्रिनेशंस्वप्नेविभिभटाः तंविश्लुरूपावंस
वेतेवेलवाःपार्थरक्षणा सुदर्शनंचक्रचरंतस्यपार्श्वेवर्तिनंप्रभो येतुपापरतानित्यंविलुभनिकिपराङ्मुखाः तेषामहंनियंतेनिस्यापितःप्रभविश्लुना अतोसौपापिनांश्रे
ष्ठोयमस्यवशमेष्यति चित्रगुप्तेनकथितंनरकर्मसुसाक्षिणा विचेरुस्तेनाऊचुः मृत्युरूपंनबुध्यंतेदुरात्मानोविहिंसिकाः कःपापीधार्मिकोवाधर्मोसाध्यापापिकारवा
न् अस्यभ्राताधार्मिकोवेसरावारःसुनिर्मलः १२ यज्ञादानातसत्यवादीनतथावेलवोभवेत् कर्मणाकामनायुक्तःस्वर्गहेवर्तनंतमु महाज्वरोपसृष्टस्तुसोपिमो
हसमन्वितः तंतेतुभागताद्दूताःकथमत्रसमागताः १५ निःक्रोतःस्वगृहादेवसेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे त्यजेत्प्राणांश्चतुर्मध्येसंकल्पितिद्विजोत्तमाः तदारभ्यसमाश्रित्ता
वयंवेविश्वसाक्षिणः दीनोद्भूतोरुपासंपतिनाप्रभुनाभटाः एतस्यसन्निधोस्थानंभवतांनसहामहे गदाचूर्णितमूर्द्धानोभविष्यथनसंशयः १९ यावत्तेकल
हायंतेयमदूताश्चवेलवाः ध्वंसमोहोभवद्विप्रोनिशाचविरामसा १९ प्रातःप्राप्यचतुर्मध्येदुर्वासाःसोपिचद्विज चिंतयन्विंमयारब्धंस्वप्नेचांतंकोनुकं
कोतात्रिलोकनाथस्यनत्वंचमोहमुपागतं दृष्ट्वालिंगभरंतस्यशरीरंनंस्वभुरस्यच २१ अहोभगवतीमायायामामधात्पित्रमेमहि सर्वत्रममतांत्यक्त्वामुनिना
गृहनिर्गतः २२ यावद्रःस्वाप्यनुभवंस्वप्नेनोजनुषाविना दरानीमत्रसंप्राप्तःकिंकरिष्यामियेनतत् २३ यास्यामित्रिलुभायुग्यंमुनिनासंप्रकाशितं विचित्यैवं
दिशःप्रेक्षसर्वत्रसमलोकयत् पश्चात्स्थितंमुनिंतस्मैररंशप्रोक्षिसंयुतं दुर्वलःससमुत्थायप्रणम्यशिरसामहीं २५ नगामनोत्यानुमनोपुनःसामर्थ्यमा

प्रणात् विश्लुरूपरिध्वस्तयमदूतैस्तुतैस्तदा २८ विज्ञापितोधर्मराजःसहसासमुपागतः क्रूरमुद्गरपाशासिरंरपरिघशूलभिः संरक्षोरूपुरैर्दूतैर्मर्मतात्पयरिवेष्टितः
चेराग्रवमहापंरोभूषितेनमहिवेष्टितः २९ मत्युकालप्रभृतिभिरीदितरवोभयं यस्यनोभयतावध्यतांवध्यतामिति तत्रयतोवचोदूतान् शुश्रुवेघोरदर्शनं
तद्दूत्वाप्रेतराजस्यमर्ष्याशतिरुमंवचः ३० यममर्षणविश्लुगणाःप्राहुरुच्चैर्वचोभयं अरेप्रेतगणाःपश्यमाल्यानंमत्यसेवकं ३१ तच्छ्रुत्वाधिक्करेभवंतःस्वामिनान्
प्रकुप्यिंत यैर्यतःसन्निधौपातुमुचितास्तानवधारय ३२ अहूरदशिरंदूरात्मनयंदंप्रतिधावसि एवंप्रेतसनिसृजःसाक्षाद्भगवतःप्रियः ३३ वटमागरयांस
ध्यंमाधवाभ्यांसुरक्षितं केवल्यंमनसाजातं कल्पिनंप्रभविश्लुना स्नानंकल्पवपुरणार्थेतेषामासुसंशयः अवतांपेतन्नाहात्म्यंयमःकिंगर्जसेवृथा ३५ अ
त्रसाक्षाज्जगंनाथोरीनानामाग्निनाशनः सुप्रसन्ननानांभोजकरुणालंविवाहयुक् ३६ अस्मिन्सेत्रेवरेशस्यदेहभूतेसदाश्रये यत्रतत्रसर्वत्रायेप्राणत्युत्क्रमंतिवे
नराः ३७ तेषांमुक्तिप्रदोदेवःसाक्षाच्चारायणःस्वयं किंतस्मरंमिसंत्यक्तंपत्रवेलवत्रपुरासवत् ३८ काकःकेवल्यमुक्तेहिस्मरमाणोयदागमः यदाहरीस्मरमाणोनीलोभ्र
मणिवियद्यहः सप्तवार्यंस्मरमाणोवाहरूपीरमाप्रभुः महाराजाधिराजेनवेलवत्वमिणाधिनता येणास्मरेद्दुमुनिनहृयमेधेप्रसाधितः त्रैलोक्यवासिभिःसिद्धरर्षयपति
भूमिपैः ४१ सार्द्धंमाघारत्रभुवाभूजितःपरमेष्ठिना अनादिसंस्थितोशेषयापत्तलोघपावकः ४२ दर्शनान्मुक्तिदोमृणांमरणादेवमुक्तिदः अपश्यत्पन्नगत्रश्चत्रुदुश्च
क्रविनाशनं अपश्यत्मस्वाधिकारेतिष्ठन्नीवचिरायुष नेषांभित्यंश्वरंतीसनियम्यवचोमनं योहरंप्रणःसमुनस्पोश्चगणेनोपतोयमः अन्योन्यरेद्विजाग्रेवंशया
नंतमधोमुखं चतुर्मध्यंशनैकश्चिन्नियंवेलवपुंगवः यावन्मध्यंगतःसेत्यश्वत्सन्दिग्धोविद्वलः ४८ उत्तारयत्यमुगणान्मर्त्यांश्चजन्यभवोधनिः शुश्रुवेवापतद्

ब्योम्नः पुरुषहिरण्मयादुपरि ततः परतरं ज्ञानस्वरूपमनन्तमेकमजरं ब्रह्मसंज्ञं यत्तद्विष्णोः परमं पदं यत्पश्यन्ति सूरयो दिवीव चक्षुराततम् ॥ ४१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ४९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५० ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ५९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६० ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ६९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७० ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ७९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८० ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ८९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९० ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९१ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९२ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९३ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९४ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९५ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९६ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९७ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९८ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ ९९ ॥ तत्सत्यं परमं महत्तदमृतं तद्ब्रह्म तत्तेजसः तत्तीर्थं तदनुत्तमं तदमलं तद्ब्रह्मलोकास्पदम् ॥ यत्र ब्रह्मविदो वदन्ति मुनयः सम्प्राप्य कालत्रयं तत्सर्वं परिपूर्णमेकममलं विष्णोः परं वैभवम् ॥ १०० ॥

वर्तनेहिन १२ संसारस्यस्वभावोयंनिमग्नानांहिजन्तवः क्षेत्रज्ञानितीर्थभूतानिगंगाद्याःसरितस्तथा १४ सागराःसप्तशैलाश्चविलीयंतेकुचिद्विज प्रकाशंतेचबद्धैतेसहिरेखाःसनातनी १५ तथाहिसागराःसप्तब्रह्मणाप्रभुरद्विज दग्धाहरत्सर्ववर्णाःसंलीनोभून्महार्णवः आकाशगंगासलिलैःपश्चात्पूर्णंविभूवह यन्नामकीर्तनंनॄणांसर्वपापयोनाशनं १७ प्रायश्चित्तान्यशेषाणतरंक्षेत्रमुनेमे वेदाद्यात्मस्वरूपस्यश्रवणंमरणंतथा पुष्किनिश्चिन्तिहृत्पद्मनिरुच्छ्वासैरितथा ततसत्प्रकारतयाचतितीर्थंचेतसीत्थिरा १९ वदुजन्मान्तरंविनानमुक्तिमेतिमः सचेतसिन्यरेणस्यक्षेत्रभूतेसनातने २० चतुर्मध्येत्यजनजाणानत्रयत्नत्राप्यनिश्चया जत्रतेमासमुद्दिष्टंस्नानंतीर्थकाहिजोत्तम जपराधमिरंत्याज्ञःसर्वस्थानसहेनिवै पुराकृतंचयदघंवेदप्रणेवेदस्यावमानने २२ प्राणांतिकोमहामोहोविदुषोभून्महागरः अपरंचवरारम्यदाम्नात्यंतदुर्लभं यदोमासःसपुण्योवैस्नात्वास्वर्गप्रयायक्तः ग्रहोपिनमरादापुण्यान्निर्दिवेदिवौकसः २५ ततःस्नानगुणागोरादिस्नानस्यास्यानपि क्व मागणेयत्रकुत्रापिसहस्रफलदोमतः यानितीर्थानिसंतीहभुवोलोकानिभूतले तानिवित्रिवरणेसंतीतिप्रयागंसमाविशेत सिताऽसितेतत्रनरःस्नात्वामाघेमुपुण्य के मकरस्थेरविताभीशेविभिर्मुनिहिजोत्तमाः २७ अश्वमेधेसमंशीतिंयावदिंद्राश्चतुर्दश तस्मिन्नासेतुमाप्लुत्यमुक्तोभवेदकादशीद्विज तृप्यंतेत्रोतरेस्नात्वाविधिवत्पतमानरः सः देवर्षिपितृतर्पयित्वाहुजयिवाजगदुर्नरं मंडलेसिक्तवाप्येउदोगेरुपश्चरंके साधवश्रीतयेरत्नात्तिलवाप्रमुनेमं ३० एकविंशतिनकुलंभविष्यद्भूतमेवच अभ्युद्धरति तद्वात्मानात्रकार्य्याविचारणा ततआगत्यबाह्यंहुत्वोत्थंपुष्पप्रदक्षिणं कृत्वाप्रणेोजनंहत्वाततःप्रविशेन्मंदिरंतनः शरणंयंमापरित्राहियतितंभवमागरं अज्ञानकृतरागादि धोदोषनंदोनमोस्तुते ३३ मुहुर्मुहुःप्रणामन्तंदंडवत्प्रणतिंकुरु नत्वाप्रदक्षिणंकृत्वागंधपुष्पैःप्रपूजयेत यथाविभवतश्चान्यैस्तपचोरःश्रियंयति वेदैरभवनेष्वित्वाविविधैरा यु

यः स्वयं नैवेद्यसहितं नैवेद्यलीयते परमालनि माध्यं दत्वा माधवायचंदनचूर्णादिचूर्णितां ३९ कुंकुमेसुपूजितां मालांविचित्रांगंधमालिनीं नानोपचारसहितोनरयेन्नारायणान्
मुक्तिः वस्त्रालंकारगंधाद्यैः पूजयित्वाहरेर्धिया तत्पादयोरर्पयेत् यानिदानानिविविधानिच कलौहि कृतसर्वदर्शनभोदानमेवशस्यते विद्वानविधानेनहीनोपचारैस्त्वाज्ञयकीर्तनैः श्री
गोयेद्दनवाश्वेत्यात्विलुमेप्रीयतामिति दद्यात्दलंहरतांगौवैसुवर्णादिलयान्वितं ४० अहल्याद्रौपदीसीतातारामंदोदरीतथा पंचकन्याःस्मरेन्नित्यं महापातकनाशनं ४१ अहल्या
लोकमाप्नोतिकरंत्वाप्यतत्पत्यंचेद्दहिष्यद्धेवत् माध्यंमाधवनोषायनान्नारायणोभोविवेद्यंत ४२ प्रयागेचकुरुक्षेत्रेउपरज्यनिभास्करे गोकोटिदानसंपुण्यंगोरत्नालंकृतां
भुभां एकांहिजोत्रभवेत्तत्रश्राभ्यधिकंफलं वटसागरयोर्मध्येसेत्रेश्रीपुरुषोत्तमे ४४ माध्यांजानाहिमलिंचिदेयमेतत्समंहिज यःकश्चिद्दुःखितोआसन्नमश्च
यरिकीर्तितः ४५ अत्राविद्वर्लभंयोगंकीर्तयामिनिशामय रतिश्रीस्तंदपुराणेऽउदेनैमिनिऋषिसंवादेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येपंचपंचाशत्तमोध्यायः ५५ नैमिनि
रुवाच अस्मामेवगुरोवीरेशोभनोयोगउत्तमः मुहूर्तमात्रंलभ्येतपितृणांमोक्षदायकः अत्रश्राद्धंप्रकुर्वीतवांछन्पितृविमोक्षणं नरकस्थादिवंयांतिगयाश्राद्धेकृते
सुतैः २ स्वर्गस्थावदुकालंतुप्रातियुक्तावसंतिवै महाभाग्यांसुतोगत्वासिंधुतीरंसमाहितः लात्वापिदृष्ट्वापंथियेत्वातिलांभोनिर्मुक्तान्वितः अन्येवांचैवनाम्नांवेरत्वा
चैवतिलोदकं ४ पितृन्पतिस्वर्गतानरकस्थांश्चसर्वान्नयत्यक्षयलोकसदनंचान्यान्पोगःपरमदुर्लभः देवेभ्यस्तुवरंलब्धापविश्रेहिगयाशिरः ततस्तेऽदेवदेवस्यवपु
र्भूतंमहात्मनः ६ यत्रसंसर्गमासाद्यसेत्रेमेनद्दिभावनैः तत्रश्राद्धंप्रकुर्वाणःसुदुर्ल्लभैस्तुभक्तिः मोचयेत्पितरंदानेनरेहवंधात्पितृसुतः पितृनुद्दिश्ययोदद्यादानानि
विविधानिच ८ दानारंतानिदेहंश्चवभुवंमोचयतेनभुः पितृलोकस्यनिष्कृतासागरवारिणा ९ पूजाचपुरुषाख्यस्यभवेच्चकोटिशोगुणाः अन्यदानंपरंश्राद्धंपूज

नंसाग्रांभसा १० गंगायमुनयनदीलोःपीत्वापादोदकंवयत् लोकेनरलभेत्सुखंपरंतस्मिंधोजलपानतः अस्यमेधायथास्नानजन्यकोटिफलंतुयत् तत्सर्वस्नानकृतेमिंधो
लभतेनुश्राद्धरे १२ स्नात्वातीर्थविधिवत्पितॄरर्चयश्चशक्तिनः श्राद्धंकृत्वाहरिंपश्चरत्वाश्राद्धानिवैवरि दद्यात्संपूज्यविधिवत्तासाद्दुःखरहितंसुखं मातुःश्चशुश्च भा
र्यायाःकुलानिचशतानिषिभोविमोच्यनैरवंसमंपरंब्रह्मलोकंयातेवंशानांशतमंतत्तात्तारयेदात्मनंभवेत् १५ श्राद्धंयत्नमहाभाग्यांकुर्यात्श्रीपुरुषोत्तमे श्राद्धंचि
कीर्षुलभ्यांवैयत्नुयातिसदासुतः १८ तिर्थ्ययोनिगतास्तत्रयेशुतापादरेणुभिः मर्यतियत्रतदाधित्वापितरस्तंसुरार्चिताः १७ पार्श्वतःपृष्ठतश्चापियेसप्तसंबंधान्तकुलोद्भ
वाः आब्रह्मलोकंयेहिकुलत्रयेचप्रयांतितस्मिन्पुरुषोत्तमाग्रये सुरुर्लभेवर्षसहस्रकेनरेवांछितेश्वेतयुगेउत्तमे १९ सकालोदुर्लभोलोकेनाल्पपुण्येरवाप्यते वि
नाशाब्यंनकुर्वीतप्राप्यतांयोगमुत्तमं विनश्वरंशरीरंहिविनेचापिशरीरिणा तत्रश्राद्धंप्रकुर्वीतधनकोटिगुणंभवेत् कामरकामतश्चापियेमोक्षंतत्रभवेद्ध्रुवं २१ दान
दोषिभवेन्नुनंरतिवेरंतमाश्रुतिः अत्रमंत्राःपुत्रसंतुतिद्यात्यंदर्णंहरं शीर्णंतथुमंगलनाथःसर्वकामप्रदातथा विनत्रवदुगोनेनकृतंहरंशोभवेन्नरः दुश्चित्तस्य
महाव्याधिविमुक्तास्यात्तनोभवेत् २३ महापापेर्वमुक्तिःस्याद्दिपूर्वंकुलैर्दिज तिर्यक्सुदुर्लभैःसुकालःसंप्राप्तिदुर्लभैः प्रभुलंतंवद्विरांशिंयश्चाशाप्यविरक्षते तत्रशशिक
मेवंहिपापराशिनिशोत्कटः तस्यांस्नात्वातिपूजनेरक्षतेततसंसारंपि महाभाग्यंसदासेत्रेमहापुरुषरक्षिणे २८ महाशैवेतरंगीस्नानंमहाबलकरीधनं कलिनोथुतद्
वैतद्दृष्टपूर्ववदामिते २७ पार्वतेशनोकुलेकश्चिद्रासीद्धार्मिकसत्तमः धर्मशास्त्रार्थकुशलोविष्णुभक्तोहरव्रतः तस्यूवैतस्यकुलजाःपाधंद्राःनरलोकसः तिर्य्यग्योनि
गतायेचसंवेद्दहरीगताः विज्ञापयामासुरिमंस्वपुत्रकात्मसमुद्भवं गयायांपिंदरानेनवयंमर्त्यंतदुःखिताः २९ महाशैवशशेखरविमुक्तावपभीदृशः परंपरासापरमं

नार्थ्यचामस्तमोमयाः धर्ममार्गप्रहन्तानांकुर्वाणाश्चप्रतिक्रियां नवानीमोदुःखशोकिंनस्यात्संशयोध्रुवं केवलंभुञ्जुवांश्चैवगयाआहुंहनंमुनेः उद्धारयंतिवंशांस्तेतिस्रोनरकोकृतः तेषांतद्वचनंश्रुत्वासगत्वाशास्त्रविद्यतम् विधिनाभुक्तिभुक्तेनगयायांशुचिभिर्द्विजैः नानाविधाविधाद्वानिचक्राराद्धसुदान्वितः ततस्तेनाप्तिकावंश्यास्तथैवान्यप्रमोहिताः ३५ निमग्याद्दुःखजलधौपतंतिर्यगास्तथा परिवार्य्यपुनःपुत्रमूचुर्वैशत्रयोऽब्धाः ३६ पुत्रकआहमस्माकमुद्धारायहनंमुहुः सहूनेनत्रयाशास्त्रमार्गतः सत्यमेवनत् ३७ किंत्वेतल्लोहदानानांदर्शनायापिनाभवत् कुश्रुशंसामाजानांलोहरंडैःसमंततः दृश्यंतेपितरोन्येषांआहुदानंगयाशिरे विमानवरमास्थायदिव्यलोकंव्रजंतिते ३८ समीपतोस्माकमेवदिव्यस्रगंधभूषणाः गास्माकंहीयतेधायंकृतेःआहुशंतेरपि ४० अर्थमेतन्मजानीमोधर्मशास्त्रविहिंसिताः कथंधादुःखनिलयोभविष्यतिचनोध्रुवं ममस्माकंकुलेजातोवारिधिरिवचंद्रमाः लोविनागतिरस्माकंदृश्यतेनहिपुत्रक दुःखार्णवनिमग्नानांपारंगतुत्वमेभवनः येनेषिविचार्य्येतन्कुरुष्वाशुहिजोत्तम पुत्रएकोधिकियतेवंश्यानामुद्धरणं पुत्रस्येवापचारेणनरकेपिपतंतिते तादृशंगुणवान्पुत्रःकुलेयेषांसमुद्भवः ईदृक्दुःखार्णवेतेषांउत्तारंजीयतेकथं सर्वेदुःखतकमीणांप्रोक्तोसुस्थितश्चये सत्यंत्रुणगतिर्यातिदीयतेनात्रसंशयः इतिदीनांवचनंपुत्रआकर्ण्यतथा नप्रत्युवाचपापिष्ठास्तावणान्हिज्ञसत्तम केवलंचिंतयामासदेवलंचलितंचेतसा शास्त्रंप्रमाणंमर्त्यानांदृष्टाकृत्यविधेयस्थितो तत्यधेप्रस्थितोनित्यंवेपरीत्यंकथंव्रजेत् भवार्णवोपिपापिष्ठाधेष्णतेनममाधुना गयाआहुंसर्वपापनोदनंशास्त्रचोदितं यथाविधिपणास्तस्माद्गत्वैवतेविमोहिताः शास्त्रंप्रमाणंमर्त्यानांदृष्टाकृत्यविधीसदा इतिसाक्षाद्गवतो रम

मुखपद्माद्विनिर्गतं ५१ इतिचिंताकुलमनेर्वसोमेसमुद्भवा अशरीराजगादोच्चैस्तत्रतोसंशयछिदा व्रजस्वतंगयाआहुंसर्वकल्मषनाशनं चिरंणंदुर्गतिहरंव्रह्म ८७ ८६

लोकगतिप्रभं नेतेसामान्यगयाप्राप्तानः श्रुतिविप्लवकारकाः जयेनानंतिसततमंतर्यामिनमीश्वरं गयाआद्येनकुशलाएतेश्रुतिविगर्हिताः तेषांसंततिजातोसिनत्ववेदप्रलंभेत् [illegible]णस्यमुखलंप्राप्तमुद्धर्तुंवंशजान्स्वकान् यदियोंशसिभोविप्रश्रुणुतत्वरहस्यकं ५६ पारंपरंणानांसमुद्धारःस्वविद्याविलयस्तथा उभयंसदृशंविद्धितयोःकारणमुच्यते आत्मासाक्षात्कृतिर्वीप्यसेवंश्रीपुरुषोत्तमे महामाध्यंपिंडदानंचवलोद्धरतेतथा ५८ कदाचिद्रविषाणानांजलाशयसमुद्भवः ख

निवे चंद्रसूर्यप्रकाशनौकामगानिनभोगणे विद्याधरैरप्सरोभिःपुष्पवृष्टिप्रकीर्णकैः समंतादर्चितामत्यद्भुतविषयमाजगुः स्वर्णविमानेरश्वनेमनोहरैः २७ संज्ञा तध्यानमंगोसोपुरस्तानिदर्शह देवदूताःसमागत्यसादरंप्रणिपत्यच संस्तुवाभिरिष्टाभिस्तुत्यपपृच्छुः अलक्षणंवचनाधूर्यतस्यलोकंप्रयास्यथ अहोहंतविमान निःप्रलोकनुतानिवे धन्यानेनवंशेनविष्णुभक्तिपरेणच महापेरवयोगानांमुखाकंदानरणंकृत वाखंडराजनिर्मोक्षःसंसाराधप्रवर्तिनां २१ तदानमोक्षोभवतिपापिष्ठा नांहिशेनक महामाघामहायोगोविष्णुनाप्रभविष्णुना प्रवर्तितःपापकृतामुद्धारायत्यात्मना स्वरूपोहिभगवानिंद्रद्युम्नेनभाषितः महाकृतोमहादीक्षामहादुःखवतीस दा वसुवित्तमहापासवडुकालप्रसाधनं २५ नाजिमेधमहस्रंहिनाल्पभाग्यस्यजायते भगवद्दत्तुग्रहणंतेइंद्रद्युम्नस्यचनहतंकनृतंकापिशंकस्यापिमुदुर्लभं ततोपि भगवानेमनिरुपाधिनिरंजनैः २७ दीनानुग्रहकृद्देवोवात्सल्यांबुधिचंद्रमाः सर्वकामान्दाद्रसोदारूपीप्रकाशितः तेनेवरूपेणावतिंद्रद्युम्नायदत्तवान् ततस्तेत्रमपित तस्तेत्रनात्रमिथ्यामतिस्तव २८ रहस्यमेतत्कथितंमुक्तेःसाधनमुत्तमं श्रवणाद्विचनुत्कृष्यथोमोक्षस्यसाधनं तथाचतुष्कमध्येस्मिन्स्तेत्रेप्राणाविसर्जनं सत्यंसत्यंपुनः सत्यंउद्धृत्यभुजमुच्यते ३१ तत्वसाक्षात्कृतेस्तत्रस्तेत्रेप्राणविसर्जनात् कृतेनमोसोजंतुर्नाहृत्यमेवापवर्गदं महामाघीमहायोगआहुर्यित्वविमुक्तिदं एतन्नयंदुर्लभंहिसंसा रेशोनकःध्रुवं ३२ अहोरेवादयोयोगायेपूर्वंप्रतिपादिताः शतांशमपितेनानहीमाघीयोगस्यशोनक ३५ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येसप्तपंचाशत मोध्यायः ५७ जैमिनिरुवाच अतःपरंप्रवक्ष्यामिरहस्यंपरमाद्भुतं एतेहियोगाःकथिताःपापिष्ठोवासकारिणः १ दुःखेनचिरलभ्यंयत्नाद्यैर्वायोगएवहा तदत्रनेहिमर्त्य तेपापिष्ठापापनाशनं २ प्रवक्ष्येकाःसंस्तेनेनमोक्ष्यंतेहिविष्णुना धार्मिकानांहिविश्वासस्तस्तेत्रेनित्यमेवहि ३ अष्टोशतानिवर्षाणिकर्मभोगेधुलालसः कंदर्पनामामुनिः

पूर्वंनोहितःस्वर्गसेवया ४ द्विजकर्मोज्झितंसंत्यज्यतवारेरविनिशं पश्चात्तापमुपायस्यतदेतत्स्तेत्रमुत्तमं ५ गत्वासमाराध्यजगत्पतिंहारुद्ररूपिणं निर्विलंबमानसोभूत्वाप रंगतिमुपागतः ६ अतःपरंप्रवक्ष्यामिरहस्यंस्तेत्रसंभवं स्कंदपुराणमहास्तेत्रंपरमंस्तेत्रमुत्तमं ७ पुरामोक्षमस्तेत्रस्यरहस्यंपरमंवर नज्ञातंयेननकेनापिचरेवाःस्थावरेषि वा ८ त्वमेवभगवन्शंभोवेत्सितत्स्तेत्रमुत्तमं वदधातत्रगत्वाधिसांगोपांगेनयत्पलं ९ लभ्यतेचैवहरिवंसंतेविसाक्षादमेयितत् सर्वेषायस्यःपुंसोभवेत्कालेकलौकर्म १० प्रायशोदुःखितामर्त्याःप्राहुस्तेपापसंचयैः कर्मयेनसुखिनस्तेस्युस्तदुत्तमंसंचयात् एवंबहूहिमहादेवकर्मपत्स्यादरुत्तमं येनानुष्ठितमात्रेणसर्वपापक्षयोभवेत् १२ योहिकश्चिद्दुरात्मोत्रिजन्मेवरमुनिश्चित्तं श्रीमहादेवउवाच शृणुवत्सप्रवक्ष्यामिसर्वपापभयापहं स्वर्गापवर्गदंपुण्यंसर्वकामफलप्रदं सर्वमांगल्यजननंदुःख दुर्गविनाशनं १४ सौख्यसौभाग्यसंपत्तिधनसंततिवर्द्धनं आयुर्वृद्धिकरोपापंभयावत्तमुनिश्चित्तं मापेदुःक्षयेजातेवारेर्कस्यवर्णयदि अहोरात्रयःसविज्ञेयःसहस्रार्कय होःसमः रविवेवर्षायाःशतेवर्षेनतुरांशेकरोचन नान्यःपुण्यतमःकलौयोगेहरियत्समोभवेत् १७ तावद्भजंतिपापानिसुबहूनिमहांत्यपि यावद्धरिंस्मरोनेतिसर्वपापापनोद नं अभूतकालेपिचयोग्राहुतःपापसंचयः अहोरात्रंतमंहारुर्योयमहोरात्रंवुधाः १९ अहोरात्रेयमहापुण्येसर्वेगंगासमंजलं यत्किंचित्कुरुतेदानंतद्दानंमेरुसंनिभं तदाहानानिदेयानिभूदानप्रभृतीनिच पापक्षयार्थमिमर्त्यैःस्वर्गादिफलकाम्यया २१ तुलापुरुषदत्तत्रसप्तराशिवपुरंजेत हिरण्यगर्भदोमर्त्योगर्भवासंनचाप्नुयात् गोसहस्रप्रदोमर्त्यःसहस्रायज्ञपदंव्रजेत् एवमादीनिदानानिहत्वासम्यग्विधानतः मुच्यतेसर्वपापेभ्यःसनरःसुखमेधते स्कंदउवाच प्रायश्चोहिकलौमर्त्यामंरमाम्यामहे स्वर अशक्ताभूमिदानादीमुच्यंतेनेनकर्मणा तुलापुरुषदानेनभूमिदानेनयत्फलं हिरण्यगर्भदानेनगोसहस्रेणयत्फलं एतेषांपुण्यफलदंसर्वदानेवशंकर २८ अनायासेन

यथोक्तितरानंकथयस्वमे ईश्वरउवाच शृणुष्वत्वमहापुण्यंदानंयत्तत्रपुण्यदं सर्वेषांचैवदानानांयत्पुण्यफलरायकं वस्याम्यहंमहादानेनर्णापापभयापहं चतुःषष्टिय
लंकांस्यंश्रमंतंतत्रकारयेत चत्वारिंशत्पलंवापिपलंविंशतिमेववा २९ निधायमापसंतंत्रपश्चमष्टपलंलिखित्व पञ्चम्यकर्णिकायांतुकर्षमात्रंसुवर्णकं तदर्द्धवातद
र्द्धंवातदर्द्धवापिप्रविधेयंत कर्णिकामध्यविधानेननयथाविधुक्तमार्गेनः मंत्रेणानेनहेवत्सलोनकुर्य्यादतंत्रितः सर्वसाध्यारणंमंत्रंगोपनीयंपरंमम ॐकारंकाम
वीजंवाचकारंचततःपरं पुरुषस्तुततःपश्चान्मस्त्रंतेप्रकल्पयेत ३३ सर्वसिद्धिकरंपुण्यंमोक्षदंपापनाशनं शुद्धानांपरमंशुद्धंयोगिनांयोगदंशुभं ३४ पितृ
श्चतर्पयेधीमान्नलान्दत्वार्घ्यंयततः धीतवासाःशुचिर्भूत्वाशुक्लयोर्वाध्येनिवेदयेत् अपीमयनमस्तुभ्यंदेवदेवदिवाकर पुराकृतंचयत्पुण्यंतत्पुण्यमस्तुसर्वकु
रु ३६ ह्लत्वातनंदुलैःशुभ्रैःयत्नमष्टदलंशुभं अष्टतंस्थापयेत्तत्रजलविलुशिवात्मजं तेषांप्रीतिकरार्थायश्वेतमाल्यैःसुशोभनैः वस्त्रादिभिरलंकृत्यब्राह्मणाप
निवेदयेत् ३८ मुन्नानायसुशांतायब्राह्मणायकुटुंबिने गंधपुष्पैरलंकृत्यदेयमेतत्प्रयोमयं सुवर्णपायसंपात्रंयस्मादेतत्प्रयोमयं आवयोस्तारकंयस्मा
त्तेहिजोत्तम ४० एनेनतीर्थेसपोभिश्चयल्लतंसुकृतंमया तत्सुपण्यफलसंसिद्धिमुसंपूर्णंतरस्तुमे ईदृल्लामहादानंततःसंप्रार्थयेद्विजं मंत्रेणानेनगोगेयस्य
चैकायमानसः पुष्टिमेधावलारोग्यंसंपदापुष्पवर्द्धनं त्रयीमयोद्विजःसाक्षाद्रुद्रिमेयुगपवर्द्धन ४२ सम्यग्लित्यंकृतंयेनतन्मयापुण्यफलंशृणु सुवर्णमणि
रत्नाढ्यांपंचाशत्कोटिविस्तृतां समुद्रमेखलांपृथ्वीसम्यग्दत्वातुयत्फलं तत्फलंलभतेमर्त्यःकृत्वादानमतंत्रके एवंयःकुरुतेदानंश्रद्धेदंपरमद्दतियो सर्वान्कामा
नवाप्नोतिकार्तिकेयनसंशयः गोचर्ममात्रंभूमिंवारथवारश्वेदयेनरः तरभावेयथाशक्त्यायोदद्यादिवसुंधरां ४७ सचक्रवर्त्तीभवतिप्रसादान्मम्मथगणमुख ब्रह्मचित्सर

र्वकुलेतस्यप्रेतभूताःस्वकर्मभिः स्वर्गतेर्यातिगांगेयतत्रोद्दिश्यप्रदानतः गंगासागरयोर्मध्येगंगायमनयोस्तथा ४५ देवतांगयायांचप्रभासेपुष्करेतथा वाराणा
स्यांचयत्पुण्यंभुक्तिमुक्तेत्रदेयेच ५० दानमद्दैदयेदत्तात्पुण्यंफलमतेनरः अद्दैदयेनरःस्नात्वासर्वतीर्थफलंलभेत् पुण्यतीर्थजलेस्नात्वानरोमोक्षपदंव्रजेत् एष
साधारणःभोक्तःसर्वत्रयोगउत्तमः विशेषंतेप्रवक्ष्यामियत्पृष्टोहंत्वयानघ कथ्योयंतन्मकथितंपुराद्यैर्दृगोचरं ५२ अद्दैदयेयोवरोयोगोभवेत्स्नानरोतमः आ
द्योपिवारुःखितोवायोरदानिवसुंधरां सचक्रवर्त्तीभवतिप्रसादान्ममगणमुख अद्दैदयेगांवरुग्धदोहांसवत्सवत्सांचयथोक्तरक्षिणां अलंकृतायद्विजपुं
गवायदत्वितिलोकंममयायमुक्तः अधोगतिगतान्त्यांश्चैष्ण चद्दिश्यदुद्दैरान् तिलपात्रादिदानांद्येस्नानुद्दरतिसंकटात् अद्दैदयेभूमिसुवर्णवस्त्रगोधान्य
दानाद्दिनपुंगवाय भजत्वमिंदत्वमनामयंबलमहायतीत्वंलभतेमनुष्यः दानान्यन्यानिसर्वाणिरुपारद्दैदयेनरः पित्रूनुद्दिश्ययत्रदंतंतत्सयफलंलभेत् ५९
ग्राद्दंचाद्दैदयेकुर्य्यात्पिंडदानंचतर्पणं गयागमेवयत्पुण्यंतत्पुण्यंलभतेनरः आधीवापिदरिद्रोवाविनशंश्चरीनतो संत्यज्यहर्षसंयुक्तोभक्तिश्रीपुरु
षोत्तमे दत्वाप्रयत्नतोगच्छेत्तत्रंश्रीपुरुषोत्तमं यस्मंकीर्तनादेवलयातेपापसंचयः ६२ अद्दैदयोमहायोगस्तत्रंश्रेयाबलोत्तमे सरुत्यानंपरंब्रह्मत्रयं
यत्रैकसंस्थितं नानापरतरोयोगोमय्याज्ञातोस्तिवत्सक पुराकल्पेसुयंयोगोयुगेतुत्र्येभवेत्किल ६४ तदाद्यद्धागतालोकारेवाःसिद्धर्मयस्तथा पातालस्था
पिभुजगाःसर्वएकत्रसंस्थिताः ६५ तंद्दंस्तत्रवरंजग्मुर्महाभक्त्याचसंयुताः तत्रस्नात्वाजगन्नाथंदारुब्रह्मस्वरूपिणं ६६ दृष्ट्वासंपूजयामासुरेत्वारानभिभ
क्तितः तदेवस्थःसंजातोयुगधर्मस्वरूपधृक् आयुर्धातेतुतेसर्वेपरंनिर्वाणमाप्नुवन् यानकामानभिध्यंतोमर्त्यश्चतत्रवै तांस्तानवाप्नुयुस्तत्रदुर्लभा

नपिवत्सक एतद्दुस्तरसंसारोत्तारदुर्लभोभुविपापिनां दृष्टं यंत्राप्यलभतेमुक्तिं ज्ञानज्ञानंविनानरः एतद्दृष्ट्वापरंसंयुक्तनेकधिनंमया ७७ दशावतारस्तेत्रस्यमाहात्म्यंचसुरगणि
ते रतिश्रीखंडेश्वरपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येअष्टपंचाशत्तमोध्यायः ५८ खंडउवाच पुरुषोत्तममंसर्वक्षेत्रस्यस्यकथितंत्वया दशावतारक्षेत्रस्यकथमेतनरंज
सा श्रीमहादेवउवाच अत्यद्भुतरूपिणात्वत्विसुनाप्रभविसुना युगेयुगेवतारादिस्त्रिसंतेलोकपालनात् २ धर्मसंस्थापनार्थायत्वत्तोनित्यंनारायणश्चवै स्वीहत्वात्तःप्रभ
वतिरस्मायेधर्मशास्त्रिनः संसारचक्रवारस्यअचिंत्यमहिमासवै कोवेत्तिरूपंतहिलोपरमंपदम्अव्ययं ४ प्रधानपुरुषातीतंगुणसंगविवर्जितं निर्मलंनिष्कलंविप्रलो
स्वरूपंकेनबुध्यति एवंभूतापिभगवानत्यद्भुतिलोकरक्षया प्रकृतिं स्वामधिष्ठायसंभवेद्दैयुगेयुगे ब्रह्मादीनवतारान्सकरोतिवदुधाविभुः आद्यावतारोवेधास्यद्वि
तीयोर्हतपुत्रक ७ तृतीयस्तुसनंरादयोगीतमाद्याश्चनुर्थकः रंद्राद्याःपंचमस्तत्यत्रयस्त्रिंशच्चदेवताः किमत्रबहुनोक्तेनचंडालांतप्रपंचकः तस्यैवविप्रोरूपाणिनान्यद्यासं
विचारय तन्नापिलोकरक्षार्थंयेवतारादृताःपुरा मत्स्याद्यादृश्यरूपातिपुराणेकथितानव १० अत्रसेत्रवरेवत्सतांत्रोत्रकुरुतेविभुः एतद्दिपरमंस्थानंदिव्यंभोमञ्च
कथ्यते मूलास्थेतलमेतद्दिसद्विपालनसंहते अत्रावतीर्यभगवान्प्रयात्यत्यत्रकार्यतः १२ निष्पादकृत्यंदशधादिपुनरत्रैवतिष्ठति अत्र दशावतारगणंदशधानौ
सुयत्फलं तत्फलंलभतेमर्त्योदृष्ट्वाश्रीपुरुषोत्तमं दशावतारसंज्ञास्यकथितापुत्रतेमया १४ अन्यच्चतेवरिष्यामिक्षेत्रमाहात्म्यमुत्तमं पुरेदृष्टंनवेनापिज्ञातंवायेनकेनचित् १५ रहस्यंकथितंस्नेनश्रोतव्यंगोपनंमहत् अनायासेनोहरणंपापाद्घोरात्पापवर्मणः १६ अनादावत्रसंसारेलोकानांमर्त्यवासिनां पापानिसुबहून्येवपुण्यंस्वल्पंयद्भ राम
क्त्व १७ यावत्तिष्ठंतपापमेभिस्त्रिविधंविषयेषुच तत्रमध्येस्वरूपंवनिरयायोपकल्पते १८ अन्यत्सर्वंकूटरूपंतिष्ठत्येवचत्रभागतं नरकांतंपुनर्योनिंकुत्सितंयातिमानवः ८०

मर्त्योवापरिवापुत्रजायतेदुःखितोभवेत् दरिद्रःदुष्कणोरोगीभवेद्दुर्भगपराभुखः २० पापानिचपुनःकुर्व्यात्ततश्चापदशःपापदुःखरः पापःपापेनभवतिपुण्यःपुण्येनजायते पापा
त्मानुरूपंपापंपुण्यात्मापुण्यमेवहि पुण्यात्मनोपिचभवेत्पश्चात्कालवशाज्जनं २२ यावत्तोषिनिमेषांस्तुपापमेभिर्नरोद्दतं तावद्दुर्भगदुःखंतुनिरयेदुःखभागिनः एवंसमा
रवंधेभिनप्रायशःपापकारिणं क्षमंतेनचपापानिप्रायश्चित्तेनशोधितुं २४ दुःखासरोमर्त्यलोकेना नायापरयशोधनं देहत्यागंविनाभुद्दिर्नमहायातनदेहिनां जयात्र
मलिनाकारिपापानांमर्त्ययोनरः अनायासेनसंभुद्दोज्ञायतेपापदूरतः २६ इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येएकोनषष्टितमोध्यायः ५९ श्रीमहा
देवउवाच श्रद्दयाभक्तिपेणेनश्रुत्वाशास्त्रार्थनिश्चयं संकल्पशुद्धितस्तेत्रंध्यापयश्रीपुरुषोत्तमं दृष्ट्वाप्रणम्यविधिवत्पूजयित्वार्थनिश्चयं ददाभक्तिज्ञातानांज्ञप्तनः
सर्वकर्मसु अलंतेषुसचिंतानांपापानांगणनायुधा युगपत्क्षयकरोहंक्षत्यसारज्ञनार्दन २ ब्रूतेनत्वात्मचर्यिवेनेदशाश्चयमेप्रभो संभवेर्यय पापपसमुद्रंपरमेश्वर
र अनुज्ञानीहिमांदेवलोकानुग्रहकारिणं इतिविज्ञाप्यदेवेशंकैलेप्यत्नराजकं ४ श्रीपार्वत्युवाच भासिसुकृतिकैर्देवसेवितेसोरभेयपयःशालिभोजनःपरमःशुचिः ६ कु
र्यात्त्रिसंध्यंनैत्यंनचहंसागरंभसि वेदत्रयस्यसत्सारंपुरुषप्रतिपादकं पुरस्यार्थैकहेतुंयत्प्रोक्तंवेदत्रयैरपि आरोदुमिच्छतोविप्रलोकनिश्रेणिकारणं तच्छ्रेतेत्रस्यसं
पुत्रमुद्दिर्मुक्तिहेतुना ९ निर्वाणकांक्षामंत्रेणहिश्चनुवेणकेनच यद्गतस्तूपेणहरिर्मुखिषुपरिवर्तने १० श्रुतिस्मृतिपुराणेषुमिहिमज्ञास्तात्मकं जापंतनयोरपिसपं
तत्फलस्यप्रतिमंत्रकं एवमद्दोनरशतेप्रत्यहंसंजपेन्मुनमं अपिनरंतेवपुनःपुरुषास्यसमर्चयेत् १२ योऽशेषरूपचारेस्तुविनाश्रद्धेनकारयेत् प्राणायामेनकुर्वीतपापीभ
गवदर्चनं नमस्तेऽस्तुकरुतोरंकःपापशमनेक्षमः दयालुःसर्वलोकानांसुहृदंसुरुषवच १५ कृतेयगेमाचमरामणवपरमेश्वरः भावभुद्धाजगंनाथंवैसंपूजयेद्धयः कि

मन्यत्कर्मणिसत्यमुक्तिस्तस्यकरेस्थिता। जानुषंगफलात्यस्यभौमस्वर्गादिकंसुखं १९ तदत्रैवहिसंस्थत्यायसेनयजेद्धरिं अष्टाक्षरेणमंत्रेणअष्टोत्तरसहस्रकं ततोऽग्निंतरेच
पुनःनित्यकर्मावसानंतः पुनःसंपूजयेद्देवंसूक्तेनपुरुषस्यवे नानोपचारैःपूर्वोक्तैर्नैवेद्यंयायसंदद्यात् व्रतासनंचतदेवतुलसीदलमिश्रितं मोनीचस्थंहिलेत्यादिन
यिलाजगदुरुं भक्तिकुर्याद्दृढंगेषु वैष्णवेषुविशेषतः २० जंगमाश्चस्थिरंसर्वंलिंगेविष्णुस्थलस्वरूपिणः तज्जातुमिथ्यावचनंपरद्रोहादिकंतथा २१ सर्वात्मनिवासुदेवे
भक्तिंकुर्य्यात्सुनिर्मलां यथाशक्त्यापूजयेच्छ्रीविष्णोर्भद्रयासह २२ भक्तिलभ्योहिभगवान्सर्वसंरक्षकःप्रभुः समाराध्यःसादरोहिमोक्षार्थिनाहिमः २३ व्रत्स
णाविधितातत्रनतः परमलिंवे सएवभगवांश्चक्रानेकःसंपद्यतेविभुः निर्गुणोपिगुणाधारःसेव्यतयासदिद्धिभुः व्रत्नातत्प्रभवोवत्सविकंकार्यकारमूलधीः २५ त
मेवशरणंप्राप्यनपतेपेचिरंमहत् व्रत्नरूपीजगंनाथस्तत्रःसाक्षाद्भूवह तपसोंतेजगादेदंचतुर्मुखमुरारधीः किमर्थमत्रमतोपिमूढत्वंसमुपागतः २७ सा
धुगंगपातंप्रणमतदृश्यंवेदाविनिर्जयन् कृतोजाताःकिमर्थंवाविंकुर्य्यामीतिमेमहान् संशयोमुनगंनाथतदाज्ञापयमेप्रभो ततोनिश्वासजंवेदमुपरिश्यजगत्प्रभुः
२९ अंतर्देधेससहसादृश्यमानोपिवेधसा ततश्चमुर्मुखोवेदःससारंभवसोःसृजत् मयासत्यमिदंसर्वंभूतग्रामंचतुर्विधं नौतनंमध्यविद्धीहंयस्याहंवपिताभहः ३१
कर्मणाफलदाताहिफलभोक्तासएवहि तस्मिन्यमत्वेसर्वाणिजायनेसुखदानिवे मराद्याश्चेवतानःसर्वोसुष्येवाज्ञावशेस्थिताः तेनानंयोमिनाज्ञानाफलदानान्नसंशयः
३५ किमत्रबहुनोक्तेनविदुषोरोपितराज्ञया वर्तंतेचनसंदेहोमुच्यतेचनराज्ञया ३६ एतस्मात्कारणात्पुत्रस्तुरहस्यस्थानमुत्तमं एम
सेवंतत्परमंसद्भिर्मुक्तिसेत्रोत्तमंभुवं आरिष्टंहिमयाप्येतत्पुराणंधर्मतःप्रभो ३७ व्रतमेतत्तत्सर्वपापदारुदानलंमहत् चीर्णंपुराणमेयेतद्धिमनःस्वार्थंभुवोमुनः ३८ ४१

४३ आरामारसकोनित्यंमेश्वर्यापापकश्चमः नरानरयातस्यभयानजगरेतद्धराचरं समर्थादंयथाधर्मंवर्तनेतत्यमेवहि प्रजापतिस्वरूपेणमद्विधर्मप्रवर्तकः ४२ ३३

आचचारततोगत्स्यश्रुतर्षीःस्थापिनाब्जिवे रतिश्रीःसंदधारोग्रउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येषष्ठिमोध्यायः ६० श्रीमहादेवउवाच स्वरनुग्रहायकथितंरहस्यंव्रतमुत्त
मं प्रविष्टमत्रकथयेगोपृणुष्वावधानतः १ एवंनामंव्रतोनीलाद्रिनेतोनूतनकर्मणि कार्तिकांलिप्तजायार्थंपूजयिलाजगदुरुं आचार्यवरयेद्धृद्धंवैष्णवंवंशसंस्थितं स
ङ्गुकुंटलवासोभिश्चंदनेनैवुभमाल्यकैः पूजयिलाजगन्नाथंरत्नंवविधितेयेत् पार्थयेत्प्रजलिर्भूत्वाभगवद्भक्तिभावितः ४ भूरेवभगवद्विलोजगन्नाथस्वरूपिणी
र्णवनिमग्नोमांनिरानश्रयमनवेनसं ५ नानादुःखपरिध्वस्तंत्राहिमांशरणागतं प्रतिज्ञाप्यव्रतंतेनयथाविधिविधिवरं ६ प्रसादंदेववैवेशंशंखचक्रगदाधरं श्रीतिःस्वरू
पंदेवनैःपक्षिविधिचोदितैः ७ सर्वपापहरःस्नानंमयाप्रोक्तमिति स्वयंव्रतंप्रार्थितःसन्नक्षणेध्यानतत्परः ८ स्वतस्मृणेलेहेदुंडेविधिवत्सन्तनेतनः वेलवार्थि
समाधायप्रतिज्ञाविधिचोदितं पूजयिलाहव्यवाहंरूपंनारायणंप्रभुं उपचारैःषोडशभिःसूक्तेनपुरुषस्यच १० पलाशसमिधांसौरंमंत्रयस्यहविषस्तथा घायसस्यमधुह
विर्मिश्रितस्यघृतस्यकट्यच्च पंचपंचसहस्राणिनाद्यान्नलिनानिच जुहुयात्पुनरात्मंत्रैर्नमस्कुरुत ११ अष्टाक्षरेणमंत्रेणनासानारायणात्मना ऋत्विग्भिःसहि
तोमंत्रीव्रतिभिश्चसुसंयतः १२ वसेद्विवेदोःपार्श्वयंवेपुरुषाज्ञांयंवेलंवेः सूक्तैःसुचित्रवर्णानैर्यजमानःकृतांजलिः सुवीतपुरुषास्येनपुरुषंजगतांवरं संसारार्णवतारक १५ तारिमोघोरदुर्वारपापपाशविधिपातितं त्वमेवमांसमुद्धर्तुमीशिषेदीनतारक १६ अप्रमेयप्रपोमोघमोचिवेहिस्वतारक सुखेत्यप्रज्वलंतश्च
नारायणमनामयं १७ समग्रेसमिधःकृत्वरंज्यत्रणमेतासिनो पुण्यांजलीनसिंपेद्दैवोशेशेऽधोशेश १८ सर्वपापविमुक्तंहिनरंज्ञानंविचिंतयेत् पूर्णाहुतिंविधि
धानेनजुहुयात्सोऽशदुतिः पूर्णाहुतिंततोदत्वाशेषंकर्मसमापयेत् पुराणंवेलवंविलोचंचवरंव्रतः मुनिः २० इदंव्रतवरंश्रेष्ठंवाताभवायंनरंतथा वैरंजंतामगंयंतत्रिषु

५२ तंपूजयित्वा भगवद्भूपंकल्पस्वरूपिणं ततोगच्छेद्भगवतोऽग्रतः कंसुरद्विषं २५ सर्वपातकनाशेन सर्वकामफलप्रदं ५२

वर्णं मधुनमं त्रिणाचिकेतंचतपागणंभोनाद्रानपुरुषान् अन्येश्चसुनिगीतार्थैः श्रुतोपनिषदादिभिः २२ प्राणायनज्ञगतामाशनंये द्वात्रिंशद्वाचिनः ततःप्रभातेनसर्वेयजमानपुरःसराः २३ आत्माअन्तर्यामीभोगलवैष्टमूलकं तंपूजयित्वाविधिवद्दारुबलरूपिणं प्रार्थयेद्भोजनलिभूत्वायजमानःपुरोधिर्ऋत्विजः देवलरंग्निलिनेपतिनंनाहिमांप्रभो अनादियापयाधोनिमग्नहनचेतसं उद्धरत्वजगंनाथंदीनोद्धरणतत्पर २८ त्वत्प्रसादाद्धनंनाथसकलंमेस्तुसंपदः यमहीनमलंलोरे बत्वरंग्निलिनांतिके विशोकोनिवसामीशानलुरुक्षुजगत्प्रभो ३० इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येस्कंदशिवसंवादेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्यंनामद्वात्रिंशोध्यायः ३१ श्रीमहादेवउवाच तत्र प्रदक्षिणंकुर्याद्विलोनामसहस्रकं जपन्मूलंपोरमंचप्रणमेदेकविंशति १ हिरण्यगर्भेतिजपन्द्वादशारगिरंतं ततोगरुडसमागम्यवद्वेकुंठसमीयतः २ पुनःप्रज्वाल्यदेवेशपूजनंयेज्जातवेदसि पूर्ववदुपचारैस्तुप्रणम्यचविसर्जयेत् आचार्यायततोदद्यादक्षिणांगांपयस्विनी सवत्सांलक्षणोपेतांदक्षिणांस्वर्णभूषणैः ४ वासोयुग्मंमहार्घंचधान्यंकनकमेवच मधुपूर्णंकांस्यपात्रंनाम्नापात्रंघृतान्वितं तिलपात्रंदधिपात्रंचकांस्यतः ब्राह्मणेभ्यस्ततोदद्याद्यथाशक्तिसदक्षिणं ६ युग्मानिदद्यात्तथोरुशंखेब्राह्मणेभ्यःस्वशक्तितः भोजनंचयथाशक्तिविप्रान्पूजितानानंचमाल्यकैः ७ तेभ्योदिरुद्यादिधिवद्यथाशक्त्याचदक्षिणां पूजयेद्गुरुदेवतासम्यक्पूजनेऽङ्गवद्विधा ८ दीनानाथद्विजेभ्योदद्यादन्नंदयान्वितः स्वयंदिनांतेभुंजीतदृष्ट्वैश्वसहबंधुभिः एवंव्रतंसमाख्यातंसुव्रतेनविनाशिनं धनं नानःपरतरंकिंचित्सर्वपापापनोदनं १० नचोदरंयंकापिशाल्लिसंचोचालीपितन्नतं अनाहिन्नन्नसंभूतंपापाणंबमहातप ११ तनुलान्यत्सन्नुखास्त्रिव्रतान्यन्यानिकर्मवै अनेनवाहिनानेनक्षपंतेतत्सहाभयं यथापथाशक्तिवश्यसिद्धिवशफलप्रदा तथा इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येहविष्यशिनमोध्यायः १२ स्कंद उवाच देवदेवव्रतंचैतन्नानामान्यः

प्रयोजनं प्रायःपापवतांरेवदुःखानांनोहसंकरे १ विवर्तनेननेनपवशाद्येतसाकात्तिधीरता धैर्य्यागावेनरेवेशयांतिवेसुदृढानरा अंधोरूपेणसुदृशांजायतेनात्रसंशयः सुदृशंकं शंव्रतंकुर्युरोरमंयेयकसाधनं ३ तस्मादृढंदेवरंबदुर्लभंव्रतमुत्तमं येनसर्वेदिषापाप्तान्प्रयांतिपरमंपदं श्रीमहादेवउवाच साधुपृष्टंत्वयाचत्तजनादुष्टेकरर्शनात् नहिसर्वेत्र तेत्रमिनसानंदानदृदृष्टयः ५ विशेषतःकलौयस्मात्प्रायोनिःपौरुषाजराः अलैर्मोबलसंदेहैनंतुसुदृष्टिधर्मकर्मणि ६ ततस्तेमंप्रवक्ष्यामिसर्वसाधारणंव्रतं सुदृष्टेयिनमुच्येत पापेभ्योनेकशोपिच ७ यस्मानदेनदृष्टासेतसिनभानुश्चवेग्रहः दुष्टेवाधबलालंहिमूलंतन्नसेव्यसेवनं रहस्यंगोधनंयंचसेव्रंतत्परमेशिनं अर्थोधर्मविनेनोदायभवेत्तानत्तदृष्टये ९ मठारंयन्नगवन्नतत्सेव्रंपरमेश्वर गतानुगतिकाःसेवंकान्तरेवविरंधातिसः १० श्रुतेपिसेव्रमाहात्म्येनहिविश्वासिनःसुते परमार्थस्तुविश्वासोनकस्याप्यप्रजायते ११ अनुगछतियन्नत्तस्यविश्वासिनोगतिः इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येत्रिंशत्तमोध्यायः १२ तिष्ठतःसंभ्रमात्कुर्याताश्रद्धंनत्रेवचद्दहेत् दूरस्थोवान्यवशगश्चिंतयेद्धरिवानिशं २ अहंयातत्रयेवत्सतमेवाशीतिपूरुषं तंदेष्ट्वाभगवांनार्थश्चाणांस्यत्वाखसन्निधौ ३ तमेवाप्नोतिपुरुषंयतोनावर्तनेपुनः तत्र येनेवसंदग्धाभज्ञंत्यस्यमहांबुधौ ३ उद्धरणेहियंधाहिश्रुतिस्मृतिविलसताः नदादर्शनमार्गेणआराध्यसहिनुष्यति ४ दृश्यंयंदारूपीसदर्शनादविमुक्तिदः किंपुनस्तत्स्वरूपाभासेप्राणविशेषतनाच ५ सत्यंसत्यंपुनःसत्यंवदान्यहनहिंदिमं दक्षिणेदधिनीरंत्यंदारुब्रह्मास्वलेखितं विलासमत्यमतिंपुंसांदर्शनान्मुक्तिरेधुवं वेदव्यासउवाच उद्दालकवराःसर्वेमुनयस्तेसमागताः श्रुत्वोक्तमिनिशाकंयेमुश्रद्दधानाः परस्परं कृतहृत्संमन्यमानायनुः श्रीपुरुषोत्तमं इतिश्रीस्कंदपुराणेउत्कलखंडेश्रीपुरुषोत्तममाहात्म्येचतुस्त्रिंशोध्यायः १४ युधिष्ठिर उवाच ततःप्रणिपत्यमुनयंकिमब्रुवंस्तंमुनिंहं मन्येबहिमहाभागमहाभागवतोत्तमम् १ वैशंपायनउवाच गतानत्वमहा

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra

सेजे ऽहरे युद्धचेतसः विप्राः कुर्वन्मखस्कर्मसुनयः संशितव्रताः यावद्भूतलालापरंनिदमभूत्प्रियताः श्रीप्रीत्यैश्रीगेनेदृशस्यनिर्मोल्यव्रतमुत्तमं उदारचरितंविभोर्गोयं
तः संस्थिताः रमंतेसंसुराभुक्तादृक्षा पुष्टामुनीश्वराः ४ युधिष्ठिरउ० मुनेब्रूहिविधानंमेनिर्मोल्यव्रतमुत्तमं यश्चरितंभगवंस्तेसुरभोमोसकांक्षिणः ५ वेदव्यासउ० नि
र्मोल्यंश्रीभगवतः पावनंयापकल्मिषं पापात्मानंमुक्तिरपिनत्यातस्यप्रयोजितं ६ स्नानेनैवकलांगेष्टुंसुगंधिलेपनादिकं भस्मभोज्यादिकंसर्वंदेवस्यानिवेदनं ७ तस्मै
वमविरोजेदृसर्वंनिर्मोल्यसंस्थितं निर्मलोवरणाःसंतःकरणास्योपयोगिनो ८ ज्ञात्वातेनलपनंकुर्युरुपवेमनंचचारिभिः हतचर्चादेवगंधैरधिसारपटोत्तिं नैवेद्यमुपभुंजानो
निर्मोल्यंतुलसीस्रजं निर्मोल्यतुलसीमालांकंठेमूर्ध्निनिधाति १० सुगंधिसुमनोमाल्यगंधानर्हतमानसः सुचिरंमानसंदृश्यंस्मनिमहमानय ११ यःकश्चिदुपचारेहिभवी
ड्डिइशरीरयोः निर्मोल्येनैवकुर्वीत सर्वाविघ्नोपशांतये एवंव्रतंप्रकुर्वीणःसराभागवतसत्तमः अनादिवासनाबंधनिर्मुक्तोमुच्यतेनरः १२ एवंज्ञात्वापुराणस्यसंक्षेपेणमयो
दानुयः सर्वपापविनिर्मुक्तोब्रह्मलोकेमहीयते लिखित्वाचेदयेत्पुण्यात्पुराणेनामसंयुतान् विप्राय्यवेद विदुषेतस्यपुण्यंनिवोधत १५ सर्वपापविनिर्मुक्तोवैकुंठेवसतेचिरं
श्रद्दधानेरिकार्ष्ण्यंश्रावणंयद्दिजातिभिः १६ यशोतेनुविशेषेणसर्वदोषविशेषणं मुमुक्षुणांरहस्यंचज्ञेयमध्येनमध्यविशेषतः १७ श्रीनमश्चानुमंतव्यंवेदार्थमुपबृंहणं ज्ञा
त्वायावद्विधिवेदानश्रावयेद्द्विजसंयुतान् १८ सर्वपापविनिर्मुक्तःस्वर्गराज्यमवाप्नुयात् योश्रद्धानेपुरुषेरत्नाचापिनिवेदतथा १९ प्रेत्यगत्वासनिरयान्नयमलोयोनिमेवच
नः नमस्कृत्वाहरिंविप्रेभ्यगत्वोनिसत्तमं अभ्येत्यमंदिरंशास्त्रंश्रुत्वेदंनामनेरितं २१ इतिश्रीस्कंदपुराणेचतुरशीतिसाहस्र्यांसंहितायांवैष्णवेनागरखंडेहाटकेश्वरक्षेत्रमाहात्म्येयंचषष्ठितमोध्यायः ६५ संवत् १८५९